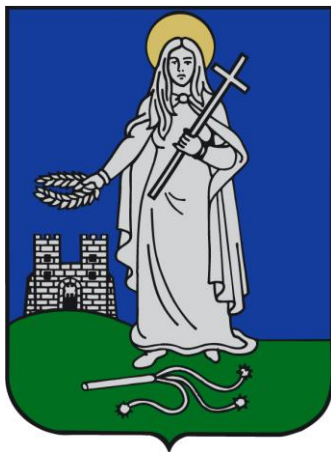

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata

2023-2028.

Tartalom

Bevezetés.....	4
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk	10
Alapelveink, értékeink	11
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program (a továbbiakban: HEP) átfogó célja	11
A HEP helyzetilemző részének célja	12
A HEP IT célja.....	12
A HEP jelentősége:.....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	14
2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	14
2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása.....	14
2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.....	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet	18
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	19
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	30
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	34
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete	39
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	41
3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása.....	49
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	51
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	52
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	53
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek	53
4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	61
4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	61
A bölcsődei ellátottak szociális helyzete.....	74
Ingyenes bölcsődei gyermekétkeztetés.....	74
Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek a bölcsődékben	75
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai.....	76
Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai.....	78
JELZŐRENDSZER MŰKÖDTETÉSE	83
Az észlelő és jelzőrendszer működtetése.....	83
4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége.....	95
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	116
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	116
5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	116
5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)	121
5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	124
5.4. A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak.....	125
5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)	125
5.6. A nők szerepe a helyi közéletben.....	127

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	128
5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	128
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	129
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői	130
6.2. Idősök munkaerő-piaci helyzete	133
6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	135
6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	144
6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	145
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	146
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	146
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	150
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	152
7.4. Fogyatékkal élő személyek sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen	154
7.5. A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések	154
7.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	155
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	156
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	161
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	162
1. A HEP IT részletei	162
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	162
A beavatkozások megvalósítói	168
Jövőképünk	170
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	171
3. Megvalósítás	178
3.1 A megvalósítás előkészítése	178
3.2. A megvalósítás folyamata	178
3.3. Monitoring és visszacsatolás	180
3.4. Nyilvánosság	180
3.5. Kötelezettségek és felelősség	181
3.6. Érvényesülés, módosítás	182

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított és 2021. július 1. napján hatályba lépett 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet** alapján megjelent **Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

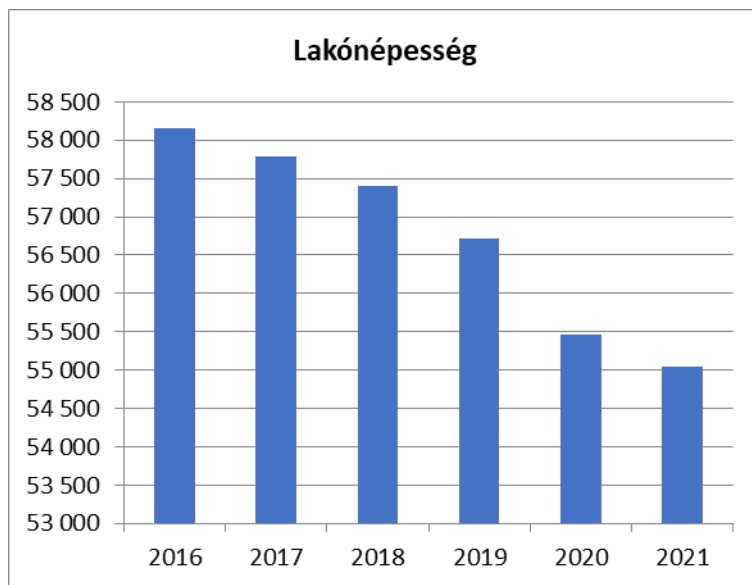
A település bemutatása

Zalaegerszeg a Nyugat-dunántúli régióban, Zala vármegye északi részén, az osztrák, szlovén és horvát határtól megközelítőleg egyenlő távolságra helyezkedik el. A város területe 10.200 ha (102 km²), a lakónépesség (lakóhellyel és tartózkodási hellyel rendelkezők) száma az elmúlt időszakban folyamatosan csökken. A legnagyobb mérvű csökkenés a 18 és 39 év közötti, szülőképes lakónépességet érintette.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	58 154	bázis év
2017	57 780	99,36%
2018	57 403	99,35%
2019	56 722	98,81%
2020	55 470	97,79%
2021	55 037	99,22%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

¹

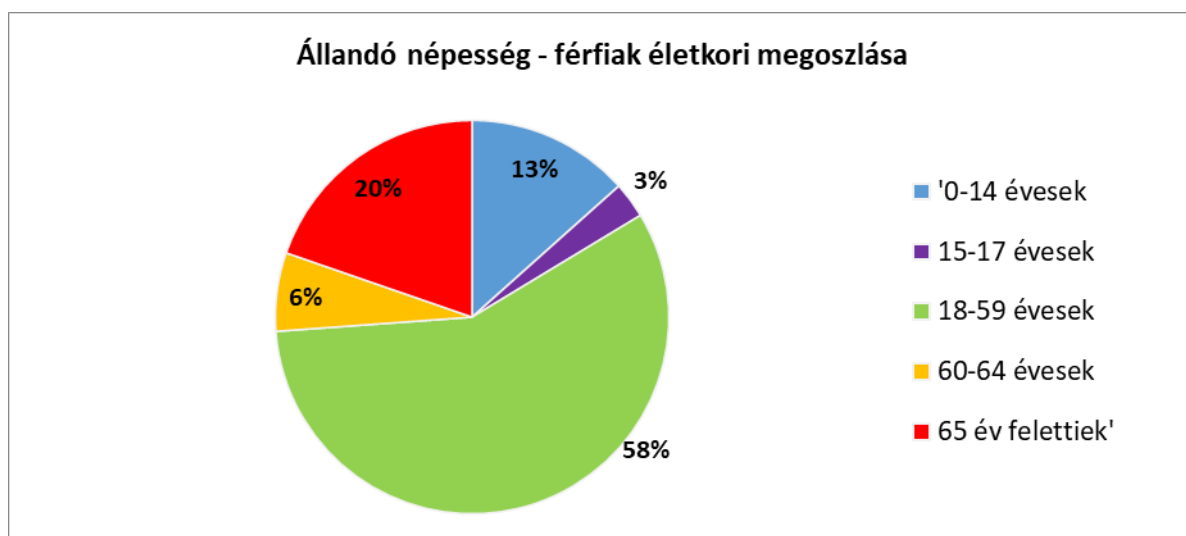

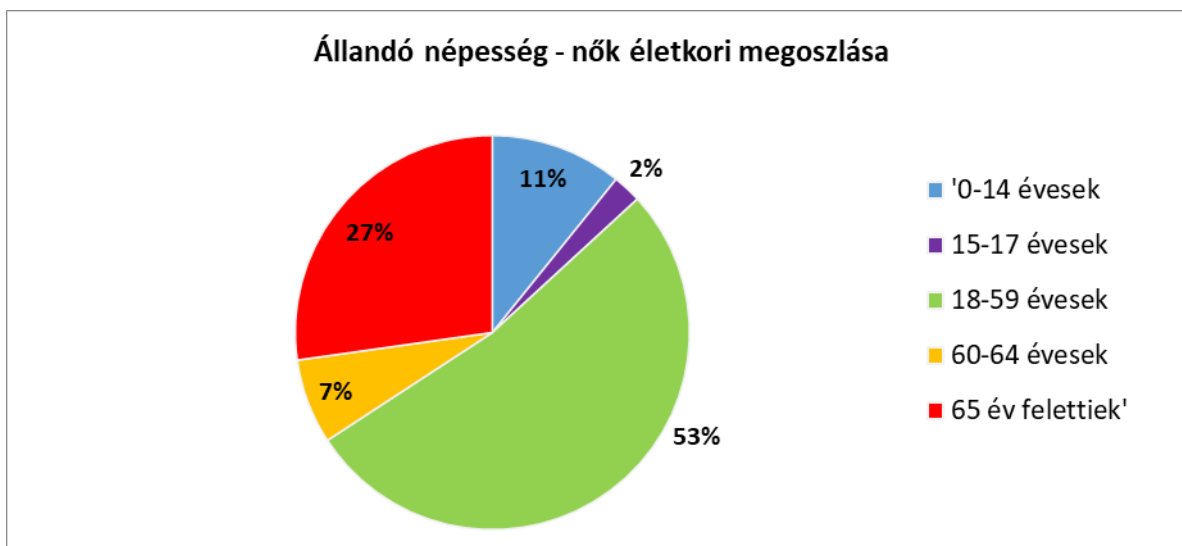
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	26150	29234	55384	47,22%	52,78%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			1175	2,12%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	3503	3263	6766	6,32%	5,89%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	772	709	1481	1,39%	1,28%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	15036	15884	30920	27,15%	27,00%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	1686	2104	3790	3,04%	3,80%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	5153	8220	13373	9,30%	14,84%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, BM

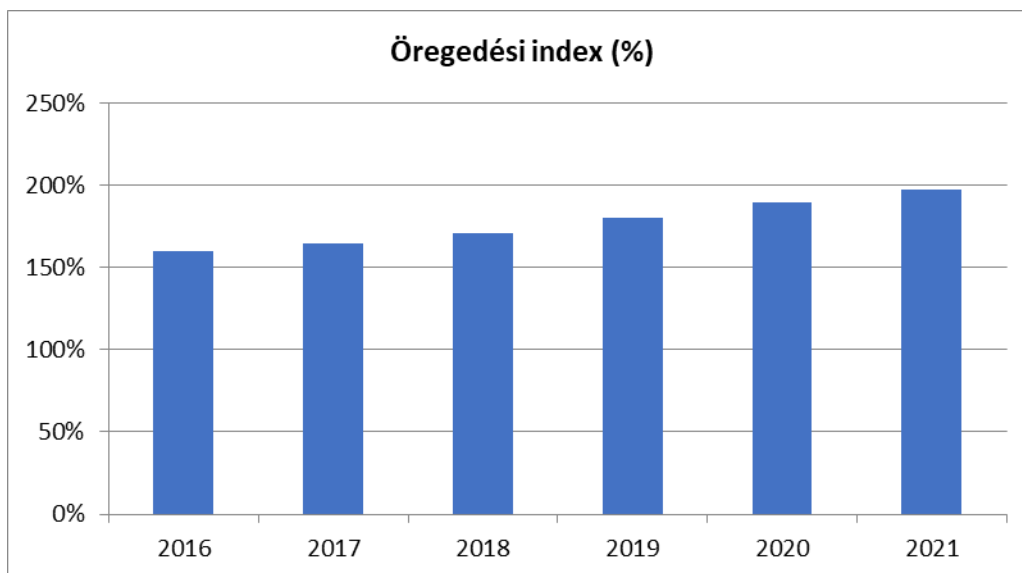

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, BM

Az állandó népességben belül a 60-64 év közötti korosztályban fordul meg a férfi/nő arány. Látható, hogy a 65 év feletti korosztályban már jelentős a különbség. A korábbihoz képest tovább nőtt az egyedülálló nők aránya a helyi népességben és folyamatos emelkedő tendenciát mutat. A kedvezőtlen irány következménye, hogy egyre emelkedik a kockázata annak, hogy több lesz az elmagányosodott időskorú nő a városban, akiknek támogató segítése további feladatokat támaszt a helyi ellátórendszerekkel szemben.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	11 655	7 290	159,88%
2017	11 979	7 275	164,66%
2018	12 375	7 254	170,60%
2019	12 821	7 128	179,87%
2020	13 129	6 925	189,59%
2021	13 373	6 766	197,65%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 3. számú táblázat és a fenti diagram a város öregedési indexének változását mutatja. Az *öregedési index* azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira hány 65 éven felüli személy jut. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző tendencia: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiek vannak többségben, és a település előregedő irányba halad.

A kétféle helyzet esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására várható nagyobb igény. Természetesen ez az index – ugyan úgy, mint a többi – egyéb összefüggésben is vizsgálendő. Vagyis például a gyerekek alacsony lélekszáma nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek.

A táblázat adatai és a grafikon egyértelműen tükrözi, hogy Zalaegerszeg tekintetében –ahogy a korábbi időszakban is – az elmúlt öt évben folyamatosan emelkedett az öregedési index, azaz a város lakossága idősödik.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-5,66
2017	-3,83
2018	-6,20
2019	-4,29
2020	-7,90
2021	-6,24

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti ábra a belföldi vándorlás egyenlegét mutatja. A belföldi vándorlásokat úgy tudjuk kiszámolni, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást. Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Az ábrából látható, hogy az elmúlt években a belföldi vándorlás egyenlege Zalaegerszeg vonatkozásában eltérő mértékben mozog.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-4,27
2017	-5,30
2018	-4,91
2019	-6,68
2020	-9,02
2021	-8,90

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Zalaegerszeg Magyarország 17. legnépesebb városa, a vármegye legsűrűbben lakott települése, azonban a fenti adatokból látható, hogy emelkedett a halálozások száma, ami sajnos tartósan és jelentősen meghaladja a születések számát. A népesség csökkenés másik oka, hogy Zala megyében is érvényesült a főváros, illetve a közeli nyugat elszívó hatása. A lakosság fogyását némiképp a pozitív belföldi vándorlási egyenleg ellensúlyozta. A népesség alakulásának vizsgálata során fontos viszont hangsúlyozni Zalaegerszeg kiemelkedő térségi vezető szerepét. A település a Zalaegerszegi Járás székhelye, amely az ország legtöbb települését magába foglaló járása. Területe 1 044,70 km², a járás népessége pedig 102 ezer fő körül mozog.

Ami a város gazdaságát illeti Zalaegerszegen a jellemző vállalkozási forma elsősorban a mikro- és kisvállalkozási forma. Az ebben a formában működő cégek többnyire integráltan kapcsolódnak a beszállítói láncokon keresztül helyi és globális lokációkban működő multinacionális és nagyvállalatokhoz. 2019-ben 9165 mikro vállalkozást, 233 kis- és középvállalkozást és mindössze 15 nagyvállalkozást regisztráltak a városban. Zalaegerszegen - mint Nyugat-Magyarország egyik legjelentősebb térségi integráló erővel rendelkező településén – az elmúlt években jelentős fejlesztések történtek. Ilyen például a Zala ZONE Járműipari Tesztpálya, mely a hagyományos, az elektromos, valamint az önvezető gépjárművek kutatás-fejlesztésének és innovációjának Európában is egyedülálló bázisa. A létesítmény már most is mágnesként vonzza a különböző kiegészítő beruházásokat, a kutató és fejlesztő központokat, valamint az egyetemi háttérrel. Olyan gazdasági ökoszisztéma van kialakulóban, ahol együtt van a termelés, a kutatás-fejlesztés, az innováció, a szakképzés, az egyetemi oktatás és kutatás, valamint a mindezeket kiegészítő lakhatási, szállásoltatási és szolgáltatási környezet. A zalai vármegyeszékhely történetének legnagyobb ipari beruházásaként megépült a Rheinmetall gyár. Az épülő üzem mellett már elkészült a tesztkörnyezet is. A beruházás 2023-ra készül el. A gyárhoz kapcsolódóan tervben van a Védelmi Innovációs Kutató Intézet (VIKI) zalaegerszegi bázisának kialakítása. Az alapkőletétellel elkezdődött a Metrans közúti- vasúti termináljának és logisztikai központjának kialakítása. Zalaegerszeghez közel vannak az adriai nemzetközi tengeri kikötők, ahonnan a városhoz vezet nemzetközi vasúti korridor. Szintén közel van a sármelléki nemzetközi repülőtér, amely közvetlenül kapcsolódik majd a város és az M7-es autópálya között épülő M76-os kétszer kétsávos gyorsforgalmi úthoz. Később megépül a Zalaegerszeg és Körmend közötti gyorsforgalmi szakasz is, ez Ausztria és Németország felé jelent kapcsolatot. E tényezők alapján Zalaegerszeg tökéletes helyszíne lesz Európa egyik legmodernebb vasúti-közúti termináljának és logisztikai központjának.

Ugyancsak a tesztpálya miatt létesít 2022-ben kutatófejlesztő központot a zalai vármegyeszékhelyen a Robert Bosch Kft. Az AVL Hungary Kft. szintén a tesztpálya miatt döntött úgy, hogy Zalaegerszegen valósítja meg a beruházását. Magyarország a drónok alkalmazása,

kutatása és fejlesztése területén vezető szerepet kíván kivívni magának, hiszen a drónok jelentős társadalmi és gazdasági hozzáadott értékeket generálnak majd. A DroneMotive drónkutatási és fejlesztéskompetencia központ a volt andráshidai repülőtéren kap helyet.

A TÜV Rheinland a Zala ZONE Járműipari Tesztpálya miatt döntött Zalaegerszeg mellett, fejlesztését, egy világszínvonalú akkumulátor tesztközpont építését, a szomszédos területen kívánja megvalósítani.

Környezetbarát beruházás keretében a Zalmon Kft. lazacfarmot kíván létesíteni. A város területén működő több nagy vállalkozás (ECT Hungary Kft., EuropTec, Zalmon Kft., Flex, ZMT Hungary Kft., Tungsram, MouldTech Systems Kft.) is fejlesztési célokat határozott meg, illetve fejlesztéseket hajtott végre, ezzel új munkahelyeket teremtve. A Voltmaster Kft. és a 3V'96 Kft. csarnokai el is készültek, a Karát Kamion csarnoka most épül, hamarosan pedig építkezésbe kezd a BGS Kft., a Solergy Bt., a Kaptur csoport, valamint a Zala Truck Kft. Emellett az északi ipari park egy másik részén a Magyar Posta nyitotta meg logisztikai központját.

A munkahelyteremtő beruházásoknak köszönhetően a munkanélküliségi ráta 2,8 %-ra csökkent.

A város gazdasági potenciálja kedvezőnek mondható a kis- és középvállalkozói szektorban; meghatározó a gép, a bútór és építőipar, jelentős szándék van arra, hogy a közeljövőben rendelkezésre álljanak új alternatív erőforrások (geotermikus energia és biomassza kapacitások).

A városban az egészségügyi szolgáltatásokkal való ellátottság kielégítő, a közfinanszírozott alapellátástól a járó- és fekvőbeteg szakellátásig az egészségügyi szolgáltatások jelenléte biztosított. Mindezek mellett jelen vannak a for profit formában nyújtott egészségügyi szolgáltatások is.

Korszerűek a sportlétesítmények, és az infrastrukturális háttér.

Zalaegerszeg és térsége az újabb északi iparterületek, a növekvő létszámú és színvonalú, igényvezérelt képzést és K+F tevékenységeket folytató felsőoktatásával és szakképzésével egyre vonzóbb lehet a magas hozzáadott értéket, de a nyugat-európainál még mindig alacsonyabb bérköltséget kereső tőke számára.

A zalaegerszegi úthálózat teljes hossza 551 km, járdák hossza 226 km, kerékpárutak hossza 37,6 km. A belső közlekedési hálózat terhelt, legfontosabb csomópontjai a történelmi belvárosban és annak közelében vannak.

A város közműrendszerei teljesnek és viszonylag korszerűnek mondhatók, karbantartásuk rendszeres.

Értékeink, küldetésünk

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának jövőképét a következők szerint határozhatjuk meg.

Jövőkép:

Zalaegerszeg a környezetével harmóniában élő, dinamikus gazdasággal rendelkező középváros, gazdag szellemi potenciállal, nívós feltöltődési lehetőségekkel.

A társadalmi egyenlőtlenségek mérséklése Zalaegerszeg számára is alapvető jelentőségű. A negatív demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség - és képesség beli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Az esélyegyenlőség biztosítása tág értelemben két eltérő, de egymással szorosan összefüggő, egymásra épülő elvárást fogalmaz meg. Egyrészt az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését, a hátrányos megkülönböztetés (diszkrimináció) tilalmát jelenti, másrészt olyan esélyegyenlőségi politikák kialakítását és végrehajtását, amelyek a hátrányos helyzetű állampolgárok életkörülményeinek javítását segítik elő különböző területeken. Önkormányzatunk

működése során az esélyegyenlőség megvalósítását - az EU elvárásoknak is megfelelően - horizontális elvként határozza meg, melynek át kell hatnia az Önkormányzat valamennyi tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását, és a helyi szintű közpolitikák alakítását egyaránt.

Alapelveink, értékeink

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és szervei tudatában vannak annak, hogy munkáltatóként, intézményfenntartóként, közvetlen szolgáltatóként, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként is kötelesek megtartani valamennyi jogviszonyukban és eljárásukban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben (Ebkvt.) meghatározott egyenlő bánásmód követelményét.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt, minden polgára számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhassanak, tanulhassanak és élhessenek a településen, és lehetőségeihez mérten megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Közgyűlés és szervei döntéseiken keresztül is kifejezik elkötelezettségüket az esélyegyenlőség területén az Önkormányzat vezetésétől a Közgyűlésen és bizottságokon keresztül egészen a végrehajtás valamennyi szintjéig.

A jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl az önkormányzat a társszervekkel, társulásaival, civil szerveződésekkel, egyházakkal, önszerveződő közösségeivel, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén. Az Önkormányzat és intézményei maradéktalanul betartják az egyenlő bánásmódra vonatkozó uniós és hazai jogszabályokat, a megkülönböztetés elleni küzdelemben vezető szerepet vállalnak, és felhasználva helyzetüket és a befolyásukat, segítenek leküzdeni a diszkriminatív akadályokat, ahol csak lehetséges.

Az Önkormányzat és intézményei ösztönözik a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a közösség életében.

Az Önkormányzat és intézményei arra törekednek, hogy akadálymentesített kommunikációs rendszereket használhassanak a szolgáltatásaikat igénybevevők.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (a továbbiakban: HEP) átfogó célja

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel) és a Zalaegerszegi Szakképzési Centrummal.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (a továbbiakban: HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a fenntartását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk

különös figyelmet fordítva a

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXII. törvény (továbbiakban: Aetv.)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Ebkvtv.2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

A programban megfogalmazott cél kivitelezése tekintetében jelentős előrelépés történt. Többek között a TOP-6.6.1-15-ZL1-2016-00001 és a TOP-6.6.2-15-ZL1-2016-00001 azonosítószámú projektek megvalósítása során más egyéb kívánalmak mellett érvényre jutott a fogyatékkal élők számára funkcionálisan megfelelő életterek kialakítására. Ennek köszönhetően az egészségügyi alapellátások (orvosi rendelők, védőnői tanácsadók, központi ügyelet) elhelyezésére szolgáló építmények, valamint a szociális alapszolgáltatásoknak helyt adó közintézmények megközelíthetősége javult, helyiségeik a fogyatékkal élők számára is jobban használhatók. A TOP-6.2.1-15-ZL1-2016-00004 számú projekt a családbarát, munkába állást segítő intézmények és közszolgáltatások fejlesztését tette lehetővé.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata nyilvános pályáztatás útján, több ízben építési telkek értékesítését kezdeményezte munkahelyteremtő beruházás céljából.

A közlekedés feltételei körében a jelző és tájékoztató berendezések, intelligens közlekedést támogató eszközök számának növelése által javult a közlekedés biztonsága, melynek a lakosság és azon belül a fogyatékkal élők is előnyét élvezhetik.

2018. márciusában megnyitotta kapuit a Zalaegerszegi Járási Egészségfejlesztési Iroda, melynek Önkormányzatunk konzorciumi partnere. Az iroda működésének célja Zalaegerszeg és a járás 84 településén élő emberek egészségi állapotának javítása, a várható élettartam növelése, valamint a krónikus-, nem fertőző betegségek megelőzése. Az időskorúak aktivitásának megőrzése, jó közérzetük elősegítése érdekében már jó ideje színes programsorozatot szervez az önkormányzat és a város Idősügyi Tanácsa. Az önkormányzat az időseket érintő fejlesztésekről szóló döntéseket megelőzően, az Idősügyi Tanácsot, mint konzultatív, véleményező és javaslattevő testületet megkeresi, így is kifejezve azt, hogy fontos Zalaegerszegnek ez a generáció.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Foglalkoztatási Paktumot hozott létre, melynek aláírói a TOP projektet megvalósító konzorciumi tagok - Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Zala Vármegyei Kormányhivatal, a Kontakt Nonprofit Kft. kiegészülve a Zala Vármegyei

Kereskedelmi és Iparkamarával és a Zala Vármegyei Önkormányzattal. A paktum szervezetnek szintén tagjai mindazon helyi partnerek, akik szándéknyilatkozatban fejezték ki csatlakozási szándékukat: munkaadói érdekképviselők, vállalkozások, oktatási intézmények, felnőttképzők, civil szervezetek, humán szolgáltató intézmények. A paktumhoz csatlakozott szervezetek a munkaerő-tartalék mozgósítása, a minőségi munkahelyteremtés, a képzésbe való befektetés, valamint a menedzsment és szervezeti kapacitások megerősítése, a fejlesztés koordináció megvalósításáért fogtak össze. A projekt a zalaegerszegi lakhellyel rendelkező, hátrányos helyzetű regisztrált álláskereső munkaeö-piaci helyzetének javításában segít.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- **Új Roma Stratégia (2019-2030)**
- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)**
- **„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
- **Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)**
- **Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)**

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is.**

Az Ebtv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Önkormányzatunk működése során az esélyegyenlőség megvalósítását - az EU elvárásoknak is megfelelően - horizontális elvként határozza meg, melynek át kell hatnia az Önkormányzat valamennyi tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását, és a helyi szintű közpolitikák alakítását egyaránt.

Jelen HEP elkészítése során ezért egyik elsődleges célunk, volt, hogy a program illeszkedjen az önkormányzat helyi stratégiai terveihez, koncepcióihoz. A meglévő stratégiai dokumentumok (Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Időügyi Koncepció, Településrendezési terv, Zalaegerszegi Foglalkoztatási Paktum, Drogellenes Stratégia, Gyermekjogi Stratégia, Ifjúsági Koncepció stb.) áttekintését követően, megállapítható, hogy azok tartalmazzák az esélyegyenlőség szempontjából releváns elemeket.

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése 2006. december 14-i ülésén a 307/2006. sz. határozatában döntött a Zalaegerszegi Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Társulás létrehozásáról, melyben a város mellett Kispáli és Nagypáli Községek Önkormányzata vett részt. Az intézményfenntartó társulás létrehozásával 2007. január 1-jétől a Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ, valamint a Gondozási Központ közös önkormányzati fenntartás alá került.

Az Mötv. 157. § a) pontja 2013. január 1-jei hatállyal a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvényt hatályon kívül helyezte. A Mötv. 146. §. (1) bekezdése alapján az e törvény hatálybalépése előtt kötött önkormányzati társulási megállapodásokat a képviselőtestületek felülvizsgálják és e törvény rendelkezéseinek megfelelően módosítják e törvény hatálybalépését követő hat hónapon belül. A társulási megállapodás felülvizsgálata megtörtént, az új társulási megállapodás elfogadására 2013. június 20-án került sor.

A Társulás a szociális alapszolgáltatási feladatok közül biztosította: az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a családsegítést, a nappali ellátást (idősek, demens személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek). A gyermekjóléti alapellátási feladatok közül biztosította: a gyermekjóléti szolgáltatást, valamint a gyermekjóléti szolgálat általános feladatain túl az utcai és lakótelepi szociális munkát, kapcsolattartási ügyeletet, kórházi szociális munkát, készenléti szolgálatot.

2013. június 30-án önálló jogi személyiségű társulásként megalakult a Zalaegerszegi Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Társulás, amely Zalaegerszegi Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ, valamint a Zalaegerszegi Gondozási Központ fenntartójaként működött.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 86. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat köteles biztosítani a családsegítést, ha polgármesteri hivatal működik vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van.

Az Szt. rendelkezése szerint az önkormányzat az alábbiak szerint tehet eleget a fenti feladatának:

„91. § (1) A helyi önkormányzat ellátási kötelezettségének a szociális szolgáltatást nyújtó

a) szolgáltató, intézmény fenntartásával, vagy

b) szolgáltatót, intézményt fenntartó önkormányzati társulásban történő részvétellel, vagy

c) szolgáltatót, intézményt működtető fenntartóval létrejött - a szociális szolgáltatás nyújtásának a helyi önkormányzattól vagy a társulástól történő átvállalásáról szóló - 90. § (4) bekezdése szerinti megállapodás, illetve ellátási szerződés megkötésével tehet eleget.”

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 94. § (2a) bekezdése alapján a polgármesteri hivatal működtető települési önkormányzat, a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat által működtetett gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára terjed ki.

A Gyvt. 96. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat az e törvényben meghatározott személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást - a több önkormányzat illetékességi területére kiterjedő intézményi ellátási kötelezettségnek és a 94/A. §-nak a figyelembevételével - más szervvel, személlyel kötött ellátási szerződés útján, illetve társulásban is biztosíthatja.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése 183/2015. (X.22.) sz. határozatában döntött a Zalaegerszegi Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Társulás Társulási Megállapodásának módosításáról, melynek eredményeként a Zalaegerszegi Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ a társulás fenntartásából 2016. január 1-jétől visszakerült Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásába és Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központként folytatta tevékenységét.

A fenti jogszabályváltozásokkal összhangban, a szakmai előírások figyelembevételével Nagypáli Közös Önkormányzati Hivatal ellátási területén a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása érdekében Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és Nagypáli Község Önkormányzata között ellátási szerződés megkötésére került sor.

A társulás fenntartásában 2016. január 01. napjától tehát, kizárólag a Zalaegerszegi Gondozási Központ maradt. A társulási megállapodás módosítása tartalmazza továbbá, a bentlakásos ellátások (idősek gondozóház, idősek otthona) ellátási területének kiterjesztését a társulást fenntartó valamennyi önkormányzat (Kispáli, Nagypáli) területére. Mivel a Társulás által ellátott feladatok közül a gyermekjóléti feladatok kikerültek és a Társulás tevékenysége a szakosított szociális ellátásokkal bővült szükséges volt a Társulás nevének megváltoztatása. A Társulás 2016. január 1. napjától Zalaegerszegi Szociális Társulás néven működik.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

Az elemzés során az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs (TEIR) rendszer adatbázisait, a KSH, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, valamint az önkormányzat, a járási hivatal saját statisztikai adatait használtuk fel.

Szintén felhasználtuk az elmúlt időszakban elkészült koncepciók (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, Időügyi Koncepció, Integrált Városfejlesztési terv - Anti-szegregációs Terv stb.) releváns adatait, következtetéseit.

A folyamatok áttekintése érdekében az adatok jellemzően 5 éves időtartamot mutatnak be és kizárólag Zalaegerszeg városra vonatkoznak.

A következő fejezetekben ezekre az adatokra támaszkodva végeztük el a részletes elemzést.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösség (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedt teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

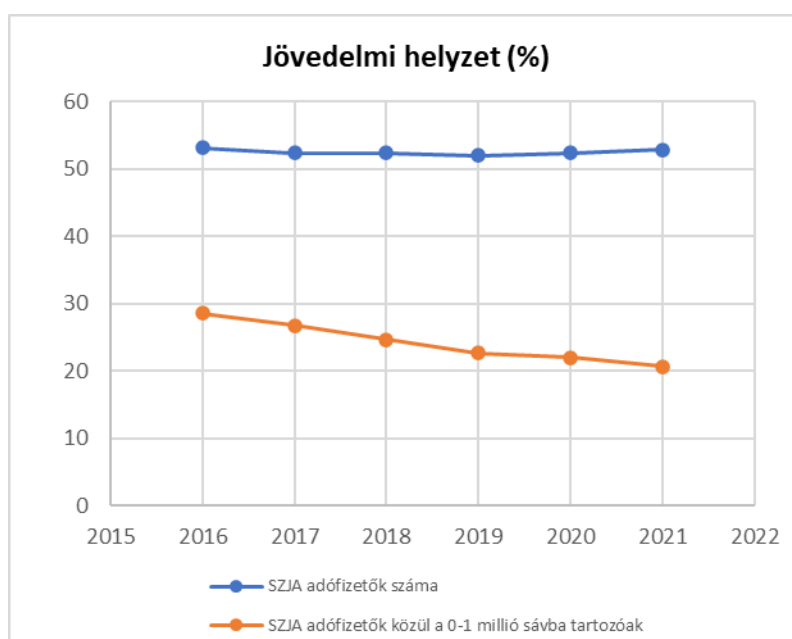
E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)** A törvény megállapítja azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. A törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása.
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	53,07	28,55
2017	52,33	26,75
2018	52,35	24,66
2019	51,98	22,63
2020	52,29	22,00
2021	52,77	20,62

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 3.1. számú táblázatból jól látszik, hogy 2017-ben és 2018-ban szinte stagnált az SZJA adófizetők száma, addig 2019-ben ez a szám már csökkent, ami a lakónépesség csökkenésével is magyarázható. A táblázatból az is kitűnik, hogy egyre alacsonyabb azok száma, akik a 0-1 millió forintos jövedelmi sávba tartoznak, tehát a város népességének jövedelmi viszonyai javultak.

A bruttó átlagkereset vonatkozásában az egyes nemzetgazdasági ágakat tekintve kisebb–nagyobb mértékben mindenütt emelkedés volt tapasztalható. A növekedésre a minimálbér és a garantált bérminimum emelése, a költségvetési szféra egyes területeit, továbbá bizonyos állami közszolgáltató cégek dolgozóit érintő keresetrendezések voltak hatással.

Ami a városban élő időskorúakat illeti, közülük csak kis hányaduk eltartott. Általában mindannyian rendelkeznek valamilyen jövedelemmel. Túlnyomó többségük nyugdíjjal, egy kisebb hányaduk munkajövedelemmel, illetőleg gazdasági tevékenységből származó tőkejövedelemmel, pénzbeli megtakarítással és emellett többségük ingatlan vagyonnal bír, de vannak közöttük befektetői,

vállalkozói vagyont működtetők is. Emellett jövedelemnek tekinthetjük a kiadást pótló kisbirtoki, saját vagy családi szükséglet fedezésére szolgáló, esetlegesen piacra vitt árutermelést is.

Az eltartottság az időskorúak esetében azt jelenti, hogy saját jövedelem hiányában, vagy annak alacsony összege miatt az önálló életvitel fenntartására nem elegendő és emiatt mások – elsősorban a családja, annak hiányában a közösség – gondoskodására szorul. Ebbe a körbe esetenként az alacsonyabb nyugdíjjal, járulékkal is bele tartoznak. Ugyanakkor családban élésük esetén velük kapcsolatban is elmondható, hogy a viszonylag alacsony jövedelmükkel ők is hozzájárulnak a családi kasszához.

2017. év júniusában hirdették ki egyes törvények a közérdekű nyugdíjas szövetkezetek létrehozásával összefüggő módosításáról szóló LXXXIX. törvényt. Az elmúlt nyár folyamán alakultak e speciális foglalkoztatási formát lehetővé tévő szervezetek. A nyugdíjas szövetkezet a munkáltató, akivel a munkavállalónak tagsági jogviszonyt kell létesíteni, vagy is be kell lépnie a szövetkezetbe, hogy munkaviszonyt létesíthessen. A szervezet két oldalról nyitott, egyrészt a munkaerőt kereső cégek, illetve a munkát kereső nyugdíjasok felé. A szövetkezeten keresztül munkát vállaló nyugdíjasnak nem kell összevonnia az így szerzett jövedelmét a nyugdíjával, ez utóbbi után nem kell adóznia, továbbá csak 15 százalék szja-levonás terheli a bért, így a munkabér 85 százaléka a nettó kifizetés. A foglalkoztatási forma a munkaadók számára is kedvező, mert a kifizetett bruttó bért nem terheli semmilyen közteher, kevesebb adminisztrációval jár, rugalmas foglalkoztatás, csak a ténylegesen ledolgozott munkaórákat kell kifizetni.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Flt. 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

„a) külön jogszabályban meghatározott közfoglalkoztatást szervez,

b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,

c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,

*d) *²*

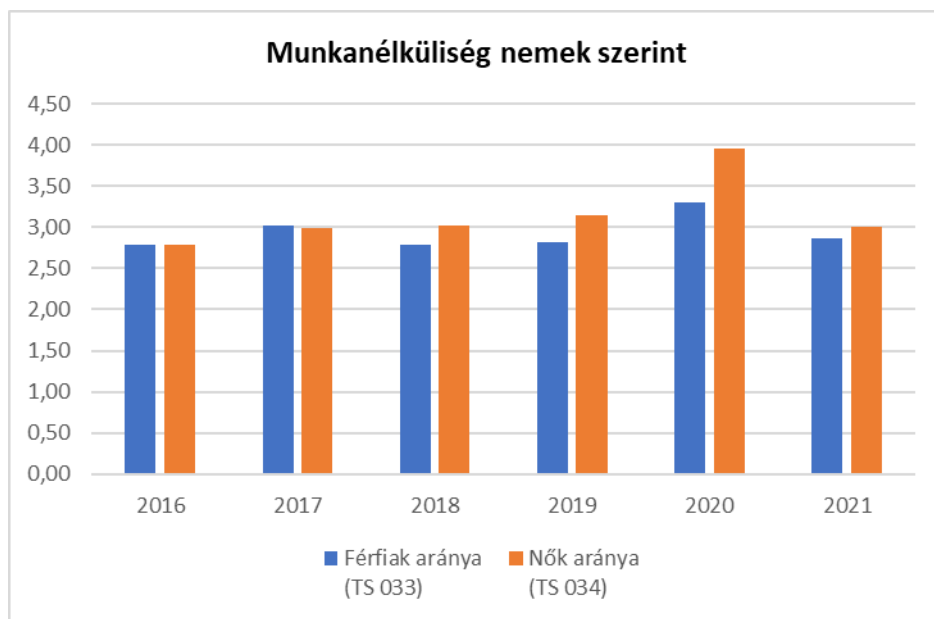
e) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.”

² Hatályon kívül helyezete: 2011. évi CV. törvény 129. § (1) b). Hatálytalan: 2011.VIII. 1-től.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	2,78	2,79	2,79%
2017	3,02	2,99	3,01%
2018	2,79	3,02	2,91%
2019	2,82	3,15	2,99%
2020	3,30	3,96	3,63%
2021	2,86	3,00	2,93%

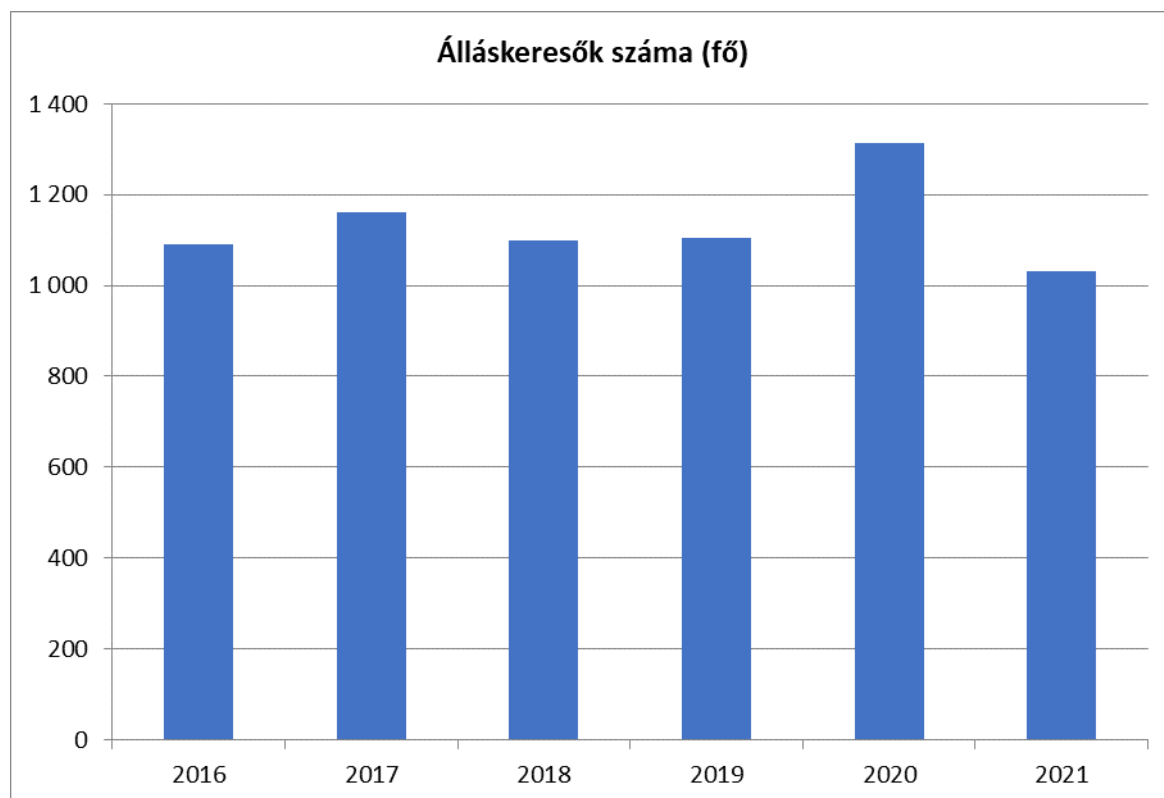
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

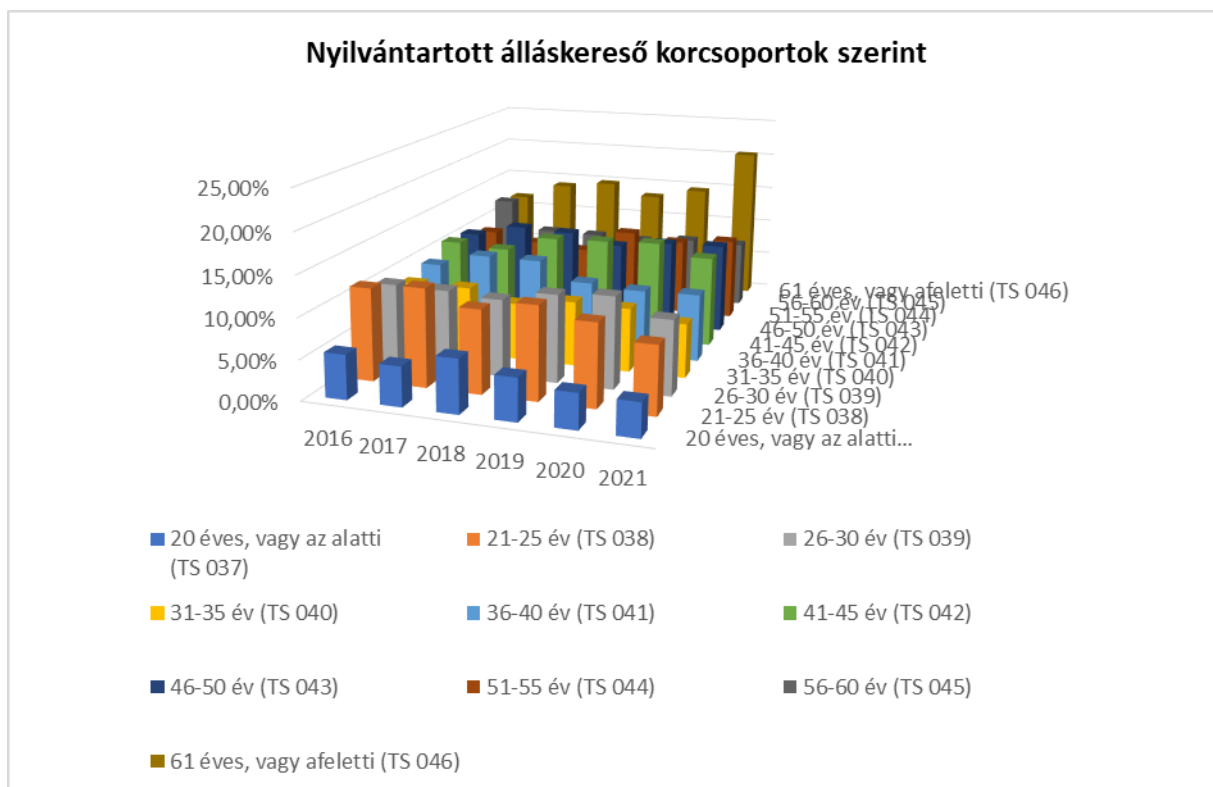

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021

	Fő összesen	1 090	1 162	1 100	1 106	1 313	1 032
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	60,00	57,00	73,00	58,00	57,00	43,00
	%	5,50%	4,91%	6,64%	5,24%	4,34%	4,17%
21-25 év (TS 038)	Fő	126,00	142,00	114,00	128,00	135,00	87,00
	%	11,56%	12,22%	10,36%	11,57%	10,28%	8,43%
26-30 év (TS 039)	Fő	111,00	117,00	106,00	121,00	150,00	96,00
	%	10,18%	10,07%	9,64%	10,94%	11,42%	9,30%
31-35 év (TS 040)	Fő	93,00	100,00	79,00	90,00	105,00	70,00
	%	8,53%	8,61%	7,18%	8,14%	8,00%	6,78%
36-40 év (TS 041)	Fő	102,00	129,00	122,00	97,00	110,00	88,00
	%	9,36%	11,10%	11,09%	8,77%	8,38%	8,53%
41-45 év (TS 042)	Fő	118,00	121,00	137,00	140,00	170,00	119,00
	%	10,83%	10,41%	12,45%	12,66%	12,95%	11,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	114,00	139,00	129,00	116,00	149,00	119,00
	%	10,46%	11,96%	11,73%	10,49%	11,35%	11,53%
51-55 év (TS 044)	Fő	101,00	96,00	85,00	119,00	131,00	110,00
	%	9,27%	8,26%	7,73%	10,76%	9,98%	10,66%
56-60 év (TS 045)	Fő	136,00	98,00	92,00	90,00	114,00	89,00
	%	12,48%	8,43%	8,36%	8,14%	8,68%	8,62%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	129,00	163,00	163,00	147,00	192,00	211,00
	%	11,83%	14,03%	14,82%	13,29%	14,62%	20,45%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

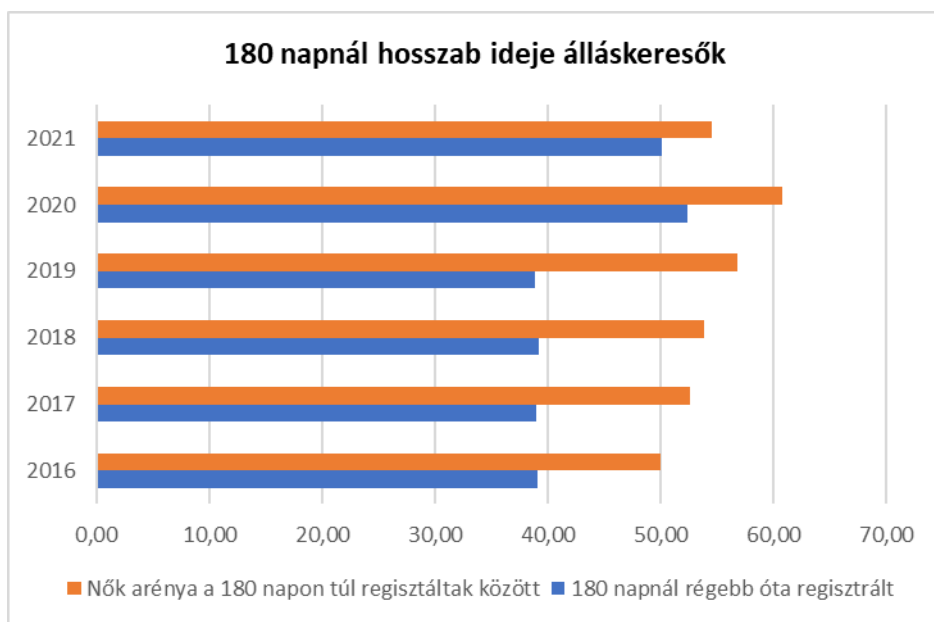

A regisztrált munkanélküliek korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy Zalaegerszegen a pályakezdők (25 év alattiak) munkanélkülisége, a korábbi időszakhoz mérten mérsékeltebb ütemű, csökkenő tendenciát mutat. A csökkenő tendencia a 31-40 éves és az 51-55 éves korosztályban is tetten érhető, mely alátámasztja azt az állítást, hogy Zalaegerszeg az elmúlt időszakban megvalósított komplex elhelyezkedést támogató programoknak és munkahely teremtő beruházásoknak köszönhetően munkaerőhiánnyal küzd. Az álláskeresők körében az elmúlt öt évben folyamatos, szembetűnő emelkedés nem volt tapasztalható egyik korosztályban sem.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	39,08	50,00
2017	38,98	52,54
2018	39,18	53,83
2019	38,88	56,74
2020	52,32	60,70
2021	50,10	54,55

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

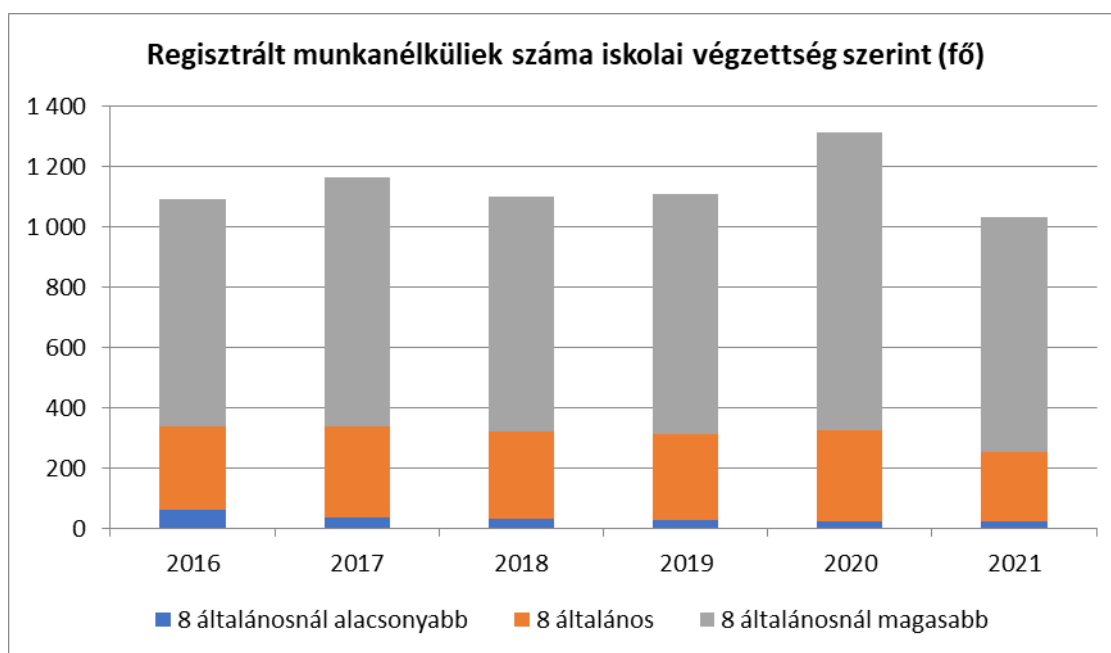
A fenti adatokból megállapítható, hogy a városban a vizsgált időszakban szinte állandó 38-39% a regisztrált munkanélkülieken belül a tartós munkanélküliek aránya, ami összességében kedvező jelenségnek minősíthető. 2020/2021-ben azonban nőtt ezen munkanélküliek száma, ami a járványhelyzettel hozható összefüggésbe. A 180 napon túl nyilvántartott álláskereső nők aránya 2016. évtől folyamatosan nő.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	1 090	60	5,50%	279	25,60%	751	68,90%
2017	1 162	35	3,01%	304	26,16%	823	70,83%
2018	1 100	30	2,73%	291	26,45%	779	70,82%
2019	1 106	26	2,35%	288	26,04%	792	71,61%
2020	1 313	25	1,90%	302	23,00%	986	75,10%
2021	1 032	24	2,33%	229	22,19%	779	75,48%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az iskolázottság tekintetében csak a censusok során felvett adatokra támaszkodhatunk. Az alacsonyan iskolázott népesség változását vizsgálva megállapítható, hogy 10 év alatt jelentősen csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma, ezzel párhuzamosan nőtt a legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma és népességen belüli aránya, ami kétségtelenül kedvező változás, bár az adatra nézve vélhetően kihatással bírt a növekvő természetes fogyás is. Figyelemre méltó azonban, hogy az alacsonyan iskolázott népességen belül még mindig nagyobb arányban vannak jelen a nők.

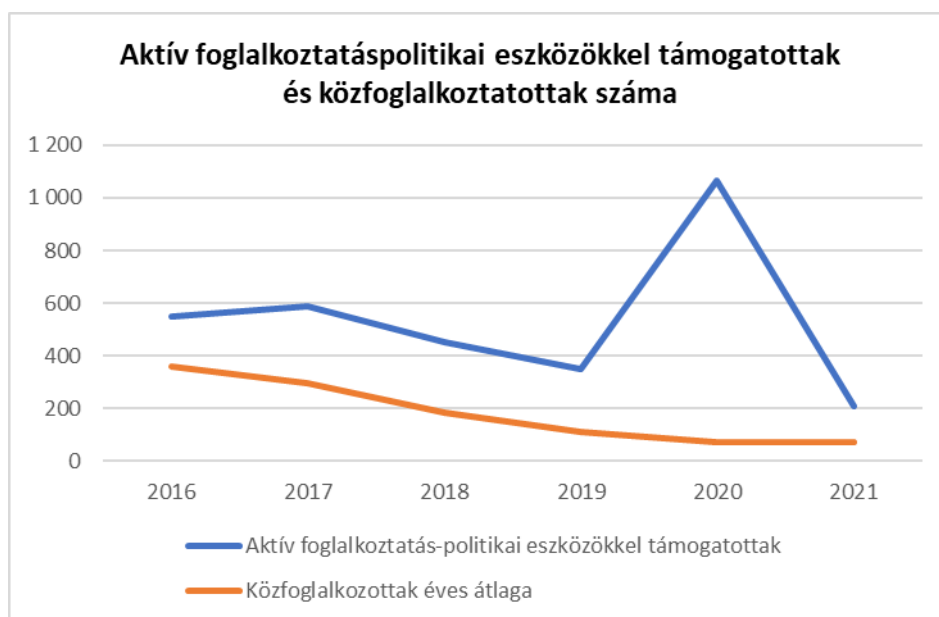
A fenti adatokból jól látható, hogy a munkanélkülieken belül a legnagyobb arányt a 8 általánosnál magasabb végzettségűek képviselik.

Az adatokból azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a legalacsonyabb végzettséggel rendelkezők valószínűleg nem szerepelnek a regiszterben, továbbá, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkezők kisebb valószínűséggel lesznek tartósan munkanélküliek. Megállapítható továbbá az is, hogy a szakmunkások iránti kereslet növekszik, hiszen arányuk a munkanélküliek körében nem elhanyagolható, de tartósan csökkenő tendenciát mutat.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	549	358
2017	586	295
2018	451	185
2019	350	114
2020	1 066	72
2021	208	71

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A megújított és átalakított közfoglalkoztatási program célja, hogy növelje az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatását, fokozza az álláskeresési aktivitást, valamint elősegítse a

versenyszférába, az elsődleges munkaerőpiacra történő sikeres visszatérést (belépést). A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Az önkormányzatok által történő hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás a helyben felmerülő, közfeladattal, a helyi közösség érdekeivel, a helyi közösség számára fontos szolgáltatások nyújtásával összefüggő munkaigények kielégítését segíti. Ebben a támogatási formában nyílik igazán lehetőség az értékteremtő, szakképzettséget is igénylő munkák elvégzésére, ezért itt napi 6-8 órás munkaidővel történt a foglalkoztatás.

A közfoglalkoztatási programok alapvető célja, hogy egyfelől lehetőséget teremtsenek a tartós munkanélkülieknek, a munkaerőpiacról régóta kiszorultaknak arra, hogy - munkaképességük megőrzése, esetleges javítása révén – visszatérjenek az elsődleges munkaerőpiacra, másrészt a szociális ellátásnál magasabb jövedelmet biztosítsanak a rászorultaknak addig is, amíg az első cél be nem következik. Kiemelt cél még a feketén végzett munka, tágabb értelemben a „feketegazdaság” visszaszorítása a rendezett munkaügyi kapcsolatok, foglalkoztatás megteremtése révén. Emellett természetesen léteznek egyéb kimondott vagy látens célok is (a segéllyel visszaélők kiszűrése, a közfoglalkoztatottak tesztelése a munkára való alkalmasság szempontjából, az önkormányzatok forráshiányának mérséklése stb.).

A közmunkások feladatai közé legnagyobb részben kommunális, környezetvédelmi célú tevékenységek ellátása, polgármesteri hivatalok tevékenységét segítő szolgáltatások végzése (adminisztrációs munka, kézbesítési munka), egészségügyi és szociális, valamint a művelődési és közoktatási területeken végzett feladatok segítése, nemzetiségi önkormányzatoknál végzett tevékenység segítése tartozik.

A férfi és női közmunkások által ellátott feladatok szerkezete értelemszerűen különbözik egymástól. A férfiak által leggyakrabban végzett munkák köre az alábbi: köztisztasági és karbantartó feladatok, parkgondozás, intézményekhez tartozó udvar takarítása, vízelvezető árkok fenntartása, bővítése, őrzés-védelem.

A nők esetében a takarítás a leggyakrabban ellátott feladat. Ezt követik a köztisztasági munkák, az adminisztratív kiegészítő feladatok, a szociális gondozói, segítői tevékenységek. A pedagógiai asszisztencia is viszonylag gyakori női feladat a közmunka körében.

A vizsgált hátrányos helyzetű csoportok munkaügyi szempontból számos problémával küzdenek, nagyon magas azok aránya, akik nem rendelkeznek semmilyen munkából származó jövedelemmel. Az átlagosan alacsony iskolai képzettségnek köszönhetően túlnyomó részt csupán az alacsony kvalifikációt igénylő álláshelyeket képesek betölteni. Egyértelmű összefüggés mutatkozott az iskolai végzettség növekedése és a munkahely megléte, vagy az álláskeresés sikere között. Ebből következően a hátrányos helyzetű csoportokkal foglalkozó szakmai szervezeteknek kiemelt figyelmet kell fordítani a képzések szervezésére. Erősíteni kell a szakképzés iránti érdeklődést. Egy szakma megszerzésének biztosítása jelentősen hozzájárulhat ezen csoport körülményeinek javításához.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata a közfoglalkoztatás szervezése és lebonyolítása érdekében létrehozta és működteti a Kontakt Humán Szolgáltató Nonprofit Kft-t, mely az alapításától, vagyis 1999. január 1-jétől 2009-ig Kht.-ként látta el feladatait. A Kontakt Nonprofit Kft. 2022-ben a 23. üzleti évét fejezte be. Az eltelt évek alatt a Kft. lényeges átalakulásokon ment keresztül, tevékenysége egyre bővült, az alapító önkormányzat céljait megfelelő szinten valósította meg.

A közfoglalkoztatások megvalósítójaként a cég az elmúlt években az alábbi támogatásokat tudta elnyerni központi keretből a munkák megszervezése, irányítása és előfinanszírozása után:

2008 év – 30.451 eFt	2015 év – 85.639 e Ft
2009 év – 95.817 eFt	2016 év – 128.363 e Ft
2010 év – 97.035 eFt	2017 év – 68.367 e Ft
2011 év – 56.073 eFt	2018 év – 71.401 e Ft
2012 év – 70.667 eFt	2019 év – 40.930 e Ft
2013 év – 156.859 e Ft	2020 év – 14.555 e Ft
2014 év – 129.380 e Ft	2021 év – 14.578 e Ft

Az elnyert pénzeszközt minden évben a munkabérekre fordította a társaság.

Mindezek mellett minden foglalkoztatott havi béréhez még hozzá kellett tenni 10 - 30 % bérköltséget, valamint a foglalkoztatást terhelő egyéb költségeket. (irányítási költség, gépek-szerszámok, munkaruha, üzemanyag, munkavédelem, karbantartás, bérleti díjak)

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma
2010	215
2011	374
2012	264
2013	265
2014	379
2015	243
2016	229
2017	263
2018	201
2019	141
2020	66
2021	41

Forrás: Kontakt Nonprofit Kft.

A közfoglalkoztatottak létszámában 2011. évben következett be egy jelentős növekedés, míg a 2012. évi csökkenés oka elsősorban a foglalkoztatási időtartam (4 hónapról 6 hónapra) növekedése. Jellemzően minimálbéren és a szakmunkás bérminimumon történt a foglalkoztatás, mivel a közfoglalkoztatásban az az irányadó. 2011 szeptemberétől bevezetésre került a közfoglalkoztatási minimálbér.

A 2013-2014-es nagyarányú közfoglalkoztatás után egyre többen helyezkedtek el az elsődleges munkaerőpiacon.

2018-tól a közfoglalkoztatás feltételeinek szigorítása miatt jelentős csökkenést tapasztaltunk a létszámban. Ebben az évben a közoktatási intézményekben a közfoglalkoztatás szervezése kikerült a Kft.-től.

2019-től a feltételekben további szigorítás történt. Szellemi munkakörben megszűnt a foglalkoztatás lehetősége, az előző években ezekben a pozíciókban alkalmazott dolgozókat az intézmények más formában próbálták felvenni.

A nagyarányú csökkenésben szerepet játszott, hogy a közfoglalkoztatotti bérek egyre inkább elmaradtak a minimálbértől és a garantált bérminimumtól. Míg 2015-ben a 8 órás közfoglalkoztatotti bér a minimálbér 75 %-a volt 2021-re ez 50,8 %-ra csökkent, 2022-ben pedig 50 %-ban rögzítésre került. Egyre kevesebb álláskereső hajlandó ezért a felajánlott munkát elfogadni. A foglalkoztatásban töltött időtartam növekedése is jelentősen csökkentette a létszámot, a foglalkoztatásban töltött idő csaknem 1 évre emelkedett.

Mindezek ellenére még jelentős volt azoknak a száma, akik közfoglalkoztatási jogviszonnyal egybekötött képzésen vettek részt, így a megszerzett képesítés által több lehetőség közül tudtak választani a munkaerőpiacon.

A közfoglalkoztatottak számában 2022-ben már tapasztalható némi emelkedés, de ez az újrainduló képzéseknek köszönhető.

A kormányzati intézkedések következtében – melynek célja a közfoglalkoztatás csökkentése – egyre kevesebb a közfoglalkoztatásban résztvevők száma, azonban van egy olyan réteg, akik egészségi és mentális problémáik miatt nem képesek elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon, tehát célszerű lenne, ha a közfoglalkoztatás Zalaegerszegen is megmaradna.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Önkormányzatunk egyik alapvető célja, hogy saját lehetőségeivel és eszközeivel elősegítse a munkahelyteremtést és támogassa a gazdaság fejlődését, valamint megteremtse a beruházásokhoz elengedhetetlenül szükséges kedvező környezetet és feltételeket.

Ennek keretében került sor az elmúlt időszakban az alábbi fejlesztésekre:

- befektetés támogató program megalkotása
- ipari parki fejlesztések
- inkubátorház létrehozása, és bővítése
- gazdasági diplomácia erősítése
- Gazdasági Szenátus létrehozása
- Deák Ferenc Új Városépítő Program megalkotása és megvalósítása
- Nyugat-dunántúli Gazdasági Tengely létrehozása
- Foglalkoztatási Paktum

A fenti programok hozzájárulnak, ahhoz, hogy a város gazdasága erősödjön, ennek következtében növekedjen a foglalkoztatás.

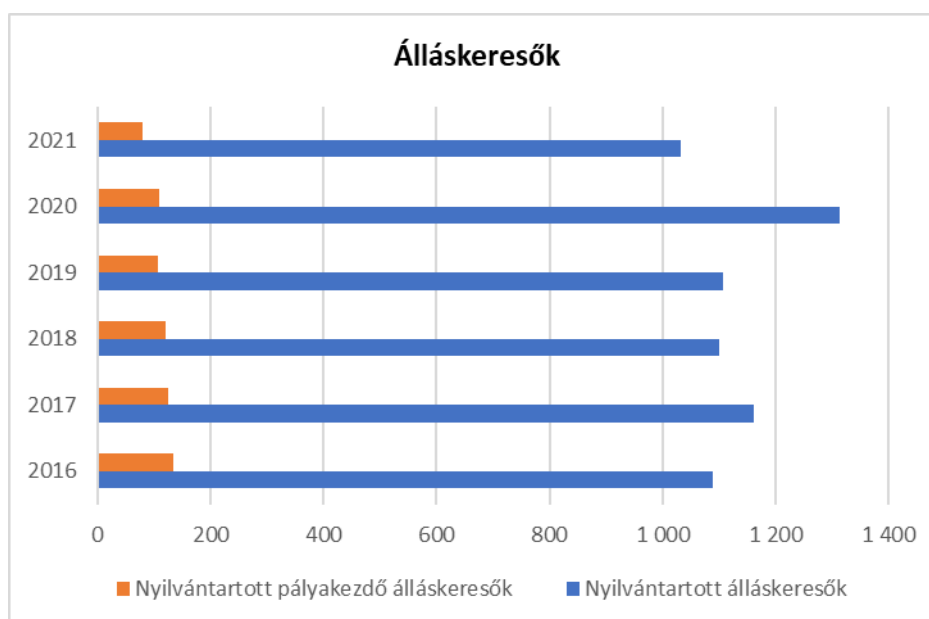
A fentieken túl önkormányzatunk saját intézményein és cégein (pl. Városgazdálkodási Kft., LÉSZ Kft., Kontakt Humán Szolgáltató Nonprofit Kft.) keresztül lehetőséget kínál a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására.

Az önkormányzat mellett a munkaügyi központ számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	1 090	134
2017	1 162	125
2018	1 100	120
2019	1 106	106
2020	1 313	110
2021	1 032	80

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nem tanuló és nem dolgozó 25 év alatti fiatalok munkaerőpiaci integrációját igyekszik előmozdítani az Ifjúsági Garancia Rendszer és az ennek keretében Zala vármegyében is megvalósított GINOP-5.2.1 „Ifjúsági garancia” munkaerőpiaci program.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Zala Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya, valamint a járási hivatalok foglalkoztatási osztályai információnyújtás és tanácsadás típusú foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokkal (ezen belül például álláskeresési- és munkatanácsadással,

pályaválasztási- és pályamódosítási tanácsadással, mentori segítség nyújtásával, pszichológiai tanácsadással) mozdítják elő az álláskereső és más, szolgáltatást igénylő ügyfelek munkaerőpiaci integrációját.

2021. évben sikeresen lezárult a zalaegerszegi foglalkoztatási paktum projekt, az idei évben pedig útjára indul – immár vármegyei területi illetékességgel, de a célcsoportba tartozó zalaegerszegi ügyfelek igényeit is kiszolgálva – a TOP_Plusz-3.1.1 „Zalai foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés” elnevezésű program.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása:

Az önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó adatokkal.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az Ebktv. rögzíti, hogy az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Az önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó adatokkal.

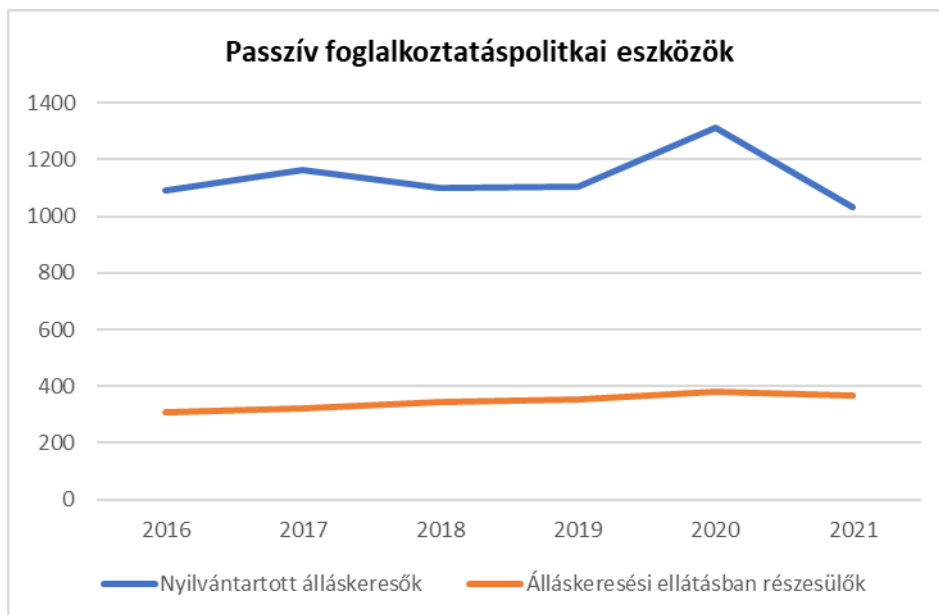
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1090	2,78%	306	28,07%
2017	1162	3,02%	321	27,62%

2018	1100	2,91%	345	31,36%
2019	1106	3,01%	353	31,92%
2020	1313	3,71%	382	29,09%
2021	1032	2,96%	368	35,66%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

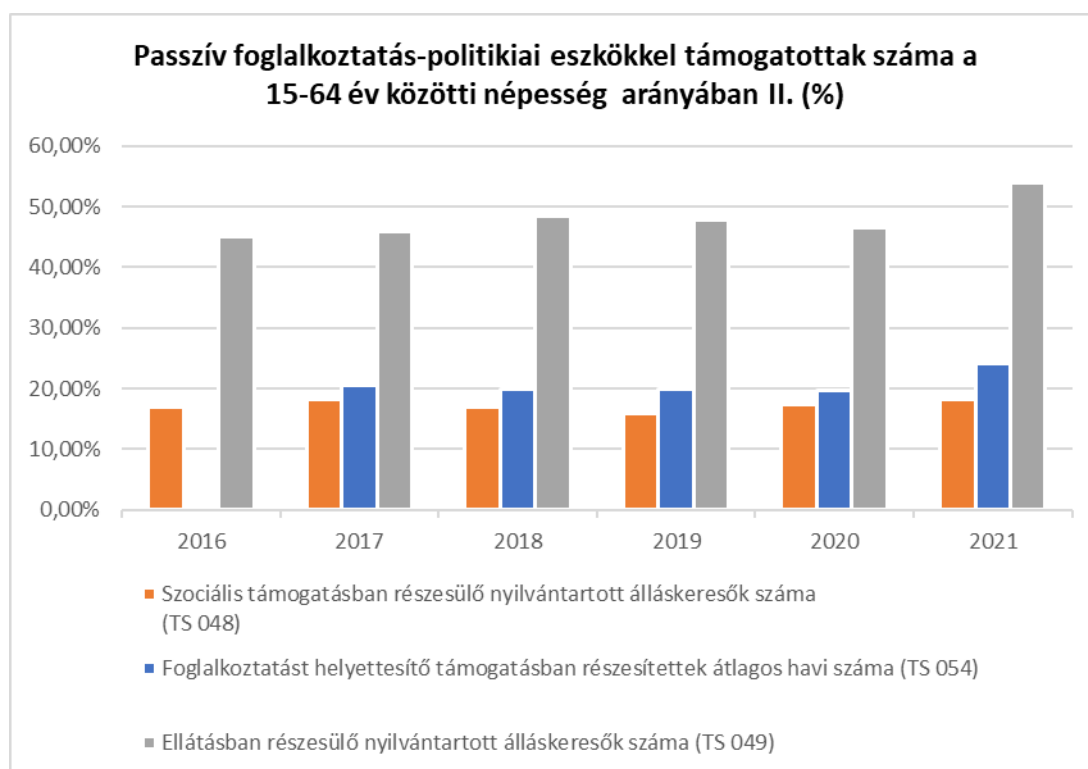

A fentiekből kitűnik, hogy a demográfiai folyamatokkal összhangban a helyi aktív korú népesség száma folyamatosan csökkent az utóbbi öt évben is. Ez a csökkenő tendencia ugyanakkor nem jutott érvényre az álláskeresői járadékban részesülők száma tekintetében. Megállapítható viszont, hogy a vizsgált időszakban az aktív korú népességben belül az álláskereső segélyezettek aránya jelentősen nem változott.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	185	16,97%	n.a.	-	491	45,05%
2017	212	18,24%	239	20,55%	533	45,87%
2018	187	17,00%	218	19,82%	532	48,36%
2019	176	15,91%	220	19,89%	529	47,83%
2020	229	17,44%	259	19,72%	611	46,53%
2021	189	18,31%	250	24,18%	557	53,97%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.2 számú táblázat adataiból látható, hogy a munkanélküliek számának csökkenése együtt jár a különböző támogatások jogosultsági alapon történő igénybevételének számbeli csökkenésével. A zalaegerszegi nyilvántartott álláskeresők száma az utóbbi öt évben igen kedvezően alakult. Az álláskeresői járadékra jogosultak számára is ugyanez a kedvező irány jellemző, a jogosultak aránya azonban az álláskeresők között, az utóbbi években csökkenést mutat.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	99
2018	103
2019	162
2020	133
2021	175

Forrás: TeIR, KSH

A 3.3.3. számú táblázat adatai arról tanúskodnak, hogy amíg az aktív korú népességben belül csökkent az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma és aránya, addig amellet, hogy a munkanélküliek száma érzékelhetően csökkent az elmúlt öt évben, körükben a foglalkoztatást helyettesítő támogatást igénybe vevők aránya csaknem állandó.

E területen az Szt. 25. §-a 45. §-a és 47. §-a alapján a jövedelme kiegészítésére, pótlására szociális rászorultságtól függően a rászorulóknak részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj (alanyi, kiemelt, emeltösszegű), Szt. és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerinti települési támogatás (a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a 18. életévét betöltött, tartósan beteg hozzátartozó az ápolását, gondozását végző személy részére, a gyógyszerkiadások viseléséhez, a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére)

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így a lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Természetbeni szociális ellátások: alanyi közgyógyellátás, illetve normatív közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása és a köztemetés

Munkaerő-piaci szolgáltatások

A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások és támogatások biztosításának jogszabályi háttere 2021. március 1-jétől – a 2020. évi CXXXV. törvény és a 100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet hatályba lépésével – átalakult.

A **foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokra** fentebb már utaltunk, a **foglalkoztatást elősegítő támogatások** rendszere az alábbiak szerint alakul:

Az állami foglalkoztatási szerv folyamatosan biztosítja a **súlyosan hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatásának támogatását** bérkiegészítés és bértámogatás formájában (100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet 32-33. §§).

Az állami foglalkoztatási szerv **támogatást nyújthat a csoportos létszámleépítés elkerülése vagy következményeinek enyhítése érdekében** (100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet 34-36. §§), továbbá – **munkaerő-piaci program keretében** –

- a) **bértámogatást** nyújthat a foglalkoztatott munkahelyének megtartása, illetve új munkahelyek teremtése érdekében (100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet 37. §),

- b) lakhatási és utazási támogatás formájában **mobilitási támogatást** nyújthat (100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet 38-40. §§),
- c) a **munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása** érdekében a foglalkoztatók részére támogatást nyújthat munkahelyi képzések lebonyolításához, illetve álláskeresőt ösztönző juttatást biztosíthat a jogszabályban meghatározott képzésen résztvevő álláskereső vagy csoportos létszámleépítéssel érintett foglalkoztatottak részére (100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet 41-42. §§), továbbá
- d) álláskeresők részére **vállalkozóvá válást elősegítő támogatást** nyújthat (100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet 43-45. §§).

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint **álláskeresői járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresői támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

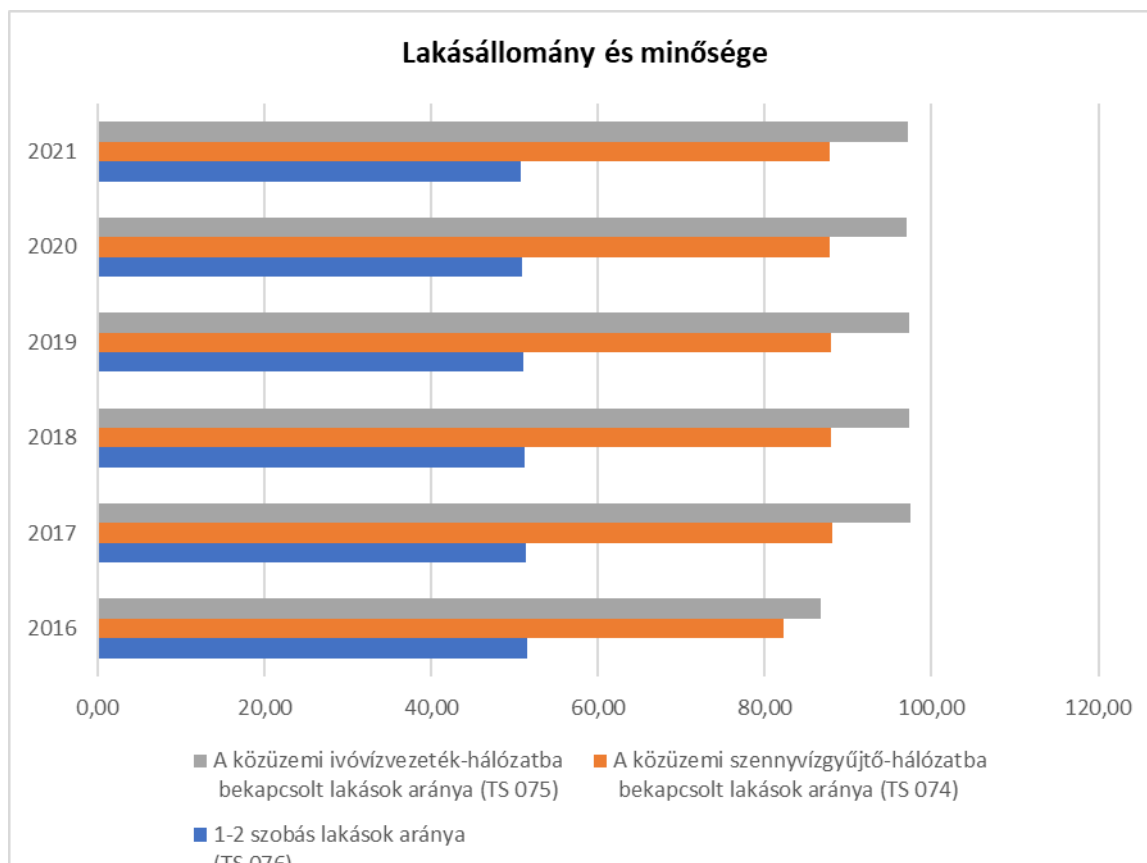
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	26031	23	0,88	51,45	82,30	86,64
2017	26082	68	2,61	51,34	88,03	97,47
2018	26170	94	3,59	51,22	88,00	97,39
2019	26282	125	4,76	51,01	87,90	97,35
2020	26427	148	5,60	50,82	87,76	97,05
2021	26492	65	2,45	50,75	87,78	97,18

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

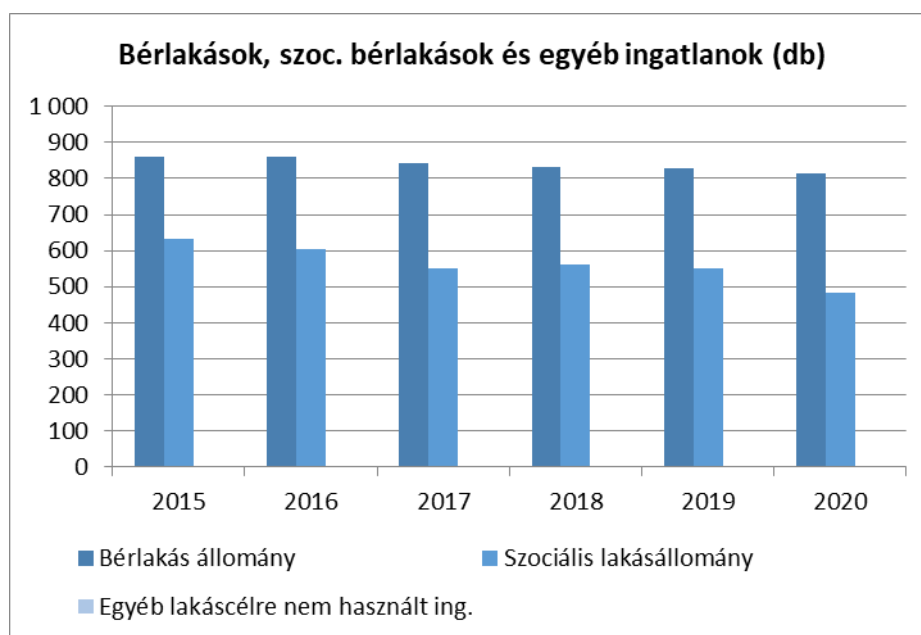
Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.³

³ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	26 031	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	26 082	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	26 170	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	26 282	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	26 427	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	26 492	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Megállapítható, hogy Zalaegerszeg jelentős mennyiségű bérlakást őrzött meg. A bérlakás állomány állagának szinten tartásán túlélve célként fogalmazódott meg, hogy növekedjen a költségelven bérbe adott, jobb minőségű lakások aránya, amely elérte a lakásállományon belül a 30 %-os szintet.

b) szociális lakhatás:

Szociális lakbérű lakásra azok a családok jogosultak, akiknek a háztartásában az egy főre jutó jövedelem a szociális vetítési alap 400%-át, egy fő háztartás esetén a szociális vetítési alap 550%-át nem haladja meg. A lakbér jellegét és mértékét évente kell felülvizsgálni. A szociális lakbér mértékét befolyásolja még a lakás városon belüli elhelyezkedése és komfortfokozatának mértéke is. Legmagasabb szociális jellegű lakbér 559 Ft/m², legalacsonyabb 149 Ft/m².

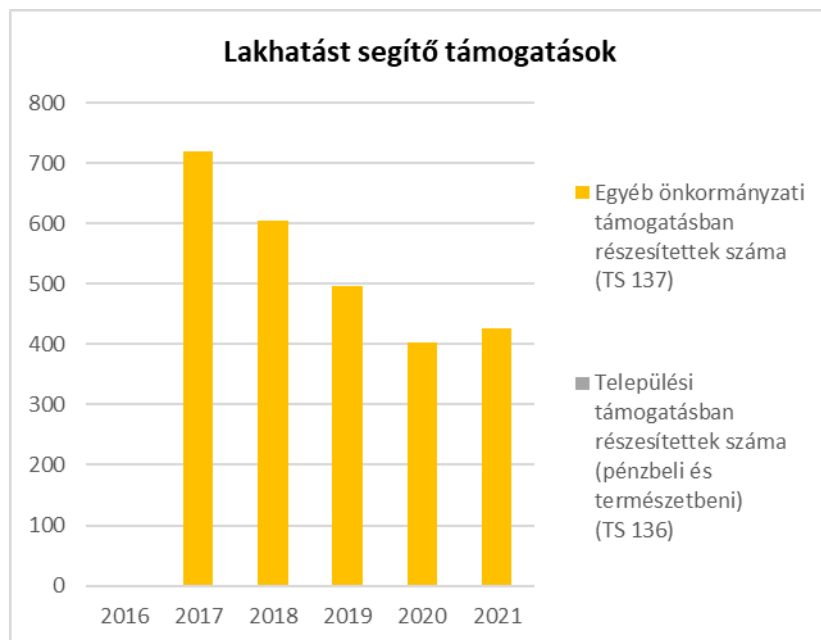
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok:

Az önkormányzati lakásgazdálkodás lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokat nem tart nyilván.

e) lakhatást segítő támogatások:

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	720
2018	n.a.	604
2019	n.a.	496
2020	n.a.	403
2021	n.a.	426

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A támogatási rendszerben kiemelkedő jelentőséggel bír a rászorult családok lakhatási költségeihez való hozzájárulás. A 2022-es év során 457 család részesült *lakásfenntartási segélyben*, ami 24 %-os visszaesést jelez az előző évhez képest, bár továbbra is ez az a támogatási forma, ami a rászorulóknak a legszélesebb rétegét éri el. A települési támogatásokról szóló helyi rendelet éves felülvizsgálata során a lakásfenntartási segély esetében a kizárólag öregségi nyugdíjban, rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásban részesülő egysemmélyes háztartásoknál a nyugdíjminimum 15 százalékával,

míg a többszemélyes háztartásoknál 10 százalékkal emelkedett a jövedelmi értékhatár. A támogatás folyósítása célzottan történik, hiszen alapvetően természetbeni ellátásként funkcionál, utalása közvetlenül a szolgáltatókhoz (áram-víz- és gáz költség átvállalása), a LÉSZ Kft.-hez, az adott társasházhoz, illetve egyéb közüzemi szolgáltatókhoz történik. A támogatás havi összege az egyedül élők számára havi 6.000 Ft, a többszemélyes háztartásban élőknek 4.500 Ft. A jogosultak 36 %-a él önkormányzati bérlakásban.

Az egyszemélyes háztartások aránya a támogatásra jogosultak között 65 %. Az elmúlt években az egyszemélyes, többségében nyugdíjas háztartások aránya folyamatosan emelkedett, különösen a 65 év felettiek aránya (65 %). Pénzbeli támogatást kizárólag a szilárd tüzelőt használóknak folyósítunk. Ilyen módon 36 család jutott támogatáshoz. Előre fizetős mérő feltöltését 3 család számára tette lehetővé a támogatás.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2022. októberében kettő új, energiafogyasztáshoz nyújtott támogatási forma bevezetéséről döntött. A támogatás azokat a családokat célozza, akiknél a lakásuk/házuk adottságai (pl. régebbi, szigetetlen, nem korszerű fűtésrendszerű épületek) miatt a támogatott rezsiköltség fölé emelkedik a fogyasztásuk, de ez a jövedelmi viszonyaik miatt súlyos teher számukra. A támogatás összege havonta gázártámogatás esetén legfeljebb 15.000 Ft, villamos energiátámogatás esetén legfeljebb 5.000 Ft.

Lakhatással összefüggő támogatási forma továbbá a 2016. évtől meglévő tűzifa támogatás is, melyre azok a háztartások jogosultak, melyek tagjai koruk és egészségi állapotuk okán munkajövedelemre nem számíthatnak. A 2022. évben az energiaárak emelkedéséhez köthetően a tűzifa támogatás esetében a jövedelmi értékhatár 50 %-os emelése történt meg.

f) eladósodottság:

Zalaegerszegen az önkormányzati bérlakásban élő családok közül 2021. évben 55, 2022. évben 39 családnak volt nagyobb összegű, három hónapot meghaladó tartozása lakbér, illetve egyéb szolgáltatások díjának tekintetében.

A lakáskezelő kiemelt feladata a bérleti díj fizetés folyamatos ellenőrzése, annak érdekében, hogy még a tartozás kezelhetetlen mértékűre növekedése előtt beavatkozás történjen. A részletfizetés biztosítása mellett lehetőséget biztosítunk krízishelyzetben rendszeres támogatás nyújtására. Az önkormányzat szociális intézkedései mellett meg kell említenünk a „Lakhatásért” Közalapítvány működését, amely az önkormányzati forrásokat kiegészítve nyújt segítséget.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembevétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.”

Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos

lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

Tendenciaként határozhatjuk meg a szegregáció felszámolása érdekében a rossz állapotú lakásokat koncentráló telepek megszüntetését, illetve a megmaradó lakások jelentős minőségi javítását, ami szélesíti a beköltözők körét.

Az adatokból látszik, hogy a városban a lakásállomány száma a vizsgált időszakban csekély mértékben növekedett (2019-es adat: 26 282 db lakás).

A lakosság tulajdonában álló, elégtelen lakhatási körülményekkel rendelkező lakásokról nem áll rendelkezésre adat.

Az esélyegyenlőség szempontjából különösen fontos területe a lakásrendszernek az önkormányzati bérlakás szektor.

Az önkormányzati tulajdonú bérlakások kezelését az IKV jogutódjaként, 1992. január 1-től Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának egyszemélyes Kft-je, a Lakáskezelő, Építőipari és Szolgáltató Kft. (LÉSZ Kft.) végzi.

A város 2022-ben a LÉSZ Kft. kezelésében 748 bérlakással, illetve más intézmények kezelésében további 54 lakással rendelkezik. A 2021. és a 2022. évben szanálás miatt 11 lakással csökkent az önkormányzati bérlakásállomány (Mártírok útja 47-49. alatti lakások és Takaréknél 1. szám alatt található üzlethelyiség). 2022-ben a Mártírok útja 2. szám alatt 1 lakás került vásárlás útján a LÉSZ Kft. kezelésébe. Új bérlakás nem épült.

A bérlők jelenleg a bérbe adott lakások mintegy 25 %-ában kötelezettek költségvetési lakbér fizetésére. Mivel a szociális helyzet alapján történik a bérlők besorolása, a bérlés során, ez alapján változhat a minősítés. A jelenlegi igények alapján műszaki állapottól függően gyorsan bérbe adhatók az üres lakások, mind szociális helyzet alapján, mind pedig a költséggelven hasznosítottak esetében.

2022. évben 16 lakás került pályázat útján hasznosításra. 10 esetben került sor a közgyűlés egyedi elbírálása alapján történő lakásbérbeadásra.

A *Fiatal Családok Otthonának* hasznosítása keretében biztosítva lett a házastársak elsőbbsége, de fennmaradt a lakóegységek kihasználása érdekében az élettársak és az egyedülállók pályázati lehetősége.

A változtatás egyértelműen sikeres volt, jelentősen bővült a pályázatokra jelentkezők köre – 19 szálláshelyre 59 pályázat érkezett – és 18 esetben sikerült a lakóegységekre pályázókat találni és a férőhelyeket betölteni. Indokolt lenne a jövőbeni fejlesztési célok között szerepeltetni hasonló konstrukciójú lakóépületek létrehozását, mivel jelentős igény látszik a fiatalok lakáshoz jutásának ilyen támogatására.

Az osztály az elmúlt évben is elvégezte az önkormányzati bérlakások *bérbeadási jellegének felülvizsgálatát*. A vizsgálat eredményeképpen a bérbeadás jellege 483 bérlő esetében szociális (2021-ben 504), míg 228 bérlő esetében költségvetésűként került megállapításra (2021-ben 210). 34 lakás jelenleg üresen áll, közülük 9 lakhatatlan, 25 db pedig felújítás alatt áll, illetve pályáztatás miatt kiutalásra vár. Az első lakáshoz jutók önkormányzati kamatmentes kölcsönét igénylők körében 2022-ben pályázatot nem nyújtottak be. 2021-ről 2 pályázati támogatás kifizetése húzódott át 2022-re 2.400 e Ft összegben. A rendelkezésre álló keretből gyermekkedvezményként további 555 e Ft kifizetés történt.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
Zalaegerszeg városában nincs telep szegregátum.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
Nem releváns.
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.
Nem releváns.

Az Ebktv. 31. §-a szerinti települési esélyegyenlőségi program elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat.

A fenti törvény szellemében írandó települési esélyegyenlőségi program különösen a lakhatás illetve a szociális szolgáltatásokhoz, és az infrastruktúrához való hozzáférés terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kívánja ösztönözni. A kutatások szerint az ezeken a területeken jelen lévő szegregációs és szelekciós mechanizmusok korlátozzák az egyenlő hozzáférést ezen szolgáltatásokhoz, és tovább mélyítik a társadalmi különbségeket. Az Anti-szegregációs Terv ennek megfelelően Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Esélyegyenlőségi Programjára épül.

Az Anti-szegregációs Terv elsősorban területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét egy adott településen. Az Anti-szegregációs Terv célja, hogy a város felmérje azon területeit, ahol a szegregáció már megindult, illetve ahol előrehaladott állapotban van, és a fentiek szellemében kidolgozzon a szegregáció oldására irányuló programokat.

Horizontálisan érvényesítendő szempont ezért a település-fejlesztésben, az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés biztosításának elve. Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítani minden infrastrukturális fejlesztés és település-rehabilitációs támogatás esetén az alacsony státuszú lakosok helyzetére. Kiemelten fontos a település különböző pontjain lakók részére az (szociális) infrastruktúrához való hozzáférés- biztosításának gyakorlata és annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a településen a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség.

A módszertan szerint alacsony státuszú lakos a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező és 8 osztálynál nem magasabb iskolai végzettséggel rendelkező aktív korú lakos.

Az integrált városfejlesztési stratégia városrészek vonatkozó elemzése alapján kimutatható, hogy melyek a város rosszabb státuszú területei, ahol a népesség társadalmi összetétele és a terület fizikai jellemzői is kedvezőtlenebbek. Ez a fejezet alapvetően erre az elemzésre támaszkodik és a célja, hogy a rosszabb státuszú területeken belül meghatározza azokat a kisebb terület egységeket, ahol a szegregáció már előrehaladott, illetve azokat, melyeket a szegregáció elmélyülése veszélyeztet. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a városi szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása.

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül:

- a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és
 - a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya
- mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

Városszerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik:

- a városszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában ezek jelentik a telepszerű környezetet),

- a városszövegtől elkülönült, alapvetően nem lakó-funkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában ezek jelentik a telepeket).

A szegregátumok lehatárolását segítő vizsgálati szempontok:

- **Elsősorban városrész szintű társadalmi (demográfiai, szociális helyzet) adatok** - amelyek a Központi Statisztikai Hivatal 2011-es népszámlálás adataiból lekérhetők - képezhetik az alacsony státuszú népességet koncentrálnak területek beazonosítását. A szegregált terület definíciója szerint (lásd fent) a két mutatónak együttesen megfelelő lakosok magas koncentrációja határozza meg a beavatkozási területet.
- **segélyezési adatok megoszlásának vizsgálata:** az önkormányzati segélyek városrészek közötti megoszlásának, illetve a városrészekben belül egy adott területre való koncentrációjának vizsgálata
- **önkormányzati bérlakások** magasabb koncentrációja egy adott területen
- **alacsony infrastrukturális ellátottsággal** (közművek, pormentes út, járda hiánya) rendelkező területek vizsgálata
- külterületen, nem-lakóövezetben elhelyezkedő lakott területek vizsgálata.

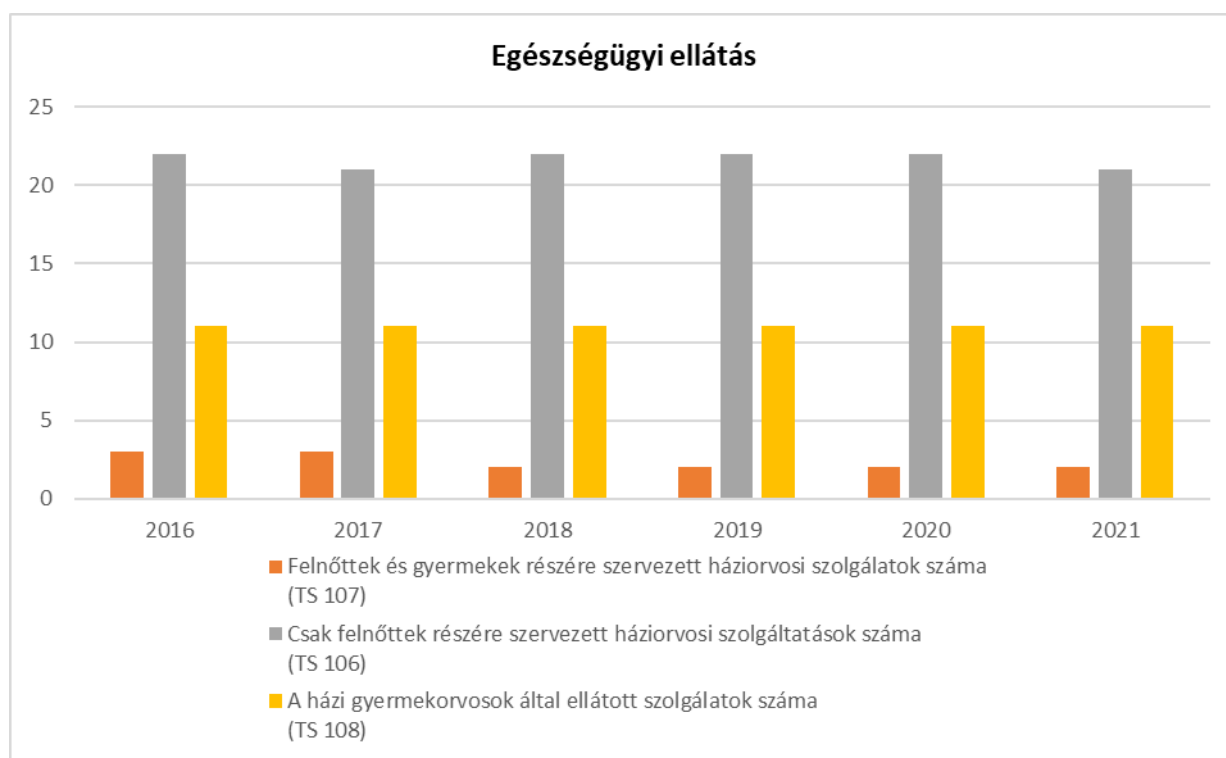
A város által készített Anti-szegregációs Terv elemzése alapján megállapítható, hogy a városban nincs – a megadott mutatóknak megfelelő – olyan méretű szegregátum (100 fő feletti), amely integrációs stratégia készítését indokolná. Ennek a pozitív helyzetnek a kialakulásához hozzájárult Zalaegerszeg Megyei Jogú Város széleskörű és stabil szociális hálójának, amely megoldást kínál a társadalom valamennyi nehézségekkel küzdő tagjának. A szegregáció kockázatával érintett területek lakói számára több lehetőség adott a már meglévő rendszerben is. Ezekre a létező programokra és stratégiákra épült a város Anti-szegregációs Programja is.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi-orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi-orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfoglalkoztatási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	3	22	11	15	n.a.	n.a.
2017	3	21	11	15	1 241	229,03
2018	2	22	11	15	1 217	226,23
2019	2	22	11	15	1 208	134,73
2020	2	22	11	15	1 147	130,33
2021	2	21	11	15	1 134	128,45

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Az adatokból látható, hogy a városban széleskörűen hozzáférhető az egészségügyi alapellátás, a rendszer kiépített és biztonságosan üzemel.

Az Egészségügyi Alapellátás infrastruktúrájának fejlesztése Zalaegerszegen (TOP-6.6.1-15-ZL1-2016-00001) című projekt keretében több egészségügyi alapszolgáltatás épülete újult meg az elmúlt években. A bruttó 353.999.834 Ft támogatási összeg, a napi munkavégzés során használt eszközök (bútorzat, egészségügyi- és orvostechnikai eszközök, irodatechnikai eszközök) beszerzésére is lehetőséget adott. A fejlesztés révén 13 háziorvosi rendelő (ebből 8 felnőtt és 5 gyermek háziorvosi praxis) 17 védőnői körzet elhelyezését szolgáló tanácsadó és a központi ügyeleti szolgálat feltételei javultak számottevően.

- b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata komplex Egészségfejlesztési cselekvési tervvel rendelkezik, amely 6 fő programpontra (keringési, daganatos, mozgásszervi, mentális betegségek és szenvedélybetegségek megelőzése és visszaszorítása, valamint az egészséges táplálkozás és az aktív testmozgás elterjesztése és népszerűsítése) tartalmaz.

Az egészségfejlesztési cselekvési programok az alábbi fő célkitűzések megvalósításához kapcsolódnak:

- a betegségek megelőzése,
- az egészségkárosító magatartások visszaszorítása,
- az egészséges életmód népszerűsítése,
- a kedvező környezeti feltételek alakítása.
- az egészségtudatos magatartás kialakítása.

A civil és szakmai szervezetek, programok, támogatása során az önkormányzat kiemelt figyelmet fordított azon projektek támogatása iránt, amelyek illeszkedtek az elfogadott Egészségfejlesztési cselekvési tervhez. A programokat elsősorban egészségfejlesztéssel, egészségneveléssel foglalkozó civil szervezetek, valamint „betegszervezetek” bonyolították. Ennek köszönhetően számos csoportot elérő programok valósulhattak meg a városban

Az EFOP-1.8.19-17 kódszámú, „Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése - népegészségügy helyi kapacitás fejlesztése” című projekt keretében 2018. március 1-től, a Zala Vármegyei Szent Rafael Kórház keretei között megkezdte működését zalaegerszegi székhellyel a Zalaegerszegi Járási Egészségfejlesztési Iroda (továbbiakban: EFI), melynek önkormányzatunk konzorciumi partnere.

Az EFI az ország átfogó népegészségügyi hálózatának részeként működik a Zalaegerszegi járás 85 településére kiterjedő illetékességgel. Az EFI programjainak célja, hogy javuljon Zalaegerszegen és a járásban élő lakosság egészségi állapota, csökkenjen a korai, elkerülhető halálozás, javuljon a lakosság egészségtudatossága, széles körben változzon kedvezően az egészséget meghatározó életmód, fejlődjenek az egészségmagatartást befolyásoló szokások és a népegészségügyi szolgáltatásokhoz, ismeretekhez való hozzáférés, a megelőzés és egészségfejlesztés.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az egészséges táplálkozás alapelveinek megismertetése és kisgyermek kortól kezdődő követése, az ehhez szükséges élelmiszerek elérhetőségének biztosítása, valamint az egészséges táplálkozásra nevelés az étkeztetők, a pedagógusok, a szülők, valamint a táplálkozás-egészségügyi szakemberek együttműködésével valósulhat meg.

Az egészséges táplálkozás kulcsfontosságú a fejlődő szervezet számára, hiszen krónikus betegségek kialakulása előzhető meg a megfelelő étrenddel. 2011-ben tette közzé az országos tisztifőorvos az egészséges közétkeztetésre vonatkozó ajánlásait, melyek azóta a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletbe is beépültek. Valamennyi közétkeztetéssel foglalkozó szolgáltatónak a rendeletben foglaltak és az életkori sajátosságok figyelembevételével kell elkészítenie az ételleket.

Zalaegerszegen a közétkeztetést igénybe vevők száma 2021. évben az alábbiak szerint alakult:

Bölcsődében:	204 fő	51.727 adag
Óvodában:	952 fő	227.495 adag
Általános iskolában:	2.894 fő	433.531 adag
Középiskolában, kollégiumban:	919 fő	136.587 adag
Szociális étkeztetettek (idősek, betegek, rászorultak):	509 fő	80.409 adag

A szociális étkeztetést (idősek, betegek, rászorultak) a városban az önkormányzat fenntartásában működő Gondozási Központ, míg a gyermekétkeztetést (óvoda, általános iskola, középiskola, kollégium) vállalkozási szerződés keretében a Hungast-ZEG Kft végzi. A bölcsődei ellátásban az önkormányzat által fenntartott intézmény (Egyesített Bölcsődék) végzi az étkeztetést.

Önkormányzatunk is részt vett a Békés vármegyében elindított és azóta országos kiterjesztésű „Mintamenza programban”.

A program része, hogy a közétkeztetésben is minél szélesebb körben jelenjenek meg a magyar, ezen belül is elsősorban a helyi alapanyagok, illetve a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások termékei. Fontosnak tartjuk, hogy a bio-élelmiszerek és fűszerek egyre növekvő arányban jelenjenek meg a bölcsődei, óvodai, kórházi étkeztetésben. A tapasztalatok szerint ízletesebbek azok az ételek, amelyek a több ezer kilométerről szállított alapanyagok helyett hazai termékekből készülnek, ráadásul tápértékük is magasabb.

A helyben megtermelt nyersanyagok teljesen kisorsíthatnák az ételek elkészítéséhez használt ún. kényelmi termékeket. Az „igazi” nyersanyagok előkészítése élő munkát igényel, így ez a közmunka-programban résztvevők számára is új foglalkoztatási területet jelenthet. Emellett fontos a konyhák valamennyi dolgozójának (élelmezésvezető, szakács, konyhai előkészítő) elkötelezett közreműködése, képzése, továbbképzése, és az is, hogy a közmunka-programban részt vevők megismerkedjenek a higiénés és közegészségügyi előírásokkal.

A gyermekétkeztetést végző szolgáltató a városba számos új kezdeményezést hozott magával, melyek elsősorban az egészségességet célozzák. Reform technológiával készítik az ételeik nagy részét, így például a bő olajban való sütés is a múlté Zalaegerszegen, hiszen olyan sütőberendezéseket vásároltak, melyek alkalmasak arra, hogy nagy mennyiségű zsiradék felhasználása nélkül készítsék el azokat az ételeket is, melyek korábban olajba merítve készültek. Ezen kívül az étlap összeállítást dietetikus szakember végzi, az ide vonatkozó összes ajánlás és szakmai szempont figyelembevételével, melyet a hatóságok is folyamatosan ellenőriznek.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

2022. évben közbeszerzési eljárás után új szerződés került megkötésre a Hungast ZEG Kft.-vel. Az új szerződésben az önkormányzat előírta, hogy a vállalkozónak vállalnia kell a rendeletben meghatározott gyakoriságon felül nyers zöldség/gyümölcs szolgáltatását, ezzel is elősegítve a gyermekek egészséges táplálkozásra való nevelését.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Zalaegerszeg sportlétesítmény ellátottsága kiemelkedőnek minősíthető. Az önkormányzat a sportlétesítmények fenntartásával, fejlesztésével és támogatásával látja el leginkább a sporthoz kötődő közfeladatait.

Zalaegerszegen a stadionrekonstrukciós program keretében befejeződött az új **Városi Labdarúgó Stadion** felépítése, valamint megújult a stadionhoz tartozó Ostoros Károly sportcsarnok is.

A városban működő **Jégcsarnok** a közönségkorcsolyázás által új és nagyon értékes lehetőséggel szolgálja a szabadidősportot, a közoktatási intézmények számára az Önkormányzat finanszírozásával biztosított jégidő az iskolai és a diáksport terén jelent minőségi előrelépést, az utánpótlás-nevelés területén pedig Zalaegerszeg a jégkorong egyik hazai erősségévé vált az elmúlt néhány év alatt.

A **Városi Sportcentrum** nagy értéke a város sportéletének, kihasználtsága szinte lefedi a teljes kapacitását, mind a szabadidősportnak, mind a versenysportnak fontos helyszíneként szolgálja Zalaegerszeg sportéletét. A létesítményt a zalaegerszegiek díjmentesen látogathatják, ami a szabadidősport és az egészséges életmód kialakításában jelentős támogatás és segítség az Önkormányzat részéről a város lakói számára. A Sportcentrum rendelkezik 8 sávós futópályával, több labdarúgó pályával (élőfüves és műfüves egyaránt), tenisz centrummal, kondicionáló parkkal, tekecsarnokkal, fedett futópályával és atlétika pályával (dobókörrel).

A **Zalaegerszegi Sport- és Tanuszoda** nagyon fontos bázisa az eredményes zalaegerszegi úszósportnak, s legalább ilyen fontos helyszíne a szabadidősportnak, illetve az iskolai- és diáksportnak. A kerettantervbe beépített, az ötödik évfolyamon kötelező 18 órát az állam támogatja, a zalaegerszegi önkormányzat pedig vállalta, hogy a többi évfolyam oktatását is segíti. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és Magyarország Kormánya a Modern Városok Program keretében együttműködési megállapodást kötött. Az uszodafejlesztési koncepció keretében 2022. év elején megvalósult egy 10 pályás, 50 méter méretű medencét és tanmedencét is magában foglaló fedett uszoda. Emellett megújult a városi strand is, ahol kialakításra került egy 6 pályás, 25 méter méretű medence, valamint megújult a gyermekmedence is.

Szintén 2022-ben átadásra került az **Alsóerdei Sport- és Élmenypark** a régi napközis tábor helyén. Az élmenypark területén helyet kaptak a különböző kiszolgáló épületek, sportpályák, egy futókör, kondicionáló park, erdei kalandpark, mászófal, játszótér és KRESZ-park. Az utóbbi időben a

szórakozás, pihenés mellett egyre inkább a sportolás és az extrém sportok helyszíne lett az Alsóerdő. Ezeken túlmenően nemzetközi versenyek megrendezésére is alkalmas kerékpáros pályarendszer került átadásra Kertváros és Alsóerdő között. A tervek szerint a következő években a TV-torony és annak környezete újul meg, túraútvonalak épülnek ki.

A Magyar Labdarúgó szövetség által kiírt pályázatokban immár 2db nagyméretű 105x68-as műfüves labdarúgópálya, 2db 60x40-es 5db 20x40-es és 6db 12x24m-es grundpálya épült. Rekortán borítású multifunkcionális pályával bővült az Eötvös iskola udvara, valamint műanyag borítású B33-as kosárlabda pályával a Zrínyi Miklós gimnázium és a Landerhegyi Sportiskolai Általános Iskola udvara. A város nagy hangsúlyt fektet a gyerekek sportra való nevelésére. Önkormányzatunk ezért minden évben sikeresen pályázott két db 7x14m-es ovisport-pályára, ami már a 12. megépült pályát jelenti, ezzel a város összes óvodájában megépült, ahol az udvar méretei ezt lehetővé tették.

Az iskolai tornatermek, tornaszobák, sportudvarok felújítása és a játszótér építési program elmúlt években történt fejlesztései szintén segítik a gyermekek és tanulók egészséges életmódra történő nevelését, a mozgás megszerettetését. Megépült a Mindszenty Iskola tornaterme és vívócsarnoka, átadásra került a Dózsa György Általános Iskola „C” típusú tornaterme. 2022 évben megújult a Liszt Iskola és 2023-ban Apáczai ÁMK tornaterme.

Fontos szerepet töltenek be a testmozgási, testedzési lehetőségek városi biztosításában a vállalkozások által működtetett sportlétesítmények, edzőtermek is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban működő szociális ellátórendszer ismeretében megállapítható, hogy az alapszolgáltatásoktól a speciális szolgáltatásokat biztosító szakellátásokig terjedő „ellátási piramis” teljes körűen kiépült, szilárd alapokkal rendelkezik.

Az elmúlt időszakban a szolgáltatásfejlesztések expanzív szakasza lezárult, a továbbiakban hangsúlyt a szolgáltatások minőségének fejlesztésére, a járási körzetközponti szerepből adódó feladatok ellátására kell helyezni.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszerének átalakulásával az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzat rendeletben határozta meg.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés bemutatásával és elemzésével a helyzetelemzés 6. pontjában foglalkozunk részletesen.

g) drogreveníciós szolgáltatások;

A drogreveníció rendkívül fontos feladat, a folyamatosan zajló megelőző munka résztvevői az ifjúságvédelemmel foglalkozók, a drogambulancia munkatársai, a rendőrség, az önkormányzat illetékesei, a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ, az iskolai védőnői hálózat, illetve az ifjúsági kortárs-segítők is.

Az **ifjúságvédelem, az általános prevenció** területén legfontosabb partnerek a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ (jelzőrendszeri korcsoportos team ülésein az ifjúsági referens állandó meghívott), a rendőrség bűnmegelőzéssel foglalkozó szakemberei, a Zala Vármegyei Kormányhivatal népegészségügyel, áldozatvédelemmel foglalkozó és igazságügyi szolgálatot biztosító munkatársai, az iskolai védőnői hálózat. A törvény nem írja elő ifjúságvédelmi felelősök alkalmazását, azonban szerencsére majdnem minden oktatási intézményben van olyan pedagógus, aki foglalkozik ezzel a területtel.

2022. tavaszától a Zalaegerszegi Városi Diáknapok keretein belül kerül megrendezésre a **Játék a Biztonságért Középiskolás Bűnmegelőzési Vetélkedő** a Zala Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Alosztálya és Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata közös szervezésében. A program célja a fiatalok bűn-és balesetmegelőzési ismereteinek bővítése áldozattá- és elkövetővé válásuk megelőzése játékos, bűnmegelőzési célokra túl pályaaorientációra is alkalmas vetélkedő formájában. A drogfogyasztás következményeit, az éjszakai élet veszélyeit, a másság elfogadását, a különböző esettanulmányok elemzését, közlekedési ismereteket, balesetmegelőzést is magában foglaló komplex ismeretnyújtó program. Zalaegerszeg belvárosában található helyszíneken (Pl. Zalaegerszegi Televízió, Zalaegerszegi Rendőrkapitányság, Drogambulancia, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, Vöröskereszt, Tűzoltóság, Belvárosi KMB Iroda, Főkapitányság, Bíróság, Dózsa pálya) bonyolítják a vetélkedőt forgószínpad szerűen, különböző elméleti és ügyességi feladatok megoldásával.

A vetélkedő célcsoportja a zalaegerszegi középfokú oktatási intézmények 9. évfolyamos osztályai, vagyis a rendezvényen több, mint 300 fiatal képviselteti magát. A koordináció, a rendezvény egyes elemeivel kapcsolatos költségek biztosítása önkormányzati feladat, a szakmai irányítást pedig a Zala Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Alosztályának munkatársai látják el. Az ifjúság körében végzett felvilágosító és megelőző munka számos, a szakterületen érintett szakma, társintézmény és civil szervezet összefogását követeli meg, ezáltal sokféle, komplexebb problémamegközelítést eredményezve. A rendezvény a pedagógusok, az oktatási intézmények diákjai és a szakmai résztvevők körében is nagy népszerűségnek örvend.

A Zala Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Alosztály kollégáival együttműködve valósul meg minden esztendőben a **kortárssegítő-képző tábor** is, közel 30 középiskolás fiatal részvételével.

A **Zalaegerszegi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)** munkájának támogatása során kiemelt figyelmet fordítottunk a drogreprevenzióra, a kereslet-kínálati oldal csökkentésére, a KEF által képviselt intézmények élen járnak a *drogmegelőzésben*, a KEF Szakmai Napok minden év februárjában kerülnek megrendezésre. Célközönségük: ifjúságvédelemmel foglalkozó pedagógusok, osztályfőnökök, iskolaorvosok, orvosok, védőnők, gyermekotthon munkatársai, családsegítő és gyermekvédelmi munkatársak, mentálhigiénés munkatársak, valamint a KEF-ek tagjai. A KEF pályázatokkal is igyekszik finanszírozni a feladatellátást.

A **Zalai Bűnmegelőzési Kortárssegítő Klub** a KEF szervezeti keretén belül, annak tagjaként működik. A klub célja a tizenéves fiatalok ösztönzése, bátorítása az önállóságra úgy, hogy fokozottan figyeljenek a lakókörnyezetükben élőkre, elsősorban kortársaikra, illetve a rászoruló idősekre és fogyatékkal élőkre, a kortárssegítő csapat tagjaként ismereteket, tapasztalatokat szerezzenek a devianciák világából, megismerjék a veszélyhelyzeteket, tisztába legyenek a segítő szervezetekkel és maguk is tudjanak segíteni a rászorulóknak. Cél még, hogy példaként szolgáljanak diáktársaiknak, akiket vonjanak be a bűnmegelőzési-, egészséges életmód és drogreprevenziós programokba, gondolkodásmódjukkal, életvezetésükkel segítsék a szűkebb környezetükben és a városban élő embereket. Jelenlegi programjaik elsősorban a fiatalok elkövetővé, áldozattá válásának megelőzésére, illetve a drogreprevenzióra irányulnak. A Kortárssegítő Klub szakemberek és kortárssegítő fiatalok részvételével működteti a városi rendezvényeken, valamint a fiatalok által kiemelten látogatott helyszíneken felállított „NO DROG PONTOKAT”, ahol felvilágosítást, útbaigazítást, segítséget lehet kapni drogproblémákkal kapcsolatban.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

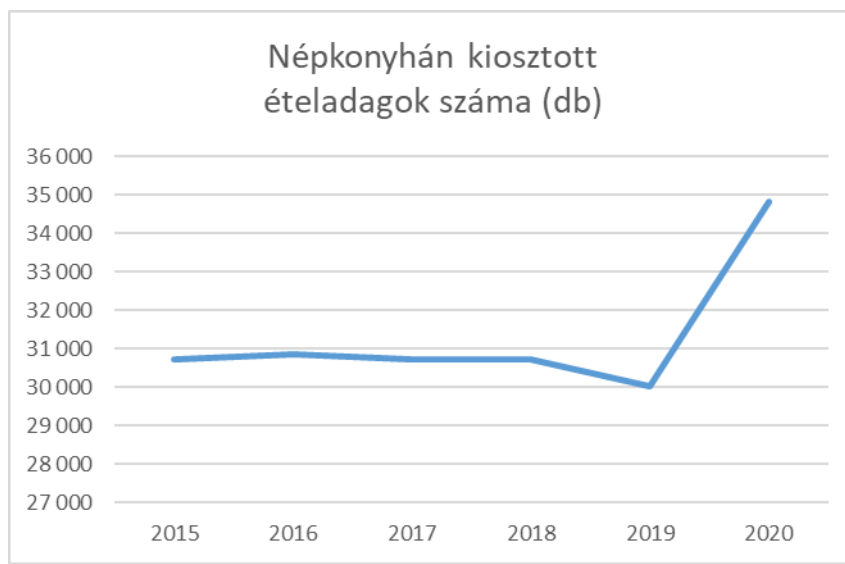
Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata intézményfenntartói jogkörében eljárva minden évben ellenőrzi az intézményekben folyó szakmai munkát, az ellenőrzések során hátrányos

megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére vonatkozó információ, dokumentum gyakorlat, adat, tény nem merült fel.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Népkonyha: Zalaegerszeg városban a Magyar Vöröskereszt Zala Vármegyei Szervezete Hajléktalanok Átmeneti Gondozási Központja üzemeltet népkonyhát. Átlagban napi 120 adag étel kerül kiosztásra.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	30 720
2016	30 840
2017	30 720
2018	30 720
2019	30 000
2020	34 800
Forrás: Önkormányzati adat	

Közigyógyellátás:

2013. január 1-jétől jegyzői hatáskörből a járási hivatalhoz kerültek a következő szociális és gyermekvédelmi ellátások:

- a Sztv. 41. § (1) bekezdés, és 43/A § (1) bekezdés alapján megállapított ápolási díjak

- a Sztv. 50. §-ban meghatározott alanyi és normatív közgyógyellátás
- a Sztv. 54. § alapján az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása
- a Gyvt. 18. § (3) bek. szerinti gyermektartásdíj megelőlegezés és otthonteremtési támogatás

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személyek részére biztosított hozzájárulás, melyet meghatározott feltételek teljesülése esetén az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásai csökkentése érdekében kaphat az igénylő.

A vonatkozó szabályok kétféle jogosultsági formát állapítanak meg:

Alanyi jogcímen biztosított közgyógyellátás jövedelmi helyzettől és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségétől független. A járási hivatal alanyi jogon annak kérelmére állapítja meg, aki:

- a) az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;
- b) az aktív korúak ellátására jogosult egészségkárosodott személy;
- c) a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott;
- f) a rokkantsági járadékos;
- g) az, aki

ga) rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket,

gb) az Mmtv. 30. § (4) bekezdés b) pont ba) alpontjának vagy 32. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,

gd) az Mmtv. 31. §-ának alkalmazásával öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy

ge) öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon a ga) vagy gb) alpont hatálya alá tartozott;

- h) az, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.

A *normatív* jogcímen megállapított közgyógyellátás jövedelmi helyzettől és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségétől függő ellátás. A járási hivatal normatív jogcímen, közgyógyellátásra való jogosultságot állapít meg annak a személynek a kérelmére, akinek a havi rendszeres gyógyító ellátásnak a területileg illetékes vármegyei egészségbiztosítási pénztár által elismert térítési díja (a rendszeres gyógyító ellátás költsége) az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének (jelenleg 28.500 Ft) a 10 %-át (2.850 Ft) meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének 105%-át, egyedül élő esetén 155 %-át, (44.175 Ft).

Korábban a települési önkormányzatok saját rendeletben, összhangban a Sztv.-el *méltányosságból* is megállapíthatták bizonyos feltételek fennállása esetén a közgyógyellátási jogosultságot. Ez a lehetőség azonban a Sztv. 2014-ben történt módosítását követően megszűnt.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás, ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos (alanyi jogú ápolási díj) vagy tartósan beteg 18 év alatti (méltányossági ápolási díj) személy gondozását, ápolását végzi. Tartósan beteg az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

Az ápolási díjban részesülők számadatai és a fenti diagram első ránézésre hektikusnak tűnő képet mutat. Tükrözi a szociális ellátások rendszerét érintően az elmúlt időszakban lezajlott változásokat. 2013. január 1-jétől jegyzői hatáskörből a járási hivatalhoz kerültek az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátások, így a Sztv. 41. § (1) bekezdése, és 43/A § (1) bekezdése alapján megállapított ápolási díjak is. A hullámzó diagram jól szemlélteti a jogosultság felülvizsgálatának gyakoriságát, melyet a Sztv. vonatkozó rendelkezése értelmében legalább két évenként egyszer folytat le az eljáró hatóság. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a jogszabályi változás eredményeként az önkormányzat által korábban megállapítható méltányossági ápolási díj 2015. március 1-től megszüntetésre került, így az érintettek a járási hivatal ügyfélkörében jelentek meg. A

jogosultság felülvizsgálatához kapcsolódóan további jogszabályváltozás bevezetésére került sor az elmúlt évben, melynek értelmében, ha az ápolást végző személy az ápolási díjra való jogosultság feltételeinek felülvizsgálatára irányuló eljárást akadályozza, az ápolási díjra való jogosultságot a felülvizsgálati eljárás akadályozása miatt megszüntetik. A döntés véglegessé válásától számított hat hónapon belül ápolási díjra való jogosultság ismételt nem állapítható meg ebben az esetben.

Időskorúak járadéka

Az Szt. értelmében az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Az Szt. 25. §-a szerint szociális rászorultság esetén a jogosult számára az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról, és
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. Az Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Zalaegerszeg város önkormányzata nagy hangsúlyt fektet a közösségi életre. A város és a környező települések lakói számos programon vehetnek részt egész évben. Ilyen például a Pálinka és Mangalica Majális, ahol vidámpark, folk bazár, zene, étel- ital és vigadalom várja az érdeklődőket a Zalakerámia Sport- és Rendezvénycsarnok környékén. Street Food Weekend a Dísz téren, ahol különböző street food ételeket kóstolhatunk. Egerszeg Feszt, ahol a hagyomány és innováció találkozik, fiatal tehetségek és mainstream előadókat láthatunk, élhető terek kerülnek kialakításra a belvárosban, ebben az időszakban a város egy igazi közösségé alakul, ahol kicsik és nagyok, fiatalok és idősek együtt vannak töltik idejüket. A Zalaegerszegi Kortárs Művészeti Fesztivál szabadtéri színház előadásokkal szórakoztatja a résztvevőket. Restart sportfesztivál, sokszínű közösségi élmény a testi, szellemi újrainduláshoz, valamint sport, sport és sport a Zalakerámia Sport- és Rendezvénycsarnok környékén. Vadpörkölt és Borfesztivál - Zalai Teríték, minden, ami zöld, minden, ami Zala, a természet, az erdő, a vad ünnepe. Gébárti Fazekas és Folklor Fesztivál, a Kárpát-medencei népművészet seregszemléje autentikus környezetben, a Gébárti Regionális Népi Alkotóház udvarán és a Gébárti Panoráma Teraszon. Zalaegerszegi Sörfesztivál, sör, zene és szórakozás a Zalakerámia Sport- és Rendezvénycsarnok környékén. Márton-napi vigasságok, őszi finomságok, liba ételek, tökfáragás, gyertyaöntés a Göcseji Falumúzeumban. És végül az Egerszegi Advent, ahol a város lakói együtt hangolódhatnak az ünnepre. A legtöbb rendezvény ingyenes.

A fenti rendezvényeken túl jótékonysági napokon is részt vehetnek a lakók. (Jótékonysági Nap az AquaCityben, Jótékonysági vadfőzés a belvárosban).

A város művelődési házai színes programokkal várják az érdeklődőket, melyeket a lakossági igényekhez alakítanak.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
19	1	88961	26
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A vizsgált időszakban nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák között erőszakba torkolló konfliktus sem volt. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést. A helyi sajtóban, médiumokban nem jelentek és jelennek meg olyan közlések, amelyek a romákkal szembeni előítéletességet növelhetik.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az önkéntesség kiváló eszköz a negatív társadalmi jelenségek visszaszorítására, a szegénység, a kirekesztettség elleni küzdelem előmozdítására, a társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok esélyeinek növelésére. A tevékenység megvalósulhat non-profit, civil szervezet, vagy állami intézmény-, ritkább esetben for-profit szervezet (cégek, vállalkozások) keretein belül. Az önkéntes munkavégzés még nem igazán elterjedt városunkban, de a kibontakozás kedvező jelei már évek óta érzékelhetők.

A város többek között az e tevékenységet felvállaló szervezetek támogatásával, a szakemberek és az infrastruktúra biztosításával igyekszik megteremteni az önkéntes munka feltételeit, kereteit.

Ami az adományozást illeti, önkormányzatunk hosszú évek óta együttműködik többek között a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálattal, a Katolikus Caritasszal, a Magyar Vöröskereszt Zala Vármegyei Szervezetével, valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal, ennek keretében számos alkalommal kerül sor Zalaegerszegen szervezett adományozásra különféle célcsoportok (mélyszegénységben élők, romák, gyermekek) számára. A partnereknek köszönhetően az adománygyűjtés egész évben szervezett keretek között folyik, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés (az adományozásra a város különböző pontjain van lehetőség) a rászorultak számára biztosított. A városban Adomány Központ is rendelkezésre áll a rászorulóknak számára, ahol ingyen juthatnak ruházathoz, tartós élelmiszerhez és tárgyi eszközökhöz (pl.: mosógép, tűzhely, stb...).

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata közvetlenül és illetékes bizottságai útján szakmai segítséget és anyagi támogatást nyújt a Roma Nemzetiségi Önkormányzat (továbbiakban: RNÖ) részére a nemzetiség hagyományainak, kultúrájának ápolásához, sport tevékenységéhez. Támogatja az évente megrendezésre kerülő Cigány Kulturális Napot, a hátrányos helyzetű fiatalok nyári táboroztatását és a Roma Holocaustról történő megemlékezést. Az önkormányzat biztosítja a romák számára a közösségi élethez szükséges infrastruktúrát.

Az RNÖ által szervezett programok mára integrált részévé váltak a város életének, a nemzetiségi fiatalok jelentős számban vesznek részt ezeken az eseményeken. Fontos feladat a közösségi programok számát, tartalmát és hatékonyságát növelni.

- e) helyi lakossági önszerveződések:

A klubok, melyek általában nincsenek civil szervezetként hatósági nyilvántartásba véve, vagy lakóközvetenként, vagy korábbi foglalkozási körönként, esetleg közös érdeklődés alapján szerveződnek. A város különböző települési részein élők rendszeresen szerveznek településrészi programokat, jubileumi ünnepségeket. A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a város fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával segíti munkájukat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Zalaegerszeg városban 1994. év óta működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat (korábban Cigány Kisebbségi Önkormányzat). A város önkormányzata a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nj.tv.) alapján az Nj.tv. rendelkezéseinek végrehajtása céljából együttműködési megállapodást kötött a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.

A megállapodásban foglaltak alapján a város önkormányzata a városban élő roma nemzetiség életkörülményeinek és anyagi helyzetének javítása érdekében biztosítja, hogy:

a nemzetiségi önkormányzat elnöke vagy az általa megbízott önkormányzati képviselő tanácskozási joggal részt vegyen a közgyűléseken,
az RNÖ képviselője tanácskozási joggal részt vegyen valamennyi bizottság munkájában, azok ülésein,
a tanácskozási jog gyakorlásának biztosításához az Önkormányzat hivatala megküldi az RNÖ elnöke részére a közgyűlés ülésére szóló meghívót és annak mellékleteit, valamint érintettségük esetén a közgyűlés bizottságainak ülésére szóló meghívót,
az önkormányzat biztosítja, hogy az RNÖ napirendi ponthoz kapcsolódó, és a megfelelő időben a szakosztályhoz vagy az Önkormányzati Osztályhoz benyújtott írásos véleményét a bizottsági tagok, valamint a képviselők időben és a megfelelő példányszámban megkapják,
az RNÖ előterjesztését, véleményét a bizottság és a közgyűlés érdemben tárgyalja, illetve a tárgyalás során figyelembe veszi,
meghívás esetén a polgármester vagy az általa felkért személy, illetve a települési képviselő részt vesz az RNÖ rendezvényein.

Az RNÖ hatékony munkát végez a roma nemzetiség társadalomba történő beilleszkedése érdekében, ezzel segítve az Önkormányzat roma nemzetiséggel kapcsolatos politikáját és napi operatív feladatait. Az Önkormányzat és az RNÖ a roma nemzetiséggel kapcsolatos politikájáról az egyeztető megbeszélések során kölcsönösen tájékoztatja egymást.

Az Önkormányzat a helyi köznevelés, helyi sajtó, helyi hagyományápolás és kultúra, az esélyegyenlőség, a társadalmi felzárkózás, a szociális ellátás, valamint a kollektív nyelvhasználat kérdéskörében a roma nemzetiségű lakosságot e minőségében érintő önkormányzati döntés előkészítése során beszerzi az RNÖ egyetértését, és azt a rendelet tervezet, valamint a határozattervezet készítése folyamán figyelembe kell venni.

A két önkormányzat együttműködése jónak minősíthető, a felek folyamatosan nyomon követik és értékelik az együttműködési megállapodásban foglaltakat és szükség esetén kezdeményezik a dokumentum módosítását.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Együttműködés, kooperáció hiánya a romákkal foglalkozó, különböző területeken dolgozó szakemberek és az általuk működtetett programok között.	a célcsoporttal foglalkozó szakemberek számára szakmaközi megbeszélések
roma népesség rossz környezeti és lakhatási körülményei, elavult szociális bérlakások	a lakhatási és környezeti körülmények javítása, szociális bérlakások felújítása, komfort fokozatának növelése
Alacsony iskolai végzettség. Az oktatáshoz, a tanuláshoz való kedvezőtlen viszony: motivációs problémák, perspektívahiány.	képzések szervezése, iskolai lemorzsolódás visszaszorítása, iskolán kívüli foglalkozások szervezése
Kedvezőtlen egészségi állapot főként a helytelen életmód, nem megfelelő egészségkultúra miatt.	szervezett szűrővizsgálatokon, egészség megőrző programokon nagyobb arányú részvétel támogatása
Alacsony foglalkoztatottság, kedvezőtlen munkaerő-piaci esélyek, munkához jutás	a munkaerőpiacon esélyt adó képzettségek megszerzésének, átképzésre lehetőséget adó

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az 1989-ben elfogadott Gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény a legszélesebb körű emberi jogi előírásokat adaptálta a gyermekek világába, olyan jogokat megfogalmazva, amelyek korábban elsősorban a társadalmak felnőtt tagjait illették meg. Az Egyezménnyel a gyermeki jogok világszerte kiteljesedtek és beépültek az államok többségének nemzeti jogrendjébe. Magyarország 1991-ben, az egyezmény aláírásával kötelezte el magát a gyermekjogok mellett, majd vállalt kötelezettségének megfelelően, 1997-ben törvényben deklarálta e jogokat, valamint biztosított ellátásai – pénzbeli és természetbeni, továbbá személyes gondoskodást nyújtó ellátások – révén gondoskodott a védelmük garanciáiról is.

Hazánkban a gyermekek helyzetét természetesen nem csak nemzetközi szerződések szabályozzák – hiszen ezek csak a minimális követelményeket fogalmazzák meg – hanem az Alaptörvény, a fent említett a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény is biztosít külön jogokat a kiskorúak számára. Az állam mellett Önkormányzatunk is elhivatott e jogok és a hozzájuk rendelt kötelezettségek iránt, továbbá fontosnak tartja, hogy az Egyezmény a nemzeti kormányok által követendő célkitűzéseit helyi szinten – ahol a legnagyobb közvetlen hatással lehet a gyermekek életére – messzemenőig alkalmazza. Feladatellátása során törekszik arra, hogy maradéktalanul gondoskodjon a településen élő valamennyi segítségre szoruló gyermekről, továbbá kötelezettséget vállal a gyermekek kiemelt és fokozott védelmére és a gyermekek jogainak tiszteletben tartására, különösen, hogy a mindennapi döntésekben kiemelten érvényesüljenek a kiskorúak és fiatalok szempontjai és jogai.

Helyi gyermekvédelmi rendszerünk kiépítésén túl elkötelezettek vagyunk a gyermeki jogok tudatosítása mellett is, melynek elismeréseként Önkormányzatunk 2017-ben nyerte el az UNICEF által meghirdetett országos pályázaton a megtisztelő „Gyerekbarát Település” címet.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

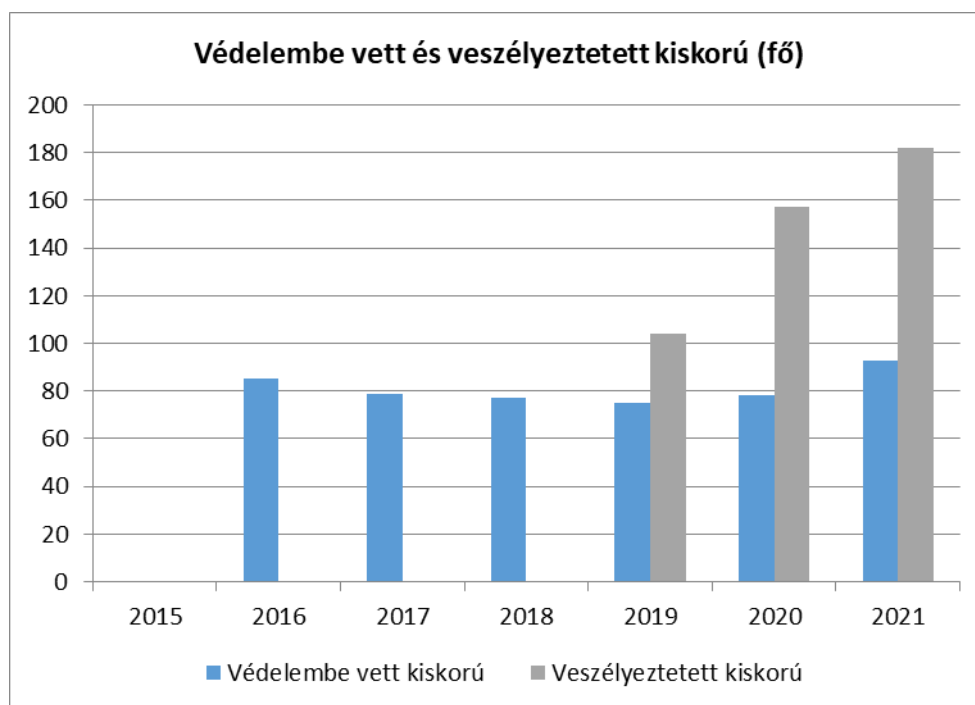
4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	26 871	30 088	56959	47,18%	52,82%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			1 331	2,34%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	3 664	3 464	7128	6,43%	6,08%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	746	697	1443	1,31%	1,22%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	85	n.a.
2017	79	n.a.
2018	77	n.a.
2019	75	104
2020	78	157
2021	93	182

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Család-és Gyermejkölési Központ adatai

Az előző táblázatból jól kitűnik, hogy a védelembe vett kiskorú gyermekek jóval kevesebben vannak, mint a veszélyeztetett gyermekek. Ennek oka, hogy a védelembe vétel már hatósági intézkedés, melyet szigorúbb feltételek érvényesülése esetén lehet elrendelni, s ez az intézkedés egy folyamatos gyermekvédelmi eljárást igényel. A védelembe vétel okai összetettebbek is, mint a

veszélyeztetettség esetében. A környezeti okok mellett megjelennek a szülőnek, sőt, a gyermeknek felróható magatartási okok is. Megjegyzendő, hogy a gyermeknek felróható magatartási ok nehezen értelmezhető. Egy kiskorú gyermek esetében a védelembe vételt megelőzően hosszú évek történései vezethetnek odáig, hogy egy gyermeket önmagában lehessen okolni a keletkezett magatartási, tanulási, életviteli gondokért.

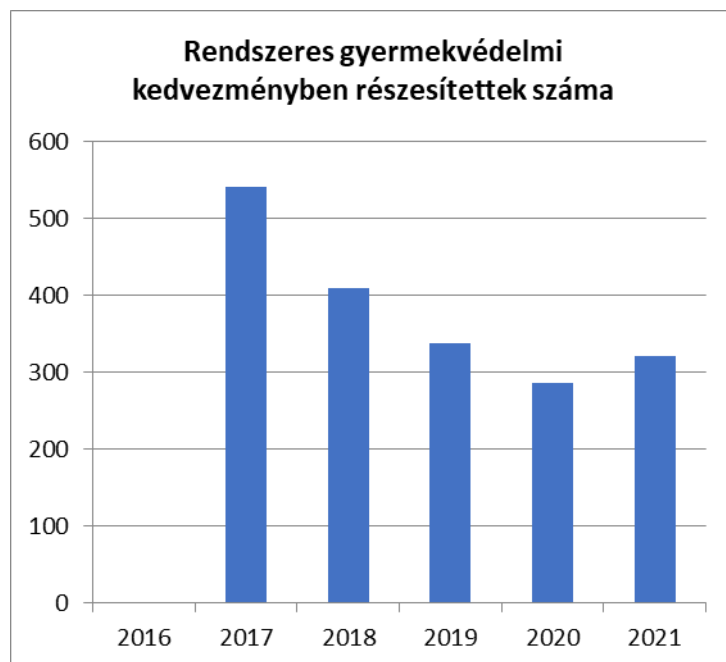
A gyermekek - veszélyeztetettség tényének mielőbbi feltárása érdekében a Család- és Gyermekjóléti Központ megalakulása óta működteti a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert, mely a valós igényekhez igazodva folyamatosan átalakul.

A szociális munkások a törvényi szabályozásnak és a szakmai standardoknak megfelelően rendszeresen jelzőrendszeri ülések, esetmegbeszélések és esetkonferenciák keretében együttműködnek a társszakmák szakembereivel, az egészségügyi, a szociális, a köznevelési, a rendvédelmi, valamint a hatósági feladatokat ellátó intézményekkel, valamint a civil szféra szereplőivel.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	541
2018	409
2019	338
2020	287
2021	322

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás célja, hogy az anyagi okok miatt veszélyeztetett gyermeket segítse abban, hogy a gyermeki jogokkal összhangban a rászoruló család képes legyen a gyermek otthon történő ellátására. A kedvezmény alapján a gyermek ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, egyéb feltételek fennállása esetén szünidei gyermekétkeztetésre, természetbeni támogatásra, valamint a törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére jogosult.

A támogatás megállapítását nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság, más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet is kezdeményezheti.

A jogosultságot a szülő, a gyám, vagy a nagykorú gyermek részére lehet megállapítani. Kedvezményben részesülhet:

- a kiskorú,
- a nagykorú, 23 évesnél fiatalabb, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató fiatal felnőtt,
- a 25 évesnél fiatalabb, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató fiatal felnőtt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt azok a gyermeket gondozó családok vehetik igénybe, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének ¹ 165 %-át (47.025 Ft). Azokban az esetekben, amikor a gyermeket a törvényes képviselő egyedül neveli, a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, 23 év alatti és középiskola nappali tagozatán, vagy 25 év alatti és felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, a rászorultság jövedelmi határa a szociális vetítési alap összegének 180 %-a (51.300 Ft).

A jogosultságnak vagyoni feltétele is van: a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó vagyon - hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű (pl. hasznélvezeti) jog - értéke nem haladhatja meg külön-külön számítva a szociális vetítési alap összegének (28.500,-Ft) húszszorosát (570.000,-Ft), vagy együtt számítva annak hetvenszeresét (1.995.000,-Ft). Nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségekre tekintettel fenntartott gépjármű.

A jegyző a kedvezményt egy évre, de legfeljebb a gyermek 23., ill. 25. életévének betöltéséig állapítja meg. A támogatás alapvetően természetbeni ellátás, mellyel a bölcsődés, az óvodás, és általános iskolás korúak a gyermekétkeztetést ingyenesen, a középiskolások 50 %-os kedvezménnyel vehetik igénybe. Pénzbeli támogatást két alkalommal (augusztusban és novemberben) alanyi jogon kapnak. Ennek összege gyermekenként 6.000 Ft, a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500 Ft.

A Kormány által kihirdetett veszélyhelyzet következtében a veszélyhelyzet ideje alatt lejáró rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságok, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatok hatálya meghosszabbodott 2022. augusztus 31. napjáig. Eddig az időpontig a jogosultságok megszüntetésére, felülvizsgálatára lehetőség nem volt. Az elmúlt évben 204 kiskorú, és 7 fiatal felnőtt, összesen 211 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (2022. december 31-én nyilvántartott adat). Közülük azok esetében, ahol a szülő alacsony (legfeljebb alapfokú) iskolai végzettséggel rendelkezik, munkanélküli, vagy a gyermek fejlődéséhez szükséges lakáskörülmények nem biztosítottak, a gyermek *hátrányos* vagy *halmozottan hátrányos helyzete* is megállapítható. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak alapösszegű, a hátrányos ill. halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ill. fiatal felnőttek emelt összegű pénzbeli ellátásra jogosultak. Alapösszegű támogatást augusztusban 154, novemberben 82, emelt összegű támogatást augusztusban 175, novemberben pedig 137 gyermek számára került kiutalásra. Fedezetét, 3.396 eFt-ot a központi költségvetés biztosította.

1. A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. törvény a nyugdíjminimum helyett bevezette a szociális vetítési alap fogalmát, melynek összege változatlanul 28.500, - Ft.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a gyermek tartására köteles családba fogadó gyámul kirendelt hozzátartozó *kiegészítő pénzbeli ellátásra* jogosult, ha nyugellátásban, időskorúak járadékában, illetve egyéb nyugdíjszerű ellátásban részesül. Összege havi 6.270 Ft. A jogosultság megállapítására nem került sor.

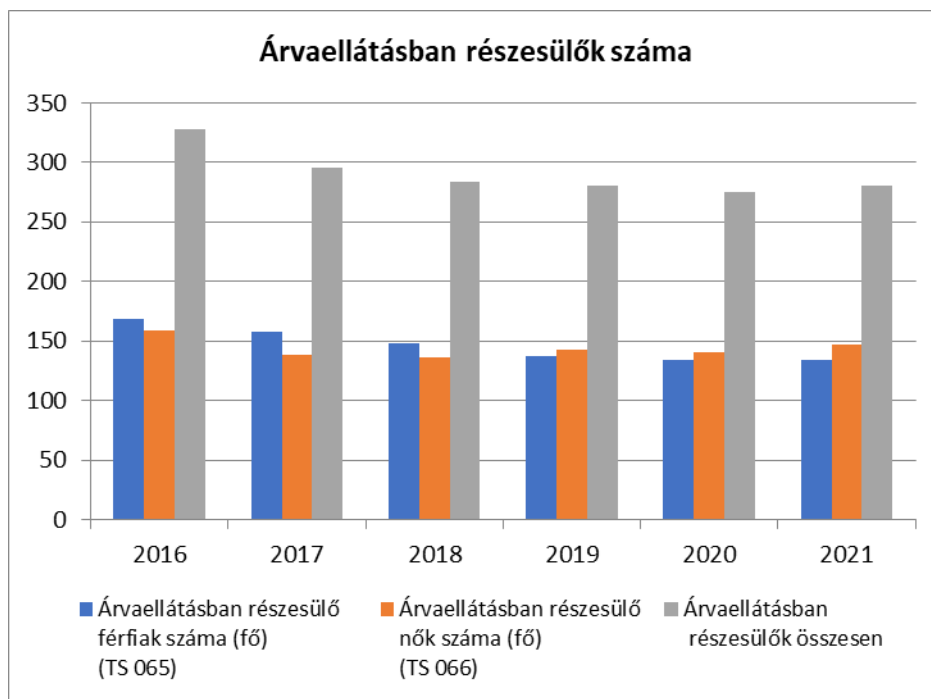
Fontos megemlíteni, hogy vannak családok, akik alacsony jövedelmük miatt részesülhetnének rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, de a kérelem benyújtásához szükséges alapvető igazolások hiányoznak, például egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami lehetővé tenné a jövedelem igazolását.

A Zalaegerszegi Család -és Gyermekjóléti Központ családgondozói nagy figyelmet fordítanak arra, hogy a rászorulóknak közül senki ne essen el a támogatástól ezért nagy hangsúlyt fektetnek a megfelelő információk átadására (sajtó, televízió, intézményi szülői értekezletek, kihelyezett rendezvények, igényléshez szükséges dokumentumok pontos kitöltésének segítése).

c) *gyermeknek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;*

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	169	159	328
2017	158	138	296
2018	148	136	284
2019	137	143	280
2020	134	141	275
2021	134	147	281

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Gyermekétkeztetési támogatás

Az intézményi gyermekétkeztetés költségéhez igényelhetik a támogatást azok a családok, akik jövedelmi helyzetük alapján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosultak, de az étkezési térítési díj kifizetése mégis komoly nehézséget jelent számukra.

Annak érdekében, hogy szélesebb körhöz jusson el a támogatás a jogosultság jövedelmi értékhatárának és a támogatás napi összegének felülvizsgálatára minden évben sor kerül. Jelenleg az önkormányzat a gyermek által igénybe vett étkezési napokra 300 Ft-tal járul hozzá a térítési díj kifizetéséhez, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a gyermeket egyedül nevelő szülő esetén a szociális vetítési alap összegének 295%-át (84.075, -Ft), egyéb esetben a szociális vetítési alap összegének 220 %-át (62.700, -Ft), és vagyonuk nincs. Az érintett 21 család (28 gyermek) az év során átlagosan 39.857 Ft díj megfizetése alól mentesült. A gyermekétkeztetési támogatás megállapításakor az egyszülős családok esetében a helyi rendelet magasabb jövedelemhatárt állapít meg, az érintett családok esetében az egyszülős családok aránya 45 %.

Egyszeri nevelési juttatás

A támogatás kezdetben a beiskolázás kiadásaihoz nyújtott segítséget a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőknek. Tekintettel arra, hogy állami forrásból, a már említett Erzsébet utalvánnyal ill. pénzbeli támogatással kapnak segítséget az iskola és óvodakezdéshez, ezért önkormányzatunk a karácsonyi ünnepekkel kapcsolatos kiadások könnyítése érdekében adott év végén, külön kérelem nélkül folyósította gyermekenként 8.550 Ft, 2020. évtől 11.400 Ft összegű **egyszeri nevelési juttatást**.

Átmeneti segély

Az átmeneti segély azoknak a jövedelmi és vagyoni helyzetük alapján rászorulóknak tekinthető családoknak nyújt segítséget, akik elemi kár, váratlan esemény miatt létfenntartásukat veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerültek és a felmerült többletkiadáshoz családi támogatásra sem számíthatnak. A gyermek jogán megállapított támogatások a gyermek iskoláztatását, nyári táborban történő részvételét, szemüvegvásárlás költségeinek mérséklését segítette elő.

Újszülött gyermekek támogatása

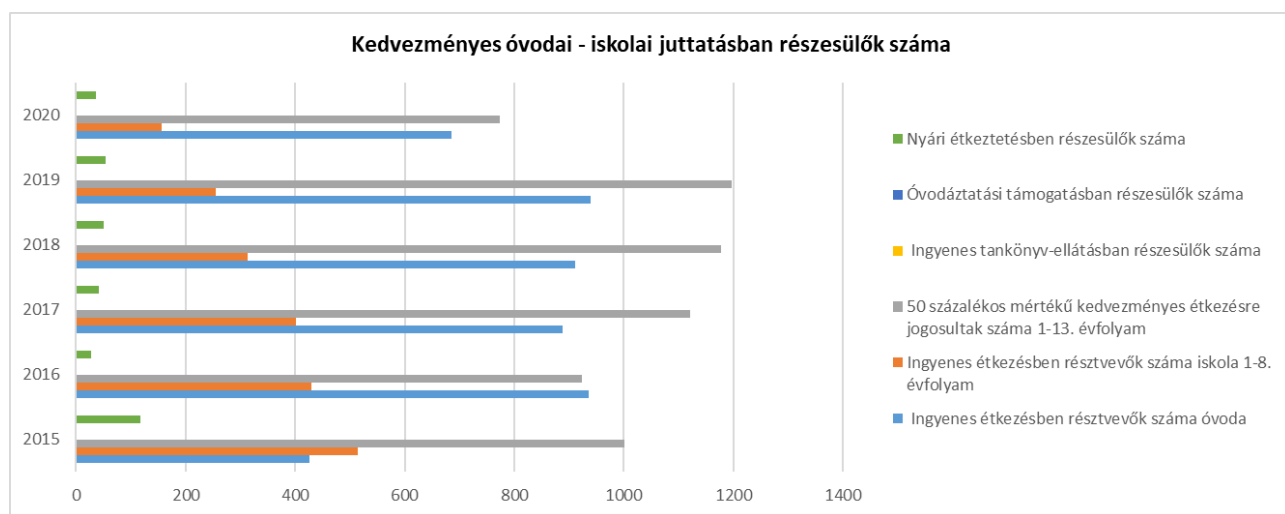
A támogatással az önkormányzat a szülőknek a gyermekszületéssel kapcsolatos kiadásaihoz kíván hozzájárulni. Külön kérelem nélkül jogosult rá minden anyakönyvezett, újszülött gyermek, akinek állandó lakóhelyül a lakcímnnyilvántartásba zalaegerszegi lakcím került bejegyzésre.

A támogatás természetbeni ellátásként, vásárlási utalvány formájában vehető igénybe. Névértéke 2016. évtől gyermekenként 30.000,-Ft.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	426	515	1 001	0	0	117
2016	937	429	924	0	0	27
2017	888	402	1 121	0	0	42
2018	912	313	1 178	0	0	51
2019	940	255	1 198	0	0	54
2020	686	156	774	0	0	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az óvodáztatási támogatás a kötelező óvodáztatás bevezetésével, 2015. szeptember 1-től szűnt meg.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyermekvédelmi törvény) 2015. szeptember 1-től hatályos módosítása alapján jelentősen bővült azoknak a gyermekeknek a köre, akik számára ingyenes az óvodai étkezés.

A gyermekétkeztetés ingyenes az óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy
- olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át

(2015. évben a 89.408,- Ft-ot, 2020. évben 139.185 Ft-ot, 2022. évben 172.900 Ft-ot, 2023. január 1-jétől a 200.564,- Ft-ot)

A Gyermekvédelmi törvény 2016. január 1-jétől hatályos módosításával meghatározta az intézményi gyermekétkeztetés fogalmát, amely a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének térítési díjra vonatkozó rendelkezései helyett, az ellátások között nyert szabályozást mint olyan természetbeni ellátás, amely meghatározott feltételek fennállása esetén ingyenesen vagy kedvezményesen igénybe vehető, valamint bevezeti a **szünidei gyermekétkeztetést**. Mindezen feladatok biztosítása továbbra is a települési önkormányzatok feladata. A jogszabályváltozás komoly segítséget jelentett elsősorban azoknak az alacsony jövedelemmel rendelkező családoknak, akik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre pár ezer forint különbözet miatt nem voltak jogosultak, és más kedvezményezett körbe sem estek bele.

A **térítésmentes tankönyvellátást** fokozatosan, a 2013/2014. tanévtől az alsóbb évfolyamon tanulók számára, majd a 2017/2018. tanévtől az 5-9. évfolyamokra is biztosította a Kormány. Az ingyenes tankönyvellátásnak az alap- és középfokú, nappali rendszerű oktatásban részt vevő valamennyi tanuló számára történő kiterjesztése az esélyegyenlőség megteremtése, valamint a családok további támogatásának eszközeként jelent meg. Az újabb intézkedés eredményeként 2020-tól valamennyi nappali rendszerű nevelésben-oktatásban résztvevő tanuló ingyenes tankönyvellátásban részesül. A tankönyvtámogatás a jogosultak számára alanyi jogon jár, azt külön igényelniük nem szükséges.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nevelési, oktatási intézmények adatszolgáltatása alapján elmondható, hogy az intézmények esetében csak kevés számban találkozunk nem magyar állampolgársággal rendelkező gyermekekkel.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó adatokkal.

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Amint azt már a korábbi fejezetekben kimutattuk, a városban nincs – a megadott mutatóknak megfelelő – olyan méretű szegregátum (100 fő feletti), amely elemzésünk alapját képezhetné.

4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása jegyzői határhörben

A hatályos jogszabályok alapján a jegyző a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló kérelem esetén az alábbi tényezők fennállását vizsgálja:

- a család nehéz anyagi helyzetét, amit a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igazol;
- a szülő, vagy családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettségét;
- a szülő, vagy családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottságát;
- az elégtelen lakáskörülményeket;
- azt a körülményt, hogy a család szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben él-e.

Abban az esetben, ha a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságon kívül egy további feltétel megléte állapítható meg, az a hátrányos helyzet, ha két további feltétel megvalósul, az a halmozottan hátrányos helyzet fennállását jelenti.

Ennek alapján ingyenes szünidei étkeztetésre, a már említett emelt összegű pénzbeli ellátásra, valamint többféle kedvezményre válik jogosulttá.

A vizsgált időszakban látható - az országos tendenciákhoz hasonlóan - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának csökkenése. Ezzel együtt ugyanakkor tapasztalható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak körén belül a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetűek arányának meredek emelkedése. Amíg 2015-ben 11 % volt a hátrányos helyzetűek aránya a kedvezményesek között, addig 2020-ra ez a szám 43 %, míg 2022. évben már 62 %. A hátrányos helyzetűek körén belül is magas (43 %) a halmozotti kör, tehát ahol a feltételek közül kettő is fennáll. Mindez egyértelműen mutatja, hogy az évek óta változatlan, alacsonyan tartott jövedelmi értékhatár miatt az alacsony iskolázottságú ill. az tartósan munkanélküli személyek jelentős részét képezik a jogosult körnek.

Az elmúlt évben jegyzői hatáskörben újonnan 80 hátrányos helyzetű és 61 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek jogosultságát állapítottuk meg. Ebből a hátrányos helyzetet 70 esetben a szülő alacsony iskolai végzettsége, 9 esetben munkanélkülisége, 1 esetben az elégtelen lakókörnyezet alapozta meg. A halmozottan hátrányos helyzetűek körében 22 családban valamely szülő alacsony iskolai végzettségű és álláskereső, 33 gyermek családjában munkanélküliség és rossz lakáskörülmények igazolódtak, valamint 6 gyermek esetén mindhárom körülmény igazolódtott.

A fentiekén túl a gyámhivatal hatáskörébe tartozó nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás önmagában megalapozza a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. Adatokat erről a Zalaegerszegi Járási Hivatal, mint érintett hatóság tud adni a saját gyermekvédelmi feladatainak értékelésében.

időszak	A település neve	Óvodás HH	Óvodás HHH	Alapfokú iskolás HH	Alapfokú iskolás HHH	Középfokú iskolás HH	Középfokú iskolás HHH	Összes HH	Összes HHH
2022/10	Zalaegerszeg	22	11	39	32	18	13	79	56
2022/01	Zalaegerszeg	15	11	46	44	26	21	87	76
2021/10	Zalaegerszeg	11	18	52	52	11	7	74	77
2021/01	Zalaegerszeg	14	21	41	62	12	11	67	94
2020/10	Zalaegerszeg	11	16	41	65	12	51	64	132
2020/01	Zalaegerszeg	15	30	61	72	7	36	83	138
2019/10	Zalaegerszeg	14	28	55	97	9	36	78	161
2019/01	Zalaegerszeg	11	27	52	85	13	45	76	157
2018/10	Zalaegerszeg	12	25	64	83	9	41	85	159
2018/01	Zalaegerszeg	19	34	76	84	24	41	119	159
2017/10	Zalaegerszeg	17	23	73	77	22	41	112	141

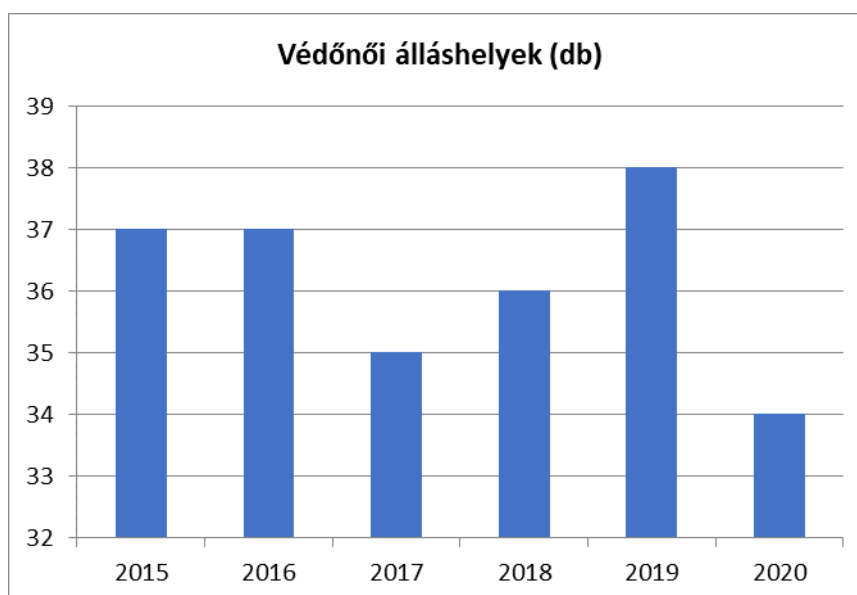
2017/01	Zalaegerszeg	12	19	67	76	16	20	95	115
OH önkormányzati jelentés									

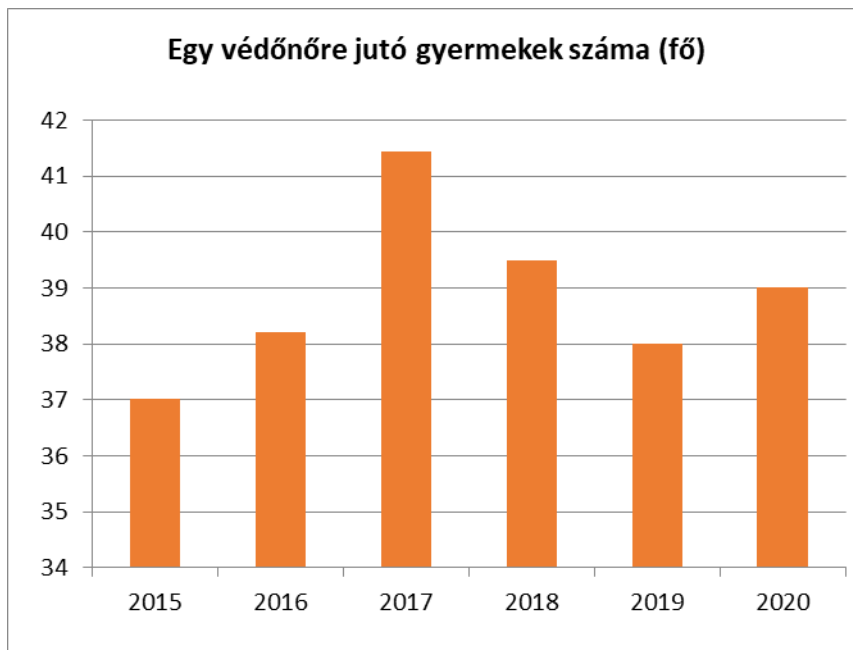
(A táblázat nem tartalmazza az otthon gondozottak, bölcsődések és a felsőoktatásban tanulók számát.)

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	37	1 370	37
2016	37	1 414	38
2017	35	1 450	41
2018	36	1 422	40
2019	38	1 422	38,00
2020	34	1 331	39,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A jogszabály szerint területi védőnői ellátást az egészségügyi főiskolai karon védőnői oklevelet szerzett, vagy azzal egyenértékűnek elismert oklevéllel rendelkező védőnő nyújthat.

A 2023. július 01. naptól állami fenntartásba került területi védőnői szolgálat célja a családok egészségének megőrzésére, segítésére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-7 éves korú gyermek él.

A szolgálat működését a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet szabályozza. A szolgálat az egészségügyi főiskolán védőnői diplomát szerzett védőnőkből áll.

A területi védőnő feladatai a következők:

- nővédelem
- várandós anyák gondozása
- gyermekágyas anyák gondozása
- 0-7 éves korú gyermekek gondozása
- 6 év feletti oktatási intézménybe nem járó gyermekek gondozása
- családgondozás
- tanköteles gyermekek gondozása

A szakmai feladatmegosztás szerint Zalaegerszegen a szolgálat területi, iskola és ifjúsági védőnőkből áll. A területi védőnők vesznek részt az óvodai ellátásban is.

A szakmai munka összehangolása a járási szakfelügyelő védőnő által történik.

Területi védőnők:

Feladataik: növédelmi és várandós gondozási munkában való részvétel, egyéni célzott gondozás, csecsemőgondozás, otthoni gondozás. Környezeti nevelés révén elősegíti a gondozottak egészséges testi és szellemi fejlődéséhez szükséges feltételek megteremtését.

Folyamatosan gondozza

- a 0-7 éves korú gyermekeket,

- a csecsemők és kisgyermekek számára tartott tanácsadást előkészíti, elvégzi a törvény által meghatározott önálló vizsgálatokat,
- szervezi és előkészíti a védőoltásokat.
- önálló védőnői tanácsadást végez.
- folyamatos az egészségnevelési munkája a családban, és a tanácsadóban.

A területi védőnők folyamatosan tartják a kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálattal, családgondozókkal, a TEGYESZ szakembereivel és az egészségügyi dolgozókkal. Ha probléma merül fel a gyermek ellátásával kapcsolatban, ebben az esetben közösen keresik a segítségnyújtási-, megoldási lehetőségeket, azért, hogy a gyermek egészséges fejlődése biztosítva legyen.

Karitatív tevékenység keretében a védőnők együttműködnek a Vöröskereszt és a Máltai Szeretetszolgálat munkatársaival.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 1993-ban nyilvánította augusztus 1-jét az anyatej, egyben a szoptatás világnapjává, az ezzel kezdődő hetet pedig anyatejes világhétté. Ebbe a programsorozatba illeszkedik a zalaegerszegi védőnők által minden évben megszervezésre kerülő „Szoptatási Világnapja” rendezvény. A családokat számos érdekes program és szűrési lehetőség várja. Minden család a regisztráció után ajándéksomagot kapott, melybe babaápolási termékek, információs füzetek, apróbb ajándékok kerülnek.

A körzeti védőnők rendszeresen szerveznek közösségi programokat a saját körzetekben a kismamák részére, fő témakör a szülésre, szülői szerepre való felkészítés, melyet videós ismertetővel is egybekapcsolnak.

Folyamatosan szervezik a babamasszázs tréningeket, melyeken szívesen vesznek részt a gondozottak. Minden védőnői tanácsadóban működik baba-mama klub, a védőnők lelkesen szervezik ezeket a rendezvényeket.

A Hock János u. 98. alatti családok átmeneti otthona lakóit természetesen látogatja védőnő. Az itt élők veszélyeztetettsége gyakoribb látogatást és az ott dolgozókkal, a családgondozókkal állandó kapcsolattartást igényel.

A városban a Korán Érkeztem Egyesülettel karöltve Szoptatást támogató önszorgató csoport működik.

Iskola- és ifjúságvédőnői szolgálat:

Továbbra is önkormányzati feladat maradt, feladataikat az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997.(IX.3.) NM rendelet szerint látják el.

Az általános és középfokú oktatási intézményekben elsősorban az iskolaorvossal, továbbá a körzeti védőnőkkel, háziorvosokkal, szakrendelésekkel, pedagógusokkal, gyógytornászokkal és társszervekkel együttműködve biztosítják a prevenciót és a gondozás folyamatosságát.

Iskola-ifjúságegészségügyi Szolgálat

A 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátását végzik. Aktívan részt vesznek az iskolaorvosi szűrésben, védőoltások megszervezésében.

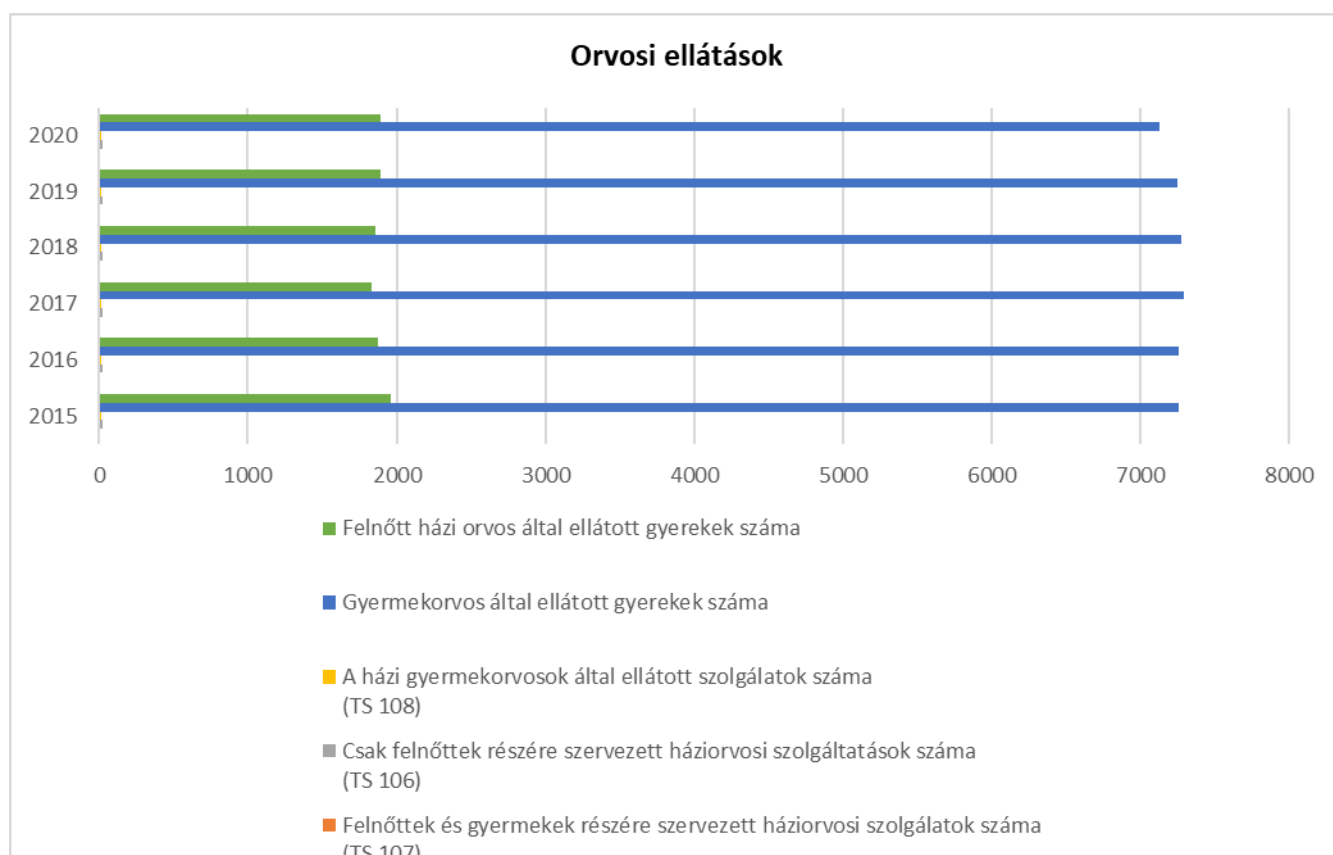
Önállóan végzik a szomatometriás vizsgálatokat, színlátás, hallás, látásélesség, vizelet, vérnyomás szűrését, folyamatosan ellenőrzik a tanulók személyi higiéniáját, elsősegélyt nyújtanak. A tanév folyamán igény szerint végeznek sportversenyeket megelőző vizsgálatokat. A tanulók egészségi állapotának függvényében folyamatos gondozást végeznek, testnevelési csoport besorolást készítenek.

A védőnői álláshelyek száma és az egy védőnőre jutó gyermeklétszám a vizsgált időszakban nem változott.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	3	23	11	7 256	1 960
2016	3	22	11	7 256	1 875
2017	3	21	11	7 290	1 834
2018	2	22	11	7 275	1 858
2019	2	22	11	7 254	1 892
2020	2	22	11	7 128	1 891

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás keretében a háziorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A háziorvos rendelési időben a betegeket - sürgős ellátást igénylő eset kivételével - az érkezés igazolt sorrendjében fogadja. A háziorvos legalább a rendelési ideje egy részében, illetve a tanácsadás

során előre programozható betegellátás keretében előjegyzés alapján végzi a betegek szűrését, gondozását és ellátását.

A folyamatos ellátás keretében a háziorvos hetente legkevesebb 15 órát, de munkanapokon naponta legkevesebb 2 órát rendel.

A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja. Felkérésre a 14-18. év közötti személyeket is elláthatja.

A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos feladatkörébe tartozik különösen az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

Jelenleg a *házi gyermekorvosi* ellátást 11 db rendelőben 9 praxis végzi. A házi gyermekorvosi ellátás adatait elemezve megállapítható, hogy az ellátottak száma a vizsgált időszakban 2017. évtől folyamatosan csökken. Kettő tartósan betöltetlen házi gyermekorvosi praxis van a városban, amelyekben az ellátottakról helyettesítés útján az alapellátási intézmény gondoskodik.

Az egészségügyi alapellátásban Zalaegerszegen - több más településhez hasonlóan - általánossá vált a funkcionális privatizáció, melynek keretében a háziorvosok szerződéses jogviszonyban állnak az önkormányzattal. A működési feltételek biztosítása (helyiség, alapvető felszerelés, karbantartás) az önkormányzat feladata, míg az OEP közvetlenül (az orvos felé) finanszírozza az ellátást.

- c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi- szociális -oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A városban működik a Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Ellátott feladatok: egységes gyógypedagógiai, módszertani feladat – utazó gyógypedagógusi hálózat; integráltan nem nevelhető gyermekek óvodai nevelése; általános iskolai oktatás; fejlesztő nevelés-oktatás.

Az intézmény szolgáltatásai: tanuszodai szolgáltatás

Oktatási-nevelési tevékenység

- speciális nevelési igényű gyermekek nevelése-oktatása óvodai csoportokban,
- speciális nevelési igényű tanköteles korú gyermekek nevelése-oktatása osztály csoportokban. A szolgáltatásokat igénybe vevők életkora: 3-23 éves kor

Az **óvodai csoportok** növendékei sérült, akadályozott fejlődésmenetű gyermekek, illetve értelmileg akadályozott és/vagy súlyos pervazív fejlődési zavarral küzdő gyermekek. Valamennyi gyermeknél vezető tünet a mentális erők lényegi érintettsége, valamint jellemzők a beszédfejlődés különböző súlyosságú zavarai. A speciális szükségletű gyermekeknél a többségi óvodai programokban előírt fejlesztési területeken túl különös gond fordítódik az anyanyelvi nevelésre, beszédindításra, a beszédértés, a nagy és finommotoros koordináció fejlesztésére, a játékra nevelésre.

A **fejlesztő iskolai osztályok** heti 20 órában, az életkornak és a mentális érettségnek megfelelő foglalkoztatást, elfoglaltság nyújtást biztosítanak a fejlődésmenetükben jelentősen akadályozott, súlyosan-halmazottan sérült tanulóknak, gyermekeknek. A szolgáltatásokat igénybe vevők életkora: 6-23 éves kor

Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat

2013. szeptemberében egy pedagógiai szakszolgálati intézményben egyesültek az eddig különböző fenntartásban és működtetési formában funkcionáló szakértői bizottságok, nevelési tanácsadók, beszédjavító intézetek és egyéb szakszolgálati feladatot ellátó intézmények. Az új szervezetben járasonként és tankerületenként alakítottak ki tagintézményeket, amelyek a vármegyei szinten szervezett szakértői bizottsági és pályaválasztási tevékenységen kívül a pedagógiai szakszolgálati feladatokért is felelnek. Így a megyék egész területén azonos minőségben hozzáférhetők a tízféle

szakszolgálati ellátás különböző formái. A szakszolgálatok működését a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet szabályozza.

Ellátott feladatok: gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás; szakértői bizottsági tevékenység; a nevelési tanácsadás; logopédiai ellátás; továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás; konduktív pedagógiai ellátás; gyógytestnevelés; iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás; kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása.

Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkt.) 18. § (2) bekezdés a) pontja szerinti gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás (a továbbiakban: korai fejlesztés és gondozás) feladata a komplex koragyermekkorai prevenció, tanácsadás és fejlesztés, az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása érdekében. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai tanácsadás, a kognitív, a szociális, a kommunikációs és a nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.

Szakértői bizottsági tevékenység: az Nkt. 18. § (2) bekezdés b) pontja szerinti szakértői bizottsági tevékenység keretében az intézmény szakértői bizottsága a gyermek, a tanuló komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi, sajátos nevelési igény gyanúja esetén komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít, és a vizsgálatok eredményei alapján javaslatot tesz a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézséggel küzdő, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók különleges bánásmód keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére.

Nevelési tanácsadás: az Nkt. 18. § (2) bekezdés c) pontja szerinti nevelési tanácsadás feladata a gyermek adaptív viselkedésének, szociális érettségének felmérése, ennek eredményeképpen tanácsadásban részesítés vagy a szakszolgálati ellátásba vétel szükségességének meghatározása; segítségnyújtás a gyermek családi-, és óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez és oktatásához, ha a gyermek, tanuló egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja; pszichés állapot feltárását célzó vizsgálat végeztése és szakértői vélemény készítése; a gyermek korai fejlődési időszakában teljes körű családi mentálhigiénés intervenciót biztosíthat; az óvodai nevelésben részesülő, negyedik életévüket betöltött gyermekek körében a tanulási és beilleszkedési nehézségek megelőzése céljából – a szülő előzetes hozzájárulásával – szűrést végezhet.

Logopédiai ellátás: az Nkt. 18. § (2) bekezdés d) pontja szerinti logopédiai ellátás feladata a hangképzés, a beszéd, a beszélt és írott nyelvi képesség fejlődési és szerzett zavaraihoz, továbbá a specifikus tanulási zavarokhoz (diszlexia, diszortográfia, diszgráfia, diszkalkulia) kapcsolódó prevenciók, állapotmegismerési és terápiás tevékenység.

Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás: az Nkt. 18. § (2) bekezdés e) pontja szerinti továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás feladata a tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának szakszerű vizsgálata, és ennek eredményeképpen iskolaválasztás ajánlása. A tanácsadás során figyelembe kell venni a tanuló személyes adottságait és érdeklődését.

Konduktív pedagógiai ellátás: az Nkt. 18. § (2) bekezdés f) pontja szerinti konduktív pedagógiai ellátás feladata a központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása. A konduktív pedagógiai ellátás az óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz kapcsolódóan vagy egyéni fejlesztő foglalkozás keretében nyújtható.

Gyógytestnevelés: az Nkt. 18. § (2) bekezdés g) pontja szerinti gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi vizsgálat gyógytestnevelésre utalja.

Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás: az Nkt. 18. § (2) bekezdés h) pontja szerinti iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás feladata a pedagógiai szakszolgálati intézményben a nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pszichológusok munkájának összefogása és segítése, melyet az iskola- és óvodapszichológus feladatok koordinátora lát el.

Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása: az Nkt. 18. § (2) bekezdés i) pontja szerinti, a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása keretében az Intézmény feladata a korai tehetség-felismerés, tehetségazonosítás; a tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása, szükség esetén további megsegítésre irányítás; önismereti csoport szervezése és vezetése a tehetséges gyermekek részére; tanácsadás, támogatás a szülőnek; konzultáció a pedagógus részére; közös tehetség-tanácsadási fórum szervezése; speciális tehetségprogramban való részvételre javaslat adása; kimeneti mérések elvégzése; tehetségfejlesztő műhelyek vezetői számára konzultációs lehetőség biztosítása.

A Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat a Zalaegerszegi Tankerületi Központ fenntartásában működik, Zalaegerszegen székhelyintézménnyel, és vármegye szerte 5 további tagintézménnyel.

Szakmai szolgáltatás: Mindazokat a tevékenységeket és igénybe vehető lehetőségeket magában foglalja, amelyek az intézményben dolgozó szakemberek szakmai munkáját segítik: képzés, továbbképzés, önképzés segítése, szervezése. Ezen túlmenően átfogja a gyógypedagógiai tanulmányokat folytató hallgatók, intézménylátogató szakemberek mentorálását is. A pedagógiai szakmai szolgáltatás kiterjed a többségi iskolák pedagógusai fejlesztő tevékenységének segítésére: pedagógiai tájékoztatás, esetenként továbbképzés nyújtására; a szakmai szolgáltatás a többségi intézményekkel való intenzív kapcsolattartáson keresztül hozzájárul a sérült emberek társadalmi elfogadásának elősegítéséhez.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermekjóléti alapellátás körébe tartozó gyermekjóléti szolgáltatást biztosít, amely a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás. A szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Az intézmény alapfeladatai és speciális szolgáltatásai hozzájárulnak a gyermekszegénység csökkentéséhez:

- Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer településszintű működtetése, és járási szintű koordinálása által.
- Információt gyűjt, és tájékoztat azon ellátásokról, jogokról, támogatásokról, melyek megilletik a szülőket, illetőleg a válsághelyzetben lévő várandós anyákat.
- Szociális segítő munka biztosításával számba veszi és mozgósítja azon erőforrásokat, szolgáltatásokat, melyek bevonhatók a probléma megoldása érdekében.
- Az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében eljár az ügyintézés során.
- Az intézmény krízissegély keretéből azonnali pénzbeli támogatást nyújt azon kérelmezők számára, akik váratlanul kerültek olyan helyzetbe, amely létfenntartásukat veszélyezteti. (Például: élelmiszervásárláshoz, gyógyszerkiváltáshoz, áram- és gázfeltöltéshez, stb.)
- Adományközvetítés: a munkatársak kapcsolatban állnak különböző civil szervezetekkel, cégekkel és magánszemélyekkel, és az általuk felajánlott adományokat eljuttatják a nehéz helyzetű családok részére, illetőleg a rászoruló családok felmerülő szükségletéhez keresnek támogatót. Az adomány lehet: élelmiszer, higiéniai eszközök, tisztálkodási szerek, játékok, iskolaszerek, könyvek, illetőleg élmény: rendezvénybelépők, szórakozási és sportlehetőség biztosítása is.

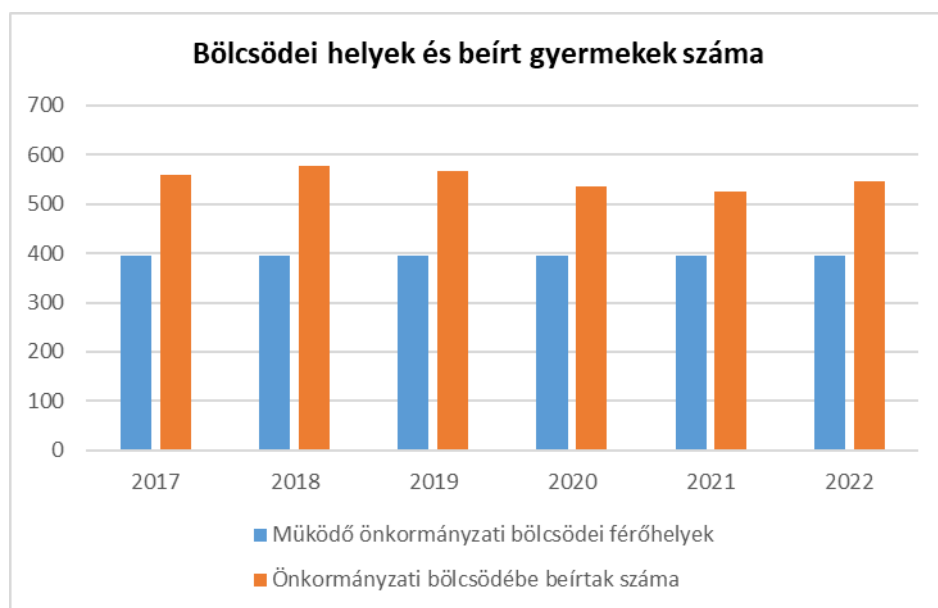
e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

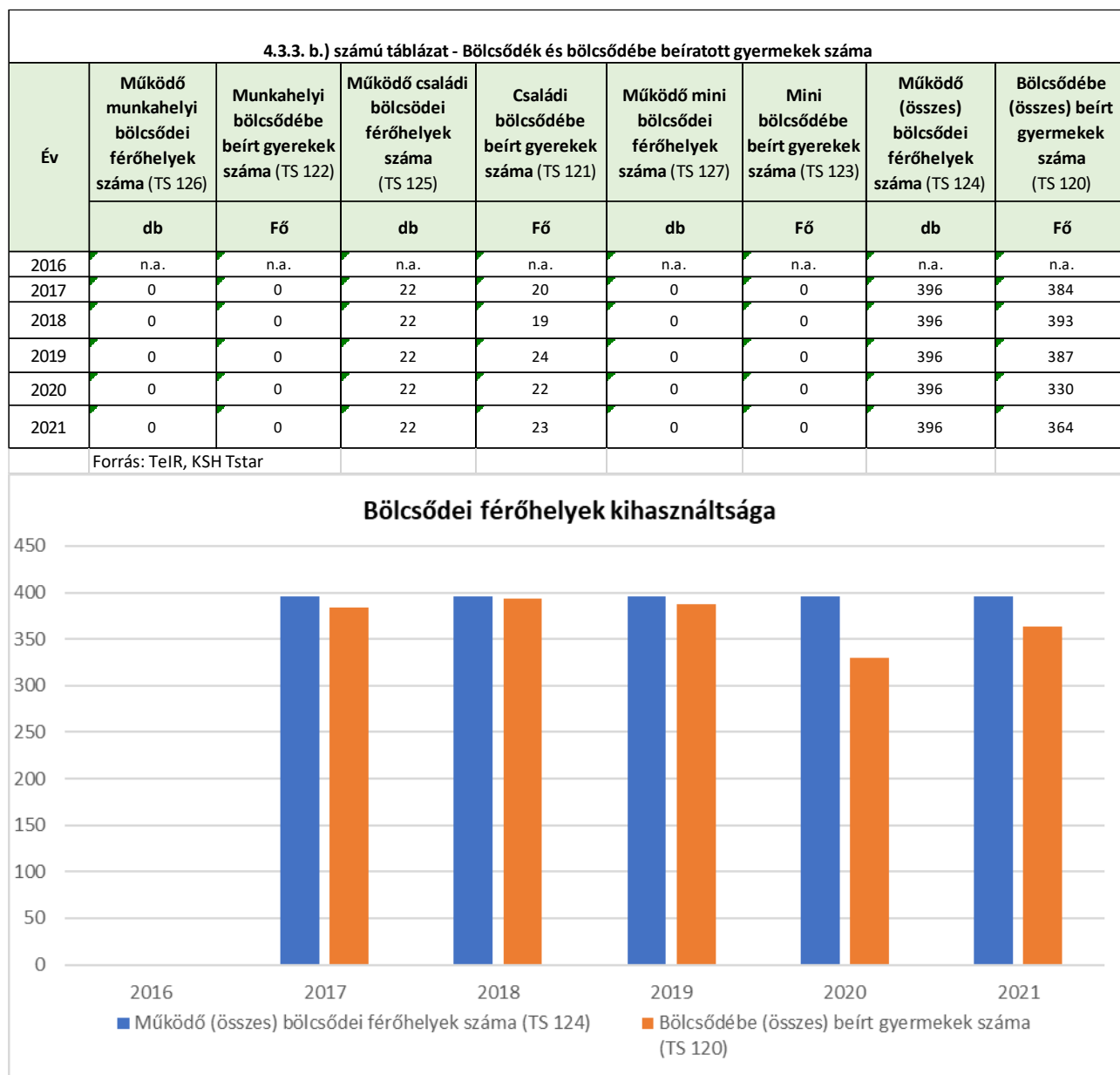
Az Egyesített Bölcsődék személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti intézmény, tevékenységének típusa szerint gyermekek napközbeni ellátását nyújtó intézmény. Az intézmény a 3 éven aluli gyermekek gondozását, nevelését, harmonikus testi-szellemi fejlődését elősegítő személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti intézmény.

Alapellátáson kívüli szolgáltatásként játszóházat és időszakos gyermekfelügyeletet és só szobát működtet.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	396	560
2018	396	577
2019	396	566
2020	396	535
2021	396	524
2022	396	546

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék (a továbbiakban: ZEB) engedélyezett férőhelyszáma: 396 fő

A férőhelyek 4 tagbölcsődében az alábbiak szerint oszlanak meg:

Cseperedő bölcsőde: 96 fő – 8 csoport (4 részleg)

Napsugár bölcsőde: 110 fő – 8 csoport (4 részleg)

Tipegő bölcsőde: 82 fő – 6 csoport (3 részleg)

Úrhajós bölcsőde: 108 fő – 8 csoport (4 részleg)

A bölcsődei csoportokban gondozható gyermekek számát – életkortól függően – 12 illetve 14 főben maximálja a 15/1998 NM. rendelet úgy, hogy ezt a létszámot átlépni nem lehet. (Egy esetben van kivétel, a nyári leállások idején az ügyeletet adó bölcsőde feltöltöttsége 120 %-ig növekedhet.)

Ritka esetekben gondot jelentett a védelemben vétel vagy veszélyeztetettség miatt bölcsődei ellátás igénybe vételére kötelezettek felvétele, de a 15/1998 NM rendelet módosítása lehetővé teszi ilyen esetekben a csoportlétszám legfeljebb 1 fővel történő túllépését a bölcsődei nevelési év végéig.

A 2022. évi feltöltöttség havonkénti és bölcsődénkénti közös jellemzői az előző évekhez hasonlóan az alábbiak:

- a januártól márciusig az előző évekhez hasonlóan alakult: folyamatos egyenletes gyermeklétszám növekedés
- a következő hónapokban stagnálás figyelhető meg, a szülők jelentős számban halasztották a következő nevelési év elejére a bölcsőde megkezdését
- szeptemberben újabb jelentős csökkenés, ami a gyermekek óvodába való egyszerre történő eltávozásából adódik
- ezt követően pedig szeptembertől a feltöltöttség lassan, egyenletesen növekszik az újonnan érkezők beszoktatásával.

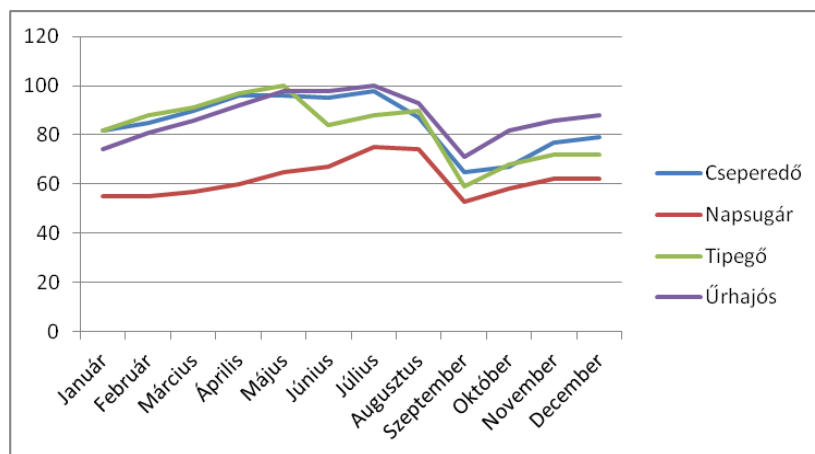
A korábbi években tapasztalt feltöltöttségi tendenciák mellett 2022. évben újak is megjelentek:

- a Napsugár bölcsődében egész évben nem volt elérhető a teljes feltöltöttség, jelentősen csökkent a bölcsőde kihasználtsága
- a felvételt kért gyermekek tekintetében lényegesen több alkalommal kértek a szülők halasztást a bölcsőde megkezdésére
- a Cseperedő bölcsőde feltöltöttsége – az előző évi jelentős visszaesés után – újra a korábban megszokott arányokat mutatja, az egyszeri visszaesés a koronavírus járvány hatása volt.

2022. feltöltöttség (%)	Cseperedő	Napsugár	Tipegő	Úrhajós
Január	82	55	82	74
Február	85	55	88	81
Március	90	57	91	86
Április	96	60	97	92
Május	96	65	100	98
Június	95	67	84	98
Július	98	75	88	100
Augusztus	87	74	90	93
Szeptember	65	53	59	71
Október	67	58	68	82
November	77	62	72	86
December	79	6	72	88

feltöltöttség (%)	Cseperedő	Napsugár	Tipegő	Úrhajós	ZEB
2018	82	88	85	89	86
2019	86	61	87	81	79
2020	72	70	82	84	77
2021	74	68	87	82	78
2022	85	57	83	87	78

Forrás: Intézményi beszámoló

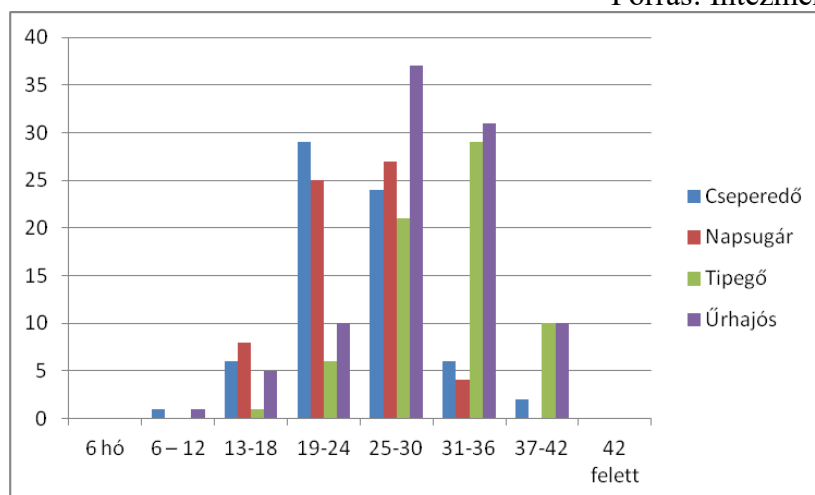
Forrás: Intézményi beszámoló

Mivel a nevelési év a bölcsődékben – az óvodákhoz hasonlóan – szeptember 1-jétől augusztus 31-ig tart (szeptember 1-jén állnak fel az új csoportok), a csoportok szervezését az évközi előre nem látható óvodába távozások nagyban megnehezítik. A bölcsődékben vegyes életkorú csoportokat nem szervezünk. A bölcsődei csoportokból távozó 3 éves gyermekek helyére év közben hasonló korú gyermekek felvételét ritkán kérik, sokkal inkább 1,5-2 éveseket iratnak be, de ők a 3 évesek csoportjaiba a nagy életkori különbség miatt nem oszthatók be. Így az év során a bölcsődevezetők több esetben kénytelenek módosítani a szeptemberi csoportbeosztást (ez nem okozott osztatlan sikert a szülők körében), hogy a szakmai követelményeknek megfeleljenek.

A bölcsődékbe felvett gyermekek életkor szerinti megoszlása 2022. december 31-én
(a kötelező KSH adatszolgáltatás szerint)

2022.	6 hó	6 – 12	13-18	19-24	25-30	31-36	37-42	42 felett	összesen
Cseperedő		1	6	29	24	6	2		68
Napsugár			8	25	27	4			64
Tipegő			1	6	21	29	10		67
Űrhajós		1	5	10	37	31	10		94
Z.E.B.	0	2	20	70	109	70	22	0	293
	1%		7%	24%	37%	24%	8%	0%	

Forrás: Intézményi beszámoló

Forrás: Intézményi beszámoló

A tagbölcsődék tapasztalatai alapján:

- A gyermekek életkori megoszlása a korábbi évekhez képest **elmozdulást** mutat az alacsonyabb életkorok felé, a GYED extra hatása kezd megmutatkozni a bölcsődei ellátást igénybe vevők körében: az elmúlt években a **2 év alattiak aránya 9-15 % között mozgott, 2022-ben ez 32 %** volt, továbbá az évközi rendkívüli kérelmet benyújtó szülők gyermekei között magasabb számban vannak 06 – 12 hónapos gyermekek, ez a csoportbeosztásokban okoz változásokat év közben
- Legnagyobb számban a 2-3 évesek vannak jelen (arányuk a 2 év alattiak növekvő számával párhuzamosan csökken)
- A 3 év felettek aránya az előző évhez képest csökkent

A közoktatási törvény módosításai között szerepelt a 3. életévtől kötelező óvodáztatás 2015. szeptember 1-jei hatállyal. Ez a 3. életévüket augusztus 31.-ig betöltött gyermekek számára jelentett kötelező óvodai beiratkozást. Ezzel párhuzamosan a 15/1998 NM rendelet rendezte 2015 februárjától az év vesztes gyermekek bölcsődébe való felvehetőségét, ami a gyermekek szempontjából kedvező változás, hiszen hosszabb időt töltenek el bölcsődében, ami életkori sajátosságai alapján is kedvező, illetve hosszabb távra tervezhetővé tette a bölcsőde számára a csoportokat.

A bölcsődei ellátottak szociális helyzete

A tagbölcsődék közötti arányok évről-évre változóak, ebben tendenciák, vagy trendek nem figyelhetőek meg. A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak** számában további csökkenés volt tapasztalható. Megítélésünk szerint a bölcsődei ellátás megalapozottságát igazoló **keresőtevékenység** megléte mindkét szülő részéről még nem magas jövedelmek esetén is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot kizárja.

Ingyenes bölcsődei gyermekétkeztetés

A Gyermekvédelmi törvény 2015. szeptember 1-től hatályos módosítása alapján jelentősen bővült azoknak a bölcsődés gyermekeknek a köre, akik számára ingyenes a bölcsődei étkezés.

A jogszabályváltozás komoly segítséget jelentett elsősorban azoknak az alacsony jövedelemmel rendelkező családoknak, akik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre pár ezer forint különbözet miatt nem voltak jogosultak, és más kedvezményezetti körbe sem estek bele.

Fontosnak tartjuk a szülők korrekt tájékoztatását a jogosultságról, az igénybevétel feltételeiről:

- a bölcsőde honlapján folyamatosan tájékozódhatnak a szülők
- személyesen, telefonon, e-mailben nyújtunk segítséget
- a bölcsődébe a gondozási évben érkezők a nyitó júniusi szülői értekezleten kapnak tájékoztatást

A 2022. december 31-i állapot szerint a különböző jogcímenek ingyenes étkezésre jogosultak száma az alábbiak szerint alakult:

2022. december 31.	Cseperedő	Napsugár	Tipegő	Úrhajós	Z.E.B. 2022	Z.E.B. 2021	Z.E.B. 2020	Z.E.B. 2019
RGYVK	1		1		2	3	2	5
Tartós beteg, fogyatékos	2	1	1	1	5	5	7	15
Nagycsaládos	9	10	6	15	40	33	27	48
Nevelésbe vett		3			3			2
Testvér tartós betegsége fogyatékosága jogán	1			1	2		2	1

Jövedelem alapján	25	17	24	23	89	76	84	85
Összesen	38	31	32	40	141	117	122	164
December 31-én beírt	76	68	67	94	305	259	274	298
Ingyen étkezők aránya 2022	50%	46%	48%	43%	46%	45%		
Ingyen étkezők aránya 2021	47%	46%	48%	43%	47%	46%		
Ingyen étkezők aránya 2020							45%	
Ingyen étkezők aránya 2019								55%

Forrás: Intézményi beszámoló

2022 évre vonatkozó **egész éves adatok szerint** az ingyen étkezők aránya enyhe csökkenést mutat:

ingyen étkezők aránya	Cseperedő	Napsugár	Tipegő	Úrhajós	ZEB
2022	51%	45%	44%	42%	46%
2021	41%	51%	44%	42%	44%
2020	47%	46%	48%	43%	46%
2019	52%	53%	43%	47%	49%

Forrás: Intézményi beszámoló

A tapasztalatok az ingyenes bölcsődei étkeztetésről továbbra is kedvezőek. A szülők több esetben, amikor jövedelmi viszonyaikban változás állt be, és a családban az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogosultsági összeget, visszamondták az ingyenes bölcsődei étkeztetésre szóló igényüket.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek a bölcsődékben

2018 januárjától a költségvetési törvény a SNI gyermekek ellátásáért 200 % normatívát biztosít a bölcsődéknek támogatásként. (2 főként számítanak a bölcsődei csoportokban.) Az ellátott SNI gyermekek száma növekedést mutat.

SNI	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cseperedő	5	4	7	7	4	1	3	3	2	3	6
Napsugár	2	3	3	11	4	2	6	5	6	7	5
Tipegő	3	3	0	2	5	4	3	5	11	14	6
Úrhajós	4	5	3	5	6	7	5	10	9	7	4
Z E B	14	15	13	25	19	14	17	23	28	31	21

Forrás: Intézményi beszámoló

2022-ban **21 fő sajátos nevelési igényű** gyermek nevelését gondozását látták el integrált csoportokban a tagbölcsődékben. Az elmúlt évek kedvező tapasztalatai, a megszerzett többlettudás és gyakorlat birtokában a bölcsődék bátrabban vállalják SNI gyermek integrációját. Ezzel együtt bővülnek a sajátos nevelési igények típusai is.

Hosszú évekre visszanyúló hagyománya van a bölcsődék és a Zala Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Zalaegerszegi Tagintézménye korai fejlesztésben dolgozó szakemberei együttműködésének. Ezt erősítette, hogy 2012 szeptemberétől azon bölcsődében elhelyezett SNI gyermekek esetében, akiknek szülei dolgoznak, a szakszolgálat (még a törvényi kötelezés előtt) vállalta a korai fejlesztő foglalkozásoknak a bölcsődében való megtartását. Szorosabbá vált így az együttműködés a fejlesztő szakemberek és a kisgyermeknevelők között, több alkalom adódik konzultációra, ami a bölcsődei integráció minőségét javítja.

Jelenleg egy tagbölcsődében dolgozik szakgondozónő gyógypedagógiai asszisztens végzettséggel.

A szakszolgálat szakemberei – amennyiben azt a gyermek fejlődése szempontjából kedvezőnek ítélik meg – egyre gyakrabban javasolják a családoknak a bölcsődei ellátás igénybe vételét azon gyermekek számára, akiknek fejlődése egy vagy több területen elmarad az életkorának megfelelő fejlődési szinttől.

Az alapellátáson túli szolgáltatások

A Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék tagbölcsődéiben az alábbi ellátások működnek:

- **Játsszóház:** minden tagbölcsődében heti két óra időtartamban a bölcsődébe nem járó gyermekek számára egész évben.
- **Időszakos gyermekfelügyelet:** az üres férőhelyeken a bölcsődébe nem járó gyermekek számára a Napsugár bölcsődében külön csoportszobában, a többi bölcsődében az üres férőhelyeken a bölcsődei csoportszobákban.
- **Sószoza:** mind a négy bölcsődében működik, szolgáltatásait a bölcsődébe járó gyermekeknek nyújtja.

A szolgáltatásokból befolyt bevételt a bölcsődék saját céljaik megvalósítására, rendszerint eszközfejlesztésre fordítják. Az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatásunk a korábbi évekhez hasonlóan népszerű volt a szülők körében minden bölcsődében, sokszínűek azok az élethelyzetek, melyekben ezt a szolgáltatásunkat igénylik.

2020-ban és 2021-ben a járványhelyzet miatt a veszélyhelyzet idején egyik alapellátáson túli szolgáltatásunk sem működött.

Az alapellátáson túli szolgáltatások bevételei – mutatva az irántuk megnyilvánuló növekvő igényeket – a 2020 évet megelőző időszakban jelentős növekedést mutattak. Az elmúlt 2 évben a szolgáltatások szünetelése kapcsán a bevételek kb. a szokásos bevétel negyedére estek vissza.

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A törvény meghatározza a fenti célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

2016. január 1-től a törvényi változások következtében a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ belső struktúrája átalakult. A jogszabály az addig külön működő családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást integrálta. A járásközponti települések család- és gyermekjóléti szolgálataiból létrejöttek a család- és gyermekjóléti központok. Zalaegerszeg, járásszékhelyként a szolgálat és a központ feladatait is ellátja.

Az intézmény két önálló szakmai egységben dolgozik (SZMSZ szerint):

- Család- és gyermekjóléti szolgálat
- Család- és gyermekjóléti központ

Az intézmény speciális szolgáltatásainak biztosításában, a szabadidős és prevenciós programok szervezésében és lebonyolításában mindkét szakmai egység munkatársai részt vesznek.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai

Az alapellátás célja: hozzájárulni „a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez”. (Gyvt.)

A szakmai egység ellátja a Gyvt. 39. § (2)-(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

A családsegítés keretében biztosítandó feladatok:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése,
- a családgondozás, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
- a közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság terhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,
- a kríziskezelés, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások,
- a menedékgjogról szóló törvényben meghatározott társadalmi beilleszkedés elősegítése,
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

A gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosítandó feladatok:

- a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése,
- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, támogatásokhoz való hozzájutás segítése
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése
- a szabadidős programok szervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése
- veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése,
- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: családgondozás) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni: egyéb gyermekjóléti alapellátások, szociális alapszolgáltatások, egészségügyi ellátások, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A szolgálat 2022-ben 1313 fővel (653 családdal) került kapcsolatba, melyből 332 fő új kliensként jelent meg. 411 fő részére biztosított rendszeresen szociális segítő munkát együttműködési megállapodás alapján. 146 gyermek esetében került sor hatósági intézkedésre, amely 100 családot érintett.

Az előző évhez képest 2022-ben az ellátott személyek száma csökkenő tendenciát mutat. Az együttműködési megállapodással rendelkezők száma csökkent, amely visszavezethető arra, hogy a 2021 évi jogszabály változások miatt a hatósági ügyben érintett gyermek családjával megszüntették az együttműködési megállapodás megkötésének szükségességét. Bár az ellátotti szám csökkenést mutat fontos megegyezni, hogy a szolgálathoz forduló személyek, családok életében sok probléma áll fenn, melynek kezelése összetettebb feladatot igényel a szakemberektől.

A szolgálathoz fordulók részére intézményen belül 2058 alkalommal, intézményen kívül 1757 alkalommal nyújtottak valamilyen szolgáltatást, ami összesen 3815 alkalom volt.

Család- és Gyermekjóléti Központ feladatai

Az esetmenedzser a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, melynek keretében:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a gyermek védelembe vételére, a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez,
- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok számára, havi rendszerességgel esetmegbeszélést, szükség szerint konzultációt biztosít.
- ha a család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába, egyéb esetben felhívja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtására.

A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, melynek keretében biztosítja az alábbiakat:

- Pszichológiai tanácsadás
- Fejlesztőpedagógia
- Jogi tanácsadás
- Kapcsolattartási ügyelet
- Utcai (lakótelepi) szociális munka
- Kórházi szociális munka
- Óvodai és iskolai szociális segítség

- Készenléti szolgálat
- Családterápia, családkonzultáció
- Mediáció
- Szociális diagnózis
- Fogyatékoságügyi tanácsadás

A Család- és Gyermekjóléti Központban az esetmenedzserek és a tanácsadók feladataikat Zalaegerszeg járás területén látják el.

**A Központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma korcsoport szerint
(Nem halmazott adat)**

Korcsoportok	Jogerős hatósági intézkedéssel érintett, esetmenedzseri tevékenységet igénybe vevők		Speciális szolgáltatást igénybe vevők	
	2021	2022	2021	2022
0-2	55	50	0	0
3-5	94	87	2227	1838
6-13	207	237	2171	4573
14-17	193	194	2122	1755
18-24	46	34	1342	1133
25-34	100	85	378	360
35-49	235	321	1122	1007
50-61	62	47	606	347
62 éves és idősebb	13	15	139	57
Összesen	1005	1070	10108	11070

2022. évben a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait **11070** fő vette igénybe, amely adat tartalmazza a hatósági intézkedés alatt álló gyermekek és szüleik összességét, valamint az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység által elérteket, akikkel a Központ kapcsolatban van.

A Központ szolgáltatásait igénybevevők vonatkozásában összességében kismértékű emelkedés tapasztalható az előző évhez képest.

A jogerős hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és szüleik esetében az arányok nem változtak az előző évhez képest. A leggyakoribb kategória továbbra is a 6-13 éves korosztály, és a szüleiket jelentő 35-49 éves korosztály.

A speciális szolgáltatások esetében a 6-13 éves korosztály igénybe vevőinek aránya több mint kétszeres emelkedést mutat, ami az óvodai és iskolai szociális segítségben részt vevők emelkedésével magyarázható.

Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma 2022-ben:

Hatósági intézkedés	Hatósági intézkedésre tett javaslatok száma (darab)	
	2021	2022
Védelembe vétel	101	115
Megelőző pártfogás	6	4
Ideiglenes hatályú elhelyezés	3	7
Nevelésbe vétel	13	17
Családba fogadás	12	24
Harmadik személynél történő elhelyezés	2	0

kezdményezése		
Külön élő szülőnél történő ideiglenes hatályú elhelyezés kezdményezése	1	0
A gyermek gondozási helyének megváltoztatása	1	1
Összesen	139	168

A hatósági intézkedésekre tett javaslatok száma emelkedett a 2021 évhez képest.

2022-ben is a **védelembe vételre** tett javaslatok aránya a legmagasabb, **68 %**, melynek célja, hogy a gyermek családban történő nevelkedését segítse elő a szociális munka módszereinek és eszközeinek alkalmazásával.

A **családba fogadás** az összes javaslatok **14 %-át** teszi ki, amely a gyermek családban való nevelkedését biztosítja akkor, ha a szülő olyan élethelyzetbe került, hogy átmeneti időre saját maga nem tudja nevelni a gyermekét. A gyakorlatban gyakran előfordul, hogy ezzel az intézkedéssel megelőzhető a gyermek családból való kiemelése, és lehetővé válik, hogy a szülők rendezetlen viszonyai, instabillá vált élethelyzete helyreálljon.

Súlyos veszélyeztető helyzetek esetén a gyermek **nevelésbe vételére** tettek javaslatot az esetmenedzserek, amely 2022 évben a hatósági intézkedésekre tett javaslatok **10 %-át** tette ki.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 7 alkalommal tettek javaslatot a szakemberek, mivel a gyermek súlyos veszélyeztetettsége okán azonnali intézkedésre volt szükség.

Hatósági intézkedésekhez (javasolt és jogerős) kapcsolódó tevékenységek és az ellátott kiskorúak száma 2022-ben:

Tevékenység	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenység keretein belül ellátott kiskorúak száma (fő)
Szociális segítő tevékenység	1245	452
Esetkonferencia szervezése, azon való részvétel	155	213
Esetkonzultáció	2606	582
Esetmegbeszélés	933	785
Egyéni gondozási-nevelési terv készítése	221	278
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	97	116
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-nevelésbe vétel	26	41
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel-védelembe vétel	139	228
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	5	5
Egyéb hatósági tárgyaláson	1	1

való részvétel		
Családlátogatás	1167	485
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	6	7
Környezettanulmány készítése önállóan	142	189
Egyéb (halmozott adat)	3520	530

Forrás: Intézményi beszámoló

A Központ a hatósági intézkedéssel érintett gyermekek esetében illetékes, szakmai tevékenységeit ezen családok körében látja el.

Az egyik leggyakoribb szakmai tevékenység az **esetkonzultáció**, amely az ügy teljes folyamatában alkalmazott tevékenység. Az esetmenedzser feladata, hogy kapcsolatot tartson azokkal a szakemberekkel, akik a családot segíteni tudják a problémamegoldás során: egészségügyi alapellátásban, oktatási területen dolgozókkal, civil szervezetek és önkormányzatok munkatársaival, hatóság képviselőivel. A szakmai tevékenységek célja az erőforrások megtalálása, melyek segítségével a család képessé válik problémája megoldására, krízishelyzetének kezelésére.

Egy-egy gyermek ügye a folyamatos és rendszeres konzultáció mellett a szakemberek közti **esetmegbeszélést** is igényli.

Az esetmegbeszélés a szociális munka eszközeként az esetek átfogóbb elemzésére ad lehetőséget, több szakember részvételével, míg az esetkonzultáció két szakember közti, aktuális helyzetben való továbblépést segíti. Az esetmenedzser feladata hatósági intézkedések alatt álló gyermekek/családok esetében, a család szükségleteinek felmérése, a különböző szolgáltatások szervezése, szakemberek munkájának összehangolása a változás elősegítése érdekében.

A **családlátogatás** az esetmenedzserek munkafolyamatába is beletartozik.

Minden család egyéni hozzáállást, tervet, módszereket igényel, de törekedtünk az egységes gyakorlat kialakítására a családokkal való személyes találkozások vonatkozásában.

A központnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak számának alakulása 2022-ben:

Megnevezés		Bántalmazás			Elhanyagolás	
		fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
Családon belül	szülő által	5	43	2	148	130
	egyéb rokon, hozzátartozó által	1	0	1	0	0
	testvér által	3	6	0	0	0
	összesen	9	49	3	148	130
Családon kívül	gyermek által	0	0	1		
	felnőtt által	0	0	1		
	összesen	0	0	2		
Mindösszesen		9	49	5		

A gyermekek bántalmazása és elhanyagolása a legsúlyosabb veszélyeztető helyzetek közé tartozik. Az e problémáktól szenvedő gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése, megszüntetése, helyzetük javítása a segítők számára nagy feladatot, szakmai kompetenciát igényel. Különösen igaz ez a lelki és a szexuális bántalmazásra, elhanyagolásra, mellyel kapcsolatban gyakori a látencia.

Veszélyeztetett kiskorúak száma 2022-ben:

Környezeti főcsoport	393
Magatartási főcsoport	111
Egészségi főcsoport	19
Anyagi főcsoport	8
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma:	531

A veszélyeztetett kiskorúak száma 2022-ben **531** fő, ami 19 fővel több a 2021. évinél.

A környezeti főcsoportban szerepel az összes veszélyeztetett gyermek 74%-a. Ide soroltuk a szülők, család életvitele miatt veszélyeztetett gyermekeket, a nevelési problémák és a családi konfliktusok miatt veszélyeztetett gyermekeket.

A magatartási főcsoportba kerültek (21 %) az 50 tanórát meghaladó igazolatlan hiánnyal rendelkező gyermekek, továbbá a gyermekintézményekbe való beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek.

Az egészségügyi főcsoportba a tartós betegséggel, fogyatékkal, magatartási- vagy tanulási zavarral küzdő gyermekek tartoznak, amely az összes veszélyeztetett gyermekek 3,5 %-át érinti.

Anyagi problémával a veszélyeztetett gyermekek kevesebb, mint 1,5 % -a érintett.

Azt tapasztaljuk – amely a statisztikai adatokból is kimutatható –, hogy a gyermekvédelem látókörébe a legtöbb esetben a szülők, család életvitele, elhanyagoló magatartása, nevelési problémák és családi konfliktusok miatt kerülnek a gyermekek. Az anyagi problémák, elégtelen lakáskörülmények stb. nem önmagukban, hanem valamilyen más veszélyeztető tényezővel, helyzettel együtt vannak jelen, s a statisztikában nem feltétlenül az anyagi problémákat jelölték meg a kollégák elsődlegesen.

Speciális szolgáltatások keretein belül ellátott személyek száma 2022-ben

Tevékenység	összes tevékenység száma (darab) (Halmazott adat)		összes ellátott száma (fő) (Nem halmazott adat)	
	2021	2022	2021	2022
Kapcsolattartási ügyelet	48	77	35	22
Utcái (lakótelepi) szociális munka	14	-	14	-
Kórházi szociális munka	58	46	11	11
Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás	9338	11084	9799	10704
Szociális diagnózis felvétele	3	1	3	1
Készenléti szolgálat	12	11	-	-
Fogyatékosügy tanácsadás	503	140	293	47
Jogi tanácsadás	81	75	63	65
Pszichológiai tanácsadás	672	659	116	110
Mediáció	1	12	2	10

Családkonzultáció	8	6	7	9
Család és párterápia	0	18	0	16
Fejlesztőpedagógia	811	453	84	70
Csoportmunka	-	1	-	23
Összesen	11549	12583	10427	11088

A speciális szolgáltatások közül óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatásban részesül a legtöbb gyermek, amelynek specialitása, hogy a köznevelési intézményben zajlik a feladatellátás. Az intézményt felkeresők közül a legnagyobb igény a pszichológiai tanácsadásra mutatkozik, ezt követi a fejlesztőpedagógiai ellátás. A járás településeiről a pszichológiai tanácsadásra érkezik a legtöbb igény, míg a jogi tanácsadást, mediációt, fejlesztőpedagógiai ellátást, kapcsolattartási ügyeleten való részvételt Zalaegerszeg városban élők kéri elsősorban.

JELZŐRENDSZER MŰKÖDTETÉSE

Az észlelő és jelzőrendszer működtetése

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához érkezett jelzések a 2022. évben

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Család- és gyermekjóléti szolgálat/központ által továbbított jelzések száma (a jelzőrendszeri tanácsadó nyilvántartása alapján)
EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓ	14	9	23
Ebből védőnői jelzés	11	6	17
Ebből házi gyermekorvos			
Ebből felnőtt háziorvos		1	1
Ebből kórházi jelzés	3	2	5
SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓK	8		8
Ebből család- és gyermekjóléti szolgálat	6		6
Ebből család- és gyermekjóléti központ	2		2
KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNY, SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNYEK	115	1	116
Ebből iskola	106	1	107
Ebből óvoda	9		9
PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLTAT			
RENDŐRSÉG	67	1	68
ÁLLAMPOLGÁR, GYERMEK, FELNŐTT ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ	20	4	24

TÁRSADALMI SZERVEZET			
CIVIL SZERVEZETEK			
EGYHÁZI JOGI SZEMÉLYEK			
ÖNKORMÁNYZAT, JEGYZŐ		5	5
KÖZÜZEMI SZOLGÁLTATÓ JÁRÁSI HIVATAL		1	1
MUNKAÜGYI HATÓSÁG			
JAVÍTÓINTÉZETEK			
ÜGYÉSZSÉG, BÍRÓSÁG	4		4
GYERMEKJOGI KÉPVISELŐ			
ELLÁTOTTJOGI KÉPVISELŐ			
BETEGJOGI KÉPVISELŐ			
ÁLDOZATSEGÍTÉS ÉS KÁRENYHÍTÉS FELADATAIT ELLÁTÓ SZERVEK		3	3
MENEKÜLTEKET BEFOGADÓ ÁLLOMÁSOK, MENEKÜLTEK ÁTMENETI SZÁLLÁSA			
GYERMEKVÉDELMI ÉS GYÁMÜGYI FELADATKÖRÉBEN ELJÁRÓ FŐVÁROSI ÉS VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL	2	2	4
AZ ÁLLAM FENNTARTÓI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRA A KORMÁNY RENDELETÉBEN KIJELÖLT SZERVE			
GYERMEKVÉDŐ HÍVÓSZÁM			
ÖSSZESEN	230	26	256
A jelzéssel érintett személyek száma	176	23	199

Kiegészítő információk:

- zárt adatkezelésű jelzés: 34
- hiányos adattartalmú jelzés: 1.

Gyermekekkel kapcsolatos jelzések probléma típusa szerint

1.Életviteli	2
--------------	---

2. Családi- kapcsolati konfliktus	50
3. Családon belüli bántalmazás	32
4. Elhanyagolás	89
- 5. ebből oktatási-nevelési elhanyagolás	77
7. Gyermeknevelési	4
8. Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	2
9. Magatartászavar, teljesítményzavar	27
11. Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	1
13. Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1
16. Ügyintézással kapcsolatos	2
18. Egyéb	20
ÖSSZESEN:	230

Felnőttekkel kapcsolatos jelzések probléma típusa szerint

1.Életviteli	1
2. Családi- kapcsolati konfliktus	1
3. Családon belüli bántalmazás	2
4. Elhanyagolás	1
- 5. ebből oktatási-nevelési elhanyagolás	1
9. Magatartászavar, teljesítményzavar	1
11. Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	2
13. Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	6
15. Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	1
16. Ügyintézással kapcsolatos	2
18. Egyéb	8

ÖSSZESEN:	26
------------------	-----------

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsereihez érkezett jelzések száma a 2022. évben

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Család- és gyermekjóléti szolgálat/központ által továbbított jelzések száma (a jelzőrendszeri tanácsadó nyilvántartása alapján)
EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓ	6		6
Ebből védőnői jelzés	4		4
Ebből házi gyermekorvos	1		1
Ebből felnőtt háziorvos			
Ebből kórházi jelzés	1		1
SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓK	7		7
Ebből család- és gyermekjóléti szolgálat	7		7
Ebből család- és gyermekjóléti központ			
KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNY, SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNYEK	81		81
Ebből iskola	77		77
Ebből óvoda	4		4
PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT			
RENDŐRSÉG	4		4
ÁLLAMPOLGÁR, GYERMEK, FELNŐTT ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ TÁRSADALMI SZERVEZET			
CIVIL SZERVEZETEK			
EGYHÁZI JOGI SZEMÉLYEK			
JEGYZŐ			
JÁRÁSI HIVATAL			
MUNKAÜGYI HATÓSÁG			
JAVÍTÓINTÉZETEK			
ÜGYÉSZSÉG, BÍRÓSÁG	2		2
GYERMEKJOGI KÉPVISELŐ			
ELLÁTOTTJOGI KÉPVISELŐ			
BETEGJOGI KÉPVISELŐ			

ÁLDOZATSEGÍTÉS ÉS KÁRENYHÍTÉS FELADATAIT ELLÁTÓ SZERVEK	3		3
MENEKÜLTEKET BEFOGADÓ ÁLLOMÁSOK, MENEKÜLTEK ÁTMENETI SZÁLLÁSA			
GYERMEKVÉDELMI ÉS GYÁMÜGYI FELADATKÖRÉBEN ELJÁRÓ FŐVÁROSI ÉS VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL	2		2
AZ ÁLLAM FENNTARTÓI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRA A KORMÁNY RENDELETÉBEN KIJELELT SZERVE			
GYERMEKVÉDŐ HÍVÓSZÁM			
ÖSSZESEN	105		105
A jelzéssel érintett személyek száma	68		68

Kiegészítő információ:

- zártan kezelendő jelzés: 13.

Gyermekekkel kapcsolatos jelzések probléma típusa szerint

2. Családi- kapcsolati konfliktus	1
3. Családon belüli bántalmazás	13
4. Elhanyagolás	70
- 5. ebből oktatási-nevelési elhanyagolás	64
7. Gyermeknevelési	1
9. Magatartászavar, teljesítményzavar	11
13. Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1
18. Egyéb	8
ÖSSZESEN:	105

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központhoz érkezett jelzések száma a járási szolgálatokhoz érkezett jelzések száma nélkül

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Család- és gyermekjóléti szolgálat/központ által továbbított jelzések száma (a jelzőrendszeri tanácsadó nyilvántartása alapján)
EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓ	20	9	29
Ebből védőnői jelzés	15	6	21
SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓK	15		15
Ebből család- és gyermekjóléti szolgálat	13		13
Ebből család- és gyermekjóléti központ	2		2
KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNY, SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNYEK	196	1	197
PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT			
RENDŐRSÉG	71	1	72
ÁLLAMPOLGÁR, GYERMEK, FELNŐTT ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ TÁRSADALMI SZERVEZET	20	4	24
CIVIL SZERVEZETEK			
EGYHÁZI JOGI SZEMÉLYEK			
ÖNKORMÁNYZAT, JEGYZŐ		5	5
JÁRÁSI HIVATAL			
MUNKAÜGYI HATÓSÁG			
JAVÍTÓINTÉZETEK			
ÜGYÉSZSÉG, BÍRÓSÁG	6		6
GYERMEKJOGI KÉPVISELŐ			
ELLÁTOTTJOGI KÉPVISELŐ			
BETEGJOGI KÉPVISELŐ			
ÁLDOZATSEGÍTÉS ÉS KÁRENYHÍTÉS FELADATAIT ELLÁTÓ SZERVEK	3	3	6
MENEKÜLTEKET			

BEFOGADÓ ÁLLOMÁSOK, MENEKÜLTEK ÁTMENETI SZÁLLÁSA			
GYERMEKVÉDELMI ÉS GYÁMÜGYI FELADATKÖRÉBEN ELJÁRÓ FŐVÁROSI ÉS VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL	4	2	6
AZ ÁLLAM FENNTARTÓI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRA A KORMÁNY RENDELETÉBEN KIJELÖLT SZERVE			
GYERMEKVÉDŐ HÍVÓSZÁM			
KÖZÜZEMI SZOLGÁLTATÓ		1	1
ÖSSZESEN	335	26	361
A jelzéssel érintett személyek száma	244	23	267

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához érkezett jelzések száma 2022-ben mindössze kettővel több, mint 2021-ben.

A rendőrségi jelzések száma 45 %-kal nőtt.

A családon belüli bántalmazás 23-ról 32-re növekedett 2021-2022 viszonylatában.

A magatartászavar és teljesítményzavar miatt érkezett jelzések száma 2021-ben 12, 2022-ben 27 volt.

Az esetenedzseres nyilvántartásában szereplő jelzések száma 2022-ben kis mértékben nőtt 2021-hez képest. 2021-ben a köznevelési intézményekből 50, 2022-ben 81 jelzés érkezett.

Az esetenedzseresekhez érkező oktatási-nevelési elhanyagolásra vonatkozó jelzések száma a 2021. évi 35-ről 2022-ben 70-re növekedett.

Gyermekek átmeneti gondozása

Az elmúlt évben a gyermekek átmeneti gondozása területén változás nem történt, szervezése továbbra is a Gyvt. alapján történik. A törvény szerint a gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában. A Gyvt. 40. § (2) bekezdése szerint „A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

c) az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,

- d) szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
- e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- f) felkérésre környezettanulmányt készít,
- g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- h)
- i) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- j) részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- k) nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.”

A Családok Átmeneti Otthonát (férőhelyszám: 40) az önkormányzattal kötött ellátási szerződés értelmében a Magyar Vöröskereszt Zala Vármegyei Szervezete működteti.

A Családok Átmeneti Otthona folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti gondozást biztosít. Az otthontalanná vált szülő kérelmére az intézményben helyezhető el a gyermek és szülője, akiknek elhelyezés hiányában lakhatásuk nem biztosított és így a gyermeket el kellene választani szülőjétől. Az intézmény célja, hogy átmeneti időre biztonságos és stabil háttérrel nyújtson az otthontalanná vált családok, gyermekes anyák, krízishelyzetbe került kismamák számára gyermekeik neveléséhez, gondozásához.

A zalaegerszegi Családok Átmeneti Otthonában 2020-ban 21 család kapott elhelyezést. 14 család ellátása szűnt meg az év során.

2 család kérte felvételét családon belüli erőszak miatt. 4 család albérletbe költözött, 2 család a szülői házba tért vissza, 4 család esetében történt élettárshoz költözés/visszaköltözés, 1 család számára önkormányzati bérlakás került kiutalásra, 2 család saját tulajdonú házába tért vissza, 1 család házat vásárolt és a lakhatóvá tétele után oda költözött.

Gyermekvédelmi szakellátásba nem került gyermek intézményünkől. Az intézmény kihasználtsága 100%-os volt.

- g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidő- és szünidős programokhoz való hozzáférés

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata fontosnak tartja az egészséges életmódhoz kapcsolódó, illetve a szemléletformáló programok szervezését, támogatását. Az elmúlt években a városban több ilyen program került megrendezésre, melyek sorát a jövőben tovább kívánjuk bővíteni. Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek sportra való ösztönzésére, pl.: ingyenes úszásoktatás, sportpályák felújítás, szabadtéri sportpark létrehozása, sportág választónap, városi diák-sportnap.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai egysége aktív szerepet vállal a preventív célú szabadidős programok szervezésében, lebonyolításában: Veszélyvágta programsorozat, Kábítószer egyeztető munkacsoport, Farsangi gyermekprogram, Húsvétváró Szünidei Délután, Vakáció-nyári szünidei gyermekprogram, Adománygyűjtő akció, Mikulás ünnepély.

A nyári napközis tábor már több mint 30 éve működik Zalaegerszegen. A szakmai jogszabályok alapján az ellátás nem kötelező önkormányzati feladat, ugyanakkor ennek biztosítása a jogszabályok alapján az államnak sem feladata. Az ellátási igény azonban az önkormányzatnál jelentkezik. Az önkormányzat önként vállalt feladatként biztosítja az alternatív napközbeni ellátás keretében a nyári napközis tábort a zalaegerszegi 6-16 éves korosztálynak. Az Önkormányzat 2022-ben 9,2 millió Ft támogatást biztosít a feladat megvalósításához. Az önkormányzati támogatás biztosítja a programokat, a tanulók felügyeletét végző szakalkalmazottak illetményét, illetve a gyermekek háromszori étkezésének térítési díjához is hozzájárulást nyújt. (A napközis táborban

nyújtott étkeztetés esetében a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. §-ában, a gyermekétkeztetésre megállapított szabályokat nem kell alkalmazni, azaz a normatív kedvezményre jogosító feltételeket nem kell figyelembe venni.)

Ennek ellenére az Önkormányzat kedvezményesen biztosítja az étkezést a gyermek számára, ezen túl a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére további jelentős kedvezményt biztosít.

A háromszori napi étkezés {tízórai, ebéd, uzsonna} napi térítési díja: 1460 Ft/fő, az érvényes gyermekvédelmi kedvezmény rendelkező gyermekek számára a háromszori étkezés díja: 660 Ft/fő, a HH-s és HHH-s gyerekek részére a tábor napi díja: 250.- Ft

Zalaegerszegen a nyári napközbeni ellátás (tábor) teljes szervezését és lebonyolítását Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának közművelődési intézménye, a Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ látja el.

A gyermekek napközbeni ellátása 8 héten át biztosított, heti 5 napos turnusokban Zalaegerszeg Megyei Jogú Város 6-16 éves korig tanköteles korú gyermekeinek. Az idei évben 2023. június 19. és 2023. augusztus 11. időszakban került sor a tábor lebonyolítására. A Keresztury Dezső VMK a zalaegerszegi Apáczai Csere János Művelődési Központot választotta a Nyári napközbeni ellátás helyszínéül. A klubszobában előadások, tánc és zenei foglalkozások kerülnek megrendezésre. A zsibongó a kézműves foglalkozások, vetélkedők, táblás- és kártyajátékok, asztalitenisz és a trambulinos játékok helyszíne, a tornaterem és az udvar pedig sportprogramoknak biztosítja a helyet.

A gyermekek napközbeni ellátása felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást, napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) foglal magában.

A tábor szervezésében, már az előkészítő megbeszélésektől, egyeztetésektől kezdve részt vesz a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ, ami által több hátrányos helyzetű gyermek elérésére van lehetőségünk. A Zala Vármegyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Zalaegerszegi Gyermekotthonának lakói szintén bevonásra kerülnek.

A táborban a 8 hét alatt közel 800 gyermek vesz részt, akiknek majdnem a fele hátrányos helyzetű. A hátrányos helyzetűek esetében gondolunk a HH-s és HHH-s gyerekeken túl az SNI-sekre is.

Nagyon fontos szempont, mely a támogatás ez irányú felhasználását indokolttá teszi, az az, hogy ezen hátrányos helyzetű gyermekcsoportokat még nagyobb arányban van lehetőségünk bevonni, amihez szükséges, hogy számukra minél színvonalasabbá és hívogatóbbá tudjuk tenni a tábort, aminek köszönhetően hatékonyabb kapcsolattartást és személyre szabott fejlesztéseket, szolgáltatásokat is biztosíthatunk számukra.

A táborban résztvevő gyermekek közül sokaknak anyagi és szociális helyzetük miatt nem igazán van lehetőségük kulturális és szórakoztató programokon részt venni. A nyári táborban a gyermekeknek alkalma nyílik minden héten egyszer a zalaegerszegi Aqua City-be az Alsóerdei Sport- és Élmenyparkba és az Art moziba is ellátogatni, ugyanis többüknek még soha nem adatott meg ez a lehetőség.

Nyári napközis tábor igénybevétele

Időszak	Igénybe vevők száma (heti átlag)
2016.	58
2017.	64
2018.	59
2019.	64
2020.	91
2021.	108
2022.	121
2023.	104

Gyermekebarát vállalkozások bevonása

Cél: Az üzleti szféra egyéni vagy vállalati képviselőinek aktív és fenntartható bevonása, érdekeltté tétele a gyermekek fokozott védelmét és a gyermekjogok érvényesítését célzó közösségi felelősségvállalás terén.

A gyermekeket segítő intézményekbe látogatott el a Belga Mikulása

Zala Vármegyei Szent Rafael Kórház Gyermekosztályán, a Zalaegerszegi Gyermekotthonban, a Botfai Speciális Fiúnevelő Intézetben is kitörő örömmel fogadták a Mikulást a gyermekek és a dolgozók. A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ segítségével pedig Zala Vármegye rászoruló családjaihoz is sikerült az étteremnek eljuttatni az ajándékokat.

Belga Mikulásudvar

A város minden óvodáskorú gyermekének meghívót küldött a Mikulás, hogy látogasson el a Belga Mikulásudvarba. A három napos rendezvényen több ezer gyermek és felnőtt látogatott el a Mikuláshoz.

Adventi kézfogás

Egy új jótékonyági akció került meghonosításra 2016. decemberében Zalaegerszegen. A program lényege, hogy három civil szervezet (Szent Márton Légió, a Zalaegerszegi Női Szalon, a Zalai Civil Életért Közhasznú Egyesület), valamint a Kvártélyház kezdeményezésére és koordinálásával helyi cégek, vállalkozások segítségével mind a négy adventi hétvégén olyan tehetséges diákokat ajándékozzanak meg, akik szorgalmukkal, eredményeikkel példát mutatnak környezetüknek.

A kezdeményezés sikeresnek bizonyult, hisz minden évben több vállalkozás csatlakozik a programhoz, melynek köszönhetően több tehetséges fiatal részesülhetett támogatásban.

A fent említett kezdeményezések mellett szerencsére több helyi vállalkozás, illetve cég is támogatta a városban élő gyermekeket. Célunk, hogy bővítsük a vállalkozások körét a közösségi felelősség vállalás terén.

h) gyermekétkeztetés (szünidei)

A Gyermekvédelmi törvény gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályozása szerint 2016. január 1-jétől a települési önkormányzatok kötelező feladatává vált, új természetbeni, gyermekvédelmi ellátásként a **szünidei gyermekétkeztetés** biztosítása. A szünidei gyermekétkeztetés kiterjed az iskolai szünidő (téli, tavaszi, nyári, őszi) időszakára, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása idejére is. A szünidei gyermekétkeztetés keretében a települési önkormányzatnak – a szülő, törvényes képviselő kérelmére – a napi, egyszeri, déli meleg főétkezést kell ingyenesen biztosítani a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára. Korábban a települések pályázati rendszerben kérhettek erre a feladatra finanszírozást, ahol a forráselosztás területi elvű volt.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 13/B. §-a szerint a települési önkormányzat jegyzője írásban tájékoztatja azon hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, akinek gyermeke tekintetében a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet az adott év

- a) szeptember 1-jén fennáll, az évközi szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év szeptember 15-éig,
- b) május 1-jén fennáll, a nyári szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év május 15-éig.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Címzetes Főjegyzője a jogszabályban meghatározottak figyelembe vételével tájékoztatja az érintettek a szünidei gyermekétkezéssel kapcsolatos tudnivalókról.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2022. évben az alábbiak szerint szervezte meg a szünidei étkeztetést:

A 2021/2022. tanév tavaszi és nyári szüneteiben a megjelölt időszakban és kijelölt intézményben volt lehetőség a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztására 11-12 óra között. Ha az étel helyben történő elfogyasztását a gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége vagy egyéb ok akadályozza, a részére biztosított ételt a szülő elvihette.

A 2022/2023. tanév téli szünetében a szünet időtartamára eső munkanapokon a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztására nem volt lehetőség.

Nyári szociális gyermekétkeztetés igénybevétele

Időszak	Igénybe vevők száma
2015	117
2016	27
2017	42
2018	51
2019	54
2020	36
2021	37
2022	36

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az önkormányzat minden évben szervez nyári tábor, amelyen a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek együtt vesznek részt. A Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ kézműves foglalkozásokat tart a városban élő gyermekek részére.

Továbbá a "A helyi identitás és kohézió erősítésének megteremtése Zalaegerszegen" című projekt keretében megvalósuló programok célközönsége Zalaegerszeg lakossága, azon belül is a hátrányos helyzetű lakosság. A cél a közösségi életben való aktív részvétel, a helyi identitás növelése, illetve a résztvevők megtapasztalhatják a közösség összekovácsoló erejét. Megvalósuló programelemek közül néhány, amelyeken magas aránnyal vettek/vesznek részt a hátrányos helyzetűek:

- Hagyományok tára kézműves foglalkozások a jelesebb ünnepekhez kapcsolódóan;
- Rejtély Landorhegyen, titkok Olában,
- szabadulós játék a természetben;
- UKIDO családi hétvégék - mozgásfejlesztés gyerekeknek a judo sport segítségével;
- Közlekedj okosan az óvodába- közlekedésbiztonsági rendezvények ovisok körében;
- Bűnmegelőzési programok- színházi nevelési előadások általános - és középiskolás diákok számára bűnmegelőzés jegyében.

Valamennyi megvalósuló rendezvények minden esetben ingyenesek.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése a szolgáltatások nyújtásakor.

A településen élő gyermekeket érintő hátrányos megkülönböztetések számáról, valamint az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértéséről nincs tudomásunk.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata jelenleg három ösztöndíjrendszert működtet. A **Bursa Hungarica Felsőoktatási Szociális Ösztöndíj** a leghátrányosabb szociális helyzetben élő hallgatók részére nyújt támogatást, az **önkormányzati szakképzési ösztöndíj** biztosított támogatás a meghatározott helyi hiányszakmát oktató szakképző iskolai képzést biztosító köznevelési intézményekben tanulmányaikat nappali tagozaton folytató tanulóknak. Az ösztöndíj támogatási rendszer 2017. elején átalakult, hiszen az állam a teljes iskolai rendszer fenntartását és működtetését átvette, ami indokoltá tette a szakképzési ösztöndíj rendszer felülvizsgálatát is. A szakképzési ösztöndíjat Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata azért alapította, hogy alkalmazkodva a cégek igényeihez, a munkaerő-piaci elvárásokhoz, valamint a munkaerőhiány csökkentése érdekében kidolgozott javaslatokhoz, elősegítse azt, hogy a Zalaegerszegen működő intézményekben növekedjen a szakképzési beiskolázás.

A szakképzési ösztöndíj bevált, annak fenntartása a továbbiakban is indokolt volt, azonban az oktatási rendszer átalakítása miatt más módszerrel kellett a fiatalok támogatását megoldani. Az erre a célra rendelkezésre álló pénzügyi forrást a 2017. március 31. napján létrejött együttműködési megállapodás (a továbbiakban: megállapodás) alapján már a Zalaegerszegi Szakképzési Centrum (ZSZC) kezeli.

A megállapodás alapján Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat támogatást biztosít a Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Zalaegerszeg Megyei Jogú Város közigazgatási területén működő, meghatározott helyi hiányszakmát oktató, szakképző iskolai képzést biztosító feladat ellátási helyén (tagintézményében) tanulmányaikat hiányszakmában folytató, zalaegerszegi lakóhellyel rendelkező tanulók támogatásához.

A felsőoktatásban nappali tagozaton BSc/BA illetve MSc/MA tanulmányokat folytató zalaegerszegi fiatalok számára a lakóhelyükhöz történő kötődés erősítése, valamint a tanulmányaik ideje alatt felmerülő költségeik enyhítése céljából „**Befektetés a jövőbe**” elnevezéssel felsőoktatási ösztöndíjat alapított Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata. A három elemből álló felsőoktatási ösztöndíj rendszer kiemelten támogatja a műszaki képzésekben való részvételt, a helyi felsőoktatási intézmények látogatását, valamint a kimagasló tanulmányi teljesítményt.

2017. április 15-ei hatállyal átalakításra került a felsőoktatási ösztöndíjrendszer: az Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Zalaegerszeg Felsőfokú Oktatásáért Közalapítvánnyal, melyben rögzítették, hogy Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatást biztosít Zalaegerszeg Felsőfokú Oktatásáért Közalapítványon keresztül a felsőoktatásban tanuló hallgatók támogatásához, akik az alábbi feltételek egyikének megfelelnek:

- a) zalaegerszegi lakóhellyel rendelkező nappali tagozatos hallgató, aki a Pannon Egyetem Mérnöki Kar Zalaegerszegi Mechatronikai Képzési és Kutatási Intézetében az első diploma megszerzése érdekében BSc/BA képzésben végzi tanulmányait
- b) zalaegerszegi lakóhellyel rendelkező nappali tagozatos hallgató, aki Zalaegerszeg város közigazgatási területén működő bármely államilag elismert felsőoktatási intézményben (PE ZEK, PTE ETK ZKK) az első diploma megszerzése érdekében BSc/BA képzésben végzi tanulmányait.

A tanulmányi eredmény alapján kapható ösztöndíj az Önkormányzat kezelésében maradt.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata a Pécsi Tudományegyetemmel kötött szerződés alapján 10 kollégiumi férőhelyet biztosít a Szántó Kovács János Kollégiumban a pécsi felsőoktatási intézményekben tanulmányokat folytató zalaegerszegi hallgatók számára. A kollégiumi férőhelyek elnyerésének pályázati rendjéről Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Pécsi Tudományegyetem zalaegerszegi kollégiumi férőhelyei elnyerésének pályázati rendjéről szóló 35/2021. (VI.21.) önkormányzati rendelete rendelkezik.

Bursa Hungarica ösztöndíj

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2000 őszén indult és célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. Önkormányzatunk a program indulásától kezdve részt vesz a pályázati rendszerben. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 2022. évben a rászorultsági jövedelmi értékhatár 30 %-os emeléséről döntött. Az ún. „A” típusú ösztöndíjat a nappali tagozatos hallgatók, a „B” típusút az utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások, illetve diplomával nem rendelkező és felsőoktatási intézménybe felvételt még nem nyert érettségizettek nyerhették el, ha a családjukban az egy főre jutó jövedelem nem haladta meg a szociális vetítési alap összegének 400 %-át (114.000-Ft-ot) és vagyonuk nincs. A pályázat elbírálása során tanulmányi eredmény nem vehető figyelembe, illetve a megállapítás egyéb feltételhez, kötelezettség vállalásához (pl. letelepedés, munkavállalás) sem köthető.

Az „A” ösztöndíj két félévre, a „B” hat félévre szól.

A támogatás két részből áll. Az *önkormányzati ösztöndíj* rész kiegészül a vele azonos összegű, de legfeljebb havi 5.000 Ft *minisztériumi támogatással*. Az ösztöndíjra vonatkozó jövedelmi értékhatárok fokozatos emelése megtörtént, valamint a támogatás összege (2020. évben) 10.000,- Ft-ról 15.000,- Ft-ra emelkedett. Mindezek ellenére a pályázók száma folyamatosan csökken. Az évente két alkalommal tanulmányi félévet megelőzően egy összegben kiutalt ösztöndíjakra fordított összes önkormányzati forrás 2.350 eFt volt, így a fiatalok mintegy átlagosan 13.750,- Ft támogatásban részesültek.

Hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások	2018	2019	2020	2021	2022
önkormányzati szakképzési ösztöndíj (önként vállalt)	152	111	99	131	122
„Befektetés a jövőbe” felsőoktatási ösztöndíj	189	155	155	155	126
kollégiumi férőhely biztosítás (önként vállalt Pécs városban)	5	4	10	10	10
Bursa Hungarica ösztöndíj (önként vállalt)	70	66	53	43	20

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az óvoda, az általános iskola és a középiskolák működését alapvetően meghatározó Nkt. a kisgyermekkorú nevelés szerepét az alábbiak szerint határozza meg:

A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

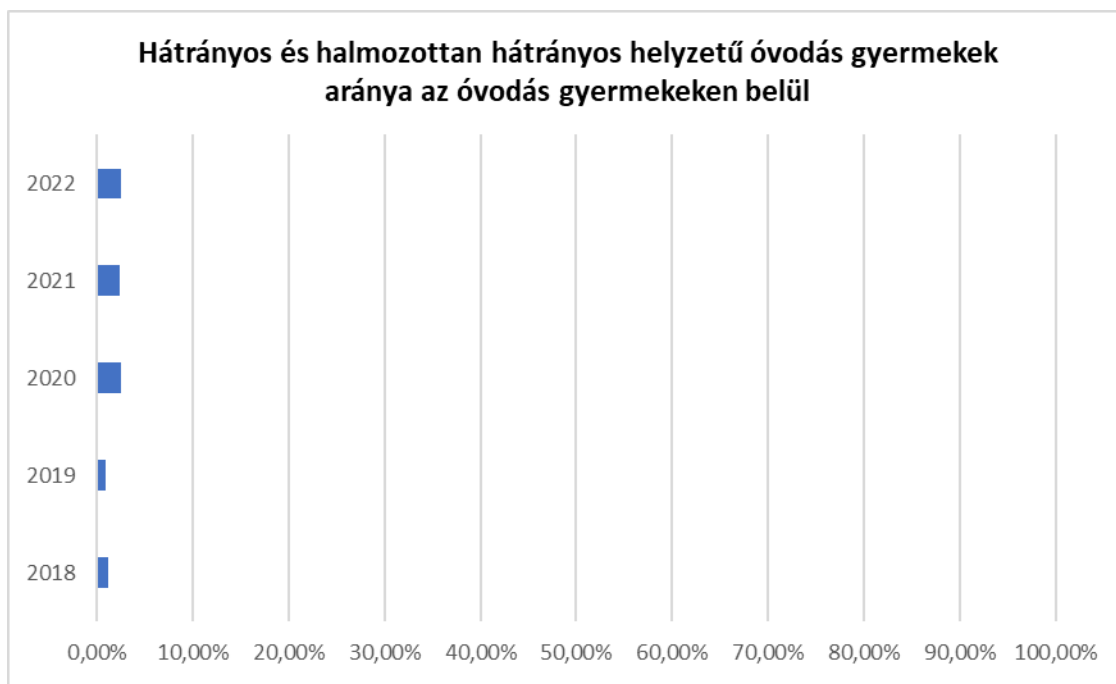
Az Nkt. értelmező rendelkezései a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fogalmát az alábbiak szerint fogalmazza meg:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanuló:

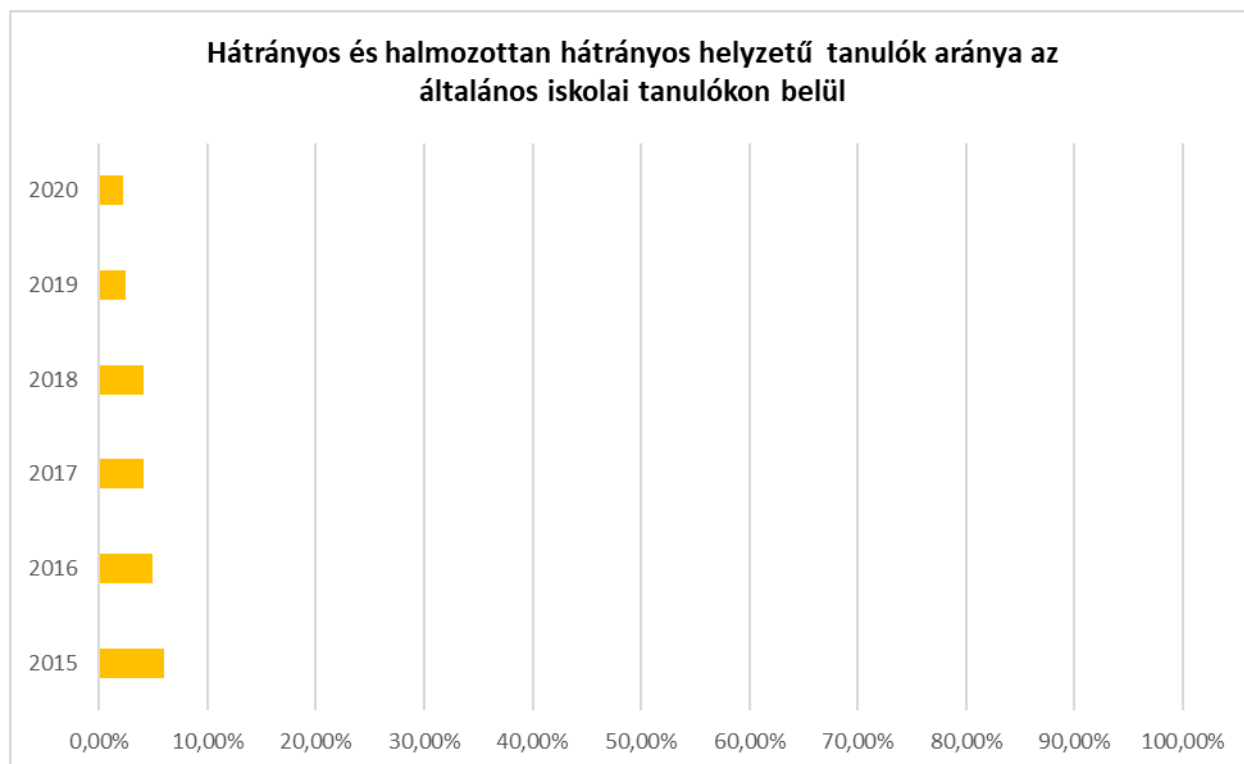
- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
 - b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló"
- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	1738	22	1,27%
2019	1785	18	1,01%
2020	1602	41	2,55%
2021	1441	35	2,40%
2022	1441	36	2,49%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	4 393	267	5,99%
2016	4 485	221	4,92%
2017	4 334	181	4,11%
2018	4 422	183	4,16%
2019	4 263	104	2,41%
2020	4 400	96	2,20%
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés			

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	17	1	42	5	18	1
2017	11	1	62	9	31	1
2018	16	1	47	7	19	1
2019	7	0	19	3	20	1
2020	7	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	5	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	104	53
2017	132	75
2018	91	87
2019	105	75
2020	78	86
2021	100	103

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvodai nevelés:

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában 4 óvoda működik 15 feladatellátási helyen. Jelenleg 60 óvodai csoportban zajlik az óvodai nevelés. Ezen kívül városunkban működik három nem önkormányzati fenntartású óvoda (6 óvodai csoport), melyek az alapító okiratukban meghatározott maximálisan felvehető gyermeklétszámra törekedve további lehetőséget biztosítanak a szülők számára az óvodaválasztásban.

A város területén a többi gyermekkel együtt nem foglalkoztatható testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékos gyerekek óvodai ellátása a **Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben** történik.

Az óvodákban a nevelőmunka az Óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott szakmai elvek, elvárások figyelembevételével elkészített óvodai pedagógiai program alapján zajlik. Az óvodai pedagógiai programokban a nevelés sokszínűségén túl érvényesül az egyes tagintézmények szakmai önállósága, valamint azok a szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz. Tartalmazza a társadalmi rendszer új kihívásait, a családi nevelésben bekövetkező változásokat, a hátrányos -, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a sajátos nevelést igénylő és migráns gyermekek integrált, illetve inkluzív nevelésének szükségességét.

A pedagógiai programok tartalmazzák:

- Az óvoda az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján pedagógiai programot készít, vagy az ily módon készített pedagógiai programok közül választ.

Az óvoda pedagógiai programja meghatározza

- a) az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,
- b) azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez,
- c) a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
- d) a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- e) a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit,
- f) nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvoda esetén a nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatokat,
- g) az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,
- h) a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
- i) a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít az óvodai felújításokra, fejlesztésekre, a gyermekbarát, környezet (tisztta levegő, világos, vidám, korszerűen berendezett csoportszobák), a költség hatékony fenntartásra, a hiányzó helyiségek kialakítására, (tornaszoba, öltözők, fejlesztőszoba, elkülönítő, nevelői szoba, vezetői iroda) akadálymentesítésére, az SNI-s gyermekek ellátására, az egyenlő hozzáférés lehetőségének megteremtésére.

Infrastrukturális fejlesztések TOP program keretében:

TOP-6.2.1-15-ZL1-2016-00001 projekt – Új óvoda építése andráshidai városrészben

TOP-6.2.1-15 Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése program keretében Mikes K. utcai Tagóvoda és a Petőfi utcai Tagóvoda energetikai korszerűsítése megvalósult, továbbá 2018-ban a Kodály Zoltán utcai Tagóvoda felújítása megtörtént.

Zalaegerszegi Belvárosi Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Dózsa György Tagiskolája melegítőkonyha felújítási munkái

2022. nyarán a Dózsa György általános iskola melegítőkonyhája került felújításra a NÉBIH elvárásainak figyelembevételével. A kivitelezés önkormányzati forrásból valósult meg.

RRF-1.1.2-21-2022-00019 Andráshidai mini bölcsőde építése

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata - a „Bölcsődei nevelés fejlesztése” elnevezésű, RRF-1.1.2-2022 azonosítószámú, a Családbarát Magyarország Központ Nonprofit Közhasznú Kft. és a Lechner Nonprofit Kft. közreműködésében kiírásra került - pályázat támogatásával 2 csoportos mini bölcsőde megvalósítását tűzte ki célul. A mini bölcsőde épülete a pályázati felhívás feltételeinek megfelelően a Lechner Nonprofit Kft által biztosított mintatervek közül került kiválasztásra és a helyszíni adottságok figyelembevételével a helyszínre adaptálva.

A terület a bölcsőde kialakítására kedvező helyszín, hiszen szemben található az általános iskola, és mellette az új építésű óvoda.

A létesítmény kialakításánál fontos a zöldfelület intenzitásának növelése és a megújuló energiák használata, mint pl. hőszivattyúk, napelemek és a csapadékvíz hasznosítása.

A létesítendő épület megfelel a közel nulla (BB) energiaigényű épület követelményszintjének.

2 csoportos mini bölcsőde, mely 16 fő kisgyermek fogadására alkalmas, a város által fenntartott intézményként, a Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék telephelyeként fog működni.

A szakmai fenntarthatóságot a Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék és a Humánigazgatási Csoporttal való szoros együttműködés garantálja.

A kivitelezés ideje 270 nap, a kivitelezés vége 2024.május közepe.

Az elnyert támogatás összege 240.000.000 Ft, ami az EU-s forrásból a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközből finanszírozott.

Önkormányzati intézmények napelem telepítése:

A kivitelezés önkormányzati forrásból valósul meg közbeszerzési eljárás lefolytatásával ütemekre bontva. A napelem rendszer telepítés vonatkozásában több óvoda és bölcsőde is érintett, mely kivitelezés szükségessége a megemelkedett energia árak kompenzálására irányul.

Az idei évben három ütemben, összesen 6 óvoda és 1 bölcsőde érintett a napelem rendszerek telepítése szempontjából, mint:

- Mikes K. utcai Tagóvoda
- Napsugár utcai Tagóvoda
- Radnóti utcai Székhelyóvoda
- Kodály Zoltán utcai Tagóvoda
- Kosztolányi D. téri Tagóvoda
- Napsugár bölcsőde
- Csillagközi Székhelyóvoda

A fenti intézmények esetében a kivitelezés tervezetten 2023. év éig valósul meg.

Majd 2024. évben tervezetten megvalósításra kerül még 2 óvoda és 2 bölcsőde, úgymint:

- Kis utcai óvoda
- Típegő Bölcsőde és a konyha rész
- Úrhajós utcai Székhelyóvoda
- Úrhajós Bölcsőde

Infrastrukturális fejlesztések hazai források felhasználásával:

2020-ban befejeződött a Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék Típegő Bölcsőde, gyermekétkeztetést szolgáló főzőkonyha szellőző-elszívó rendszerének cseréje a hozzá kapcsolódó villanyszerelési, festési és építési munkákkal.

2021-ben a Zalaegerszegi Belvárosi I. számú Óvoda 2 db melegítő konyhájának a teljes belső felújítása valósult meg.

2022. nyarán a Cseperedő Bölcsőde melegítőkonyhájának belső felújítását, valamint az étellift cseréjét tudta megtenni az önkormányzat hazai támogatás felhasználásával.

Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés a fogyatékossgal élő gyermekek számára Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott óvodákban:

A városi fenntartásban működő óvodák több mint fele részlegesen akadálymentesített a következőképpen:

- 3 óvodában a bejárat akadálymentesített
- 7 óvodában a bejárat és a mosdók
- 2 óvodában jelenleg van folyamatban az akadálymentes bejárat és mosdók kiépítése
- 2 óvodában a jelenleg kiépítésre kerülő akadálymentes bejárat és mosdók mellett a látás sérült gyerekek számára az infokommunikációs akadálymentesítésre is sor került.

Az intézmények alapító okiratában alapfeladatként került megjelölésre a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása, mely szerint ellátják a látás, hallás, enyhe értelmi, és beszéd fogyatékos kisgyermekek integrált nevelését.

Az Nkt-ban meghatározottak szerint az óvodai rendszerben a személyi feltétel nem stabil. Óvoda pedagógusból hiány van.

Az óvodapedagógusok alap szakképzettségükön túl tanító, beszédfejlesztő pedagógus, drámapedagógus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, pedagógiai terapeuta, közoktatás vezető, egészségvédő mentálhigiénikus, népi kismester stb. szakképzettségekkel is rendelkeznek. Az intézményben folyó pedagógiai munka biztosítja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eredményes nevelését, esélyegyenlőségük előmozdítását. Az intézmények segítik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit a számukra kínált támogatási lehetőségek igénybevétele érdekében, rendszeres kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szolgálattal, gyermekorvossal, védőnőkkel stb.

Az óvodapedagógusok munkáját szakképzett dajkák és pedagógiai asszisztensek segítik.

A gyógypedagógiai ellátást a Zalaegerszegi Tankerületi Központ biztosítja.

Hátránycsökkentő, esélyteremtő programok az óvodákban:

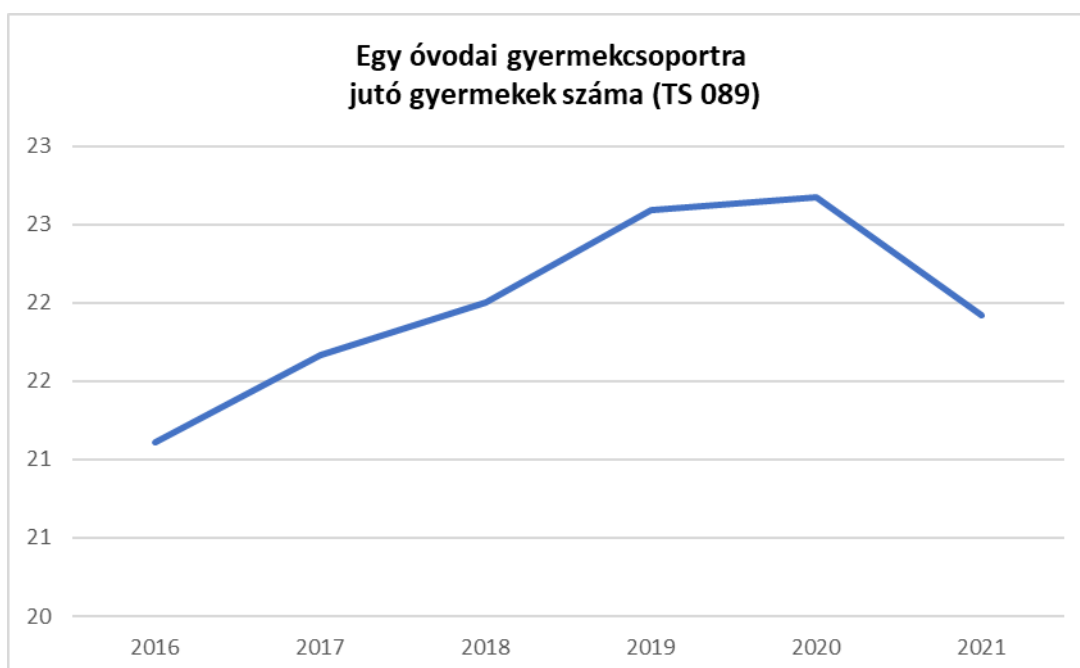
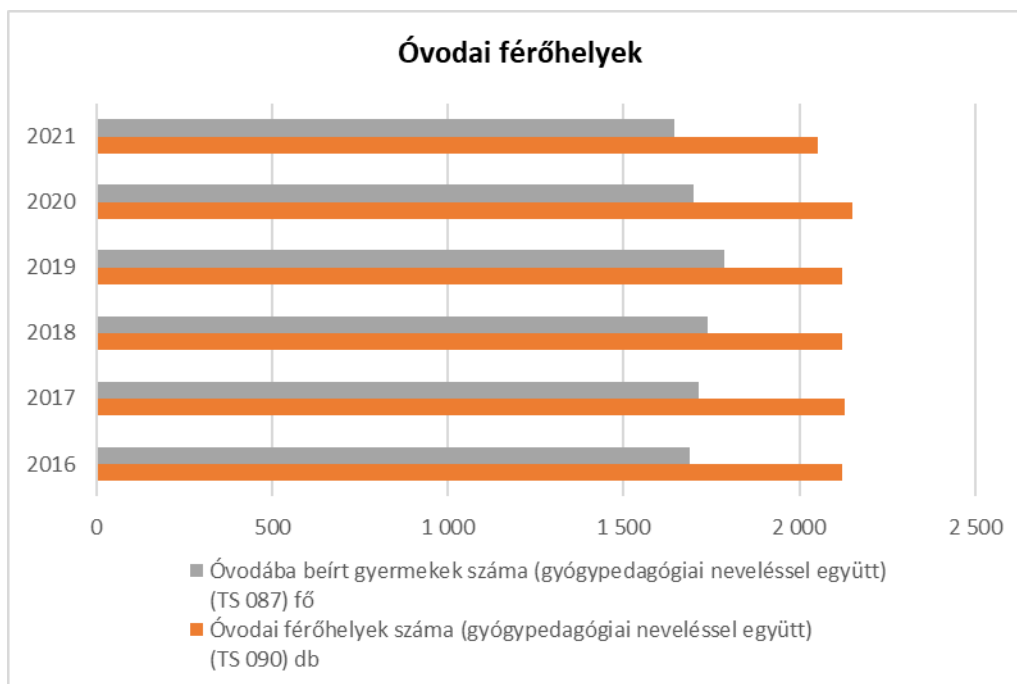
(mozgásos sportlehetőségek, mert minden fejlesztés alapja a mozgás)

- Bozsik Program: minden gyermek előtt nyitott, önként választott mozgásos lehetőség
- Fedett sportpálya használata akár mikrocsoportos formában is számtalan fejlesztési lehetőséget jelent az óvodai mindennapokban.
- Tavaszi közös együttlétek akár szülőkkel is ugrálóvárak, csúszdák használata ingyenes, alapítványi támogatással finanszírozva
- Ovis kori ingyenesen igénybe vehető
- Könyvtár- múzeum-színház látogatás
- Más intézmények rendezvényein való részvétel
- Ovis kirándulások
- Óvodai fellépések
- Rendezvények látogatása
- 2023 szeptemberétől indul a MUSZ szervezésében a nagycsoportos gyermekek úszóoktatása

A jelenleg működtetett óvodai intézményhálózat szakmailag megfelelő az önkormányzat óvodai neveléssel kapcsolatos feladatellátáshoz, kielégíti a szülői igényeket, színvonalas óvodai nevelést biztosít az óvodás korú gyermekek számára. Az intézményekben engedélyezett maximális férőhely biztosítja minden óvodáskorú, óvodába jelentkező gyermek óvodai felvételét, férőhely hiányában elutasításra nem került sor.

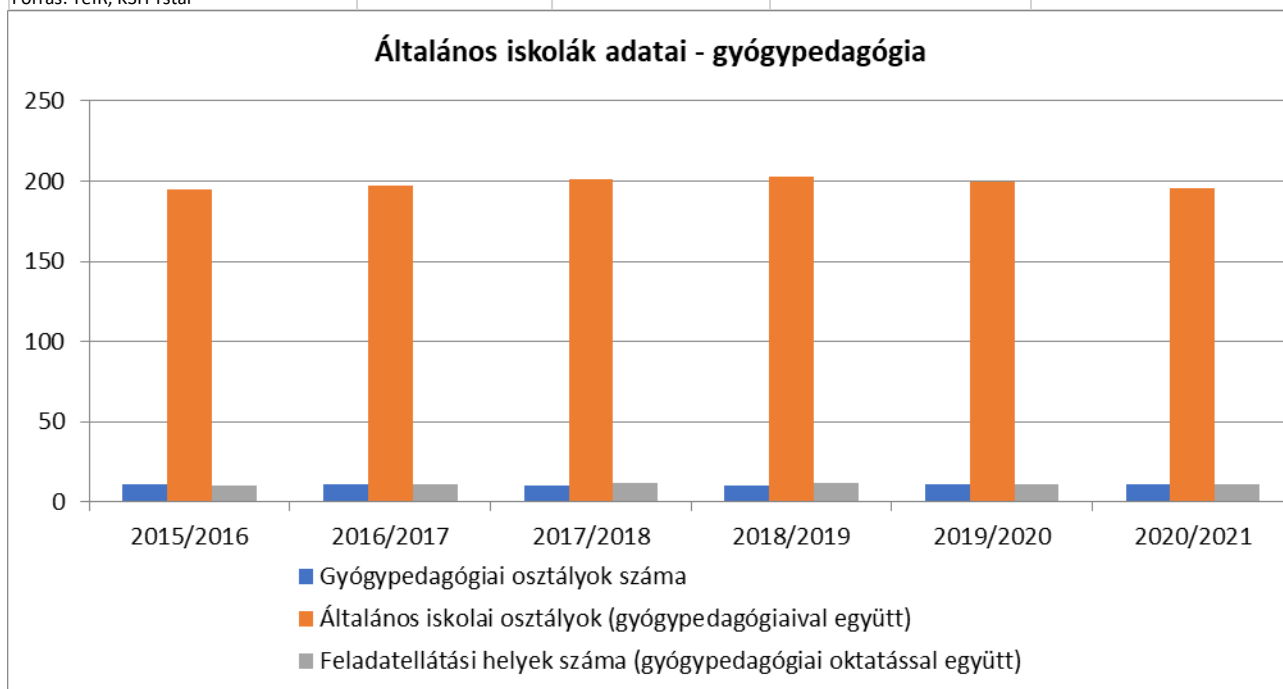
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	80	2 123	20	1 689	2	20	21
2017	n.a.	79	2 128	20	1 712	2	13	22
2018	n.a.	79	2 123	19	1 738	2	13	22
2019	n.a.	79	2 123	19	1 785	2	14	23
2020	n.a.	75	2 152	20	1 700	2	13	23
2021	n.a.	75	2 054	20	1 644	2	15	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	11	195	10	23,04	15,05
2017	11	197	11	22,35	17,78
2018	10	201	12	21,87	17,88
2019	10	203	12	21,25	17,37
2020	11	200	11	21,65	18,55
2021	11	196	11	21,60	16,70

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Amint az a fenti táblázatból is látszik az elmúlt öt évben az általános iskolai osztályok száma és az általános iskolai feladat-ellátási helyek nagyjából állandó.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017/2018	553
2018/2019	556
2019/2020	547
2020/2021	628
2021/2022	535

Forrás: Tankerületi Központ, Mindszenty Iskola adatgyűjtése

Az öt tanévet vizsgálva megállapítható, hogy a 2020/2021-es tanévet kivéve szinte állandó a 8. évfolyamot eredményesen befejezők száma. A 2020/2021-es tanév vonatkozásában mutatkozó eltérés a pandémia által kiváltott online oktatással és a demográfiai tendenciával magyarázható.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámának a vizsgálata az óvodákban.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012.(VIII.28.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése értelmében a jegyzőnek minden évben rögzítenie kell a HH, HHH, gyermekek – statisztikai adatait. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Jegyzője a szülők önkéntes nyilatkozata alapján veszi nyilvántartásba a gyermekeket.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításának feltételei a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása miatt 2013 szeptemberétől átalakultak.

**Kimutatás a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI-s gyermekekről
2021-es adatok**

Intézmény neve	Gyermekek száma	HH száma	HH aránya (%)	HHH száma	HHH aránya (%)	SNI száma	SNI aránya (%)
Zalaegerszegi Belvárosi I. sz. Óvoda	Kis u. 238	2	0,84	2	0,84	9	3,78
	Mikes Úti Ó. 107	1	0,93	0	0	1	0,93
	Szivárvány téri Ó. 48	0	0	2	4,16	2	4,16
	Ságodi csop. 27	0	0	0	0	2	7,4
	<u>Összesen:</u> 420	3	0,71	4	0,95	14	3,33
Zalaegerszegi Belvárosi II. sz. Óvoda	Radnóti u 70	0	0	0	0	4	5,71
	Kosztolányi téri 110	0	0	1	0,90	6	5,45
	Petőfi u. 113	2	1,77	2	1,77	5	4,42
	Szent László u. 25	0	0	0	0	0	0
	<u>Összesen:</u> 318	2	0,06	3	0,09	15	4,72
Zalaegerszegi Kertvárosi Óvoda	Csillagközi. 177	1	0,56	1	0,56	10	5,65
	Napsugár u. 120	2	1,67	3	2,50	6	5,00
	Andráshida 103	0	0	1	0,97	2	1,94
	<u>Összesen:</u> 400	3	0,75	5	1,25	18	4,50
Zalaegerszegi Landerhegyi Óvoda	Űrhajós u. 138	1	0,7	2	1,4	5	3,6
	Kodály Z. u. 89	-	-	4	4,4	13	14,6
	Bazitai Telephely 22	-	-	-	-	2	9,09
	Landerhegyi u. 89	5	5,6	1	1,1	3	3,3
	<u>Összesen:</u> 338	6	1,7	7	2,07	23	6,8
Óvodák összesen	1476	14	0,95	17	1,15	70	4,74

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Kompetenciamérés eredményei

Zalaegerszegi Ady Endre Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2018/2019.	Matematika	6.	1531	1495	102%
		8.	1740	1624	107%
		10.	1718	1670	103%
	Szövegértés	6.	1568	1499	105%
		8.	1682	1608	105%
		10.	1733	1661	104%
2019/2020.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
2020/2021.	Matematika	6.	1551	1468	106%
		8.	1639	1609	102%
		10.	1704	1653	103%
	Szövegértés	6.	1564	1478	106%
		8.	1658	1590	104%
		10.	1713	1651	104%

Petőfi Sándor és Dózsa György Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2018/2019.	Matematika	6.	1511	1495	101%
		8.	1644	1624	101%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1516	1499	101%
		8.	1629	1608	101%
		10.	-	-	-

Zalaegerszegi Petőfi Sándor Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2019/2020.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
2020/2021.	Matematika	6.	1443	1468	98%

		8.	1631	1609	101%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1442	1478	98%
		8.	1623	1590	102%
		10.	-	-	-

Zalaegerszegi Dózsa György Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2019/2020.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
2020/2021.	Matematika	6.	1506	1468	103%
		8.	1586	1609	99%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1535	1478	104%
		8.	1587	1590	100%
		10.	-	-	-

Eötvös József és Liszt Ferenc Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2018/2019.	Matematika	6.	1517	1495	101%
		8.	1602	1624	99%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1509	1499	101%
		8.	1603	1608	100%
		10.	-	-	-

Zalaegerszegi Eötvös József Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2019/2020.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
2020/2021.	Matematika	6.	1511	1468	103%
		8.	1645	1609	102%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1485	1478	100%
		8.	1627	1590	102%
		10.	-	-	-

Zalaegerszegi Liszt Ferenc Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2019/2020.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
2020/2021.	Matematika	6.	1532	1468	104%
		8.	1693	1609	105%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1575	1478	107%
		8.	1674	1590	105%
		10.	-	-	-

Landorhegyi Sportiskolai Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2018/2019.	Matematika	6.	1511	1495	101%
		8.	1635	1624	101%
		10.	-	1670	0%
	Szövegértés	6.	1511	1499	101%
		8.	1645	1608	102%
		10.	-	1661	0%
2019/2020.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
2020/2021.	Matematika	6.	1385	1468	94%
		8.	1635	1609	102%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1422	1478	96%
		8.	1593	1590	100%
		10.	-	-	-

Izsák Imre Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2018/2019.	Matematika	6.	1528	1495	102%
		8.	1675	1624	103%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1561	1499	104%
		8.	1631	1608	101%

		10.	-	-	-
2019/2020.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
2020/2021.	Matematika	6.	1728	1468	118%
		8.	1536	1609	95%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1595	1478	108%
		8.	1635	1590	103%
		10.	-	-	-

Zalaegerszegi Öveges József Általános Iskola

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2018/2019.	Matematika	6.	1562	1495	104%
		8.	1746	1624	108%
		10.	-	1670	0%
	Szövegértés	6.	1531	1499	102%
		8.	1676	1608	104%
		10.	-	1661	0%
2019/2020.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
2020/2021.	Matematika	6.	1538	1468	105%
		8.	1655	1609	103%
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	1482	1478	100%
		8.	1598	1590	101%
		10.	-	-	-

Zalaegerszegi Kölcsey Ferenc Gimnázium

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2018/2019.	Matematika	8.	1819	1624	112%
		10.	1803	1670	108%
		10.	1875	1670	112%
	Szövegértés	8.	1829	1608	114%
		10.	1818	1661	109%
		10.	1825	1661	110%
2019/2020.	Matematika	8.	-	-	-
		10.	-	-	-
		10.	-	-	-

	Szövegértés	8.	-	-	-
		10.	-	-	-
		10.	-	-	-
2020/2021.	Matematika	8.	1800	1609	112%
		10.	1791	1653	108%
		10.	1876	1653	113%
	Szövegértés	8.	1737	1590	109%
		10.	1788	1651	108%
		10.	1845	1651	112%

Zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Intézményi	Országos	
2018/2019.	Matematika	6.	1724	1495	115%
		8.	1887	1624	116%
		10.	1839	1670	110%
		10.	1990	1670	119%
	Szövegértés	6.	1736	1499	116%
		8.	1866	1608	116%
		10.	1845	1661	111%
		10.	1928	1661	116%
2019/2020.	Matematika	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
		10.	-	-	-
	Szövegértés	6.	-	-	-
		8.	-	-	-
		10.	-	-	-
		10.	-	-	-
2020/2021.	Matematika	6.	1622	1468	110%
		8.	1864	1609	116%
		10.	1857	1653	112%
		10.	1936	1653	117%
	Szövegértés	6.	1670	1478	113%
		8.	1787	1590	112%
		10.	1848	1651	112%
		10.	1902	1651	115%

TECHNIKUM (korábban szakgimnázium)

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Fenntartói (vármegyeszékhelyi) Zalaegerszegi SZC	Országos	
2018/2019.	Matematika	10	9900	9896	100,04%

	Szövegértés	10	9850	9829	100,2%
2019/2020.	Matematika	Az emberi erőforrások minisztere 5/2020.(III.19) EMMI határozata alapján az országos mérések-értékelések a 2019/2020. tanévben a járvány miatt elmaradtak.			
	Szövegértés				
2020/2021.	Matematika	10	8264	8163	101,2%
	Szövegértés	10	8220	8115	101,3%

SZAKKÉPZŐ ISKOLA (korábban szakközépiskola)

Tanév	Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmények		%
			Fenntartói (vármegyeszékhelyi) Zalaegerszegi SZC	Országos	
2018/2019.	Matematika	10	7772	7712	100,8%
	Szövegértés	10	7514	7638	98,4%
2019/2020.	Matematika	Az emberi erőforrások minisztere 5/2020.(III.19) EMMI határozata alapján az országos mérések-értékelések a 2019/2020. tanévben a járvány miatt elmaradtak.			
	Szövegértés				
2020/2021.	Matematika	10	6101	6023	101,3%
	Szövegértés	10	5949	5981	99,5%

Forrás: Tankerületi Központ, Szakképzési Centrum

Az „Országos kompetenciamérés” eredményei a www.kir.hu oldalon találhatók.

A 2019/2020-as tanévben a pandémia miatt nem volt kompetenciamérés.

A közölt adatok alapján az országos mutatókat meghaladó, illetve azok körüli eredmények születtek városunkban, azonban a HH-s és HHH-s tanulók teljesítményéről nincs adatunk.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata 2013. január 1-jétől nem fenntartója a város területén működő, korábbi önkormányzati iskoláknak. 2017. január 1-jétől az Önkormányzat már működtetési, üzemeltetési feladatokat sem végez az érintett köznevelési intézmények tekintetében, azonban Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata az általa létrehozott ösztöndíj támogatásokon (pl.: szakképzési ösztöndíj), valamint az intézmények részére biztosított egyedi támogatásokon (pl.: intézményi ünnepek, versenyek megrendezéséhez nyújtott pénzügyi támogatások) keresztül továbbra is aktív és támogató részese az állami fenntartásban lévő köznevelési intézmények életének.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében is jelentős összeget különített iskolákat érintő beruházásokra.

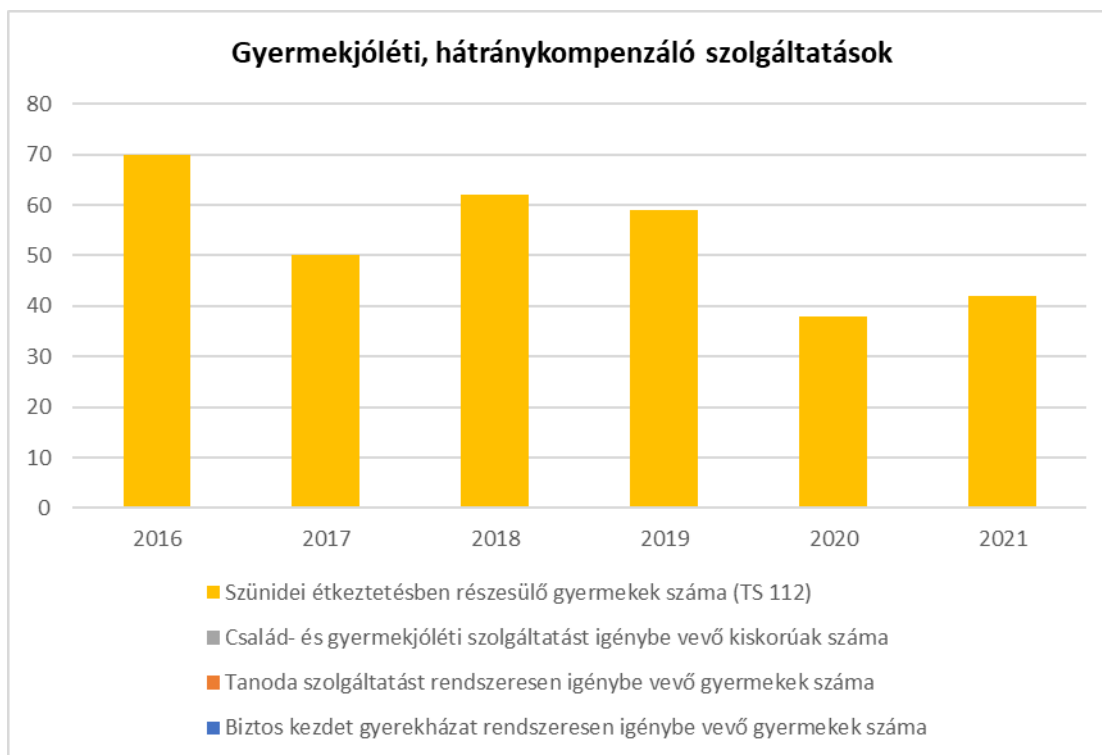
A Zalaegerszegi Liszt Ferenc Tagiskola energetikai korszerűsítése a Széchenyi 2020 program keretében valósult meg. A 332,49 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatás segítségével az intézmény nyílászáróinak cseréje, külső homlokzati hőszigetelése, világításkorszerűsítése és projektarányos akadálymentesítése is megtörtént. A fejlesztés eredményeként az intézmény fűtési rendszere is átépítésre került megújuló energiaforrás felhasználásával. (2020)

A Zalaegerszegi Dózsa György Tagiskola energetikai korszerűsítése a Széchenyi 2020 program keretében valósult meg. A 303,93 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatás segítségével az intézmény nyílászáróinak cseréje, külső homlokzati hőszigetelése és projektarányos akadálymentesítése is megtörtént. A fejlesztés eredményeként az intézmény fűtési rendszere is átépítésre került megújuló energiaforrás felhasználásával. A felújítás célja az intézmény teljes építészeti és energetikai megújítása volt. (2020)

A Zalaegerszegi Petőfi Sándor Székhelyiskola energetikai korszerűsítése a Széchenyi 2020 program keretében valósult meg. A 335,94 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatás segítségével az intézmény nyílászáróinak cseréje, külső homlokzati hőszigetelése, napelemes rendszer telepítése és projektarányos akadálymentesítés történt. A fejlesztés eredményeként az intézmény fűtési rendszere is átépítésre került.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	70
2017	n.a.	n.a.	n.a.	50
2018	n.a.	n.a.	n.a.	62
2019	n.a.	n.a.	n.a.	59
2020	n.a.	n.a.	n.a.	38
2021	n.a.	n.a.	n.a.	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A fenti táblázatból jól kiolvasható, hogy 2017-ben a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait igénybe vevő kiskorúak száma jelentősen csökkent, majd 2018-ban a számuk 97-tel nőtt. Ezt követően ismét csökkent, majd 2020-ban egy nagyobb növekedés figyelhető meg, mely a világjárvánnyal is összefüggésbe hozható.

A szünidei étkeztetésben részesülők száma az előző évek növekedése után 2020-ban jelentősen csökkent.

**Összesítő tábla a középfokú oktatási intézmények oktatási szerkezetéről
(2021/2022. tanév)**

Intézmény típusa	Osztályok száma	Tanulók száma
Gimnázium	72	1961
Technikum	106	2314
Szakképző iskola	40	630
Összesen	218	4905

Forrás: Tankerület és Szakképzési Centrum, Mindszenty Iskola adatgyűjtés

Tanórán kívüli foglalkozások, segítő programok												
	2016/2017. tanév			2017/2018. tanév			2018/2019. tanév			2019/2020. tanév		
	Összes	HH	HHH	Összes	HH	HHH	Összes	HH	HHH	Összes	HH	HHH
Művészetoktatás	1112	9	6	1130	8	9	1117	13	8	1152	9	6
Napközi	3040	157	53	3340	133	54	2820	153	38	3288	121	38
Szakkör	1099	61	33	1698	63	49	1698	90	25	1859	43	23
Iskolai nyári tábor	725	8	8	733	7	0	693	5	0	525	2	0
Útravaló	2	0	2	1	0	1	9	2	7	7	2	5
Tanoda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AJTP	76	0	4	74	0	4	51	1	2	47	1	6

Forrás: Tankerület és Szakképzési Centrum, Mindszenty Iskola adatgyűjtés

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a veszélyeztetett gyerekek számának emelkedése	jelző rendszer megerősítése a gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerése, megelőzése és megszüntetése
unatkozó, csellengő gyerekek	hasznos szabadidő eltöltését szolgáló közösségi terek, szabadidős programok folyamatosságának biztosítása, szervezése, biztonságos, kulturált szinterek működtetése
szociálisan rászoruló gyerekek taníttatása, tehetség gondozása	óvodai és iskolai szinten a szociális segítség (egyéni, csoportos és közösségi segítő tevékenységek keretében)
A családi életvitelben jelentkező problémák száma megnőtt (elhanyagolás, betegség, nevelési problémák, családtagok közötti konfliktusok, káros szenvedélyek hatásai)	Óvoda és iskola pszichológusok számának növelése, szociális munkások foglalkoztatása a köznevelési intézményekben

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

E tématerület esetén a különböző részterületekhez kiemeltük a vonatkozó jogszabályokat.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- Az Európai Közösségek Tanácsa 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító Európai Parlament és Tanács 2002/73/EK irányelve.
- Az Európai Közösségek Tanácsa 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- Az Európai Közösségek Tanácsa 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Magyarországon a felnőtt korú népesség harmada – a nők a férfiaknál alig alacsonyabb arányban – azzal ért egyet, hogy a nőknek otthon a helye, fő feladatuk a háztartás vezetése. Az Európai Unión belül nálunk a legalacsonyabb a nők részvétele a döntéshozásban.

A nők esélyegyenlősége azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A megkülönböztetés tilalma szerint neme alapján senkit sem érhet negatív diszkrimináció. Ma e fogalom helyett sokkal inkább az egyenlő jogok és bánásmód kifejezéseket használja a társadalom, ami azt jelenti, hogy a férfi és nő azonos lehetőségekkel rendelkezzen a társadalmi- és magánéletben, munkavállalása, előmenetele, képzése, politikai szerepvállalása és még sok más terület kapcsán.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni, hiszen sokszor maguk a nők, főleg, ha vezető pozíciót töltenek be, tiltakoznak leginkább, amikor a téma előtérbe kerül. Sokszor a valósággal ellentétesen tagadják azt, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szereplés során személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal szemben. Ez az oka, hogy nagyon nehéz ebben a témában objektív információkat gyűjteni. A munkaügyi központok, KSH, NAV vagy OEP sem kérnek elemzésre alkalmas adatokat kellő részletességgel.

Magyarország Kormánya azonos jogokat kíván biztosítani a nőknek a mindennapokban, elkötelezett, hogy a nemek azonos módon érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak. Kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a diszkrimináció felszámolásának.

A nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában.

Leginkább a nőket érinti a karrier vagy család közötti választási kényszer, dilemma. Egyik oldalon a pénzkeresés, a szakmai tudás, az előmenetel áll, a másik oldalon van a család, az otthonteremtés, a háztartás, a gyermeknevelés, annak örömeivel és problémáival. A nő legnagyobb gondja és feladata, hogy összeegyeztesse a munkát és a családot, mellyel nem könnyű megbirkózni.

A munkáltató és a társadalom számára is örömmel kellene lennie, ha egy nő, a család gyermekeit vállal. A munkáltatók nagy része nem szívesen alkalmaz fiatal nőket, mondván, hogy hamarosan szülni fognak, s ezért korlátozottabban tudnak rájuk számítani, tartanak tőle, hogy a kisgyermek nevelése során sokat fognak hiányozni. Kétségtelen, hogy a szülési szabadság, és a GYES időszaka alatt, valamint később a gyermek esetleges betegsége miatt hosszabb rövidebb ideig kisnek a munkából. A fentiek miatt sok munkáltató munkaviszony létesítésekor, vagy akár előmenetelben is a férfiakat részesíti előnyben. Mindezek hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, akik éppen ezért gyakran kisebb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak nagyobb leterheltséggel járó, mobilitást igénylő feladatokat, karrier helyett a családot választják.

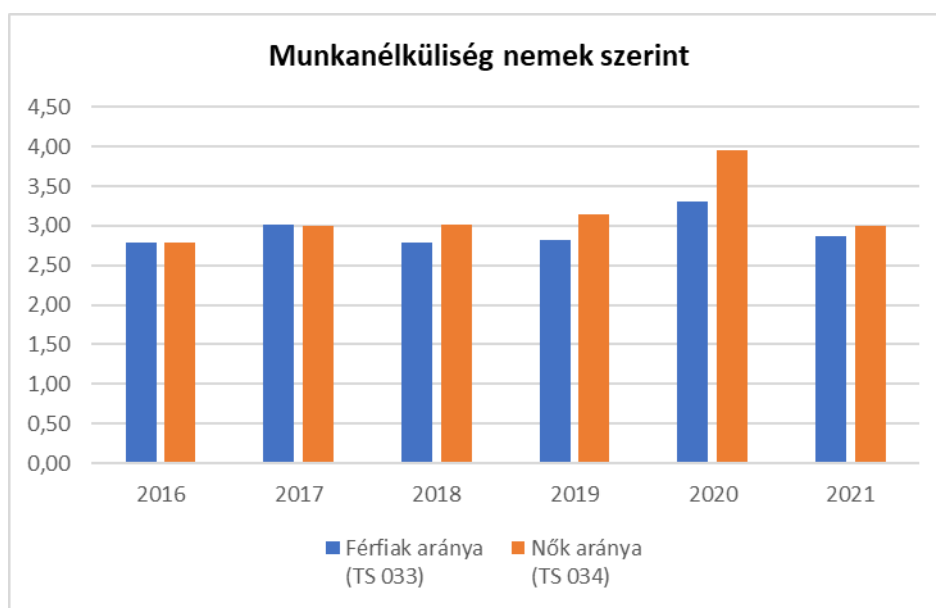
Ugyanakkor a munkáltatóknak be kell látniuk, hogy igenis vannak olyan területek, amelyeken a nők sokkal jobban érvényesülnek, mint a férfiak. Például egy kellemes női hang a telefonban, vagy a nők által végzett precíz munka egy-egy feladat során nélkülözhetetlen lehet, nem beszélve a nők ösztönös megérzéseiről, érzékenységéről, amit a munkába visznek, szintén pótolhatatlan.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2,78	2,79	2,79%
2017	3,02	2,99	3,01%
2018	2,79	3,02	2,91%
2019	2,82	3,15	2,99%
2020	3,3	3,96	3,63%
2021	2,86	3	2,93%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

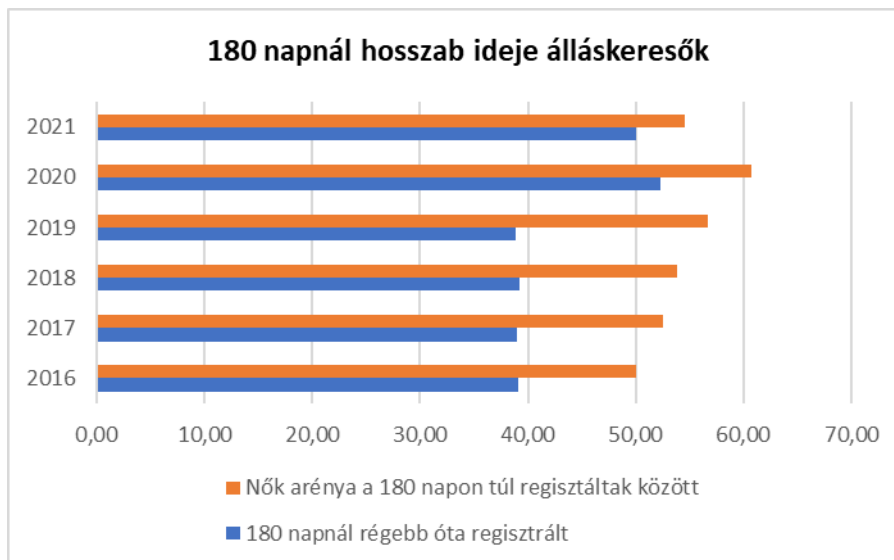

**5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje
nyilvántartott álláskeresők** (a 3.2.3. táblával azonos)

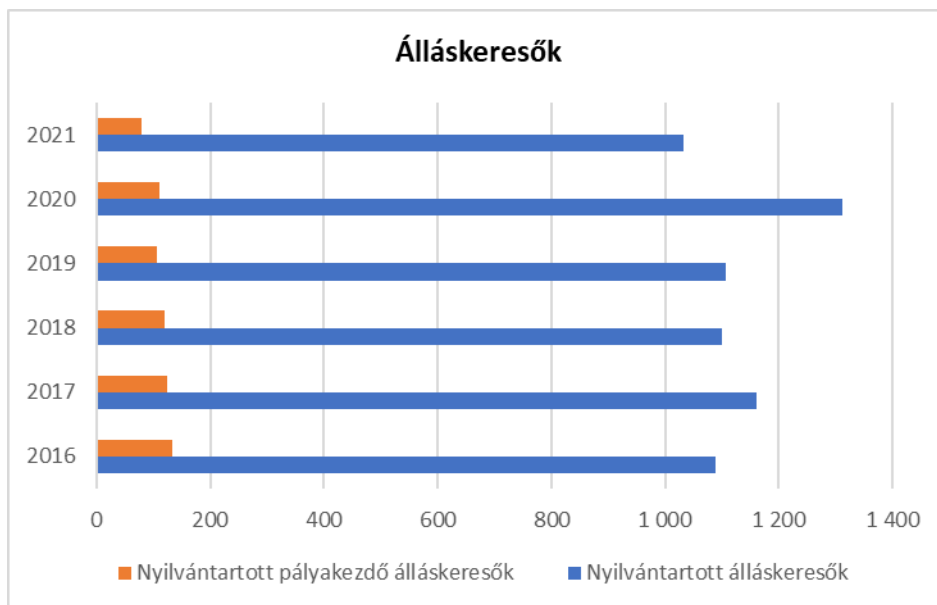
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
----	---	---

	%	%
2016	39,08	50
2017	38,98	52,54
2018	39,18	53,83
2019	38,88	56,74
2020	52,32	60,7
2021	50,1	54,55

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	1090	134
2017	1162	125
2018	1100	120
2019	1106	106
2020	1313	110
2021	1032	80

A nemekhez kötődő előítéletek tudati beágyazottsága, az aránytalan otthoni munkamegosztás társadalmi tény, az ezeket rögzítő normák Magyarországon különösen elterjedtek, így lényeges tudatosítanunk, hogy nem a munkáltató kizárólagos felelőssége, hogy mindez a munkahelyeken nemekhez igazított elvárásokat, eljárásokat és teljesítményértékelést eredményez.

A nemek közti egyenlőtlenségek mellett a nők és nők, a férfiak és férfiak között is létező egyenlőtlenségek (fogyatékoság, etnikum, életkor, lakóhely, dependens családtag stb.) együttesen hatnak, többszörösen hátrányos helyzetet szülnek.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket tovább rontja, hogy többnyire az alacsony végzettséggel rendelkező nők vállalnak három vagy több gyermeket.

A Nők a családban és a munkahelyen tárgyú, EFOP-1.2.9-17 kódszámú projekt nyertes pályázója a Zalaegerszegi Női Szalon civil szervezet, vezetője és tagjai aktívan közreműködnek a városban a női esélyegyenlőség megteremtésében. A nyertes pályázat célja a nők munkaerő-piaci helyzetének javítása, a család és munka összeegyeztethetőségének előmozdítása helyi megoldásokkal és együttműködésekkel:

- A nők atipikus foglalkoztathatóságának javítása, különös tekintettel a helyben beazonosítható hiányszakmákra
- A munkáltatók és a munkavállalók helyi szintű együttműködésének javítása a család és a munka összeegyeztethetőségének érdekében
- A magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók és a velük együttműködő közösségek működési feltételeinek megteremtése helyben

- Atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítése, elterjesztése a részmunkán és a távmunkán kívül az önfoglalkoztatás, a bedolgozás, az egyszerűsített vagy alkalmi munka, a job sharing és a munkaerő kölcsönzési formák, az új típusú munkaidő modellek népszerűsítésével és a bevezetés lehetőségének ismertté tételével mind a munkavállalók, mind a munkaadók körében
- A nőkkel szembeni társadalmi és gazdasági sztereotípiák lebontása helyi szemléletformáló eszközökkel.
- Kialakításra került a civil szervezet által egy Család és KarrierPONT, ahol a segítő szolgáltatások során többek között mentor és coach kollégák kínálnak magas szintű életvezetési, illetve karrier-tanácsadást

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A KSH adatai alapján a foglalkoztatás csökkenésére leginkább az alacsony iskolázottságnak (sem általános iskolai végzettséggel, sem szakképesítéssel nem rendelkezők) van hatása. A munkaerő-piaci esélyek tekintetében az egyik meghatározott tényező az iskolai végzettség, ami alapvető probléma a 45-60 év közötti nők körében. Az általános iskolai végzettséggel elérhető munkahelyek komoly fizikai erőnlétet kívánnak, amit egészségi vagy családi állapotuk miatt nem tudnak vállalni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A férfiak és a nők ritkán dolgoznak ugyanazon pozícióban, egyazon munkahelyen. A nők többsége az úgynevezett nőies, feminizálódott szakmákban dolgozik (pl: pedagóguspálya, egészségügyi ápolók, kozmetikusok stb.). Néhány éve még a férfiak és a nők által betöltött állások igen erőteljesen elkülönültek egymástól, szegregálódtak, manapság ez már egyre kevésbé jellemző, de vannak területek, ahol azonban ez ma is még így van. A szegregáció a gazdasági és társadalmi élet minden területén élesen megjelenik bármilyen szintű elemzést is alkalmazunk. Fontos a vertikális és horizontális szegregáció elkülönítése. A horizontális szegregáció alatt a férfiak és a nők más-más gazdasági területen, szektorokban, foglalkozásokban való elhelyezkedését értjük. De gondolhatunk például az orvosi pályára, ahol a sebész és a nőgyógyász foglalkozást jellemzően férfiak töltik be, nem véletlenül, hisz itt a legnagyobb az anyagi siker, míg a gyermekgyógyászok között túlnyomó többségben a nők vannak jelen, és itt anyagi sikerről igazán nem beszélhetünk.

A nők ott képesek magasabb vezető állást betöltésére, ahol női beosztottak munkáját kell irányítaniuk, hiszen a társadalmi elvárások nehezen tűrik az „eredeti” szereposztás felrúgását.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Bölcsődei ellátás és családi napközik, óvodai férőhelyek

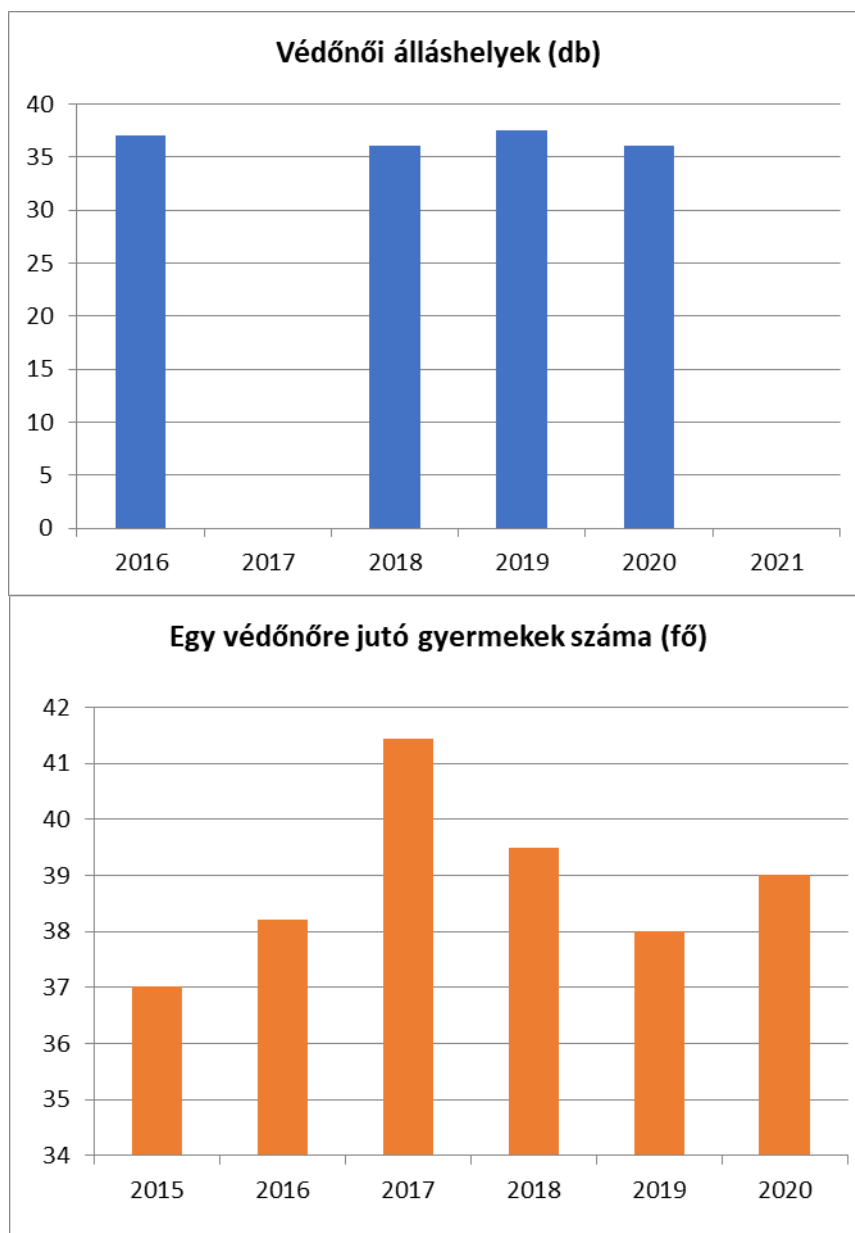
Városunkban a bölcsődei és óvodai férőhelyek minden szülői igényt kielégítenek, helyhiány miatt nem kell gyermekeket elutasítani sem a bölcsődéből, sem az óvodából.

A bölcsődei és az óvodai ellátáson túl a családi napközit, illetve a játszóházak által felkínált lehetőségeket is igénybe veszik a munkaerő piacra visszatérő szülők.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)
--

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	37	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	36	n.a.	-
2019	37,5	n.a.	-
2020	36	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

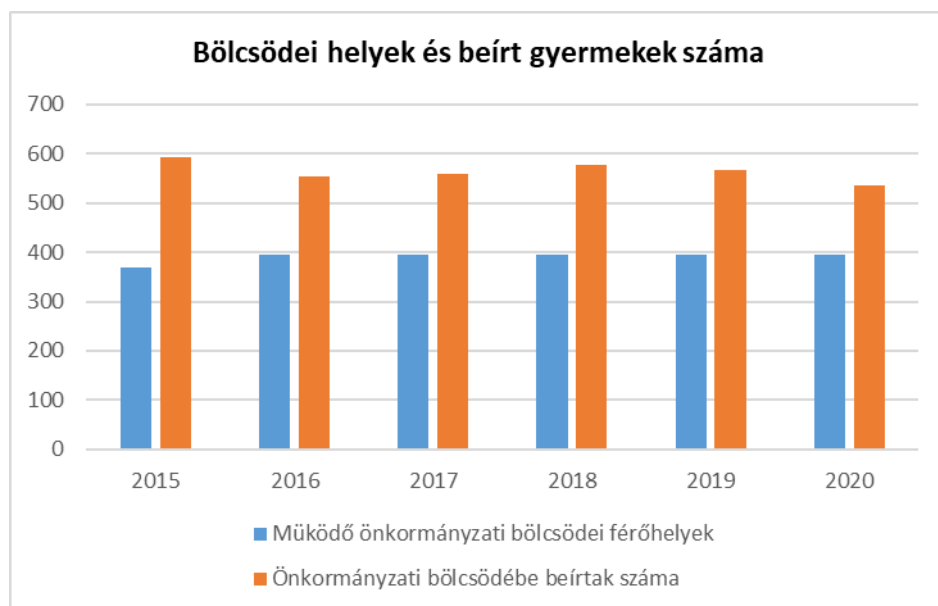
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A fenti táblázat, a 0-3 éves korú kisgyermek ellátásával kapcsolatos számadatokra koncentrál, azaz csak a területi védőnők adatait tartalmazza a 0-3 éves korosztály ellátását illetően, az iskolavédőnői körzetek és az iskolavédőnői körzetben ellátottak számát nem.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	369	593
2016	396	554
2017	396	560
2018	396	577
2019	396	566
2020	396	535

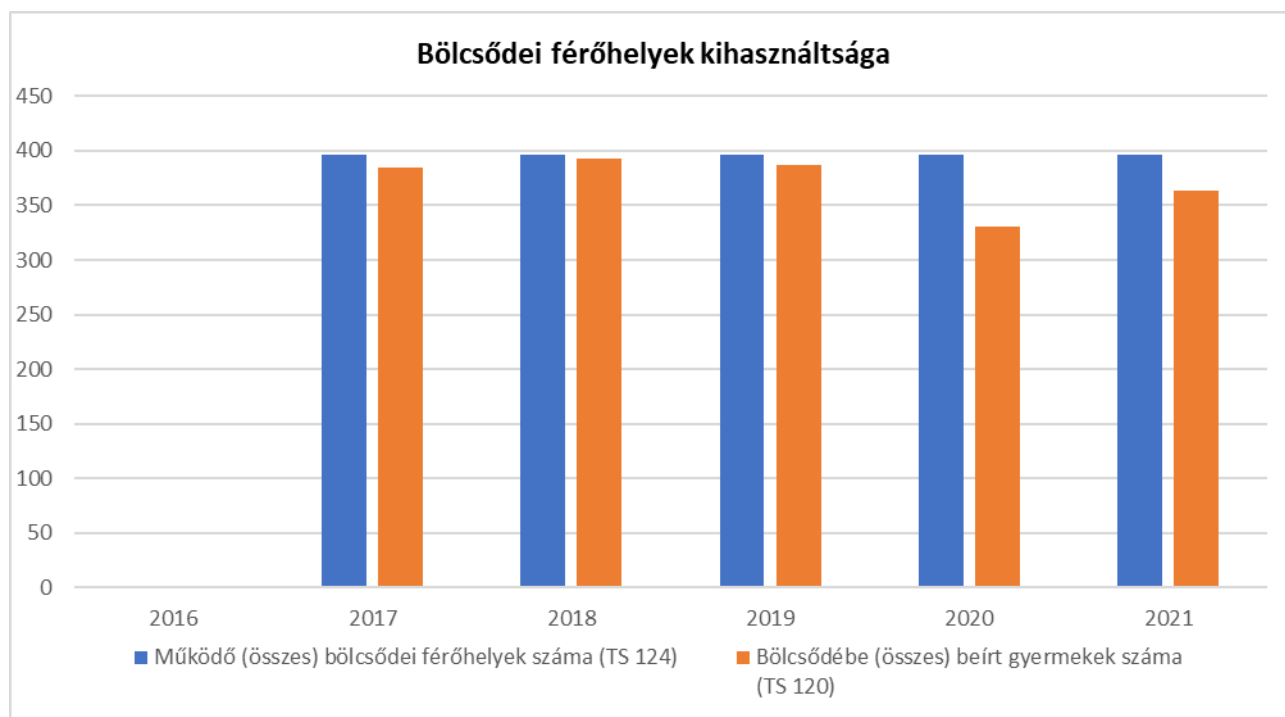
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)

	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	22	20	0	0	396	384
2018	0	0	22	19	0	0	396	393
2019	0	0	22	24	0	0	396	387
2020	0	0	22	22	0	0	396	330
2021	0	0	22	23	0	0	396	364

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A városban a gyermekek és szülők egészségügyi, pszichés és mentális gondozását, illetve az iskolás korban előforduló magatartási, és/vagy tanulási zavarokat a védőnői szolgálat látja el. A városban élő családok gyermekeinek védelme a család- és gyermekjóléti központ feladata (ld. gyermekvédelem).

A városban működő védőnői szolgálat célja - az alapellátás részeként - a családok egészségének megőrzése, egészségromlásuk megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő a gondozási tevékenységet azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él. A nővédelem területén a védőnő tanácsot ad a családtervezéssel kapcsolatban, segíti a nők anyaságra való felkészülését.

A gyermekágyas, szoptató anyákat a szülészeti intézetből történő távozást követően 24 órán belül meglátogatja, segítséget nyújt és tanácsot ad a szülést követő egészségi állapotra vonatkozóan a szoptatással, a gyermekgondozással, valamint a családtervezéssel összefüggő kérdésekben. A 0-6 éves korú gyermekek esetében családlátogatás és tanácsadás során segíti a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását, az egészséges életmód és az egészséges táplálkozás gyakorlásához szükséges ismeretek elsajátítását, a gyermeknevelést, a szocializációt.

Az iskolai védőnők fontos feladata 6-16 éves korban, a gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők időben történő észlelése. A szűrővizsgálatok végzésével, szükség szerinti intézkedéssel, a védőnő

mindent megtesz a gyermek zavartalan fejlődésének biztosítása érdekében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítása az iskolában történik továbbá a védőnők mellett az iskolákban a Család- és Gyermejkölési Központ munkatársai is tartanak interaktív órákat.

A területi védőnői szolgálat személyi és tárgyi feltételei biztosítottak városunkban. A TOP 6.6.1.-15-ZL1-2016-00001 azonosítószámú „Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése Zalaegerszegen” c. projekt keretében 17 védőnői körzet infrastrukturális fejlesztésére, valamint jelentős eszközbeszerzésre került sor.

5.4. A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak sértettjei elsősorban nők és gyermekek. Az erőszaknak nem csak rövid távú, hanem egy egész életet befolyásoló hatása van, ezért is lenne fontos a nők elleni erőszak áldozatait segítő szolgálatok fejlesztése, valamint, hogy ne a bántalmazottnak kelljen elmenekülnie az otthonából, hanem a bántalmazó legyen eltávolítva, illetve kiemelve a családból.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2009. október 1. napjával lépett hatályba. Ehhez kapcsolódóan a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 1/A. §-a a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a gyámhivatalt jelölte ki.

A nőket érő erőszak, és a családon belüli erőszak kérdésköre igen nehezen megfogható kör. Egyrészt nehéz meghatározni, hogy mi számít pontosan erőszaknak (már a szóbeli bántalmazás, az önbecsülés megtörése, a női mivolt megalázása stb. is, vagy „csak” a tettlegesség), másrészt pedig a bántalmazások gyakran egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben öltenek a külső szemlélők számára is látható formát.

A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

A nőket érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen, jellemzően jó része a családban marad. A szociális szolgáltatások, a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. Magyarországon hetente hal meg egy nő társa általi bántalmazástól.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

A nőket érő erőszakos cselekmények miatti rendőri riasztások száma, valamint a bántalmazás miatt tett rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A zalaegerszegi családok átmeneti otthona jelenleg 13 család befogadására alkalmas, 40 férőhelyes gyermekjóléti intézmény. Feladata a gyermekvédelmi törvény és a végrehajtó rendeletei szerint az otthontalanná vált vagy bántalmazott család együttes elhelyezése, a válsághelyzetben lévő várandós anya elhelyezése, illetve az átmeneti gondozás biztosítása. Az intézmény 6 fő szakembert

foglalkoztat főállásban. Megbízási szerződéssel jogász, illetve pszichológus segíti a szakmai munka hatékonyabbá tételét.

Az intézmény Zalaegerszeg város, városkörnyéke, valamint a szükség szerint Zala megyében élő otthontalanná vált családok előtt nyitott. A rászoruló családok, az intézmény gyermekjóléti alapellátás keretében nyújtott, átmeneti gondozást biztosító szolgáltatásaival, az intézményi rend keretei közt élhetnek. Az intézménybe került családok gondozása a család és a családtagok szükségleteihez, testi, lelki, szociális állapotukhoz, családon belüli viszonyaikhoz igazodik.

Az otthon működésének kezdete megelőzte a gyermekvédelmi törvény megjelenését. Zalaegerszegen az első hajléktalanellátó intézmény 1994 novemberében nyitotta meg kapuit a rászorulóknak. Ezzel szinte párhuzamosan jelent meg a hajléktalan férfiak mellett, az anyák és gyermekeik elhelyezésének szükségessége is.

A problémát érzékelve a Magyar Vöröskereszt Zala Vármegyei Szervezete 1995. december 6-án ellátási szerződést kötött Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatával. Zalaegerszeg város Önkormányzata vállalta, hogy ingyenes használatba ad egy épületet a Vöröskereszt szervezetének, aki vállalja az intézmény fenntartását és működtetését.

Az intézmény célja továbbá, hogy átmeneti időre biztonságos, stabil háttérrel nyújtson az otthontalanná váló családok, gyermekes anyák részére gyermekeik neveléséhez, gondozásához annak érdekében, hogy a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott elvek mind teljesebben érvényesülhessenek.

Az otthon szolgáltatásai az igényeknek megfelelően, a legszélesebb körben kínálnak közvetlen segítséget:

- Szociális érdekvédelmi tanácsadás keretében megismerhetik mindazokat a támogatási lehetőségeket, melyek reális esélyt adhatnak a krízishelyzetből való kilábalásra, gyakorlati segítséget kaphatnak a különböző ellátási formák igényléséhez, ügyeik intézéséhez.
- Jogi tanácsadás keretében közvetlen segítséget nyújt jogi jellegű kérdések tisztázására, megoldására.
- Életvezetési tanácsadás keretében segítséget kaphatnak problémáik okainak feltárásához, az optimális megoldási módszerek kiválasztásához, az autonóm életvitel kialakításához.
- A Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés átjárhatóságot biztosít az egészségügyi és szociális ellátórendszer különböző szintjei között: betölti az elsődleges prevenció funkcióját (az ellátásra szoruló felkutatása, jelzése, krízishelyzetek felismerése), de egyben az utógondozás és a kliensek nyomon követésének alapja is (a krízishelyzet megoldása után, az intézményi gondoskodás helyett, más jellegű segítséget kínálva garancia arra, hogy a támogatásra szoruló kliensek ne kerüljenek ki az ellátórendszer hatóköréből).

A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során:

- befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,
- befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyákat, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét,
- biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,
- segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez,
- biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,
- a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,
- közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A Családok Átmeneti Otthona a szülő, illetve a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya számára biztosítja:

- Életvitelszerű tartózkodási lehetőséget.
- Tisztálkodási, mosási, főzési lehetőséget.
- Textíliával történő ellátást, és a személyes higiénié feltételeinek megteremtését.
- Szükség szerint ruházatot, élelmiszert.
- Az elsősegélyhez szükséges felszereléseket.
- A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte, illetve akadályoztatása esetén a Családok Átmeneti Otthona segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, illetve segíti a szülőt a gyermekének megfelelő napközbeni ellátáshoz való hozzájutásban.
- Az intézmény az egészségügyi ellátás keretében gondoskodik egészségmegőrzést szolgáló felvilágosításról, segítséget nyújt szükség szerinti ápoláshoz, szakorvosi ellátáshoz, kórházi kezeléshez való hozzájutáshoz, az intézmény keretei között megoldható gyógykezeléshez. Rendszeres védőnői felügyelet keretében biztosítja a gyermekek egészségi állapotának folyamatos ellenőrzését, egészségügyi tanácsadást, szűrést.
- Az intézmény gondoskodik továbbá, a gyermekeket ért lelki sérülések gyógyításához, személyiségi korrekciójához szükséges terápiához való hozzájutásról.
- Együttműködve a Zalaegerszegi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztályával gondoskodik az egészséget veszélyeztető kockázati tényezők feltárásában, megszüntetésében.
- Szükség esetén megvásárolja az orvos által felírt gyógyszereket. Vény nélkül kapható gyógyszerkészletéből, gyógyászati segédeszközökből, a Magyar Vöröskereszt készletéből szükség szerint ellátást biztosít.

A szolgáltatás igénybevételének módja:

Az intézmény szolgáltatásait a rászorulóknak néhány napra vagy 12 hónapra is igénybe vehetik. A felvétel az ellátást igénybevevő kérésére történik.

Közösségi programok:

- A családok szabadidejének minél hasznosabb eltöltése érdekében, közös szabadidős programok (kirándulások, mozi, közös főzés, tanácsadások stb.) szervezése történik az intézményben, az alábbi témákban:
- Egészségnevelés – ezen belül helyes táplálkozási szokások kialakítása. – Körzeti védőnő előadása, tanácsadás.
- Gondozónők vezetésével közös főzés az év során több alkalommal, melynek része az étkezési kultúra fejlesztése.
- Gyermeknevelési tanácsadás – az év során folyamatos. – Családgondozók vezetésével.
- Havi rendszerességgel felvilágosító beszélgetés a fogamzásgátlásról – szakember vezetésével
- Gyermekek – felnőttek részére a szabadidő hasznos eltöltését segítő programok: filmvetítés, gyöngyfüzés, üvegfestés, kézműves foglalkozások, kirándulások, ünnepekre való közös készülődés.
- Továbbá a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás az Áldozat segítő szolgálat és a Készenléti szolgálat, Mentálhigiénés Egyesület, Jogi segítségnyújtó szolgálat, Korán Érkeztem Közhasznú Egyesület.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

A 18 tagú közgyűlésben 2 nő foglal helyet.

Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

Az oktatási intézményeink vezetői bölcsődei, óvodai szinten 100%-ban, általános iskolákban 25%-ban, középiskolai szinten 40% -ban, az önkormányzat hivatalában (városvezetők, osztályvezetők) 43,75 %-ban a nő.

év	Közygylések tagjai	
	Férfi	Nő
2016	15	3
2017	15	3
2018	15	3
2019	15	3
2020	16	2
2021	16	2
2022	16	2

Forrás: ZMJV Önkormányzata

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Zalaegerszeg városában a nők hasonló hátrányokkal szembesülnek, mint az ország bármely más településén, sőt, talán a fenti adatokból kitűnik, hogy Zalaegerszeg Megyei Jogú Városban élő nők előnyben részesülnek más, kisebb településeken élő nőtársaikkal szemben.

A nők viszonylag kedvezőnek mondható helyzete ellenére a helyzetelemzés készítése során feltérképezésre kerültek olyan programok, melyek kifejezetten a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségének megvalósulását szolgálják. Ezek közé tartozik az EFOP-1.1.2-16 program, melynek egyik célja – többek között –, hogy a nőket a munkaerő-piacra segítse, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal.

Megalakult 2017 évben a **Zalaegerszegi Női Szalon**, amely egy polgári értékrendet képviselő helyi civil szervezet, fő céljuk a karitatív tevékenység, a városban élő nők közös érdekeinek képviselete. A klasszikus női ideált képviselve hívják fel a figyelmet azokra az alapvető értékekre, mint a szeretet, az élet, a család, az emberi méltóság, az empátia. A Szalon segítő és informatív előadásokkal, programokkal, megmozdulásokkal színesíti Zalaegerszeg közösségi életét és felhívja a figyelmet a mai nőkre.

A **Zalai Nők Egyesülete** Alapszabályában fontos célként fogalmazta meg, hogy ösztönözze a női civil közösségek megalakulását és egymásra találását Zala megyében, segítse az esélyegyenlőség megvalósulását, szervezze a nők részvételét a közéleti, a tudományos, a művészeti és kulturális tevékenységekben, elsősorban a munkavállalói, valamint a családon belüli példaadó szerep összehangolása, kiteljesítése érdekében. Szándékuk szerint elsősorban a nők és a családok érdekében fellépve, a nők közéleti szerepvállalásának erősítéséért szervezik tevékenységüket.

5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony végzettséggel rendelkező nők rossz foglalkoztatási lehetőségei	Képzések/szakképzések szervezése
gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	kisgyermekes anyák foglalkoztatásának elősegítése, a gyermekek napközbeni ellátásnak biztosításával és a részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzésével, bölcsődei férőhelyek növelésével (minibölcsőde kialakítása)
A nők magányérzetének kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése a civil szervezetek bevonásával

6. Az idők helyzet, esélyegyenlősége

Zalaegerszeg állandó lakosainak száma 2023. január 01-én 54.752 fő, amely az országos tendenciának megfelelően kis mértékben évről évre csökken. A népességi adatok azt mutatják, hogy évről évre folyamatosan nő az idők aránya az összlakosság létszámához viszonyítva, az idők között emelkedik a 75 év feletti aránya. Köztudott, hogy Magyarországon a kedvezőtlen férfi mortalitás miatt egyértelmű nőbőbblet van idősebb korban, különösen a városokban. Ez a feminizálódási tendencia Zalaegerszegen is megfigyelhető.

A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ez növeli az életminőség romlásának kockázatát, hisz minden költséget egyetlen nyugdíjból kell finanszírozni. Az, hogy az idők hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az időkkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. Ezen a téren jelentős a társadalmi szinten megoldásra váró problémák száma, a nyugdíjak reálértékének megőrzése, az idők biztonságérzetének növelése, a szegénység, a megélhetési gondok elleni küzdelem. Nehezíti a helyzetet, hogy a családok aktív tagjai távol vannak, vagy a megélhetési gondok miatt több mint nyolc órát dolgoznak, így kevés idő marad az idők gondozására, a velük való törődésre. Ennek hatására megnő a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény, ami jelentős kihívás elé állítja az önkormányzatokat. Az évek óta működő szociális ellátó rendszer szolgáltatásait igénybe véve az időskorúak családias légkörben tölthetik napjaikat, illetve házhoz szállítással, saját otthonukban biztosítunk étkeztetést számukra. Támogatjuk a nyugdíjas egyesületeket, illetve klubokat, ahol közös kirándulásokon, rendezvényeken tölthetik együtt napjaikat.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata évek óta kiemelt feladatának tekinti a helyi szintű „idősbarát” politika kialakítását. Ennek érdekében különös figyelemmel kezeli az idős lakossággal történő együttműködést, az időskorú emberek életkörülményeinek figyelemmel kísérését, az idők aktivitásának megőrzését, szükség esetén a róluk való gondoskodást. Fontos, hogy teret nyerjen egy újfajta szemléletmód, mellyel növelhető az időskor presztízse, és az idők iránti szolidaritás.

Ma Magyarországon – egyelőre – az idők inkább diszkrimináció áldozata, s nem értékes, integrált, értékteremtő részei társadalmunknak. Országos, és helyi szinten is megoldandó feladattal állunk szemben. Ennek fontosságát felismerve az Önkormányzat 2012-ben megalkotta a város idősügyi koncepcióját, melynek céljai a részletes helyzetelemzés alapján – 4 fő témacsoportba sorolhatók.

- Szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése
- Az idők biztonság érzetének erősítése
- Érdekképviselet és információáramlás elősegítése
- Az idős ember, mint erőforrás

A koncepcióban számos cél és feladat került megfogalmazásra, amelyek mind az idősök életminőségének javítását, társadalmi megbecsülésük elősegítését, aktivitásuk, személyes részvételük erősítését szolgálják.

Felülvizsgálatára is sor került először 2016 évben, majd 2020 évben és elkészült az új 2023-ig szóló koncepció, melyben kiemelésre került a generációk közötti párbeszéd erősítése, az időskorú polgárok hasznosság tudatának szilárdítása, életminőségük javítása, az információ-áramlás elősegítése, szerveződésük támogatása.

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

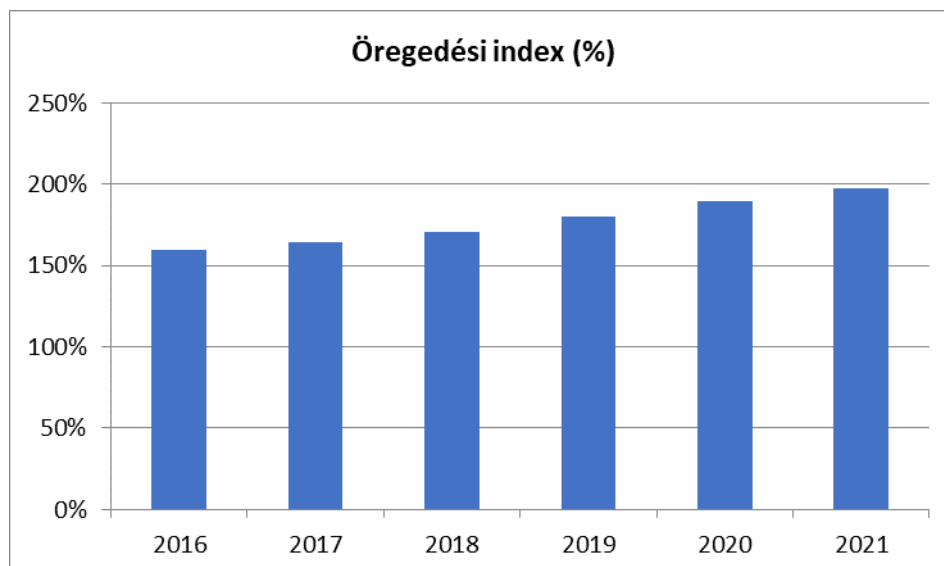
- az öregségi nyugdíj;

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	11 655	7 290	159,88%
2017	11 979	7 275	164,66%
2018	12 375	7 254	170,60%
2019	12 821	7 128	179,87%
2020	13 129	6 925	189,59%
2021	13 373	6 766	197,65%

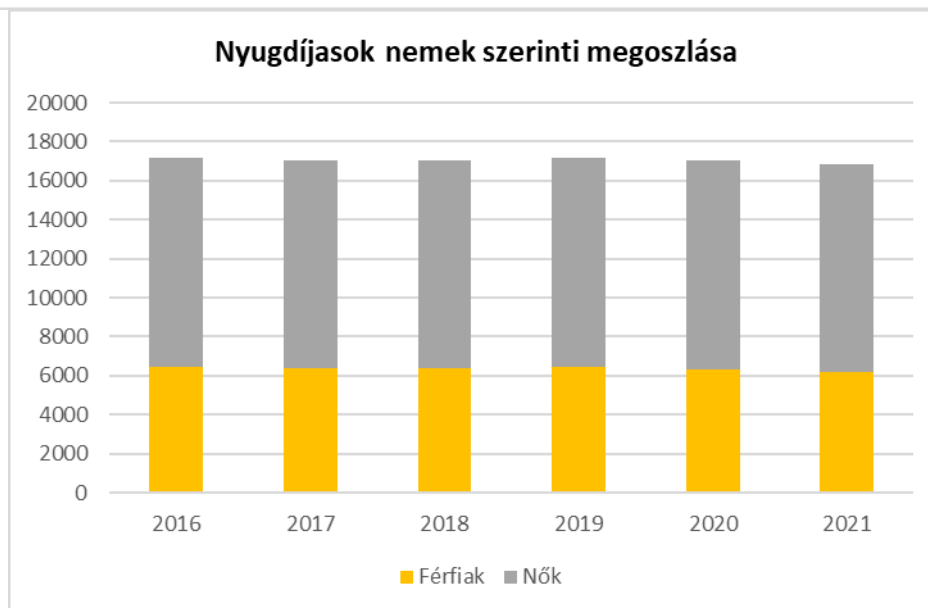
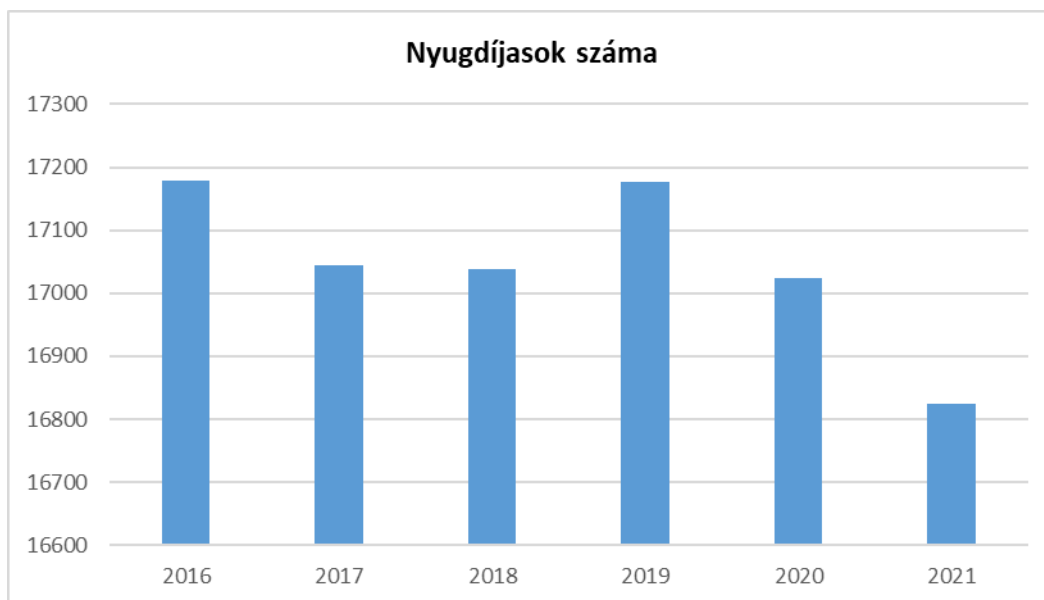
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázat és diagram is jelzi, hogy az időskorú lakosság száma, ha kis mértékben is, de folyamatosan emelkedik. A nők száma a vizsgált években meghaladja a férfiakét nagyjából azonos mértékben.

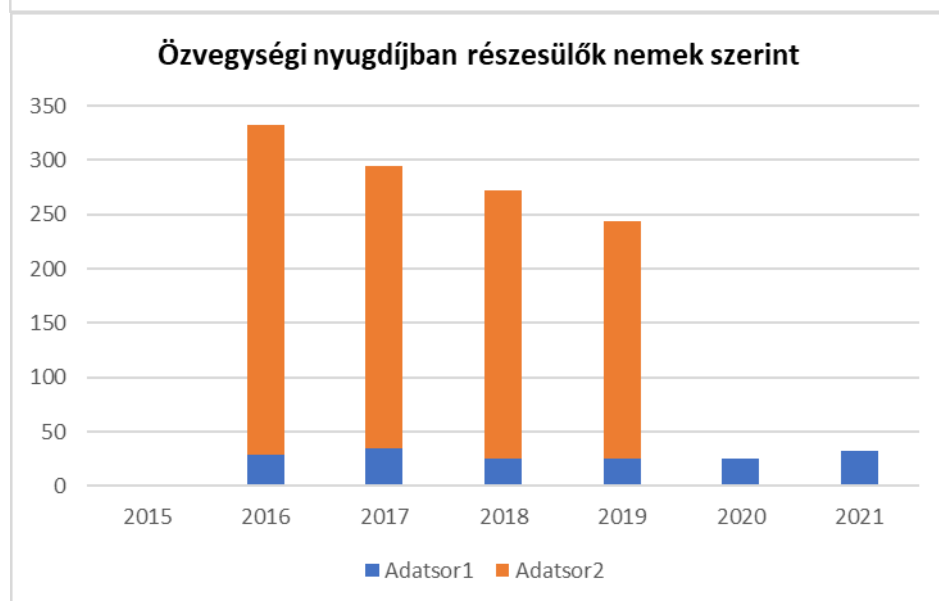
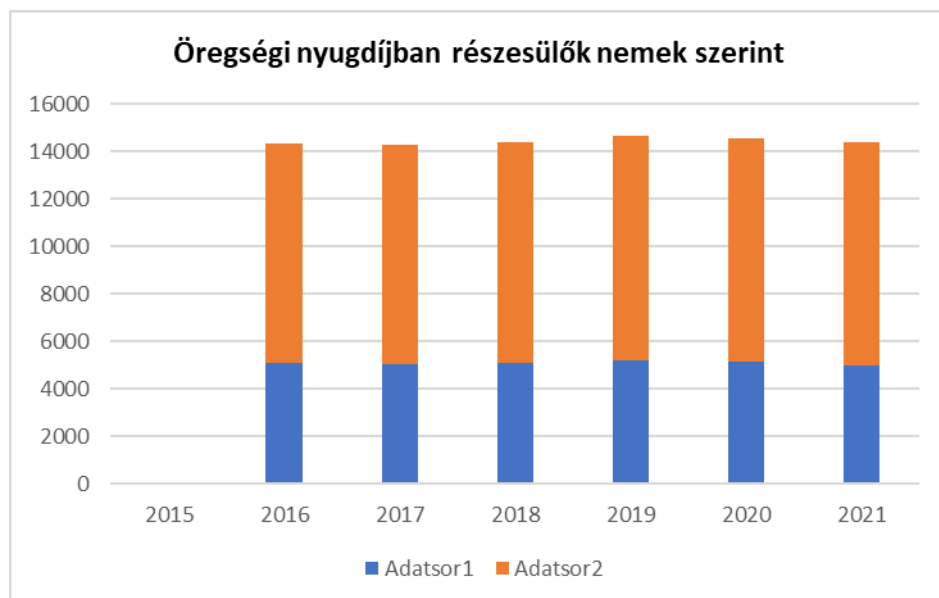
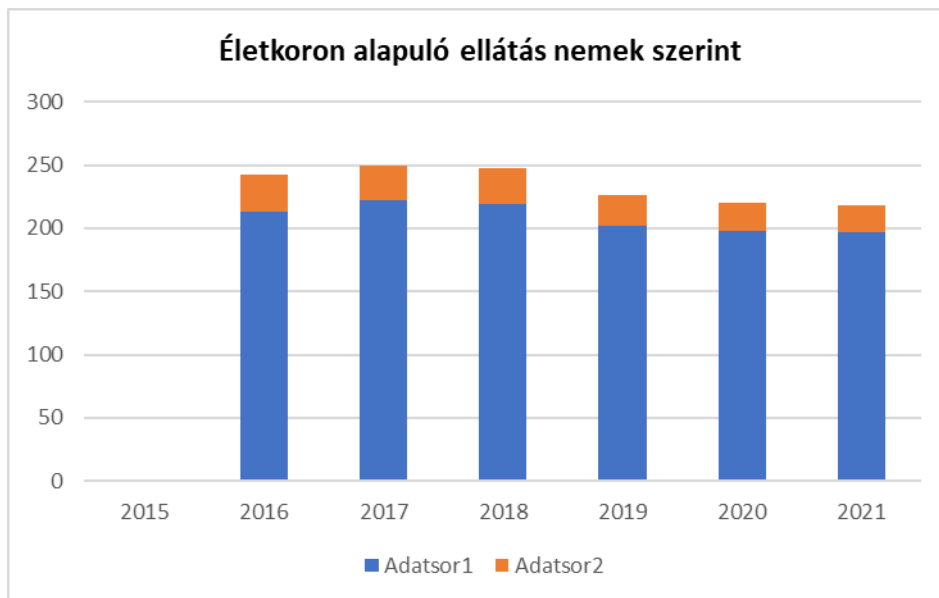
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	6449	10730	17179
2017	6365	10680	17045
2018	6356	10683	17039
2019	6439	10738	17177
2020	6316	10708	17024
2021	6166	10658	16824

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	213	29	5101	9230	29	303	n.a.
2017	222	28	5038	9259	35	260	24
2018	219	28	5081	9299	25	247	28
2019	202	24	5211	9431	25	219	30
2020	198	22	5128	9426	25	n.a.	27
2021	197	21	4979	9403	32	n.a.	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	1 090	1162	1100	1106	1313	1032
41-45 év (TS 042)	Fő	118	121	137	140	170	119
	%	10,83%	10,41%	12,45%	12,66%	12,95%	11,53%
46-50 év (TS 043)	Fő	114	139	129	116	149	119
	%	10,46%	11,96%	11,73%	10,49%	11,35%	11,53%
51-55 év (TS 044)	Fő	101	96	85	119	131	110
	%	9,27%	8,26%	7,73%	10,76%	9,98%	10,66%
56-60 év (TS 045)	Fő	136	98	92	90	114	89
	%	12,48%	8,43%	8,36%	8,14%	8,68%	8,62%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	129	163	163	147	192	211
	%	11,83%	14,03%	14,82%	13,29%	14,62%	20,45%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az időskorúak körében óriási az igény a társadalomban való bent maradásra, és nagy a félelem az abból való „kiesésre”. Az időskorúak szívesen vesznek részt közösségi tevékenységekben, különösen akkor, ha az nem feledezt szaktudásukat is igénybe veszi. Ez erősíti hasznosság tudatukat. Sokan keresnek feladatot maguknak. Ennek elősegítése cél, mind a jövedelemszerző, mind az önkéntes munkavállalás terén.

Városunkban is alakult Nyugdíjas Szövetkezet, amennyiben szeretne valaki a nyugdíj mellett munkát vállalni a szövetkezet várja jelentkezését.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A szegregáció csökkentéséhez, az esélyegyenlőség növeléséhez hozzájárul, ha az idős ember lehetőséget kap a még meglévő erőforrásai fejlesztéséhez, új erőforrások elsajátításához, felhasználásához. Az idős emberek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét, megőrizve és szinten tartva ezzel szellemi frissességüket, tájékozottságukat, életminőségük javulását, szabadidejük hasznos eltöltését. A sikeres öregedés egyik lehetőségét jelenti a kapcsolatrendszer kiszélesítése, az információ cseréje, felhasználása. Ezáltal fokozható a hasznosság érzése, olyan kapacitások kerülhetnek felszínre, amelyek az idős ember közérzetét, életminőségét javítják. Hangsúlyos szerepe van a modern technika megismertetésének és megszerettetésének.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata is csatlakozott az országos nyugdíjas szabadegyetemi programsorozathoz még 2015. év tavaszán.

Az élethosszig tartó tanulás lehetőségének biztosításával, mely összhangban van Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiójával is. A Szenior Akadémia Zalaegerszegen egy próbafélévvel indult 2015. év első félévében. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata a

szabadegyetem működésének infrastrukturális feltételeit biztosította és anyagilag is támogatta a képzési program megvalósulását Zalaegerszegen. Az oktatás helyszínéként a választás szimbolikusan a helyi egyetem nagy előadótermére esett. A kurzusokon való részvétel tandíjmentes. A próbaféléltre 122 hallgató iratkozott be, majd évről évre tovább növekedett a hallgatók száma, amely 2019. évre elérte a 280 főt. Rendszeresen kéthetente zajlanak továbbra is az előadások egy-egy témacsoport köré építve az előadási napokat. 2018. első félévétől újként jelent meg, hogy elkezdődött heti rendszerességgel kurzusszerűen 20-30 fős csoportokban nyelvi- és számítástechnikai oktatás, valamint marketing ismeretek átadása.

Az idősök világnapja alkalmából már 2013 óta egy egész hónapos rendezvénysorozattal köszöni meg az önkormányzat az idős embereknek mindazt, amit a városért, a közösségért tettek, tesznek. A program célja a nyugdíjasok életének mozgalmasabbá tétele, illetve színes és tartalmas programok biztosítása. A rendezvények jól szolgálják az idős emberek közötti barátságok alakítását és kapcsolattartást, valamint a generáción belüli szolidaritást. A hónap során részt vehetnek többek között:

- játékos sportvetélkedőn (pl.: ügyességi sorverseny, petang vetélkedő, kosárra dobás, kapura rúgás, ping-pong verseny, lengőteke verseny, íjászat)
- „generációk együtt” várostörténeti vetélkedőn,
- „Boda László emléktúra”-n a gyaloglás világnapja alkalmából
- haditornán (íjászat, lándzsavetés, lövészet)
- főzőversenyen

Az aktivitás fenntartása érdekében intézményeinkben foglalkoztatás keretében napi közös tornát végzünk. Az intézmény gyógytornásza heti 1 alkalommal a Zalaegerszegi Gondozási Központ Belvárosi Idősek Klubjában is tart csoportos foglalkozást, melyen nem csak az intézmény ellátottjai, hanem a város lakói, akik az intézmény közelében élnek is részt vehetnek.

A foglalkozások célja az állóképesség javítása, az egyensúlyozó- koordinációs képesség javítása, az elesés megelőzés, illetve a helyes testtartási technikák elsajátíttatása. A programok jó hangulatban telnek, sokszor énekekkel, tánclépésekkel tarkítottak.

A torna sikerét jelezi, hogy a nehezebb, összetettebb feladatok elvégzése sem okoz egy idő után nehézséget. Az alkalmankénti résztvevők száma: 10-15 fő.

Helyi környezet szépítésében, otthonossá tételében az idősök aktívan részt vesznek, például az önkormányzattól kapott növények elültetésében, valamint indultak a Virágos Zalaegerszegért versenyen. A környezettudatosságot pedig a „Söpörjünk végig a városon köztisztasági akció” szolgálja, ahol a csapatok között az idős korosztály is képviselteti magát évről évre.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piac területén, tehát nehezebben helyezkednek el és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A nyilvántartott álláskeresők számának csökkenésével ugyan csökkent az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma is, azonban arányuk növekedett.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Alapszolgáltatások

A **szociális alapszolgáltatások** (étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása) megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő **szakosított ellátási formában** kell gondozni. (Idősek Otthona, Idősek Gondozóháza)

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése érdekében a Zalaegerszegi Gondozási Központ egykapus információs pontot hozott létre. Az információs pont - amely valamennyi a városban elérhető szolgáltatásról, szolgáltatóról és intézményről naprakész információval várja az érintetteket - az indulása óta folyamatosan működik.

Az időskori aktivitás megtartásának egyik legalapvetőbb követelménye a hozzáférhető és akadálymentes közlekedés, mely magában foglalja a gyalogos- és tömegközlekedés biztonságos feltételeinek kialakítását, a megfelelő menetrend bevezetését, az elvárásoknak megfelelő buszmegállók kialakítását és a tömegközlekedés megfizethetőségét.

A közlekedés megtervezésekor a lakosság azon részének igényeit is figyelembe kell venni, akiknek nincs autójuk, vagy nem vezetnek, különösen az idős emberek, a fiatalok és a mozgásukban korlátozott személyek tekintetében.

Az önkormányzat feladata, hogy támogassa a fenti célcsoportba tartozó személyeknek a különféle szolgáltatásokhoz egyenlő eséllyel történő hozzáférését.

A városi tömegközlekedés jelenlegi helyzetéről – az idősödő korosztály igényeit szem előtt tartva – elmondható, hogy a városban valamennyi autóbuszvonalon közlekedik alacsony-padlós gépjármű, mely megkönnyíti a mozgásukban korlátozott és idős személyek utazását, ugyanakkor az is megállapítható, hogy a városban számos olyan öreg busz is közlekedik, amelyek nem felelnek meg az esélyegyenlőségi szempontokból fakadó elvárásoknak.

A gyalogos közlekedés feltételei jellemzően jók a városban. A járdák sétára alkalmasak, többnyire biztonságosak. A legforgalmasabb közlekedési csomópontoknál az akadálymentesítés is megoldott, de a régebben épített utak/járdák esetében még előfordul, hogy nincs megteremtve az akadálymentes közlekedés feltétele.

A 65 év feletti lakosok a tömegközlekedési eszközöket ingyen vehetik igénybe, a 65 évnél fiatalabb nyugdíjasok pedig jelentős kedvezményrel vásárolhatnak nyugdíjas bérleteket a városban.

Az időügyi civil szervezetekkel, valamint a város szépkorú lakosaival történő kapcsolattartás elősegítése, illetőleg az információáramlás megkönnyítése érdekében a Polgármesteri Hivatalon belül egy időügyi szakreferens került kinevezésre. A koncepcióban meghatározott idősokkal foglalkozó közösségek egymás közötti, valamint az idős emberek közötti információ-áramlásának elősegítése érdekében elkészült a Zalaegerszeg Város Időügyi Civil Regisztere, amely jelenleg 17 a városban működő időügyi szervezetet számlál és ez évről évre bővül. Az aktuális frissített regiszter a város honlapján mindig közzétételre kerül.

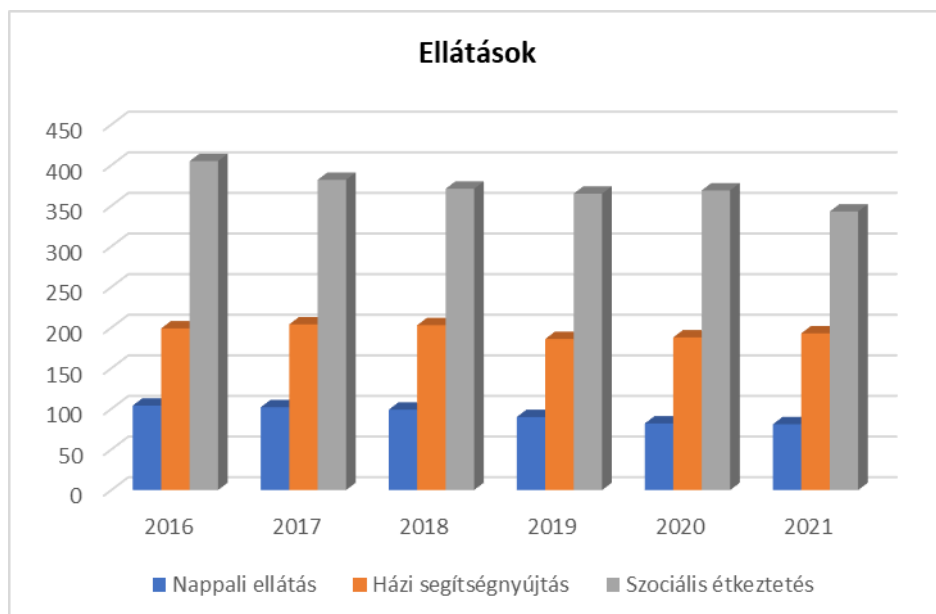
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	11 655	104	199	405
2017	11 979	102	204	382

2018	12 375	99	203	371
2019	12 821	90	186	365
2020	13 129	82	188	369
2021	13 373	81	193	343

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Az időseknek lehetőségük van nyugdíjas klubok és egyesületek tevékenységében részt venni. A klubok, melyek általában nincsenek civil szervezetként hatósági nyilvántartásba véve, vagy lakóközetenként, vagy korábbi foglalkozási körönként, esetleg közös érdeklődés alapján szerveződnek. Az idősek ellátása 3 telephelyen működő idősek klubjaiban, 120 férőhelyen történik. 2022. december 31-én a 120 férőhelyen 81 ellátott volt.

Az ellátási forma egy speciális változata a demens személyek nappali ellátása. Ez az új típusú ellátási forma 2009. július 1-től a Gondozási Központ keretében működő Landorhegyi Idősek Klubja keretén belül működik 10 férőhellyel. 2022. december 31-én 4 fő (1 férfi és 3 nő), közülük 2 fő középsúlyos, kettő fő enyhe demenciában szenvedő személy vette igénybe ezt a demens ellátást, átlagéletkoruk 80 év.

Étkeztetésben részesülők számának alakulása

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ellátottak száma	414	390	379	370	374	352	371
Ebből lakásra szállításra	202	194	198	184	195	186	223

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ

Étkeztetésben részesülők megoszlása szociális rászorultság alapján
(2022. december 31-én)

Életkora miatt étkeztetésben részesül (65 év feletti)	332
--	-----

Az étkeztetés keretében külön meghatározottak szerint a szociálisan rászorultaknak legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni.

Az ellátást igénybe vevők száma 2022. december 31-én **371 fő volt**, melyből 223 fő otthonába történő szállítással igényelte a szolgáltatást. Az elmúlt évben az étkezést igénybe vevők száma kis mértékben 5,4 %-kal nőtt.

Az ellátottak rászorultságát életkoruk, pszichiátriai és szenvedélybetegségük, egészségi állapotuk, ill. anyagi helyzetük indokolta.

Az étkeztetés piacosodása továbbra is megfigyelhető, egyre több vállalkozás szállítja házhoz az ebédet, menüválasztási lehetőséggel. Az idősek közül egyre többen választják ezt a lehetőséget, amely szolgáltatásunk esetében az ellátottak számának a csökkenését okozza.

Kihasználtság alakulása a házi segítségnyújtásban

Év	Házi segítségnyújtásban részesülők száma
2016.	71 fő
2017.	70 fő
2018.	75 fő
2019.	72 fő
2020.	63 fő
2021.	65 fő
2022.	63 fő

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ

Házi segítségnyújtásban részesülők száma és életkor szerinti megoszlása (2022. december 31.)

Életkor	Férfi	Nő
40 - 59 éves	0	0
60 - 64 éves	0	0
65 - 69 éves	3	5
70 - 74 éves	0	1
75 - 79 éves	3	6
80 - 89 éves	8	22
90 év felett	4	11
Összesen:	18	45

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges meghatározott fajta ellátást.

Az igénybe vevők száma 2018. évtől évről évre kis mértékben csökken.

Az ellátottak egy részével évek óta kapcsolatban áll az intézmény, náluk is megfigyelhető a kor előrehaladtával a testi, szellemi leépülés. Egyre több olyan ellátott jelenik meg a rendszerben, aki már bekerüléskor igen rossz egészségi állapotban van, vagy a demencia tüneteit mutatja, ami nagy szakmai kihívást jelent a velük foglalkozó szociális gondozónak.

Az ellátórendszer átalakítására irányuló ágazati intézkedés eredményeként a házi segítségnyújtás vonatkozásában több változás történt már 2016-ban. A szolgáltatási formán belül végzett tevékenységek mentén két szolgáltatási altípus, a *szociális segítség* és a *személyi gondozás* került megkülönböztetésre. További változás az is, hogy az ellátottnak a lakáson kívüli, illetve a lakáson végzett szolgáltatásért a ráfordított idő arányában egyaránt kell díjat fizetni. 2016. évre módosult az 1 órás gondozási szükséglet megállapítására szolgáló ponthatár is (11 pontról 20 pontra emelkedett).

Az Szt. 2017. január 1-én hatályba lépett módosítása eredményeként a házi segítségnyújtás esetében megszűnt az óraalapú szolgáltatásnyújtás rendszere. A gondozási szükséglet vizsgálata során elért pontszám a jövőben nem korlátozza a házi segítségnyújtás napi időtartamát. *A módosítás célja az ellátott szükségleteihez rugalmasabban igazodó szolgáltatás-nyújtás, melynek konkrét időtartama az ellátást igénylő és a szolgáltató közötti megállapodásban kerül megállapításra.*

Személyi gondozás keretében a feladatok: az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása, a gondozási és ápolási feladatok, valamint a szociális segítség keretében kért segítség elvégzése.

Szociális segítség keretében biztosítani kell a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést, a háztartási tevékenységben való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást, szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

A házi segítségnyújtás keretében 2022. évben összesen 109 személy ellátására került sor. 2022. december 31-én ellátásban részesülők szolgáltatástípusonkénti megoszlása:

- szociális segítségben: 2 fő
- személyi gondozásban: 61 fő

Az ellátottak között a 80 év felettiek aránya 53 %, a gondozottak 70 %-a nő.

A házi segítségnyújtás egy speciális formája a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, az azonnali intézkedés megtételét, valamint szükség esetén további egészségügyi, szociális ellátás kezdeményezésének biztosítását jelenti.

A szolgáltatás elsődleges célja, hogy az egyedül, esetleg beteg hozzátartozóval élő sérült és idős emberek otthonukban is biztonságban érezhessék magukat, s ha szükséges gondozásukat szakemberek végezzék. A szolgáltatás fokozza az ellátást igénybe vevő biztonságérzetét, rugalmasan reagál az ellátottak szükségleteire, anélkül, hogy a rászorultság érzését váltaná ki bennük.

A szolgáltatás 2022. évben 66 készülékkel működött, mely összesen 88 fő idős, beteg ember számára biztosította az ellátást. 2022. december 31-én az ellátottak száma 64 fő. Az ellátottak 78%-a (50 fő) nő és dominál a 80 év feletti korosztály (77 %), melyből 12 fő 90 év feletti.

Az Idősek Gondozóházában
ellátottak száma
(adott év december 31-én)

Év	Ellátásban részesülők száma	Kihasználtság
2016.	43	100 %
2017.	39	92,8 %
2018.	41	97,6 %
2019.	42	100 %
2020.	30	71,4 %
2021.	34	80,9 %
2022.	38	90,5 %

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ

Az Idősek Gondozóháza ideiglenes bentlakást - legfeljebb 4 hónap - időtartama alatt folyamatos, teljes körű ellátást, ápolást, gondozást biztosít. Az intézmény vezetője indokolt esetben engedélyezi az ellátás időtartamának további egy évvel történő meghosszabbítását az intézmény orvosának javaslata alapján. A gondozóház átmenet a saját otthon és a tartós bentlakásos intézmény között. Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek gondozását végzik, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni. Jól képzett gondozónők, belgyógyász és geriáter szakorvos segíti testi-lelki egészségük megőrzését. Az intézmény éves átlagban teljes kihasználtsággal működik az évek során, a táblázatban szereplő december 31-állapot, az adott napon bent lévő ellátottak számát mutatja. A 2020., 2021. évi alacsonyabb kihasználtság oka a koronavírus világjárvány miatt elrendelt ellátott felvételi tilalom.

Az Idősek Otthonában ellátottak száma

év	Ellátottak száma (fő)	Új felvétel (fő)	Év végi zárólétszám
2016.	134	36	98 fő (80 nő, 18 férfi)
2017.	137	38	99 fő (81 nő, 18 férfi)
2018.	127	32	95 fő (77 nő, 18 férfi)
2019.	157	62	98 fő (78 nő, 20 férfi)
2020.	129	32	81 fő (70 nő, 11 férfi)
2021.	115	34	89 fő (76 nő, 13 férfi)
2022.	125	36	93 fő (78 nő, 15 férfi)

Ellátottak egészségügyi állapot szerinti megoszlása

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Önellátó	3	3	3	1	8	6	4
Részen önellátó	25	24	23	22	28	39	49
Önellátásra	70	72	78	74	45	44	40

képtelen							
----------	--	--	--	--	--	--	--

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ

Az Idősek Otthonában felvételre várakozók száma

Év	Várakozók száma
2016.	157
2017.	139
2018.	150
2019.	158
2020.	149
2021.	147
2022.	164

Forrás: Zalaegerszegi Gondozási Központ

Az Idősek Otthonában, olyan a nyugdíjkorhatárt betöltött időskorú személyek kerülnek ellátásra, akik önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, illetőleg akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel. Az intézményi férőhelyek száma 98. A 2020., 2021. évi alacsonyabb kihasználtság oka a koronavírus világjárvány miatt elrendelt ellátott felvételi tilalom.

A lakók egészségi állapota évről évre romlik, az újonnan bekerülő idősek gondozási szükséglete jóval meghaladja a korábbi években jellemző ápolási, gondozási feladatok mennyiségét. Jellemzően a szépkorúak már csak leromlott egészségi állapotban kérik a bentlakásos elhelyezést. 2022. évben a gondozottak közül önellátó mindössze 4 fő (4%), részben önellátó: 49 fő (53 %), önellátásra képtelen: 40 fő (43 %). Az ellátottak 63 %-a 80 év feletti, 84%-a nő. A várakozók száma folyamatosan jóval meghaladja a férőhelyek számát.

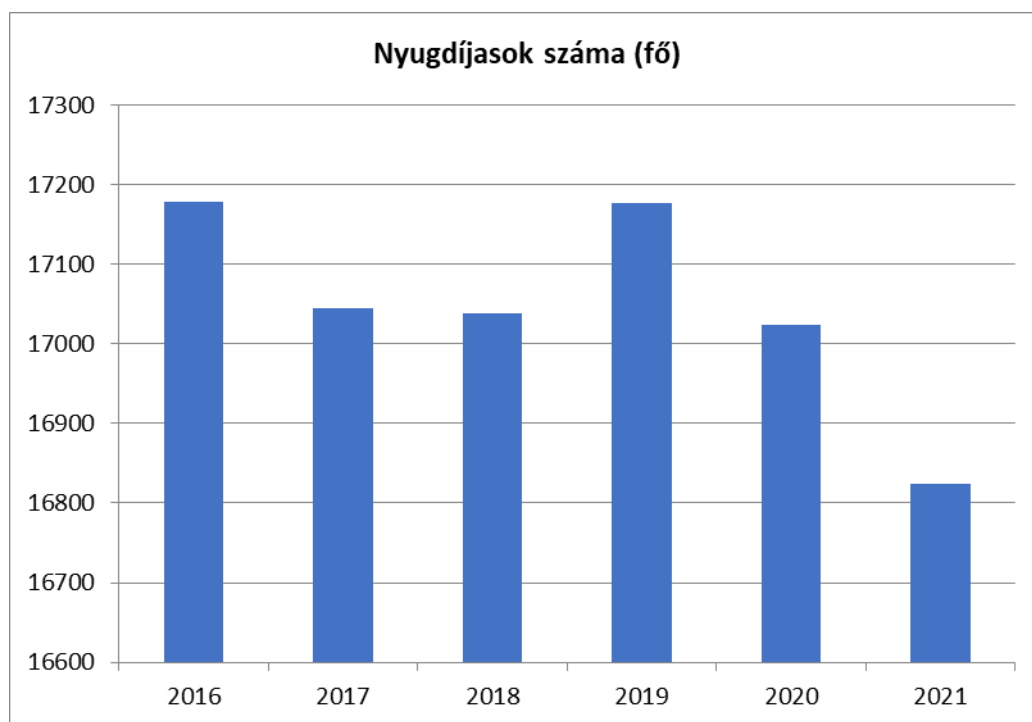
Időskorúak járadéka

Az Szt. értelmében az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Az Szt. 25. §-a szerint szociális rászorultság esetén a jogosult számára az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	6449	10730	17179
2017	6365	10680	17045
2018	6356	10683	17039
2019	6439	10738	17177
2020	6316	10708	17024
2021	6166	10658	16824

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

2013. január 1-jétől az állami köznevelési feladatot ellátó intézmények átadását követően megváltozott az önkormányzati közművelődési feladatellátás szervezeti kerete. (A korábbi általános művelődési központok az iskolai tevékenység nélkül óvodai és közművelődési feladatellátással működtek tovább.) Az ezt követő időszakban lehetőség nyílt az intézményrendszer működtetésének átgondolására és a szükséges intézkedések megtételére.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése 2015. novemberében az eltelt időszak feladatellátását áttekintve – figyelembe véve a szakmai feladatellátás színvonalának lehetőség szerinti emelését, valamint a pénzügyi erőforrásokat –, döntött a közművelődés intézményi kereteinek átalakításáról. Az addig működő intézményi struktúra széttagolt volt, a különböző feladatok közötti átjárhatóság nem kellő hatékonysággal működött. A működés hatékonyságának javítása érdekében 2016. január 1-től egy szakmailag egyesített integrált központi intézmény létrehozásáról döntött a fenntartó.

Az integráció előnyei az alábbiakban foglalhatók össze:

- A kulturális szolgáltatások teljes köre egy szervezeti keretben kerül ellátásra.
- Az egyes feladatok közötti átjárhatóság megvalósítható.
- A szakmai elvek és eljárások, valamint a szakmai jogalkalmazás egységesebbé vált.
- Az ágazat gazdasági helyzete, tevékenysége áttekinthetőbb.
- A szakmai, technikai, területen foglalkoztatottakat érintően további racionalizálási lehetőségek adódtak.
- A programok közti párhuzamok megszüntetése egyszerűbbé és megoldhatóvá vált.

Az új szervezeti struktúra hatékonyabb keretet biztosít az időseket is érintő közművelődési feladatok megszervezésére (nyugdíjas klubok működtetése, nyugdíjas sport és várostörténeti vetélkedők, városrészi rendezvények stb.) és lehetőséget ad arra, hogy az idősek a programok megszervezésébe és lebonyolításába minél szélesebb körben kerüljenek bevonásra.

Az idősek számra nem csak szociális területen van igénybe vehető szolgáltatás.

Más területeken is több szolgáltató, gazdasági vagy civil szervezet, caritas nyújt csak nekik szóló, vagy másokkal együtt általuk is ingyenesen, kedvezménnyel, vagy térítés ellenében igénybe vehető gazdasági, kulturális, egészségügyi, közösségi, sportolási és egyéb szolgáltatást. Néhány közülük:

- Egerszeg Kártya – kedvezményesen vehető igénybe, és általában önkormányzati intézményeknél további szolgáltatásra jogosít /parkolás, színházjegy, uszoda, sport, hangverseny, könyvtár, stb./. Utazási kedvezmények – helyi-járat, helyközi és távolsági közlekedési eszközökön.
- Vízi közlekedési eszközökön bérletárban, menetjegyben, életkortól függő ingyenességben.
- Különböző nyugdíjas bérletek, kedvezmények köre – kulturális, sport stb. területen.
- Alacsony nyugdíjjal rendelkezők támogatása („Aranykor” városi nyugdíj).

c) idősök informatikai jártassága

Az idős emberek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét, szinten tartva ezzel szellemi frissességüket, tájékozottságukat, életminőségük javulását, szabadidejük hasznos eltöltését. Zalaegerszegen az informatikai ismeretek elsajátítására és fejlesztésére az alábbi lehetőségek közül választhatnak az idősök:

- „Kattints Nagy, szörfölj Papi” elnevezéssel számítógépes tanfolyamot szervezett a Zala Vármegyei Esélyteremtési Ház,
- a Szenior Akadémia beiratkozott szépkorú hallgatói heti rendszerességgel kurzus szerűen 20-30 fős csoportokban részt vehetnek számítástechnikai oktatáson,
- a Zalaegerszegi Városi Diákönkormányzat polgármestere és tagjai igény esetén ellátogatnak a nyugdíjas klubok összejöveteleire és megmutatják, hogyan kell, és mire lehet használni az okostelefonokat, segítenek annak beállításában, illetve a laptop, notebook, internet kezelésében, programok letöltésében.

d) a generációk közötti programok

Fontosnak tartjuk, hogy az idősebb generációk, valamint a fiatalabb korosztályok között jó kapcsolat és együttműködés tudjon kialakulni. Az idősök nagyon gyakran csak saját kortársi közösségeikben vannak, ezért szükséges a különböző generációkkal való kapcsolatok megteremtése, fenntartása, ami mentálisan megerősíti őket. Ennek érdekében a különböző korcsoportok ellátogatnak szociális intézményeinkbe és bekapcsolódnak az ott zajló tevékenységekbe, programjainkba. A középiskolások esetében ez a fajta kapcsolat azért is fontos, mert az érettségiző diákoknak önkéntes munkát (közösségi szolgálatot) kell végezniük. Az együttműködés elősegítette egymás elfogadását, megértését, a toleranciaszint emelése mindkét generáció számára kiemelt feladat. Fő tevékenységük a beszélgetés, az idős emberek meghallgatása, sétáltatás, mozgássérültek levegőztetésénél felügyelet. A tanulók kedvesen, közvetlenül, barátságosan közeledtek az idősök felé, akik szívesen fogadták őket, megnyíltak, meséltek életükről, a háborúban tapasztaltakról. Mindkét fél számára hasznosak voltak a látogatások.

Idősellátással foglalkozó intézményeink rendezvényein, ünnepségeken az óvodás, iskolás korosztály rendszeresen részt vesz, ahol a gyermekek mosolyukkal, kedvességükkel szint hoznak az idősök életébe.

Továbbá a generációk közti kapcsolattartásra jó gyakorlat még az „Idősök-Fiatalok Találkozója” rendezvény, melyet minden évben a Zalaegerszegi Városi Diákönkormányzat szervez. Az eseményen részt vesznek a diákönkormányzat tagjai, általános és középiskolás diákok, valamint a város idősügyi szervezeteinek tagjai, ahol különböző játékos feladványokat oldanak meg, találhatnak ki, vegyes csapatokba szerveződve.

Az elmúlt év során a Városi Diákönkormányzat tagjai több ízben is ellátogattak az idősök nappali klubjaiba, valamint a város idősügyi szervezetei klubgyűléseire, ahol megmutatták, hogyan kell, és mire lehet használni az okostelefonokat, segítettek annak beállításában, illetve esetlegesen akár a laptop, notebook kezelésében, programok letöltésében is segítséget nyújtottak.

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időskorúak körében jelentős a tanulási, művelődési, kulturális, turisztikai ismeretszerzési igény, van affinitásuk a környezet-, a természet védelmére, óvására és ápolására. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az idősekre, évente hagyományosan megrendezi az idősek hónapja programsorozatot, támogatja a nyugdíjas klubokat, rendezvényeiket, évek óta szervezi a Szenior Akadémiát. A programokról bővebb leírás a „6.2 b)” tevékeny időskor alcím alatt olvasható.

A klubok lehetőséget biztosítanak az önproblémák feldolgozása mellett a hagyományápolásra, a helyi problémák megvitatására, a helyi környezet alakítására. Emellett az idős ember részt tud venni közös kirándulásokon, műveltségi vetélkedőn, különböző – a korosztályukat érintő - tájékoztató és figyelemfelkeltő előadásokon.

Az önkormányzat által vállalt többletfeladatok, programok, jó gyakorlatok, újszerű megoldási lehetőségek, a közösségbe vonás módjának bemutatása, az idősek közösségi részvételének ismertetése felsorolásszerűen.

A kötelező feladatokon túl ellátott többletfeladat, program megnevezése	A feladatot, programot megvalósító megnevezése	Az önkormányzat szerepe megvalósításban	Igénybevevők száma	
			Összesen	ebből 65+
Nyugdíjas Otthonház	önkormányzati fenntartású intézmény Zalaegerszegi Gondozási Központ	Létrehozó Finanszírozó	58	58
Házi segítségnyújtás napkeltétől - napnyugtáig 7-19 óráig munka, pihenő és ünnepnapokon is	önkormányzati fenntartású intézmény Zalaegerszegi Gondozási Központ	Működtető, Finanszírozó	10	10
„Aranykor” városi nyugdíj	pénzbeni szociális ellátás [20.000 Ft/fő/év]	Finanszírozó	11	11
Idősügyi Tanács működtetése	ZMJV Idősügyi Tanácsa	Alapító, működtető	11 – tag 10 – állandó meghívott	-
EGERSZEG kártya Kedvezmények biztosításával, szolgáltatásokhoz (kultúra, sport, szabadidő) való hozzáférés növelése	Önkormányzat	Létrehozó Finanszírozó	9642 (2022. évben igényelt kártyák száma)	Becsült adat: 3100
Szenior Akadémia	ZMJV Idősügyi Tanácsa	Létrehozó, Működtető Finanszírozó	280/alkalom	180/alkalom

Idősek programsorozat	Hónapja	ZMJV Időügyi Tanácsa	Létrehozó, Működtető Finanszírozó	820	530
Díszokleveles pedagógusok köszöntése (akik 50,60,65 vagy 70 éve vették át diplomájukat), számukra egy ünnepség keretében ajándékutalvány átadása, valamint egy állófogadás adása.		Önkormányzat	Létrehozó Finanszírozó	kb.25fő/év	kb.25fő/év

Forrás: ZMJV Önkormányzata 2022. december 31-ei adatok

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek
Az időskorúak biztonságérzetének (közbiztonság és közlekedés biztonsága) fenntartására, fokozására, mely közösségi érdek folyamatosan szükség van.		Figyelemfelkeltő előadások szervezése az időseket fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, ezek kivédésére; információs anyagok, szórólapok és filmek készítése, alkalmazása; prevenciós programok biztosítása esetleg a média bevonásával.
Minden ember megbetegedhet, érheti baleset vagy sérülés. A kor előrehaladtával ennek kockázata növekszik, idősebb korban pedig nagyobb ezek gyakorisága. Az egészség, mint legfontosabb érték nagyobb figyelmet igényel.		Több szűrővizsgálat szervezése, felvilágosító előadások tartása az életkori sajátosságokról, gondokról, betegségekről, tünetek felismeréséről. Idősek szakellátását biztosító intézményeinkben gyógytornász foglalkoztatása, illetve alkalmanként a nappali ellátás keretében is gyógytorna foglalkozás tartása.
Az idős ember, mint erőforrás kihasználatlansága		„Cseresegítő rendszer” kiépítése lehetőségének felmérése, felkutatása /azokat a tevékeny, segíteni vágyó, valamely szakmában járatos időseket, akik vállalnának önkéntes segítséget azokban a háztartásokban, ahol szükség van rájuk./ Az idősek kisbirtoki árutermelési feleslegének közfelhasználás céljára történő hasznosulásának elősegítése. pl. Az újonnan létrehozott Göcseji Tudásközpont - Zalaegerszegi Helyi Termék Piacon.
Demenciában szenvedő emberek elmagányosodása, elszigetelődése a külvilágtól.		Múzeumpedagógiai módszerek kidolgozása a Göcseji Múzeum kollégáival a demenciával élők hosszú távú memóriájának fejlesztésére. Helyszín: Göcseji Falumúzeum, ahol korhű épített környezetben tarthatók a foglalkozások, segítséget nyújtva ahhoz,

hogyan a régi, gyermekkori emlékek visszatérjenek, meglevenedjenek.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos-sággal élők emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán, vagy egyáltalán nem képesek élni, a többségi társadalom tagjainak gondoskodására szorulnak. Emberi méltóságukat mindig, minden körülmények között tiszteletben kell tartani. Nem csak feladatunk, hanem erkölcsi kötelezettségünk felkarolásuk, és a társadalomba való befogadásuk elősegítése.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény célja, a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

E törvény kimondja, hogy a tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, a fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

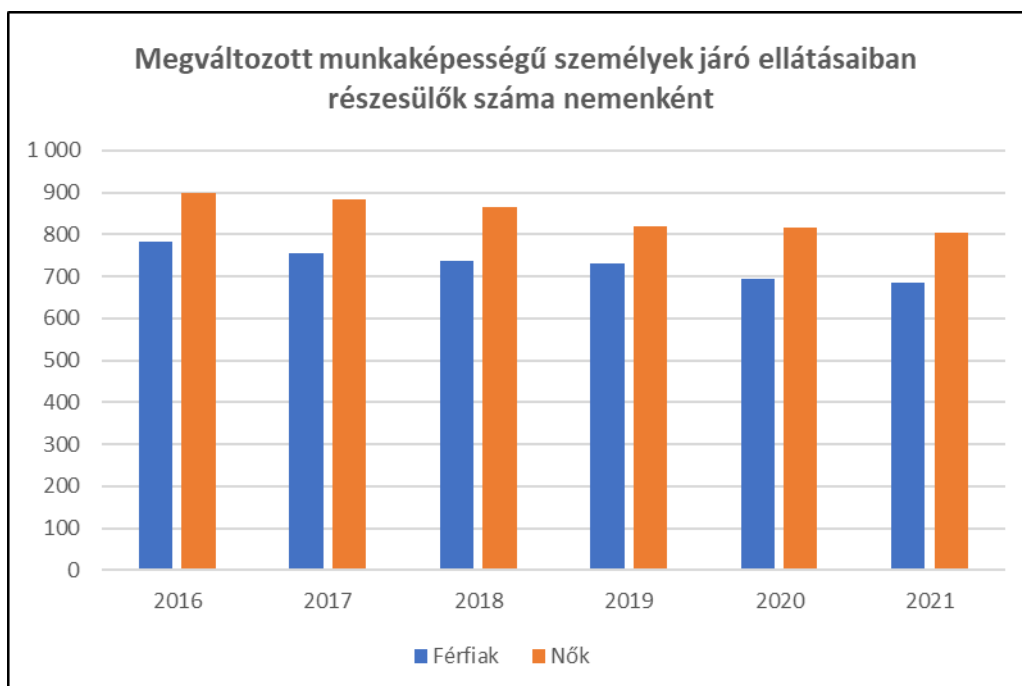
A Fogyatékos-sággal élők személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan pontos, értékelhető statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, melynek alapján átfogó képet kaphatnánk a fogyatékkal élők szociális, egészségügyi, lakhatási és foglalkoztatási helyzetéről.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élők személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	783	898	1681
2017	756	882	1638
2018	738	865	1603
2019	730	820	1550
2020	694	815	1509

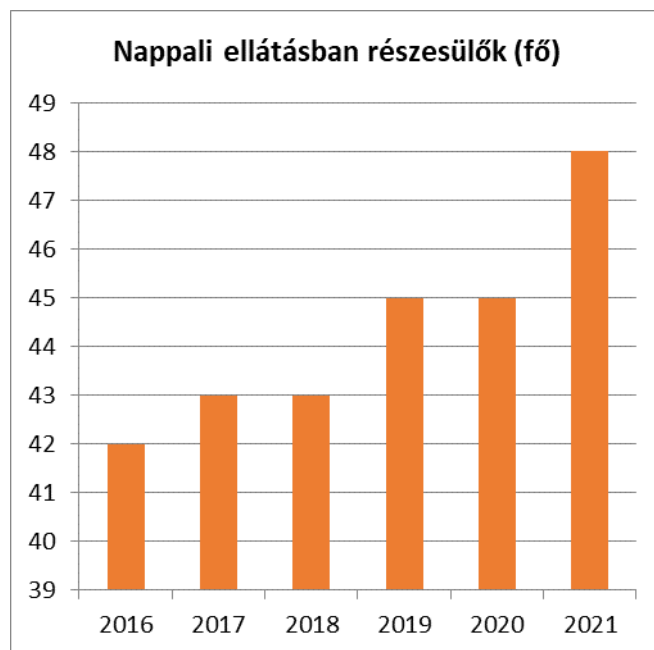
Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	42
2017	43
2018	43
2019	45
2020	45
2021	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

A fogyatékkal élők életét nagymértékben meghatározza fogyatékoságuk. Településünkön a fogyatékkal élők többsége nagy valószínűséggel mozgásszervi fogyatékos, kisebb számban vannak látás- és hallássérültek, illetve értelmileg fogyatékosok.

A tartós egészségi problémával, fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Általában jövedelmük a minimális összegű járadékból áll, mely nagyon megnehezíti létfenntartásukat. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.

Az Önkormányzat gyakran szembesül a fogyatékkal élő emberek elhelyezkedési és megélhetési nehézségével. A tapasztalat azt mutatja, hogy nagyon sok munkáltató fél a fogyatékkal élő munkatársak foglalkoztatásával járó nehézségektől. Fontos, hogy ennek ellensúlyozásaképp a munkáltatók megismerjék azokat az előnyöket is, melyeket a megváltozott munkaképességű munkatársak biztosítanak. Szükség van egy olyanfajta érzékenyítő képzésre, akár egyfajta szemléletformáló tréningre, melynek során mindannyian megtanulhatnák, hogy mit is jelent fogyatékkal élni. (Mit jelent autistának lenni, mivel jár, ha valaki nem lát, vagy nem hall, hogyan segíthetünk hatékonyan valakinek, aki nem tud járni, hogyan kommunikáljunk egy értelmi sérült emberrel) Ez a fajta megismerés az alapja annak, hogy el tudjuk fogadni fogyatékoságukat, az elfogadás pedig annak alapköve, hogy képesek legyünk meglátni a bennük rejlő értékeket.

Városunkban négy cég biztosít foglalkoztatást a megváltozott munkaképességű személyek részére, melyhez biztosítja a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezetet, különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását, illetve nem utolsósorban a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítést. A vizsgált időszakban közel azonos adatokat látunk a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők számát illetően, látható azonban, hogy mindegyik évben a női nemű ellátottak száma a magasabb.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központban egy fogyatékosügyei tanácsadó nyújt segítséget a megváltozott munkaképességű kliensek munkakeresésében. Komplex minősítés, az egészségkárosodás és az egészségi állapot vizsgálatát megelőző segítségnyújtás, valamint megváltozott munkaképesség megállapítását követő munkahely keresés miatt fordulnak leggyakrabban a fogyatékosügyei tanácsadókhoz.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A fogyatékkal élő személyek foglalkoztatása területén hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk, információnk. Az akadálymentesítés, a kijelölt parkolóhely kialakítása, információs táblák kihelyezése a város intézményeinél, nagyobb cégeknél, kereskedelmi egységeknél nagyrészt megtörtént az elmúlt időszakban.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A városban 2008 - 2011. szeptember hónapig működött önkormányzati fenntartásban 20 férőhellyel fogyatékkal élő személyek nappali ellátása. A Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza a Magyarországi Református Egyház fenntartásában 2011. október 01. napjától működteti a nappali ellátást 30 férőhellyel.

A Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza integrált intézményként három szolgáltatást nyújt a rászorulóknak részére, amelyben az alapellátási és a szakellátási formák megtalálhatók. Integrált intézmény révén az átjárhatóság biztosított az ellátási formák között, attól függően, hogy kinek mire van szüksége. Kiemelt feladatuk a fogyatékossgal élő személyek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása. A házi segítségnyújtást a Dániel Református Házigondozó Szolgálat közreműködésével végzi.

Szolgáltatások:

- sérült személyek részére tartós bentlakásos elhelyezés
- sérült embertársaink számára nappali ellátás
- rászorult, idős embereknek házi segítségnyújtás végzése

férőhelyek:

Egység	Férőhely	Feltöltöttség
Házi segítségnyújtás	45	45
Nappali ellátás	30	45
Tartós bentlakás	39	39

Forrás: Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza 2020. évi adat

Gondozottak összetétele:

Egység	Nő	Férfi	Átlagéletkor	Magas gondozási szükségletű	Alacsony gondozási szükségletű	Rehabilitálható
Házi segítségnyújtás	34	11	79	32	13	0
Nappali ellátás	20	25	33,51	12	33	0

Tartós bentlakás	24	15	40,14	13	26	0
------------------	----	----	-------	----	----	---

Forrás: Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza 2020. évi adat

Az intézmény kihasználtsága maximális. Az itt zajló feladatok, fejlesztő tevékenységek időbeli és tartalmi ütemezése illeszkedik az ellátottak igényeihez, egyéni képességeikhez. A szakmai munka legfontosabb eleme az ellátott csoport komplex fejlesztése, ami magába foglalja a mentális, fizikai, szociális fejlesztést is. Az intézmény erőssége a terápiás foglalkoztatás, az ellátottak 95 százalékát legalább napi 4-6 órában foglalkoztatják e célra készült éves terv alapján.

Az intézmény megalakulása óta számos programot, rendezvényt, foglalkozást szervezett az ellátottak számára, ilyenek pl. szakiskolai pékség tanműhelyében sütés, kutyaterápia, kutyabemutató, kézműves foglalkozás a Falumúzeumban, színház, bábszínház, mozi látogatása, közös kirándulások.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jogszabályok az alább felsorolt ellátási formákat biztosítják fogyatékkal élő személyek számára:

Az önkormányzatok 2015. március 1-jétől a települési támogatás keretében az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzatok kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatások keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik. Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartási gonddal küzdő élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli támogatást köteles nyújtani. A Szt. 2015. március 1. napjától csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, az önkormányzatok által biztosított ellátások feltételeit a helyi szociális rendeleteknek kell tartalmazniuk.

A Szt. az önkormányzatok által biztosítandó pénzbeli ellátások tekintetében annyit ír elő, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt. A települési támogatás egyes típusait és a jogosultság feltételeit az önkormányzat rendeletében határozza meg.

Az Szt.-ben és az Önkormányzat települési támogatásokról szóló rendeletében szabályozottakon kívüli ellátásokat is igénybe vehetnek a megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek. Ezek az alábbiak:

Rokkantsági járadék: rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni. A rokkantsági járadék folyósítása mellett jövedelmi és időbeli korlátozás nélkül lehet kereső tevékenységet folytatni. Nem akadály a rokkantsági járadék megállapításának, ha az igénylő fogyatékosági támogatásban részesül, illetve, ha az igénylő után családi pótlékot folyósítanak. A rokkantsági járadék megállapításának nem feltétele, hogy az igénylő szolgálati időt szerezzen.

A rokkantsági járadék a jogosultsági feltételek fennállása esetén legkorábban az igénybejelentést megelőző hatodik hónap első napjától állapítható meg, de ez az időpont nem lehet korábbi, mint annak a hónapnak az első napja, amelyben az igénylő a 18. életévét betöltötte.

Az egészségkárosodás mértékét az orvosszakértői szerv hatályos határozatával, szakhatósági állásfoglalásával vagy szakvéleményével lehet igazolni. Amennyiben ezzel nem rendelkezik, a kérelemhez csatolni kell az egészségi állapot megállapításához szükséges egészségügyi iratokat (szakorvosi lelet, kórházi zárójelentés, gyógykezelést és aktuális állapotot bemutató kezelőorvosi véleményt...stb.)

Gondnokolt igénylő esetén a gyorsabb ügyintézés érdekében javasoljuk mellékelni a gondnokrendelésről szóló határozatot is.

A rokkantsági járadék megállapítására irányuló igényt az erre a célra rendszeresített formanyomtatvány kitöltésével terjesztheti elő a jogosult lakóhelye szerint illetékes általános hatáskörű nyugdíj- megállapító szervnél, személyesen, postai vagy elektronikus (ügyfélkapu) úton.

A rokkantsági járadékban részesülő személy utazási kedvezményre jogosult.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai

Rehabilitációs ellátás vagy Rokkantsági ellátás. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű, és aki a kérelem benyújtását megelőző

- 5 éven belül legalább 1095 napon át,
- 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
- 15 éven belül legalább 3650 napon át biztosított volt;
- keresőtevékenységet nem végez és
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A biztosítás tartamára tekintet nélkül jár a megváltozott munkaképességű személyek ellátása annak,

- aki 35. életévének betöltése előtt megváltozott munkaképességűvé vált, és 35. életévének betöltését megelőzően megkezdett iskolai tanulmányai alatt vagy e tanulmányai megszűnését követő 180 napon belül biztosítottá vált, és 30 napnál hosszabb megszakítás nélkül biztosított volt,
- aki 2011. december 31-én rokkantsági nyugdíjban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rehabilitációs járadékban vagy az egészségkárosodott személyek szociális járadékaiban részesült.

Kivételes rokkantsági ellátás: Különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén kivételes rokkantsági ellátás állapítható meg annak a megváltozott munkaképességű személynek, akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50 százalékos vagy kisebb mértékű,

akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitálható, de a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,

akinek a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé vált és e döntésben foglaltak szerint rendelkezik a szükséges biztosítási idő legalább felével,

aki keresőtevékenységet nem végez és

aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem az elutasító döntés véglegessé válásától számított 6 hónapon belül nyújtható be.

Vakok személyi járadéka: A 18. évét betöltött erősen látáscsökkent és vak személy, aki látását tartósan (1 év), illetőleg véglegesen elvesztette.

Súlyos mozgás-korlátozott személyek közlekedési kedvezménye: Közlekedési kedvezményre a súlyos mozgáskorlátozott, illetve az egyéb fogyatékkal élő személy jogosult.

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Kormányrendelet alapján az a személy jogosult,

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet értelmében közlekedőképeségében súlyosan akadályozott,
- aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet értelmében látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; illetve mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy
- aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának (N betűjel) minősül

Fogyatékosági támogatás: Az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki

- látási fogyatékos
- hallási fogyatékos
- értelmi fogyatékos
- mozgásában fogyatékos
- állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető
- állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető,
- halmozottan fogyatékos
- és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

Fogyatékkal élő személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
- Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

Zalaegerszegen az alap- és szakosított ellátást is a Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza végzi, tevékenységükről, a férőhelyek számáról a gondozottak összetételéről a „7.1 fejezet c)” pontjában részletesen beszámoltunk.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;
- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;
- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;
- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;
- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;
- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);
- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fentiekben felsoroltak összegezve az alábbiakban kerülnek bemutatásra:

A fogyatékkal élő személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

A fogyatékkal élő személy számára városunkban biztosítva van az egyenlő esélyű hozzáférés a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékkal élő személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé tettük a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. pl. jelnyelvi tolmács, illetve a fogyatékkal élő személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.

Az elmúlt években a bölcsődébe járó gyermekek szülei között előfordult siket és nagyothalló is, akikkel csak a SINOSZ jelnyelvi tolmácsai segítségével tudtak kommunikálni. A Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék 7 kisgyermeknevelője, hogy megkönnyítsék az információcserét, 2017 évben elvégezték az A 1/1 jelnyelvi tanfolyamot, melynek költségeihez az önkormányzat is hozzájárult, majd közülük öten folytatták saját költségükön a képzést és megszerezték az A 1/2 szintet is, majd 2018 szeptember hónapban sor kerül az A 2/1 szint teljesítésére is, szintén önkormányzati segítséggel.

Információhoz való hozzáférés:

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatja és kiemelten kezeli a fogyatékkal élő személyek és családjaik életkörülményeinek javítását szolgáló kezdeményezéseket, ezért részt vesz „A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” elnevezésű EFOP-1.9.2 projekt lebonyolításában.

A projekt célcsoportja a fogyatékos ember, a fogyatékos ember családja, családtagja, hozzátartozója. A konstrukció célja a fogyatékból adódó igényekre reagáló közszolgáltatások fejlesztése: a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, tanácsadó hálózat kialakításával, információnyújtással, új szolgáltatások kialakításával, a jelenleg elérhető szolgáltatások fejlesztésével. A cél megvalósulása érdekében önkormányzatunk együttműködési megállapodást kötött a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhatalú Nonprofit Kft.-vel és a Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ épületében fogyatékbizottsági tanácsadó pont került kialakításra. A projekt időtartama: 2018.04.01.-2021.03.31.

Ezen időszak alatt a tanácsadó pont irodájában 2 fő fogyatékbizottsági tanácsadó napi 8 órában végzi a fenti célok megvalósulására irányuló tevékenységét, valamint 2019. január 01-től 24 hónapon keresztül egy fő logopédus foglalkoztatására is sor kerül a beszéd- és nyelvi fogyatékos személyek számára.

Egészségügyi ellátásuk során az intézmények kellő figyelmet fordítanak a fogyatékból adódó egyéni szükségletekre, törekednek arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációt, társadalmi beilleszkedést, továbbá, ne erősítse a betegségtudatot.

A fogyatékkal élő személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint.

Joga van továbbá a rehabilitációhoz, melyet a rehabilitációs szolgáltatások és ellátások biztosítanak. Másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljeskörűen vehetnek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül.

A fogyatékkal élők tekintetében is igen jelentős szerepe van a civil szervezeteknek. Zalaegerszegen működnek fogyatékkal élők érdekeinek képviseletére létrejött egyesületek, alapítványok. (Mozgássérültek Zala Vármegyei Egyesülete, Látásfogyatékosok Zalaegerszegi Kistérségi Egyesülete, Autista Sérültekért Zalaiban Alapítvány, Siketek és Nagyothallók Zm-i Szervezete) A szervezetek működési kiadásait, illetve programjait anyagilag is támogatja az önkormányzat.

Zalaegerszegen a Mozgássérültek Zala Vármegyei Egyesülete egy önkormányzati tulajdonú épületrészben Adományközpontot működtet, amelynek keretében önkéntes segítők közreműködésével adományokat – gyógyászati segédeszközöket, ruházatot, használati tárgyakat, bútorokat, tartós élelmiszereket – fogad, rendszerezi azokat és kiszolgálja a rászorulókat. Az Egyesületnek az Adományközpont működtetésére irányuló tevékenysége a mozgássérültek, a fogyatékkal élők és a szociálisan nehéz helyzetben lévő személyek megsegítését szolgálja. Az Adományközpont működtetéséhez az önkormányzat pénzügyi lehetőségei függvényében anyagi támogatást is nyújt, illetve közgyűlési döntéssel egyedi bérleti díj összeget határozott meg az egyesület számára, ezzel is segítve munkájukat.

Az önkormányzat elkötelezett amellett, hogy erejéhez mérten mindent megtegyen városi szinten úgy a fizikai, mint az infokommunikációs akadálymentesítés terén. Az elmúlt évek során kiemelt figyelmet fordítottunk az akadálymentesítésre, valamennyi új beruházás során. A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése megoldott, és ugyanez mondható el az egyes foglalkoztatók/munkahelyek esetében is. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő hozzáférés fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik.

A tömegközlekedési eszközök, továbbá a művelődési, kulturális, sport és más közösségi célú létesítmények jellemzően alkalmasak a fogyatékkal élő személy általi biztonságos igénybevitelre. A közhasználatú parkolókból a közlekedésében akadályozott fogyatékkal élő személyek számára a városban megfelelő számú és alapterületű parkolóhely került kialakításra.

A fogyatékkal élő személyek nappali ellátását a Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza biztosítja 30 férőhelyen.

A Zalaegerszegi Család- és Gyermekegészségügyi Központ egy speciális szolgáltatása 2022. január 01-től a fogyatékkal élő személyek tanácsadás, amely célzott feladatot a célcsoport tekintetében 1 fő tanácsadó látja el. A fogyatékkal élő személyek tanácsadó fő feladata, hogy komplex rendszerben pótolja a fogyatékos emberekre vonatkozó, hiányzó célcsoport-specifikus ismereteket és ezzel egyszerre nyújtson segítséget mind az érintettek, mind a velük kapcsolatba kerülő közfeladatot ellátó szakemberek számára.

A fogyatékkal élő személyek tanácsadói tevékenység, mint speciális segítő szolgáltatás olyan személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

7.4. Fogyatékkal élő személyek sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Jó gyakorlatnak számít a fogyatékkal élő személyek tanácsadók, valamint a megváltozott munkaképességű foglalkoztatók, a SINOSZ Zala Vármegyei Szervezete és a Mozgássérültek Zala Vármegyei Egyesülete közötti együttműködés, ami a MONTÁZS projekt lezárulása után is fennmaradt.

7.5. A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az oktatási intézményekből kikerülő SNI, értelmileg sérült, autista vagy súlyosan sérültek, illetőleg az idősebb, a negyvenes, ötvenes korcsoportba tartozó fogyatékkal élő személyek fejlesztő foglalkoztatására nagyobb igény van. Megoldás lehetne a nappali ellátás férőhelyeinek bővítése, illetve a fogyatékkal élő személyek súlyossága és a hozzá kapcsolódó problémák súlyossága alapján az ellátás differenciálása.

A fogyatékos személyeket ellátó hozzátartozók számára nagy problémát jelent az értelmileg akadályozott, autista, vagy súlyosan akadályozott gyermek, felnőtt helyzete akkor, ha ellátásukat – életkoruk, egészségi állapotuk révén – egyre nehezebben tudják megoldani, ezen feladatoknak megfelelni. *A fogyatékkal élő emberek számára is fontos, hogy a lehető legtávolabb saját otthonukban maradhassanak, ők és hozzátartozóik segítséget kapjanak ehhez, ennek érdekében a házi segítségnyújtás lehetőségeinek, kereteinek bővítése. Kiemelt figyelmet kell fordítani azokra a családokra, ahol a fogyatékos személyt ellátó családtag maga is segítségre szorul.*

Az elsődleges munkaerőpiacra való bekerülés ritkán, vagy egyáltalán nem valósul meg, ennek következtében megfelelő jövedelem hiányában felülreprezentált körükben az alacsony életszínvonal. Fontos lenne a védett munkahelyek bővítése, az elsődleges munkaerőpiac munkáltatóinak szemléletváltozása

7.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek	
A középületek, közterületek, közszolgáltatások akadálymentességének nem kielégítő volta.		Az akadálymentesített középületek, közterületek számának növelése. Fel kell mérni, hogy az önkormányzat felelősségi körébe tartozó intézmények teljes körű akadálymentesítése milyen további fejlesztéseket igényel (fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés).	
A jelző és tájékoztató berendezések száma minimális.		Fel kell mérni milyen további fejlesztések szükségesek, az önkormányzat anyagi lehetőségeinek és a pályázati lehetőségek szem előtt tartása mellett. A tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt.	
A fogyatékkal élő ember kevésbé képes saját magát képviselni, mint a többi ember.		Szükséges akár az önkormányzat kezdeményezésére az együttműködésre és párbeszédre lehetőséget adó munkacsoport üléseket, fórumokat szervezni, ahol az önérvényesítő képességeiket fejleszteni, erősíteni lehet	
A fogyatékkal élők és családjaik közszolgáltatásokhoz és információhoz való hozzáférési lehetőségének tovább fejlesztése.		A Család- és Gyermejjóléti Központ 2022. január 01. naptól külön fogyatékoságügyi tanácsadót foglalkoztat, aki az e célcsoportba tartozókat segíti minden téren. További cél még egy tanácsadó alkalmazása.	
Mozgásszervi fogyatékkal élők rehabilitációja- ergoterápiás kezelésük elérésének hiánya.		Az ergoterapeuta képzés Zalaegerszegen kettő éve indult el, sajnos egyelőre tanévenként 5-6 fővel. A szakma még nem ismert a diákok körében, ezért szükséges annak népszerűsítése a Pécsi Tudományegyetemmel együttműködve.	

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Nagyon sok városi rendezvény a belvárosban zajlik, sokszor több órán keresztül, akár gyermekek részére is, és hiányzik egy tiszta, kulturált mosdó (pelenkázó) helyiség a kisgyermekes családok számára.	Zalaegerszeg belvárosában egy nyilvános pelenkázó, mosdó kialakítása kisgyermekes családok részére.
--	---

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. fejezetben szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

önkéntesek számáról nincs adatunk, az együttműködő szervezetek rövid bemutatását az alábbi b) pont tartalmazza

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

Jelenleg önkormányzatunk az alábbi területeken vonja be partnerként feladatainak ellátásába a város civil szervezeteit:

Szociális területen az Szt.-nek megfelelően a települési önkormányzatok által kötelezően ellátandó szociális és gyermekjóléti feladatok ellátására civil szervezetekkel kötött feladat-ellátási szerződések és egyéb együttműködési megállapodások keretében.

Feladat-ellátási szerződés a Magyar Vöröskereszt Zala Vármegyei Szervezete és az Önkormányzat között a szociális alapszolgáltatás körébe utcai szociális munka, nappali melegedő, valamint a szakosított ellátás körébe tartozó éjjeli menedékhely és hajléktalanok átmeneti otthona feladatok ellátására jött létre.

Feladat-ellátási szerződés a Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza és az Önkormányzat között mind az alapellátásra mind a szakellátásra kötött. Az intézmény négy szolgáltatást nyújt a rászorulóknak részére, amelyek a következők:

- sérült személyek részére tartós bentlakásos elhelyezés
- fogyatékkal élő személyek részére átmeneti ellátás biztosítása
- sérült embertársaink számára nappali ellátás
- rászorult, idős embereknek házi segítségnyújtás végzése (erre a szolgáltatásra nem terjed ki az ellátási szerződés)

Önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége** - röviden SINOSZ - közhasznú társadalmi, érdekvédelmi szervezet.

A Szövetség a siketek és nagyothallók szakmai érdekvédelmi szervezeteként segíti, támogatja a siket és nagyothalló embereket a társadalmi beilleszkedésben, az egyéni érvényesülésben.

A Szövetség segítséget nyújt tagjai számára az információk akadálymentes eléréséhez, a munkavégzéshez, támogatja az önálló életviteli törekvéseket, kedvezményes utazási és üdülési lehetőséget biztosít, kulturális, sport, szabadidős tevékenységeket szervez, szolgáltatásokat – jelnyelvi tolmácsszolgálat, jogsegélyszolgálat, pszichológiai tanácsadás – nyújt, szakmai találkozókat szervez. Hasé címen havi lapot ad ki és honlapot működtet. Közösségi programjait vármegyei és országos szinten akadálymentesen teszi elérhetővé tagjai számára.

A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége, mint közhasznú országos érdekvédelmi szervezet a Magyarországon élő siketek és nagyothallók társadalmi integrációjának előmozdításáért tevékenykedik. Ennek érdekében a jogszabályokban foglaltak megvalósításának szorgalmazásával segíti életminőségük javulását, valós szükségleteken és igényeken alapulva ösztönzi az akadálymentesítési folyamatokat, közösségi színtereket, szolgáltatásokat biztosít.

A **Magyar Vöröskereszt Zala Vármegyei Szervezete** több fajta feladat végzésével is tevékenyen részt vesz a célcsoportok esélyegyenlőségének javítása érdekében.

Több jelentős Uniós projektekben tevékenykedett és tevékenykedik főpályázóként, illetve konzorciumi partnerként egyaránt. Ezek közül kiemelkedők:

- PHARE program keretében a szervezet főpályázóként vett részt a halmozottan hátrányos helyzetű elsősorban roma fiatalok társadalmi beilleszkedésének támogatása.
- HEFOP-2.3.2 projekt keretében létrehozott és ma is működő 4M program, mely a megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci reintegrációját tűzte ki célul.
- HEFOP-2.3.1-1.-2004-09-0087/2.0 Hátrányos helyzetű emberek képzési programjában a Zala-Kar Többségi Innovációs Társulás mellett konzorciumi partnerként szerepelt.
- TÁMOP 1.4.1. Felzárkóztatás foglalkoztatással a Zala-Mura vidékén című projekt főpályázójaként 35 fő hátrányos helyzetben lévő, alacsony iskolai végzettségű személyek számára képzési lehetőséget nyújt.

- c) Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) alapján a települési önkormányzatoknak, így Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának a közfeladat ellátásában korábban betöltött szerepe jelentősen átalakult. 2013. január 1-től az önkormányzatok fenntartásában lévő köznevelési intézmények fenntartói feladatainak megszervezésében, a köznevelési feladatok irányításában változás állt be, a Nkt. szerint az állam gondoskodik – az óvodai nevelés kivételével - a köznevelési feladatok ellátásáról. A települési önkormányzatok és társulásaik fenntartásában lévő köznevelési intézmények közül az óvodák kivételével átvételre kerültek a Tankerületi Központ fenntartásába.

Óvodai feladatok ellátása

Az óvodai intézményfenntartó társulások 2013. március 01-től megszűntek, helyüket a településekkel kötött köznevelési szerződések váltották fel. Köznevelési szerződésünk van Kisbucsa község önkormányzatával óvodai feladatok ellátására. A szerződés 5 éves időtartamra került megkötésre.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és Kiskutas Község Önkormányzata köznevelési szerződést kötött a Kiskutas községben lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező óvodás korú gyermekek Zalaegerszegi Kertvárosi Óvoda Andrásbányai Tagóvodájában történő óvodai nevelésben való részesítésére 2021. július 1. napjával.

Szociális és gyermekjóléti ellátás

A zalaegerszegi Családsegítő- és Gyermekjóléti Központ, valamint a Gondozási Központ társulás keretében alapszolgáltatást nyújt Kispáli és Nagypáli községek részére.

A társulási szerződés határozatlan időre jött létre.

A társulással kapcsolatos feladatok részletezését a 2.2. fejezet tartalmazza.

d) A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

ZMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzat esélyegyenlőségi tevékenysége a 3.8 pontban bemutatásra került.

e) Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Oktatás Színvonalának Megőrzéséért Alapítvány

A 10-18 éves korú általános és középiskolai tanulmányokat folytató tehetséges gyermekek képességei kibontakoztatása, fejlesztése, továbbtanulási esélyeik növekedésének lehetővé tétele. Hátrányos helyzetű csoportok és egyének társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése.

Autista Sérültekért Zalában Alapítvány

A sérült gyermekeket nevelő családok segítése, szabadidős programok szervezése az autista sérültek részére. Küldetésük, hogy a sérült gyermekeknek a nekik legmegfelelőbb terápiát nyújtsák, lehetőség szerint integrált és családbarát módon, magas szakmai színvonalon. Szeretnének hozzájárulni ahhoz, hogy kihozzák magukból a sérült gyerekek a maximumot. Céljuk, hogy lehetőség szerint ugyanazt az utat járják be felnőtte válásukig, mint ép társaik, miközben környezetük is megtanulja a segítségnyújtás humánus módját.

Cigány Kisebbségi Közösségi Ház Alapítvány

A Cigány Kisebbségi Közösségi Ház a városi és vidéki cigány kisebbségi kultúrájának megőrzését, szociális helyzetének javítását, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok gyakorlását biztosítja.

Csillagút Gyermekekért Közhasznú Egyesület

Az egészséges gyermeki személyiség fejlődésének elősegítése, a mozgáskoordinációs képességek fejlesztése, a társadalmi esélyegyenlőség megteremtése, nemzedékek összefogásának erősítése és a hagyományörző programok lebonyolítása, gyermek és ifjúságvédelem, kulturális örökség megóvása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, környezetvédelem, közhasznú szervezetek számára biztosított, csak közhasznú szervezetek számára igénybe vehető szolgáltatások.

Aktív Fiatalok Egyesülete

Legfőbb célkitűzéseik, közreműködni a vármegye ifjúsági közösségeinek alakításában, a helyi szervezetekkel együttműködve minél több módon képviselni a Zala vármegyei fiatalok érdekeit. Lehetőség szerint újságot, vagy egyéb, akár internetes publikációkat megjelentetni, ezáltal a széles körű ifjúságot tájékoztatni a vármegyei közéletéről, lehetőségeiről. Kulturális-, szabadidős-, és sportprogramok szervezése, támogatása és lebonyolítása. Teret biztosítani a kultúra és közélet területén tevékenykedő fiatal tehetségeknek. Hagyományörzés és tradícióápolás mellett szoros kapcsolatteremtés és kapcsolattartás a megyében működő szervezetekkel.

Daganatos Betegek Egyesülete

A daganatos betegek önkéntes társulásán alapuló közhasznú társadalmi szervezet, amely a tagok és az egyesületen kívülállók körében a társadalom és az egyén közös érdekeinek kielégítésére irányuló egészség-megőrzési, egészségügyi rehabilitációs tevékenységet folytat, elősegíti a betegek képzését, nevelését, támogatja a daganatos betegek ügyét szolgáló komplex társadalmi-, egészségügyi tevékenységeket.

Érdekképviselőt biztosít az e betegségben megbetegedetteknek, szoros együttműködésben minden olyan szervezettel, amely a daganatos betegek érdekében tevékenykedik. Segíti a daganatos betegek életminőségének javulását, a helyes táplálkozás megismertetésével, ételbemutatókkal, gyógytorna szervezésével, gyógyászati segédeszközök megismertetésével, részt vesz a daganatos betegségek megelőzésével kapcsolatos egészségnevelő, felvilágosító tevékenységben, ismeretterjesztő

előadásokat szervek szakorvosok, gyógyászati segédeszközöket forgalmazó képviselők bevonásával.

Egyesület az Információs Társadalomért

A társadalom békéjét, az egyén biztonságát veszélyeztető körülmények, így különösen a bűnözés, a társadalmi esélyegyenlőtlenség közvetett és közvetlen okainak feltárását és megszüntetését célzó tudományos kutatások, rendezvények, képzések, intézkedések kezdeményezése, szervezése, támogatása. A bűnmegelőzést, a hátrányos szociális helyzet megszüntetését, a társadalmi beilleszkedést és esélyegyenlőséget megalapozó és elősegítő tudományos kutatások, rendezvények, képzések és intézkedések kezdeményezése, szervezése és támogatása. A társadalmi esélyegyenlőség megteremtése, a szociális biztonságot elősegítő civil szervezetek tevékenységének, rendezvényeinek támogatása, segítése informatikai, műszaki szervezési, oktatási és egyéb, az egyesület rendelkezésére álló eszközökkel. Foglalkoztatás, foglalkoztatás elősegítése, különösen a hátrányos helyzetű rétegek, a szociálisan rászorulóknak érdekében, körében.

Egyszülős Családokért Zalai Krízisközpont Alapítvány

A hagyományos családszerkezet stabilitásának támogatása azáltal, hogy a gyermekekkel egyedül maradt szülőket átsegíti a kritikus élethelyzeteket, segítséget nyújt a válással együtt járó konfliktusok feloldásában, ezáltal az egyedülálló szülőket képessé teszi új család létrehozására, hogy gyermekeik teljes családban nőhessenek fel. Célja továbbá, hogy segítő közösséget építsen az egyedülálló szülők érdekeinek képviselőire, egymás támogatására.

Egészséges Emberért a Rák Ellen Alapítvány

Egészséges és természetes életmódra irányuló programok. Az egészséges táplálkozás népszerűsítése a daganatos betegségek megelőzése érdekében. Egészségmegőrzés, betegség-megelőzés, egészségügyi prevenciók, ill. rehabilitációs tevékenység. A rák és egyéb súlyos betegségek megelőzése és gyógyíthatósága érdekében kiadványok készítése, programok szervezése, ismeretterjesztés, oktatás és közreműködési tevékenység. Életmódformáló, önfejlesztő programok, személyiségfejlesztő programok, tréningek szervezése. Euroatlanti integrációból adódó nemzetközi egészségügyi és szakmai cserekapcsolatok segítése. Emberi és állampolgári jogok védelme. Nők és férfiak, fogyatékosok, mozgássérültek, elesettek, rászorultak esélyegyenlőségét megcélzó tevékenység. Részvétel mindenféle nyelvi diszkrimináció megszüntetése érdekében, a nyelvek egyenjogúságának, így a magyar nyelv megóvása érdekében. A szociálisan hátrányos helyzetű rétegek, csoportok segítésére irányuló tervek (projektek) készítése, szervezése.

"Lakhatásért" Közalapítvány

Zalaegerszeg város azon lakóinak megsegítése, akik önhibájukon kívül szociálisan nehéz helyzetbe kerültek, közüzemi díjaikat nem, vagy csak nagy nehézségek árán képesek fizetni, és emiatt létfenntartásuk, lakhatásuk veszélybe került.

Látásfogyatékosok Zalaegerszegi Kistérségi Egyesülete

Zalaegerszegen és vonzáskörzetében élő látásfogyatékos személyek érdekképviselőinek ellátása, az őket megillető jogok érvényesülésének és esélyegyenlőségük biztosításának és rehabilitációjuk, művelődésük és társadalmi integrációjuk elősegítése.

Mozgássérültek Zala Vármegyei Egyesülete

Zala vármegye közigazgatási területén élő valamennyi mozgássérült személy életvitelének figyelemmel kísérése, érdekeik védelme, a társadalomba való beilleszkedésük elősegítése.

Együtt a Jövőért Egyesület

Szakmai, tudományos igénnyel jól szervezett, hatékony és sikeres kulturális, oktatási, egészséges mindennapi élet, életmód működéséhez való hozzájárulás, és mindezzel közvetve és közvetlenül is

szolgálja tagjai, valamint céljaikat elfogadók érdekeit. A fiatalok, családok társadalmi, ifjúsági, kulturális feladatainak segítése, egészséges életmódra, környezetvédelemre nevelése, irányítása, szociális feladatok ellátása, tevékenységek szervezése, különösen a hátrányos helyzetű rétegek esélyeinek növelése érdekében.

Esthajnal Alapítvány

Egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, valamint szociális tevékenység. A pszichiátriai betegek rehabilitációs otthonának és lakóotthonának működtetése. Pszichés problémáik és betegségük miatt hátrányos szociális és egzisztenciális helyzetben élők és családjuk lelki és lehetőség szerint anyagi támogatása, jogi érdekvédelmük biztosítása. A munkaerőpiacon esélytelen, megváltozott munkaképességű pszichiátriai betegek nappali szociális ellátásának, terápiás célú foglalkoztatásának megszervezése. A közösségi pszichiátriai ellátás szakmai programjának kidolgozása, az ellátás megszervezése, szakmai fejlesztése.

Híd a Gyermekekért Alapítvány

Zalaegerszegen a Zala Vármegyei Önkormányzat Gyermekeotthonában élők részére a kötelező egészségbiztosításon túli egészségügyi szolgáltatások, gyógyászati segédeszközök, gyógyszerek és gyógyhatású készítmények biztosítása. Szociális életkörülményei, életminőségük javítása, oktatása, képzése és továbbképzése, tehetséggondozása, képességfejlesztése, egyénre szabott oktatásának támogatása.

Kisebbségek Társadalmi Esélyegyenlőségéért Szervezet

A szervezet tevékenységét a kisebbségek körében gyakorolja: emberi és állampolgári jogok védelme, a cigányság társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, a foglalkoztatás elősegítése, a munkaerő-piaci szegregáció megszüntetése, kulturális tevékenység, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés és sporttevékenység, szociális tevékenység, nevelés és oktatás-képzés, ismeretterjesztés.

Korán Érkeztem Közhasznú Egyesület a Koraszülött Gyermekekért és Családjukért

A koraszülött gyermekek és családjuk széleskörű támogatása, megsegítése és szociális helyzetének javítása.

A koraszülött, beteg, fogyatékkal élő gyermekeknek és családjuknak a megszületéstől kezdve folyamatos mentális támaszt és az életút folyamán felmerülő szakmai (egészségügyi, szociális, oktatási, fejlesztési) információ és tevékenység szolgáltatás nyújtása.

Lehetőségek függvényében - a Zala Vármegyei Kórház Gyermekek- és Koraszülött Osztályának gyógyító és megelőző munkájához szükséges berendezések és gépek beszerzésének anyagi eszközökkel való támogatása és a rászoruló családok koraszülött, beteg, hátrányos helyzetű gyermekeinek anyagi és szociális megsegítése.

Nyújts Kezet Közhasznú Alapítvány

A fogyatékos tanulók társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a fogyatékból adódó hátrányaik kompenzálásában való segítségnyújtás.

"Sérült Embertársainkért" Egyesület

Zalaegerszeg város és vonzáskörzete területén fogyatékkal élő magyar felnőtt, fiatalkorú és kiskorú állampolgárok támogatása, alapvetően szociális, egészségmegőrzés és kulturális céllal.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzatnak a for-profit szereplők részvételéről nincs tudomása.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés elkészítése és az intézkedési terv megalkotása során - az adatgyűjtésekhez és a problémák feltárásához - személyes konzultáció, illetve írásos anyag eszközeivel több civil szervezet, hivatal, intézmény és nemzetiségi önkormányzat nyújtott segítséget számunkra:

- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Zala Vármegyei Civil Esélyteremtési és Önkéntes Ház
- Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Szeretetotthona
- Mozgáskorlátozottak Zala Vármegyei Egyesülete
- Családok Átmeneti Otthona
- Zala Vármegyei Kormányhivatal
- Magyar Vöröskereszt Zala Vármegyei Egyesülete
- Zalaegerszegi Tankerületi Központ
- Zalaegerszegi Szakképzési Centrum

A helyi esélyegyenlőségi tervben érintett célcsoportok javaslataikkal fordulhatnak érdekképviselői szerveikhez is, akik azokat továbbítják a HEP Fórum munkacsoportjai felé.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja a lakosság, valamint az esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzat, illetve egyéb állami vagy önkormányzati intézmények, civil szervezetek, egyházak számára elérhető Zalaegerszeg város (www.zalaegerszeg.hu).

Önkormányzatunk működtet HEP fórumot, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Fóruma jelenlegi tagjainak közgyűlés általi megbízása 2020. január 01-től 2024. december 31. napjáig szól.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság (TEF) esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések		Célok, fejlesztések megvalósulása
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel	
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	roma népesség rossz környezeti és lakhatási körülményei, elavult szociális bérlakások	a hátrányos lakhatási és környezeti körülmények javítása	lakhatási és környezeti körülmények javulása, alacsony komfortú lakások számának csökkenése, roma lakosság elégedettsége növekszik
	kedvezőtlen egészségi állapot a helytelen életmód, nem megfelelő egészségkultúra miatt	tervezett szűrővizsgálatokon, egészségmegőrző programokon való nagyobb arányú részvétel támogatása	egészségben töltött életevek számának emelkedése, egészségi állapot javulása
	együttműködés, kooperáció hiánya	romákkal foglalkozó, eltérő területen dolgozó szakemberek együttműködésének elősegítése, szakmaközi megbeszélések	szakmaközi kapcsolat fejlődése, a szakemberekkel szembeni bizalom erősödése
	alacsony iskolai képzettség, motiváció és perspektíva hiánya	képzések szervezése, iskolai lemorzsolódás visszaszorítása, iskolán kívüli foglalkozások szervezése, képzettségi szint emelése	képzettségi szint emelkedése, ez által az elhelyezkedési esélyek javulása
	munkához jutás nehézségei, alacsony foglalkoztatottság, kedvezőtlen munkaerőpiaci esélyek	a munkaerőpiacon esélyt adó képzettségek megszerzésének, átképzésre lehetőséget adó tanfolyamok szervezésének ösztönzése, ezzel munkához jutás esélyének elősegítése	képzettséget szerzett személyek számának növekedése, munkaerőpiaci esélyek javulása, elégedettebb roma népesség

Gyermekek	a veszélyeztetett gyerekek számának emelkedése	jelző rendszer megerősítése a gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerése, megelőzése és megszüntetése, ágazati munkacsoport felállítása, esetkonferenciák tartása és a jelzőrendszer tagjainak aktivizálása	veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek számának csökkentése
	unatkozó, csellengő gyermekek számának növekedése	hasznos szabadidő eltöltését szolgáló közösségi terek létrehozása, szabadidős programok folyamatosságának biztosítása, szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése	csellengő gyermekek számának csökkenése
	szociálisan rászoruló gyerekek taníttatása, tehetség gondozása	szociális ellátó rendszeren keresztüli támogatások nyújtása, a felsőoktatásban tanulók lakhatási támogatása, ösztöndíjak, mentori támogatás óvodai és iskolai szinten a szociális segítség (egyéni, csoportos és közösségi segítő tevékenységek keretében)	a közép-, és felsőfokú oktatásban növekedjen a hátrányos helyzetű gyermekek száma
	a család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett	óvoda és iskola pszichológusok számának növelése, szociális munkások foglalkoztatása a köznevelési intézményekben	több boldog, és kiegyensúlyozott gyermek és család a társadalomban

Idősek	az idős ember biztonságérzete gyengül (közbiztonság és közlekedés biztonsága), gyakrabban válnak áldozattá	figyelemfelkeltő előadások szervezése az időseket fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, ezek kivédésére; információs anyagok, szórólapok és filmek készítése, alkalmazása; prevenciós programok biztosítása esetleg a média bevonásával	idősek biztonságérzetének növekedése
	megbetegedés, sérülés kockázata a kor előrehaladtával növekszik, idősebb korban nagyobb gyakorisággal maradandóak mindezek, függőségi helyzet alakulhat ki	több szűrővizsgálat szervezése, felvilágosító előadások tartása az életkori sajátosságokról, gondokról, betegségekről, tünetek felismeréséről. Idősek szakellátását biztosító intézményeinkben gyógytornász foglalkoztatása, illetve alkalmanként a nappali ellátás keretében is gyógytorna foglalkozás tartása	egészségben eltöltött életevek emelkedése
	az idős ember, mint erőforrás kihasználatlansága, elmagányosodás kockázata, aktivitás csökkenése, vágyódás a kiteljesedésre	„cseresegítő rendszer” kiépítése lehetőségének felmérése, felkutatása /azokat a tevékeny, segíteni vágyó, valamely szakmában járatos időseket, akik vállalnának önkéntes segítséget azokban a háztartásokban, ahol szükség van rájuk./. Az idősek	idősek aktivitásának emelkedése, hasznosságérzetük fokozódása

		kisbirtoki árutermelési feleslegének közfelhasználás céljára történő hasznosulásának elősegítése. pl. Az újonnan létrehozott Göcseji Tudásközpont - Zalaegerszegi Helyi Termék Piacon.	
	demenciában szenvedő emberek elmagányosodása, elszigetelődése a külvilágtól	múzeumpedagógiai módszerek kidolgozása a Göcseji Múzeum kollégáival a demenciával élők hosszú távú memóriájának fejlesztésére. Helyszín: Göcseji Falumúzeum, ahol korhű épített környezetben tarthatók a foglalkozások, segítséget nyújtva ahhoz, hogy a régi, gyermekkori emlékek visszatérjenek, megelevenedjenek	a demenciában szenvedő emberek közösségi életbe való bevonása
Nők	alacsony végzettséggel rendelkező nők rossz foglalkoztatási lehetőségei	képzések/szakképzések szervezése	gyakorlatorientált képzések/szakképzések szervezése, a képzés ideje alatt a munkáltatókkal való kapcsolat felvétel lehetősége
	gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	anyák foglalkoztatásának elősegítése, a gyermekek napközbeni ellátásnak biztosításával, és a részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzésével, bölcsődei férőhelyek növelésével (minibölcsőde kialakítása)	a bölcsődei férőhelyek számának bővülésével megszűnik a várólista. A kisgyermekes anyák számára könnyebbé válik a munka világába visszatérés

	a nők magányérzetének kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet	a több közös szabadidős program szervezése, valamint a nők bevonása e tevékenységekbe elősegíti a magányérzet csökkenését, a családi konfliktusok elkerülését	a magányérzet enyhítésével a családon belüli erőszak és konfliktus feltételezhető csökkenése
Fogyatékkal élők	a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes körű	fel kell mérni, hogy az önkormányzat felelősségi körébe tartozó intézmények teljes körű akadálymentesítése milyen további fejlesztéseket igényel (fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés)	komplex akadálymentesítéssel érintett közintézmények számának növekedése
	a jelző és tájékoztató berendezések száma minimális	fel kell mérni milyen további fejlesztések szükségesek, az önkormányzat anyagi lehetőségeinek és a pályázati lehetőségek szem előtt tartása mellett. A tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt	a fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége, biztonságosabb a fogyatékkal élők számára élhetőbb fizikai környezet megteremtése
	a fogyatékkal élő ember kevésbé képes saját magát képviselni, mint a többi ember	szükséges az együttműködésre és párbeszédre lehetőséget adó fórumokat szervezni, ahol az önérvényesítő képességeiket fejleszteni, erősíteni lehet	a fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége, fogyatékkal élők önérvényesítő képességének fejlődése

	a fogyatékkal élők és családtagjaik számára nehézség, hogy nincsen számukra az információhoz való célzott, egyénre szabott hozzáférés. Jelenleg rengeteg információ áll rendelkezésre, azonban ezek eltérő helyen találhatóak, nehezen elérhetőek, gyakran hiányosak és minőségükben igen eltérők	a Család- és Gyermejkölési Központ 2022. január 01. naptól külön fogyatékosügyei tanácsadót foglalkoztat, aki az e célcsoportba tartozókat segíti minden téren. További cél még egy tanácsadó alkalmazása	a tanácsadó pont segítségével a közszolgáltatásokhoz és információhoz való hozzáférés javul
	mozgásszervi fogyatékkal élők rehabilitációja- ergoterápiás kezelésük elérésének hiánya	az ergoterapeuta képzés Zalaegerszegen kettő éve indult el, sajnos egyelőre tanévenként 5-6 fővel. A szakma még nem ismert a diákok körében, ezért szükséges annak népszerűsítése a Pécsi Tudományegyetemmel együttműködve	a kezelés segítségével megvalósulhat a beteg otthoni és amennyiben lehetséges teljes foglalkoztatási és szociális rehabilitációja
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	nagyon sok városi rendezvény a belvárosban zajlik, sokszor több órán keresztül, akár gyermekek részére is, és hiányzik egy tiszta, kulturált mosdó (pelenkázó) helyiség a kisgyermekes családok számára	Zalaegerszeg belvárosában egy nyilvános pelenkázó, mosdó kialakítása kisgyermekes családok részére	ezáltal nő a kisgyermekes családok komfortérzete a szabadtéri rendezvények látogatása során

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegény ségben élők	a hátrányos lakhatási és környezeti körülmények javítása	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Család- és Gyermekjóléti Központ
	egészség megőrző programokon való nagyobb arányú részvétel támogatása	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Zalaegerszegi Járási Egészségfejlesztési Iroda, Roma Nemzetiségi Önkormányzat
	romákkal foglalkozó, eltérő területen dolgozó szakemberek együttműködésének elősegítése	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Család- és Gyermekjóléti Központ
	képzettségi szint emelése	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Zala Vármegyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Család- és Gyermekjóléti Központ
	munkához jutás esélyének elősegítése	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Zala Vármegyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Család- és Gyermekjóléti Központ
Gyermekek	jelző rendszer megerősítése	Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ
	hasznos szabadidő eltöltését szolgáló közösségi terek, szabadidős programok folyamatosságának biztosítása, szervezése. Biztonságos, kulturált színterek működtetése.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
	óvodai és iskolai szinten a szociális segítség (egyéni, csoportos és közösségi segítő tevékenységek keretében célzott programok, prevenciók foglalkozások szervezése önkéntesek bevonásával, pl.: tanóda létrehozása)	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
	A felmerülő szociális és életvezetési problémák megoldásához segítség nyújtás. A szülők széleskörű tájékoztatása és programok szervezése a gyermekeknek és a szülőknek egyaránt.	Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ, Pedagógiai Szakszolgálat, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, ZTK, ZSZC
Idősek	időskorúak biztonságérzete	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Idősügyi civil szervezetek
	egészségmegőrzés	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Idősügyi civil

		szervezetek
	idősek aktivitása	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Időügyi civil szervezetek
	demenciában szenvedő emberek elmagányosodása, elszigetelődése a külvilágtól	Göcseji Múzeum, Göcseji Falumúzeum, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
Nők	alacsony végzettséggel rendelkező nők rossz foglalkoztatási lehetőségei	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, a női esélyegyenlőség megteremtése érdekében közreműködő civil szervezetek
	gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
	a nők magányérzetének kialakulásával nem csak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, a női esélyegyenlőség megteremtése érdekében közreműködő civil szervezetek
Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Fogyatékkal élők	a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes körű	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve a tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket
	a jelző és tájékoztató berendezések száma minimális	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve a tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt.
	a fogyatékkal élő ember kevésbé képes saját magát képviselni, mint a többi ember.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezetek
	A fogyatékkal élők és családtagjaik számára nehézség, hogy nincsen számukra az információhoz való célzott, egyénre szabott hozzáférés. Jelenleg rengeteg információ áll rendelkezésre, azonban ezek eltérő helyen találhatók, nehezen elérhetőek, gyakran hiányosak és minőségükben igen eltérők.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ
	mozgásszervi fogyatékkal élők rehabilitációja- ergoterápiás kezelésük elérésének hiánya	Pécsi Tudományegyetem, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Zalaegerszeg belvárosában egy nyilvános pelenkázó, mosdó kialakítása kisgyermekes családok részére	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák közül minél többen válnak munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgárokká. Az integrációhoz vezető úton az oktatás a főszerep, ezért az integrációjuk szempontjából kiemelten fontos a szakképzettség, a felsőfokú végzettség megszerzése, melyhez városunk ösztöndíjak formájában segítséget nyújt számukra.

További célunk, hogy a romák számára is fokozottan érvényesüljön a fizikai infrastruktúra és a szociális szolgáltatások (közszolgáltatások, szociális és közösségi szolgáltatások stb.) rendszeréhez való minőségileg sokkal jobb hozzáférés.

Fontos számunkra, hogy Zalaegerszeg továbbra se tartozzon a mélyszegénység által sújtott települések közé és az esetleges mélyszegénységben élők száma tovább csökkenjen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek nevelését, oktatását, ezért olyan iskolákra van szükség, amelyek elvégzésével fiataljaink tisztességes munkát kaphatnak. Zalaegerszegen esélyt adunk mindenkinek. A tudás megszerzése, a boldogulás nem múlhat a szülők anyai helyzetén. Célunk, hogy a gyermekvállalás egy család számára se jelentsen szegénységi kockázatot.

Nem fogadjuk el az időskori nélkülözést. Zalaegerszeg kiemelt feladata az idősek megbecsülése és biztonságának erősítése.

Zalaegerszegen a célunk egy átfogó családtámogatási rendszer működtetése, hogy megkönnyítsük a gyermekvállalást és a gyermeknevelést. A támogatások célozottabbá tétele érdekében többszintű, személyre szabott szociális ellátó rendszert alakítottunk ki, melyet a jövőben is szeretnénk megtartani.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre, ők is városunk teljes értékű polgárai. A velük való törődés pedig emberségünk mércéje. Az akadálymentesítésnél szemléletünk az, hogy minden, ami jó a fogyatékossgal élő embertársainknak, az jó a kismamáknak, a nehezen mozgó időseknek, az egészségügyi problémákkal küzdőknek egyaránt.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	nyilvános pelenkázó, mosdó kialakítása kisgyermekes családok részére	nagyon sok városi rendezvény a belvárosban zajlik, sokszor több órán keresztül, akár gyermekek részére is, és hiányzik több tiszta, kulturált mosdó (pelenkázó) helyiség a kisgyermekes családok számára	ezáltal nő a kisgyermekes családok komfortérzete a szabadtéri rendezvények látogatása sor	---	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Zalaegerszeg belvárosában egy nyilvános pelenkázó, mosdó kialakítása kisgyermekes családok részére	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	nő a városban élő elégedett kisgyermekes családok száma	pályázati forrás, költségvetés	a városban élő kisgyermekes családok elégedettsége, élhető, tiszta város	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	lakhatási körülmények javítása	elavult szociális bérlakások	szociális bérlakások felújítása, komfortfokozatának növelése	Szociális Szolgáltatásterve zési Konceptió Lakáskonceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Új Roma Stratégia (2019-2030)	lakhatási és életmód-javító programok	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap) folyamatos	lakhatási körülmények javulása, felújított bérlakások száma	költségvetés	Roma lakosság elégedettsége a hozott döntésekkel	nem releváns
2	Egészség megőrző programok számának	egészség megőrző programokon	nagyobb arányú részvétel szűrővizsgálatok	Szociális Szolgáltatásterve	Magyar Nemzeti Társadalmi	Szűrőprogramok	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város	2028. 12. 31. (vasárnap)	egészségben töltött életevek számának	pályázati forrás,	egészségi állapot javulása	nem releváns

	növelése	való nagyobb arányú részvétel támogatása	n, javuló egészségi állapot	zési Konceptió	Felzárkózási Stratégia 2030,		Önkormányzata, Roma Nemzetiségi Önkormányzat		emelkedése	költségvetés		
3	Romákkal foglalkozó szakemberek együttműködésének elősegítése	együttműködés, kooperáció hiánya	Együttműködés javulása, hatékonyabb segítségnyújtás	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Új Roma Stratégia (2019-2030)	a célcsoporttal foglalkozó szakemberek számára szakmaközi megbeszélések, esetkonferencia	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ	2028. 12. 31. (vasárnap)	szakmaközi kapcsolat fejlődése, szakmaközi megbeszélések, esetkonferenciák száma	pályázati forrás, költségvetés	a szakemberekkel szembeni bizalom erősödése	nem releváns
4	Képzettségi szint emelése	alacsony iskolai képzettség, motiváció és perspektíva hiánya	iskolai lemorzsolódás csökkenése, felnőttképzés, iskolán kívüli foglalkozások szervezése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030,	képzési foglalkoztatási programok	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Zala Vármegyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Család- és Gyermekjóléti Központ	2028. 12. 31. (vasárnap)	képzettségi szint és elhelyezkedési esélyek javulása, iskolán kívüli foglalkozások száma, megjelentek száma	pályázati forrás, költségvetés	munkaerőpiaci esélyek javulása	nem releváns
5	Munkához jutás esélyének elősegítése	munkához jutás nehézségei, alacsony foglalkoztatottság, kedvezőtlen munkaerőpiaci esélyek	munkaerő piacon esélyt adó képzettség megszerzése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Lakáskonceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030,	képzések szervezése	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Zala Vármegyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja, Család- és Gyermekjóléti Központ	2028. 12. 31. (vasárnap)	képzettséget szerzett személyek számának növekedése	pályázati forrás	munkaerőpiaci esélyek javulása, elégedettebb roma népesség	nem releváns

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	jelzőrendszer erősítése	a veszélyeztetett gyerekek számának emelkedése	Az észlelő -, jelzőrendszer jobb működése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	esetkonferenciák tartása és a jelzőrendszer tagjainak aktivizálása	Gyermekjóléti Központ	2028. 12. 31. (vasárnap) Folyamatos	veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek számának változása	humán erőforrás	veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek számának csökkentése	nem releváns
2	közösségi terek kialakítása	unatkozó, csellengő gyermekek számának növekedése	csellengő gyermekek számának csökkenése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió Ifjúsági Konceptió	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	szabadidő hasznos eltöltését szolgáló közösségi terek létrehozása	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	csellengő gyermekek számának változása	pályázati forrás és költségvetés alapján	csellengő gyermekek számának csökkenése	nem releváns
3	hátrányos helyzetű gyermekek számára a továbbtanulás lehetőségének megkönnyítése	hátrányos helyzetű gyermekek számára a szülők nehezen biztosítják a továbbtanulás lehetőségét	a közép-, és felsőfokú oktatásban növekedjen a hátrányos helyzetű gyermekek száma	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió Ifjúsági Konceptió	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	szociális ellátó rendszeren keresztüli támogatások nyújtása, a felsőoktatásban tanulók lakhatási támogatása, ösztöndíjak	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	a közép-, és felsőfokú oktatásban növekedjen a hátrányos helyzetű gyermekek számának változása	pályázati forrás és költségvetés alapján	a közép-, és felsőfokú oktatásban növekedjen a hátrányos helyzetű gyermekek száma	nem releváns
4	gyermek étkeztetés	nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek napi egyszeri melegítettségük biztosítása	gyermek étkeztetés nyújtása mind iskolaidőben, mind szünidőben ne legyen éhező gyermek	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	napi egyszeri meleg étel biztosítása	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap) Folyamatos	nincs éhező gyermek	pályázati forrás	nincs éhező gyermek sem iskolaidőben, sem a nyári szünidőben	nem releváns
5	a családok működését zavaró és akadályozó okok megszüntetése, a veszélyeztetettség megszüntetése	a család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett	Kevesebb csonka család, Anyagi, lakhatási okból veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, közművelődési intézmény működtetése. A HH és HHH gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, melynek keretében fejlesztik azon kompetenciákat, melyek hozzájárulnak a hátrányos helyzetű	Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ	2028. 12. 31. (vasárnap) Tevékenység folyamatos	Anyagi, lakhatási okból veszélyeztetett gyermekek számának változása	pályázati forrás	több boldog, és kiegyensúlyozott gyermek és család a társadalomban	nem releváns

						gyermekek személyiségfejlesztéséhez, illetve segítik a szülők eredményes együttműködését.						
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők anyaszerében	gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerőpiacon	anyák foglalkoztatásának elősegítése, a gyermekek napközbeni ellátásnak biztosításával	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	---	kisgyermekes anyák foglalkoztatásának elősegítése, a gyermekek napközbeni ellátásnak biztosításával (bölcsőde bővítés, mini bölcsőde kialakításával) és a részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzésével	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	a bölcsődei férőhelyek számának bővülésével megszűnik a várólista. A kisgyermekes anyák számára könnyebbé válik a munka világába visszatérés	a hazai forrású 2021. évben kiírásra kerülő pályázat költségvetése alapján, humán erőforrások	a bölcsődei férőhelyek számának bővülésével megszűnik a várólista. A kisgyermekes anyák számára könnyebbé válik a munka világába visszatérés	---
2	a nők magányérzetének enyhítése	a nők magányérzetének kialakulásával nem csak az anyamentális állapot lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet	a több közös szabadidős program szervezése, valamint a nők bevonása e tevékenységekbe elősegíti a magányérzet csökkenését, a családi konfliktusok elkerülését	---	Nemi esélyegyenlőségi Stratégia 2020-2025.	szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése a civil szervezetek bevonásával	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	a programokban résztvevő kisgyermeket nevelő nők száma	Önkormányzat költségvetése, pályázati forrás, humán erőforrások	a magányérzet enyhítésével a családon belüli erőszak és konfliktus feltételezhető csökkenése	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	időskorúak biztonságérzete	az időskorúak biztonságérzetének (közbiztonság és közlekedésbiztonság) fenntartására, fokozására	időskorúak biztonságérzetének fokozása	Időügyi Koncepció	Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	figyelemfelkeltő előadások szervezése az időseket fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, ezek kivédésére; információs anyagok, szórólapok és filmek készítése, alkalmazása; prevenció programok	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap) Folyamatos	idősek biztonságérzetének növekedése, előadások, programok száma	költségvetés humán erőforrások	idősek biztonságérzetének növekedésének	nem releváns

						biztosítása esetleg a média bevonásával						
2	egészségmegőrzés	minden ember megbetegedhet, érheti baleset vagy sérülés. A kor előrehaladtával ennek kockázata növekszik, idősebb korban pedig nagyobb ezek gyakorisága.	az egészség és jó közérzet elősegítése idős korban	Időügyi Konceptió	Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	több szűrővizsgálat szervezése, felvilágosító előadások tartása az életkori sajátosságokról, gondokról, betegségekről, tünetek felismeréséről, gyógytorna biztosítása az idősök klubjaiban	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Időügyi civil szervezetek	2028. 12. 31. (vasárnap) Folyamatos	egészségben eltöltött életevek emelkedése, előadások, foglalkozások száma	pályázati forrás, humán erőforrások	egészségben eltöltött életevek emelkedése	nem releváns
3	idősök aktivitása	az idős ember, mint erőforrás	idősök aktivitásának növelése, hasznosságérzetük fokozása	Időügyi Konceptió	Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	„cseresegítő rendszer” kiépítése lehetőségének felmérése, felkutatása /azokat a tevékeny, segíteni vágyó, valamely szakmában járatos idősöket, akik vállalnának önkéntes segítséget azokban a háztartásokban, ahol szükség van rájuk./.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Időügyi civil szervezetek	2028. 12. 31. (vasárnap)	idősök aktivitásának emelkedése, hasznosságérzetük fokozódása, önkéntesek száma	humán erőforrások	idősök aktivitásának emelkedése, hasznosságérzetük fokozódása	nem releváns
4	elmagányosodás	demenciában szenvedő emberek elmagányosodása, elszigetelődése a külvilágtól	a demenciában szenvedő emberek közösségi életbe való bevonása	Időügyi Konceptió	Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	múzeumpedagógiai módszerek kidolgozása a Zalaegerszegi Múzeumok Igazgatósága kollégáival a demenciával élők hosszú távú memóriájának fejlesztésére. Helyszín: Göcseji Falumúzeum, ahol korhű épített környezetben tarthatók a foglalkozások, segítséget nyújtva ahhoz, hogy a régi, gyermekkori emlékek visszatérjenek,	Göcseji Múzeum, Göcseji Falumúzeum, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	az idősök, valamint a hozzátartozóik és az időügyi civil szervezetek elégedettsége, a programban résztvevők száma	költségvetés	demens személyek elszigetelődésének csökkenése	nem releváns

						megelevenedjenek						
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	akadálymentesítés	a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes körű	komplex akadálymentesítés	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	fel kell mérni, hogy az önkormányzat felelősségi körébe tartozó intézmények teljes körű akadálymentesítése milyen további fejlesztéseket igényel	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, illetve a tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket	2028. 12. 31. (vasárnap) Folyamatos	komplex akadálymentesítéssel érintett közintézmények számának növekedése	pályázati forrás és költségvetés alapján	A közintézményekhez való hozzáférés esélyének növekedése	nem releváns
2	jelző és tájékoztató berendezések	a jelző és tájékoztató berendezések száma minimális	a jelző és tájékoztató berendezések számának növelése, a fogyatékkal élők közlekedésének könnyítése	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	fel kell mérni milyen további fejlesztések szükségesek, az önkormányzat anyagi lehetőségeinek és a pályázati lehetőségek szem előtt tartása mellett. A tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, illetve a tervezésbe javasolt bevonni a fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezeteket, rehabilitációs szakértőt.	2028. 12. 31. (vasárnap)	a fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége, jelző és tájékoztató berendezések számának növekedése	pályázati forrás és költségvetés alapján	Biztonságosabb fizikai környezet megteremtése	nem releváns
3	Érdekérvényesítő képesség	a fogyatékkal élő ember kevésbé képes saját magát képviselni, mint a többi ember.	a fogyatékkal élők érdekvérvényesítő képességének erősödése	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	szükséges az együttműködésre és párbeszédre lehetőséget adó fórumokat szervezni, ahol az önérvényesítő képességeiket fejleszteni, erősíteni lehet	fogyatékosok érdekvédelmét ellátó szervezetek	2028. 12. 31. (vasárnap)	a fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége, megtartott fórumok, ülések száma	humán erőforrás	A fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége	nem releváns
4	Közszolgáltatásokhoz és információhoz való hozzáférés	A fogyatékkal élők és családtagjaik számára nehézség, hogy nincsen számukra az információhoz való célzott, egyénre szabott	fogyatékoságból adódó igényekre reagáló közszolgáltatások fejlesztése: a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása,	---	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	A Család- és Gyermekjóléti Központban fogyatékosügyi tanácsadók foglalkoztatása.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat, Család- és Gyermekjóléti Központ	2028. 12. 31. (vasárnap) Folyamatos	A tanácsadókkal kapcsolatba kerülő személyek száma	humán erőforrás	közszolgáltatásokhoz és információhoz való gyors hozzáférés	nem releváns

		hozzáférés. Jelenleg rengeteg információ áll rendelkezésre, azonban ezek eltérő helyen találhatóak, nehezen elérhetőek, gyakran hiányosak és minőségükben igen eltérők.	tanácsadó hálózat kialakításával, információnyújtással, új szolgáltatások kialakításával, a jelenleg elérhető szolgáltatások fejlesztésével.									
5	ergoterápiás kezelés elérése	Mozgásszervi fogyatékkal élők rehabilitációja-ergoterápiás kezelésük elérésének hiánya.	a kezelés segítségével megvalósulhat a beteg otthoni és amennyiben lehetséges teljes foglalkoztatási és szociális rehabilitációja	---	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Az ergoterapeuta képzés Zalaegerszegetől kettő éve indult el, sajnos egyelőre tanévenként 5-6 fővel. A szakma még nem ismert a diákok körében, ezért szükséges annak népszerűsítése a Pécsi Tudományegyetemmel együttműködve.	Pécsi Tudományegyetem, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az ergoterapeuta képzésre beiratkozott hallgatók száma	humán erőforrás	A fogyatékkal élők és civil szervezeteik elégedettsége	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot (a továbbiakban: HEP Fórum) hozott létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2. A megvalósítás folyamata

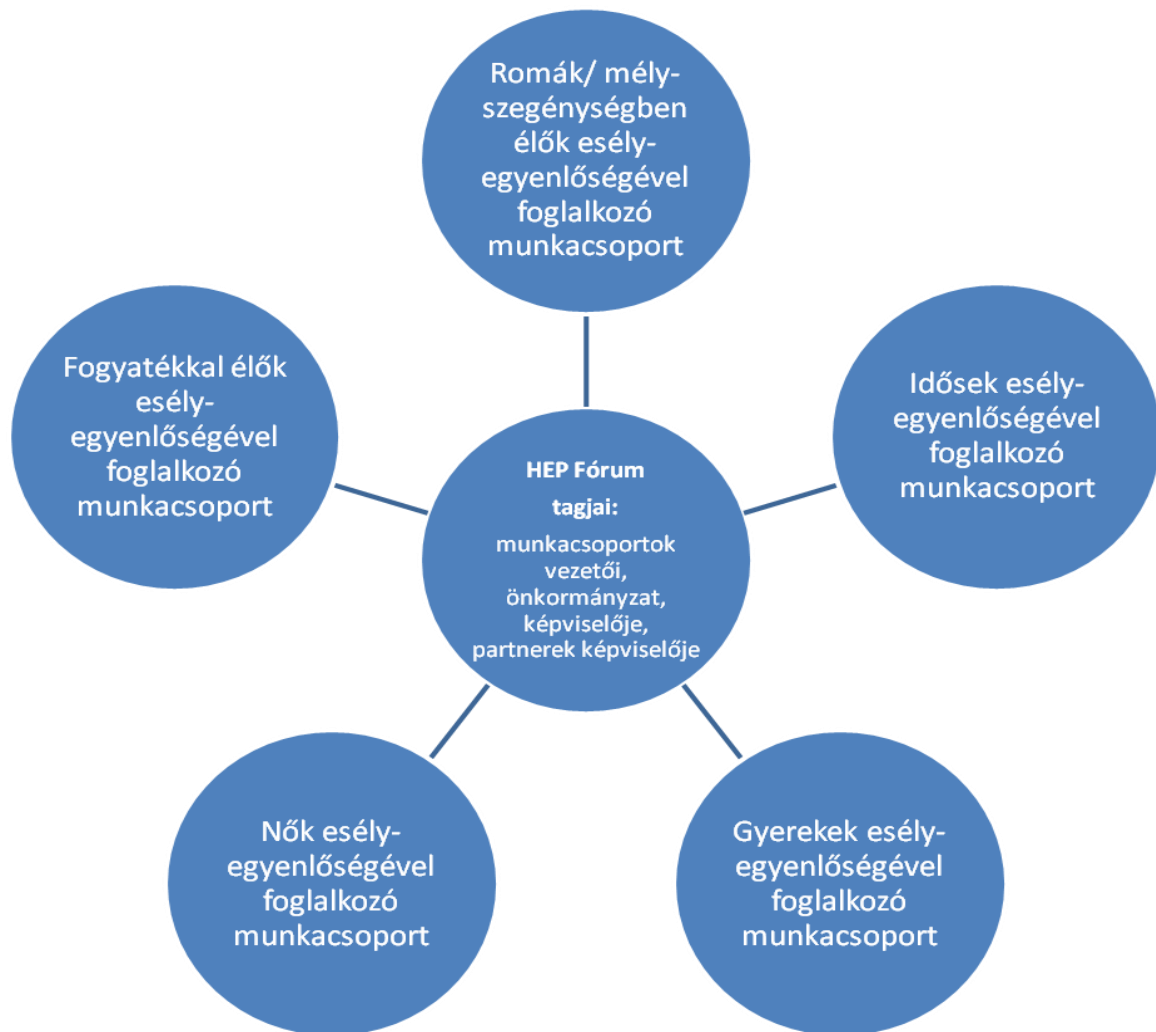
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3. Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4. Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5. Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester által e feladatokkal megbízott önkormányzati főtanácsadó felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így:
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői:

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6. Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

A HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Zalaegerszeg, 2023. augusztus 30.

Balaicz Zoltán
polgármester